



**NÁRODNÍ
ZEMĚDĚLSKÉ
MUZEUM**

Národní zemědělské muzeum, s. p. o. VÝROČNÍ ZPRÁVA za rok 2024

Zpracovali zaměstnanci NZM, redakce Lenka Dlabolová

Ověření správnosti textu: Dita Drozdová, Pavel Douša, Josef Praks

Předkládá: generální ředitel Zdeněk Novák

Vydalo Národní zemědělské muzeum, s. p. o., Kostelní 1300/44, Praha 7

Projednáno v Radě příspěvkové organizace 25. 4. 2025

číslo jednací NZM/2025/615

generální ředitel Zdeněk Novák

Vážení a milí přátelé Národního zemědělského muzea, naši vzácní hosté,

Národní zemědělské muzeum vám předkládá další výroční zprávu o své činnosti. Rok 2024 se nesl ve znamení fotosyntézy, klíčového procesu, díky kterému existuje život na Zemi ve své podobě. Přestože je to proces klíčový a je velmi pečlivě studován, stále ještě jej neumí lidská věda napodobit. Zatím jej umí „jen“ popsat. Každý z vás má denně před očima jak vlastní proces fotosyntézy v listech stromů, keřů nebo třeba pokojových květin, tak hlavně jeho výsledky, vycházející zejména ze zemědělské produkce. Při přípravě projektu Fotosyntéza bylo pro nás zajímavým zjištěním, že výstava na toto téma zatím nebyla žádným muzeem na světě připravena, věnovaly se mu galerie a vystavovaly umělecká díla na téma fotosyntéza. Celomuzejní výstava začala dílčí výstavou na pobočce ve Valticích a pokračovala výstavami na dalších pobočkách, například v Ostravě se zaměřila na vznik, těžbu a užití uhlí. V prosinci 2024 pak byla otevřena poslední dílčí výstava v pražské pobočce muzea.

Rok 2024 se nesl ve znamení české hudby (připomínal hlavně 200. výročí narození Bedřicha Smetany) a 300 let od smrti geniálního architekta Jana Blažeje Santiniho Aichela, jehož stavby jsou určujícími dominantami české kulturní krajiny. Do obou výročí se muzeum zapojilo, a to výstavami Příhody Lišky Bystroušky v Ostravě a Zvonky štěstí v Praze. Tato výstava zvonců, zvonků, hrkadel a Panovy flétny, doplněná nahrávkami jejich zvuků, připomněla, že tak jako skoro vše okolo nás, má hudba své kořeny v životě dávných zemědělců.

Výstava Zemědělství 4.0, která v roce 2024 skončila na pobočce v Ostravě, hleděla naopak spíše do budoucnosti průmyslové výroby potravin a surovin v krajině, zajišťované sofistikovanou prací robotů na základě vyspělých technologií. Popis těchto výstav a více než dalších sedmdesáti, které v muzeu v roce 2024 proběhly, najdete níže v textu.

Muzeum dále pokračovalo ve spolupráci s masmédií, s Českou televizí se dokonce podařilo uzavřít pětileté memorandum o spolupráci.

Vážení a milí přátelé Národního zemědělského muzea, naši vzácní hosté, jak kolem sebe pozorujete, pro komunikaci se stává stále významnější virtuální prostor, asi používáte digitální sítě, sledujete internet. Pro Národní zemědělské muzeum je proto zásadní, že získalo dotaci Ministerstva kultury na podporu digitalizace kulturního obsahu. Vznik digitální knihovny Kramerius je zásadním bodem prezentační strategie muzea. Sbírkové předměty bude možné studovat a například vybírat pro účely fyzických výstav dálkovým přístupem, a teprve ty vybrané pak budou šetrně vyzvednuty z depozitáře. Digitalizace je proto i významným prvkem zvýšení péče o sbírku muzea.

Ta se v roce 2024 utěšeně rozrostla. Detailní přehled přírůstků do každé podsbírký najdete níže v textu. Mě osobně potěšila sbírka traktorů, převážně domadělů, pana Tomáše Steinera, čítající 29 exponátů, která rozšířila fond čáslavské pobočky, a pozůstalosti významných zahradních architektů, pánů Edvarda Galuszky a Bohdana Wagnera, s jejichž realizovanými projekty se dodnes setkáváte na různých místech naší vlasti.

Vážení a milí přátelé Národního zemědělského muzea, naši vzácní hosté, dovoluji, abych závěrem poděkoval týmu svých kolegyň a kolegů. Díky výsledkům jejich práce zůstalo pro vás Národní zemědělské muzeum atraktivní, což dokládá počet téměř 400 000 návštěvníků. A vám, vážení a milí přátelé Národního zemědělského muzea, naši vzácní hosté, děkuji za vaši stálou přízeň a zpětnou vazbu, převážně velmi pozitivní.

Vám všem, stejně jako vám, vážení čtenáři a návštěvníci, patří můj hluboký dík.

*Zdeněk Novák
generální ředitel*



Vedoucí zaměstnanci k 31. 12. 2024

Ing. Zdeněk Novák	generální ředitel (statutární orgán)
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	náměstek pro řízení odborné sekce
Ing. Dita Drozdová	náměstkyně pro řízení sekce pro ekonomiku a investice
Ing. Josef Praks	náměstek pro řízení sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočku Praha
Ing. Vladimír Michálek	ředitel pobočky Čáslav
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	ředitel pobočky Kačina
Ing. Václav Kinský	ředitel pobočky Ohrada
Mgr. Ivan Berger	ředitel pobočky Ostrava
Ing. Vilém Křeček	ředitel pobočky Valtice

Obsah

1. Úvod	6
1.1 Poslání organizace	6
1.2 Poradní orgány NZM.....	7
1.2.1 Rada muzea	7
1.2.2 Vědecká rada muzea v roce 2024.....	7
1.2.3 Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost.....	7
1.2.4 Rada pro výstavní činnost.....	8
2. Věda a výzkum.....	8
2.1 Naplňování koncepce vědy a výzkumu.....	9
2.1.1 Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace na roky 2023–2027.....	9
2.1.2 Popularizace vědy	10
3. Sbírka NZM	15
3.1 Akvizice	15
3.2 Výpůjčky	16
3.3 Katalogizace sbírkových předmětů	16
3.4 Digitalizace	17
3.5 Inventarizace.....	17
3.6 Restaurování, konzervace, preparace.....	18
3.7 Uložení	18
3.8 Zhodnocení sbírkového, archivního a knihovního fondu.....	20
3.8.1 Podsbírka Archeologie zemědělství	20
3.8.2 Podsbírka Botanická	20
3.8.3 Podsbírka Etnografie	20
3.8.4 Podsbírka Fotoarchiv.....	21
3.8.5 Podsbírka Gastronomie.....	21
3.8.6 Podsbírka Knihy – staré tisky.....	22
3.8.7 Podsbírka Květinářství	22
3.8.8 Podsbírka Lesnictví	23
3.8.9 Podsbírka Modely zemědělských staveb.....	23
3.8.10 Podsbírka Myslivost.....	24
3.8.11 Podsbírka Obchod.....	24
3.8.12 Podsbírka Ovocnictví.....	25
3.8.13 Podsbírka Potravinářská výroba	25
3.8.14 Podsbírka Rostlinná výroba I.....	26
3.8.15 Podsbírka Rostlinná výroba II.....	26
3.8.16 Podsbírka Rybářství	27
3.8.17 Podsbírka Venkovská řemesla.....	27

3.8.18 Podsbírka Vinařství	28
3.8.19 Podsbírka Zelinářství	28
3.8.20 Podsbírka Zemědělství a umění.....	28
3.8.21 Podsbírka Zemědělská technika	29
3.8.22 Podsbírka Zoologie	29
3.8.23 Podsbírka Živočišná výroba.....	30
3.8.24 Podsbírka Životní prostředí	31
3.8.25 Archivní fond	31
3.8.26 Knihovní fond.....	32
4. Muzejní komunikace	33
4.1 Návštěvnost	33
4.2 Výstavní činnost	35
4.2.1 Expozice Národního zemědělského muzea	35
4.2.1.1 Expozice NZM Praha	35
4.2.1.2 Expozice NZM Čáslav	37
4.2.1.3 Expozice NZM Kačina	37
4.2.1.4 Život pod schody – zázemí služebnictva	37
4.2.1.5 Expozice NZM Ohrada	39
4.2.1.6 Expozice NZM Ostrava.....	41
4.2.1.7 Expozice NZM Valtice.....	42
4.2.2 Výstavy v roce 2024.....	43
4.2.2.1 Výstavy v NZM Praha zahájené v roce 2024	43
4.2.2.2 Výstavy v NZM Čáslav	47
4.2.2.3 Výstavy v NZM Kačina.....	48
4.2.2.4 Výstavy v NZM Ohrada	51
4.2.2.5 Výstavy v NZM Ostrava.....	54
4.2.2.6 Výstavy v NZM Valtice.....	57
4.3 Publikační činnost.....	58
4.3.1 Odborné knihy	58
4.3.2 Odborný recenzovaný časopis Prameny a studie.....	59
4.4 Edukační a lektorská činnost pro školy i veřejnost.....	59
4.4.1 NZM Praha.....	59
4.4.2 NZM Čáslav.....	70
4.4.3 NZM Kačina	71
4.4.4 NZM Ohrada.....	73
4.4.5 NZM Ostrava	75
4.4.6 NZM Valtice	78
4.4.7 Speciální prohlídky s průvodci	80

4.4.8 Přednášky a semináře.....	81
4.4.9 Resortní dny.....	82
4.5 Akce v roce 2024.....	82
4.5.1 NZM Praha.....	83
4.5.2 NZM Čáslav.....	85
4.5.3 NZM Kačina	86
4.5.4 NZM Ohrada.....	90
4.5.5 NZM Ostrava	91
4.5.6 NZM Valtice	93
4.6 Muzeum online	94
4.7 Partnerství – příklady spolupráce v roce 2024	94
4.7.1 Síť zemědělských muzeí.....	98
4.7.2 Děti a mládež do NZM zdarma.....	98
4.7.3 Mimomuzejní prezentace	98
4.8 Mezinárodní spolupráce	98
4.9 Medializace a mediální spolupráce	99
5. Provozně-ekonomická agenda	99
5.1 Organizační struktura	99
5.2 Pracoviště.....	101
5.2.1 NZM Praha.....	101
5.2.2 NZM Čáslav.....	101
5.2.3 NZM Kačina	102
5.2.4 NZM Ohrada.....	104
5.2.5 NZM Ostrava	106
5.2.6 NZM Valtice (zahrnuje i referát Znojmo)	107
5.3 Ekonomická část	108
5.3.1 Příjmy ze vstupného	108
5.3.2 Evropské fondy a rekonstrukce na pobočkách	109
5.3.3 Přehled o čerpání investičních prostředků	110
5.3.3.1 Financování z fondu reprodukce majetku	110
5.3.3.2 Evidenční dotační systém – Správa majetku ve vlastnictví státu	110
5.3.3.3 Přehled o čerpání dotací.....	112
5.4 Hospodaření organizace.....	113
5.5 Personální údaje.....	113
7. Zpráva nezávislého auditora	
8. Výkaz zisků a ztrát	
9. Rozvaha	
11. Seznam možných zkratk použitých ve výroční zprávě	

1. Úvod

1.1 Poslání organizace

Národní zemědělské muzeum (dále také NZM) v souladu se zřizovací listinou získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje, odborně zpracovává a zpřístupňuje veřejnosti sbírku hmotných dokladů vývoje zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zoologie, zahradnictví (zahrnující ovocnářství, zelinářství a květinářství), vinařství, botaniky, životního prostředí, zpracování zemědělských produktů, potravinářství a gastronomie, dokladů vývoje a rozvoje venkova, tradic, vývoje životního prostředí a kulturní krajiny české i zahraniční, zejména však z území Čech, Moravy a Slezska. NZM pečuje o výstavní a správní budovu v Praze 7 na Letné a o další budovy poboček v Čáslavi, na Kačině, na Ohradě, v Ostravě a ve Valticích, pod něž je začleněna i Expozice pivovarnictví ve Znojmě. Ve Sbírce NZM (k datu 15. 1. 2025) je 107 787 sbírkových předmětů zapsaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy (CES), 120 osobních fondů zapsaných v Národním archivním dědictví a 105 692 knihovních jednotek v knihovním fondu.

Organizace:	NZM, s. p. o.
Právní statut:	státní příspěvková organizace Ministerstva zemědělství
Sídlo organizace:	Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7
IČO:	75075741
DIČ:	CZ75075741
Telefon:	+420 720 959 834
E-mail:	sekretariat@nzm.cz
Webové stránky:	www.nzm.cz
Zřizovatel:	Ministerstvo zemědělství (MZE)
Rok zřízení:	1993 zřízeno rozhodnutím č. 40/92 MK k 1. 1. 1993 (rok založení: 1918)

Základní dokumenty

- Zřizovací listina ze dne 19. 4. 2006, č. j. 11560/2006 ve znění dodatků (změn)
- Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace NZM, s. p. o., ze dne 30. 11. 2015, č. j. NZM-000/1020/2015
- Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace NZM, s. p. o., ze dne 13. 12. 2017, č. j. 47907/2017-MZE-13221 (č. j. NZM/2017/2319)
- Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace NZM, s. p. o., ze dne 12. 2. 2019, č. j. 5817/2019-MZE-11184 (č. j. NZM/2019/292)
- Jednací řád rady státní příspěvkové organizace NZM, s. p. o., ze dne 16. 10. 2017, č. j. 58636/2017-MZE-13222 (č. j. NZM/2017/1891)
- Statut rady státní příspěvkové organizace NZM, s. p. o., ze dne 16. 10. 2017, č. j. 58619/2017-MZE-13222 (č. j. NZM/2017/1891)
- Jednací řád Vědecké rady Národního zemědělského muzea, s. p. o., ze dne 11. 2. 2021, č. j. NZM – 2021/211
- Jednací řád Redakční rady časopisu Národního zemědělského muzea, s. p. o., Prameny a studie ze dne 6. 4. 2017, č. j. NZM/2017/656

Strategické dokumenty

- Koncepce rozvoje Národního zemědělského muzea, s. p. o., 2021–2024 s výhledem do roku 2030, schválena poradou vedení 27/2021 dne 13. 7. 2021 v Kolegiu ministra
- Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace na období let 2023–2027

1.2 Poradní orgány NZM

1.2.1 Rada muzea

Rada státní příspěvkové organizace NZM, s. p. o., (dále Rada muzea) je kontrolním a dohledovým orgánem. Členy jmenuje ministr zemědělství.

Složení Rady muzea v roce 2024:

PhDr. Naděžda Kubů, CSc. (od 5. 5. 2022)

Ing. Jiří Boháček (od 1. 6. 2023) – předseda rady

prof. Ing. Radim Vácha, Ph.D. (od 1. 6. 2023) – místopředseda rady

Ing. David Vlček (od 29. 6. 2023)

Ing. Miroslav Skřivánek, Ph.D. (od 13. 12. 2023)

1.2.2 Vědecká rada muzea v roce 2024

Vědecká rada je poradním orgánem generálního ředitele muzea.

Rada pracuje ve složení:

prof. PhDr. Miloslav Lapka, CSc. – Ekonomická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (předseda vědecké rady)

Ing. Jiří Boháček – České vysoké učení technické v Praze

PhDr. Pavel Douša, Ph.D. – NZM, s. p. o.

Ing. Jiří Houdek – NZM, s. p. o.

Ing. Václav Hrubý, CSc. – Česká akademie zemědělských věd

Ing. Štěpán Kala, MBA, Ph.D. – Ústav zemědělské ekonomiky a informací

prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc. – Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK v Praze

Ing. Jiban Kumar, Ph.D. – Výzkumný ústav rostlinné výroby

prof. PhDr. Eduard Maur, CSc. – Ústav historických věd FF Univerzity Pardubice

Ing. Jan Navrátil, CSc. – Česká zemědělská univerzita v Praze

PhDr. Pavel Novák, CSc. – NZM, s. p. o.

Mgr. Branislav Panis – Slovenské národné múzeum

doc. Ing. Michal Plaček, Ph.D., MSc. – Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze

doc. Ing. Milan Jan Půček, MBA, Ph.D. – AMBIS vysoká škola, a.s.

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc. – Ústav českých dějin FF Univerzity Karlovy v Praze

Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D. – NZM, s. p. o.

Mgr. Antonín Šimčík – Slezská univerzita Opava

doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc. – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ing. Hana Urbancová, Ph.D., DBA – Česká akademie zemědělských věd

prof. Ing. Jan Vašák, CSc. – Agrada, s.r.o.

1.2.3 Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost je poradním orgánem generálního ředitele muzea. Generální ředitel jmenuje a odvolává jeho členy. Poradní sbor vydává stanoviska k nabývání

sbírkových předmětů, k návrhům na převedení, výměnu nebo vyřazení, k projednávání výsledků inventarizace atd. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost se vyjadřuje ke strategii sbírkotvorné činnosti muzea a k jejím změnám.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost k 31. 12. 2023

Interní členové:

Ing. Zdeněk Novák (předseda)
PhDr. Pavel Douša, Ph.D. (místopředseda)
Mgr. Lucie Kubásková (tajemnice)
Mgr. Ivan Berger
Alena Dubová
Ing. Václav Kinský
Ing. Vilém Křeček
Bc. Lenka Dlabolová
Ing. Vladimír Michálek
PhDr. Pavel Novák, CSc.

Externí členové:

prof. Dr. Ing. František Kumhála – Česká zemědělská univerzita
PhDr. Jan Novotný – Národní technické muzeum
Mgr. Jan Pohunek, Ph.D. – Národní muzeum
doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc. – Univerzita Karlova
Mgr. Lucie Střechová – Národní technické muzeum

1.2.4 Rada pro výstavní činnost

Rada pro výstavní činnost je interní pracovní tým vytvořený na základě příkazu generálního ředitele. Jeho členy jsou generální ředitel muzea, náměstci, ředitelé poboček, vedoucí oddělení muzeologie, vědy a výzkumu, marketingově-obchodního a oddělení ekonomiky, rozpočtu a účetnictví.

2. VĚDA A VÝZKUM

Odborná činnost Národního zemědělského muzea, s. p. o., byla v roce 2024 vykonávána v souladu s plánem na rok 2024, v souladu s Dlouhodobou koncepcí rozvoje výzkumné organizace na období let 2023–2027 a v souladu s Koncepcí rozvoje Národního zemědělského muzea na léta 2021–2024 s výhledem do roku 2030 a směřovala ke zvýšení vědeckého poznání v kontextu jednotlivých tří výzkumných záměrů a v rámci nich vyčleněných výzkumných aktivit.

Globálním cílem řešení výzkumu realizovaného NZM je zkoumání jevů v komplexních souvislostech (včetně vazby na klimatické změny a obdobné výzvy současnosti) se záměrem využít nových poznatků pro současnou i budoucí praxi. To vše v kontextu tradičních přístupů a udržitelného hospodaření.

Řešením těchto výzkumných cílů se NZM snaží nabídnout relevantní inspirace pro budoucnost a přispívat tímto k potřebné udržitelnosti. Dílčími navazujícími cíli byly:

- zpracovávání dějin zemědělství (lesnictví, rybářství, vývoje a rozvoje venkova atd.) v interdisciplinárním diskurzu a ve vazbě na posilování udržitelného hospodaření a zvyšování soběstačnosti;
- využití sbírkového fondu a dalších poznatků pro identifikaci tradičních, udržitelných způsobů zemědělské, lesnické, rybářské či potravinářské výroby a péče o krajinu;
- prezentace sbírkového fondu a výsledků výzkumu prostřednictvím expozic a výstav, příprava kritických katalogů ke sbírkám, katalogů k výstavám a expozicím, publikačních výstupů, přednášek a edukačních programů;
- vytvoření platformy pro setkávání odborníků v dané oblasti.

Odborné aktivity realizovalo NZM prostřednictvím osmi platforem. Ty tvoří šest odborných poboček NZM, z nichž každá má své specifické odborné zaměření, v jehož rámci provozuje vědecké aktivity. Sedmou platformou je odborná sekce a osmou Síť zemědělských muzeí, v jejímž rámci NZM propojovalo na 80 zemědělských muzeí.

Výstupy a výsledky bádání široce pojatého tématu zemědělství předkládalo muzeum formou monografií, dílčích odborných článků, materiálových studií či zpráv. Výsledky vědecko-výzkumné činnosti muzea byly dále využity při přípravě expozic a výstav. Vědeckými aktivitami bylo též individuální členství zaměstnanců NZM v nejrůznějších národních i mezinárodních vědeckých institucích a sdruženích. Dílčí složkou prezentace výsledků vědy a výzkumu byla popularizace vědy široké veřejnosti prostřednictvím lektorských programů a akcí pro veřejnost.

2.1 Naplňování koncepce vědy a výzkumu

2.1.1 Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace na roky 2023–2027

Řešení Dlouhodobé koncepce výzkumné organizace (dále DKRVO) NZM 2023–2027 se v roce 2024 zaměřovalo na zvýšení vědeckého poznání v rámci tří výzkumných záměrů (viz Periodická zpráva DKRVO za rok 2024 projednaná Vědeckou radou NZM dne 22. 1. 2025).

V roce 2024 pokračovalo NZM v poskytování podpory zejména mladým badatelům, a to prostřednictvím Interního grantového systému. V roce 2024 byl vyhlášen devátý ročník soutěže Věda pro zemi. NZM se účastnilo evropského festivalu vědy Noc vědců a dále vykazovalo aplikované výstupy typu M a W.

V roce 2024 pokračovalo NZM v řešení čtyř výzkumných projektů v rámci programu NAKI III. financovaného Ministerstvem kultury. U všech projektů je nastavena doba řešení 2023–2027:

Projekt č. DH23P03OVV036 pod názvem Stopy tradičního hospodaření v průmyslově, zemědělsky a rekreačně intenzivně využívaných regionech: jejich identifikace, dokumentace, záchrana a možnosti využití. Hlavní řešitel: PhDr. Pavel Novák, CSc. Celková výše podpory: 21.999 tis. Kč, z toho pro NZM jako příjemce – koordinátora: 11.102 tis. Kč. Objem čerpaných prostředků v roce 2024 – 2036 tis. Kč.

Projekt č. DH23P03OVV059 pod názvem Prezentační strategie pro muzea a sbírky. Metodika přípravy a realizace muzejních výstavních projektů. Hlavní řešitel: PhDr. Pavel Novák, CSc. Celková výše podpory: 18.206 tis. Kč, z toho pro NZM jako příjemce – koordinátora: 13.341 tis. Kč. Objem čerpaných prostředků v roce 2024 – 2138 tis. Kč.

Projekt č. DH23P03OVV026 pod názvem Průhonický park a škola malířsko-krajinářské kompozice, obdivovaný a odmítaný vzor pro krajinářskou tvorbu 20. století. Hlavní řešitel: Ing. Zdeněk Novák. Celková výše podpory: 21.800 tis. Kč, z toho pro NZM jako příjemce – koordinátora: 10.488 tis. Kč. Objem čerpaných prostředků v roce 2024 – 1837 tis. Kč.

Projekt č. DH23P03OVV044 pod názvem Historie užívání a pěstování léčivých rostlin jako součást národní a kulturní identity. Hlavní řešitel: Ing. Kateřina Smékalová, Ph.D. Celková výše podpory: 22.599 tis. Kč, z toho pro NZM jako příjemce: 10.444 tis. Kč. Objem čerpaných prostředků v roce 2024 – 1477 tis. Kč.

NZM vydalo pět monografií a dvě čísla recenzovaného odborného časopisu *Prameny a studie*. O kvalitě výzkumu NZM svědčí realizovaný výstup typu Jimp (Q2). Odborné aktivity se projeví také ve výstavní činnosti – napříč pobočkami NZM bylo realizováno 23 odborných a 46 popularizačních výstav – viz níže. Plán VaV výstupů na rok 2024 byl naplněn, celkem bylo realizováno 43 VaV výstupů + 1 excelentní výsledek Jimp v kategorii Q1/Q2.

2.1.2 Popularizace vědy

K popularizaci vědy a výzkumu s cílem rozšiřování obecného povědomí o vědě i technice, jejich metodikách, úspěších aj. se využívá muzejní infrastruktura plně odpovídající náročným požadavkům moderní prezentace a popularizace vědy široké veřejnosti. Vedle šíření informací o agrární vědě je záměrem popularizace také vzbudit u společnosti zájem o agrární obory a získat potenciální nové badatele. NZM se popularizace agrární vědy široké veřejnosti účastní hned v několika směrech. Vydává populárně-vědecké publikace, pořádá populárně-vědecké přednáškové cykly (ať už jako výstup vlastních vědeckých projektů, nebo ve spolupráci s výzkumnými ústavy), řadu popularizačních akcí s edukativním obsahem, pořádá vlastní soutěž Věda pro zemi na podporu mladých vědců s výrazným potenciálem motivovat je k aktivní výzkumné a publikační činnosti. V roce 2024 se konal pod záštitou ministra zemědělství již IX. ročník soutěže studentských prací Věda pro zemi. Soutěž, jejímž partnerem byla Česká akademie zemědělských věd, byla v tomto roce rozšířena o aktuální téma Fotosyntéza. Do soutěže se přihlásilo 17 studentských prací, a to v kategoriích bakalářská, magisterská a disertační práce. Oceněným studentům (10 vítězů) byla nabídnuta podpora v případě zájmu o vydání odborného článku. Platformou pro tuto spolupráci byl nabídnut časopis *Prameny a studie*, příp. vědecké časopisy vydávané ČZV.

Výsledky soutěže vědeckých prací Věda pro zemi 2023, vítězné práce

Kategorie Bakalářská práce:

1. místo

Bc. Zuzana Rybková, Mendelova univerzita v Brně – Zahradnická fakulta
Obnova prvků venkovské krajiny vybraného území v Orlických horách

2. místo

Bc. Eva Cvingrářová, Mendelova univerzita v Brně – Agronomická fakulta
Optimalizace mikrosatelitního panelu pro testování variability u včel

3. místo

Bc. Markéta Simotová, Česká zemědělská univerzita v Praze – Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů
Hmyzí vektory patogenů rostlin

Kategorie Magisterská práce:

1. místo

Ing. Emma Vacková, Mendelova univerzita v Brně – Agronomická fakulta
Agro-environmentální bezpečnost České republiky v podmínkách globální změny

2. místo

Ing. Pavol Klimo, Mendelova univerzita v Brně – Lesnická a dřevařská fakulta
Čistá primární produktivita typických evropských lesních ekosystémů za různých podmínek prostředí

2. místo

Ing. arch. Markéta Sýkorová, Mendelova univerzita v Brně – Zahradnická fakulta
Svatý Antonín – současnost a budoucnost poutní krajiny

3. místo

Ing. Tomáš Davídek, Česká zemědělská univerzita v Praze – Fakulta životního prostředí
Chování rizikových prvků v půdách lesů a kalamitních holin

3. místo

Ing. Marie Veselá, Česká zemědělská univerzita v Praze – Fakulta agrobiologie
Změny tokolů ve smažicím médiu při přípravě bramborových hranolků

3. místo

Ing. Kateřina Pešková, Česká zemědělská univerzita v Praze – Fakulta lesnická a dřevařská
Ověřování kvality sadebního materiálu produkovaného technologickým systémem PostCont

Kategorie Disertační práce:

1. místo

Ing. Nikola Havrdová, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – Fakulta zemědělská a technologická

Diagnostika parazitárních onemocnění a úspěšnost vybraných terapeutických postupů u lichokopytníků a sudokopytníků

Veškerou VaV činnost NZM za rok 2023 detailně popisuje Periodická zpráva o plnění Dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace na období let 2013–2027 za rok 2023. Dokument této zprávy byl schválen Vědeckou radou NZM dne 29. 1. 2024.

Tab. 1: Publikační a nepublikační výsledky, které budou vkládány do Rejstříku informací o výsledcích (RIV) za rok 2024

Druh výsledku ¹	Název
I. kategorie – Publikační výsledky	
J_{imp} Původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science s příznakem „Article“, „Review“ nebo „Letter“	1. Plaček, Michal – Půček, Milan – Křápek, Milan – Ochrana, František, <i>New Public Management and Its Influence on Museum Performance: the Case of Czech Republic</i>, Journal of East European Management Studies, 2024, 26, 2, s. 339–361, ISSN: 0949-6181, e-ISSN: 1862-0019; Q4 1/1 2. Plaček, Michal – Valentinov, Vladislav – Vaceková, Gabriela – Ochrana, František, <i>Historical Institutionalism: A Tool for Researching the Nonprofit Sector in Times of Pandemic</i>, Innovation: The European Journal of Social Science Research, 2024, s. 1–16, ISSN:1351-1610, e-ISSN: 1469-8412; Q2 1/3
J_{sc} Původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, který je obsažen v databázi SCOPUS	---
J_{ost} Článek v recenzovaném odborném periodiku	1. Voldřichová, Marie – Melcrová, Jana – Čeněk, Miroslav – Altman, Jan, <i>Zámecká alej muzea Ohrada – historie, současnost, biota</i>, Prameny a studie, 2024, č. 75, s. 9–95, ISSN: 0862-8483, e-ISSN: 2788-337X. 2/1 2. Hořejš, Miloš, <i>Lovecký zámek Kinských v Žehuňské oboře v kontextu vývoje obory a komponované krajiny Chlumecka v průběhu 18. až 20. století</i>, Prameny a studie, 2024, č. 75, s. 99–136, ISSN: 0862-8483, e-ISSN: 2788-337X. 1/2 3. Novák, Zdeněk – Zámečník, Roman – Šmída, Jiří, <i>Založení pokusu – ověření postupu Arnošta hraběte Silva-Tarouca při tvorbě stěn z jehličnanů v Průhonickém parku</i>, Prameny a studie, 2024, č. 76, s. 31–50, ISSN: 0862-8483, e-ISSN: 2788-337X. – NAKI DH23P03OVV026 1/2 4. Hořejš, Miloš, <i>Kolínský oberlandrát Herbert Eckholdt a majetkové převody velkostatku Nové Dvory se zámkem Kačina v době nacistické okupace</i>, Prameny a studie, 2024, č. 76, s. 17–140, ISSN: 0862-8483, e-ISSN: 2788-337X, 2/3

¹ Definice vycházejí ze samostatné přílohy č. 4 Metodiky hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací schválené usnesením vlády dne 8. února 2017 č. 107 „Definice druhů výsledků“, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 29. 11. 2017 č. 837.

B Odborná kniha	1. Urbánek, Radim, <i>Mlynářský slovník</i>, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-43-0. 2/3 2. Ballová, Markéta – Krusberská, Marta – Prchal, Jan – Švédová, Dominika – Voldřichová, Marie, <i>Fotosyntéza. Kritický katalog výstavy</i>, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-45-4. 1/1 3. Svobodová, Kamila, <i>Sklepní hospodářství ve sbírce Národního zemědělského muzea</i>, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-42-3. 2/2 4. Ballová, Markéta, <i>Sklízecí mlátičky ve sbírkách Národního zemědělského muzea</i>, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-46-1. 1/5 5. Zeinerová-Brachtlová, Michaela – Douša, Pavel, <i>Ukryto v muzeu</i>, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-44-7. 1/1
C Kapitola v odborné knize	1. Prchal, Jan, <i>Jan Rudolf hrabě Chotek (1748–1824)</i>, in: Hájek, Pavel – Janovská, Petra – Mašek, Petr – Nebeská, Barbora – Prchal, Jan – Žahour, Jiří, <i>Lékařská literatura v zámeckých knihovnách</i>, katalog výstavy, s. 32–35, ISBN: 978-80-88446-08-8. NAKI: DH23P03OVV058 3/4 2. Kubů, Eduard – Šouša, Jiří – Klement, Judit – Lazarevič, Žarko, <i>Der Zerfall des einheitlichen Wirtschaftsraumes und die Folgen: Tschechoslowakei, Ungarn, Jugoslawien</i>, in: Harmat, Ulrike (Hg.), <i>Das Erbe der Habsburgermonarchie in den Nachfolgestaaten: Brüche und Kontinuitäten (Sonderband zur Reihe: Die Habsburgermonarchie 1848–1918)</i>, Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften 2024, s. 639–689. ISBN 978-3-7001-9432-3. 1/2
D Stat' ve sborníku	1. Svobodová, Kamila, <i>Národní expozice vinařství v Národním zemědělském muzeu ve Valticích</i>, in: <i>Kultura vinohradnictví a vína ve středoevropském prostoru</i>, Sborník z konference 21. – 22. 5. 2024 v Regionálním muzeu ve Mikulově, Mikulov: Regionální muzeum Mikulov, s. 167–181, ISBN: 978-80-85088-69-4. 1/1 2. Novák, Pavel, <i>Stopy tradičních způsobů hospodaření v intenzivně rekreačně využívaných územích na příkladu Vranovska</i>, in: <i>Sborník z konference Venkovská krajina 2024</i>, Brno: MENDELU, 2024, s. 112–116, ISBN: 978-80-7509-979-2. NAKI DH23P03OVV036 1/6 3. Novák, Pavel – Kopecká, Šárka, <i>Od organicky vzniklé ke komponované krajině a zase zpátky – případová studie zámeckého parku a obory Kačina</i>, in: <i>Sborník z konference Venkovská krajina 2024</i>, Brno: MENDELU, 2024, s. 117–121, ISBN: 978-80-7509-979-2. NAKI DH23P03OVV036 1/2
II. kategorie – Nepublikační výsledky	

E_{krit} Uspořádání výstavy s kritickým katalogem	1. Fotosyntéza (Praha) 1/10
E Uspořádání výstavy	1. Zvonky štěstí (Praha) 2/4 2. Šaty dělají člověka i v zemědělství (Praha) 1/10 3. Ukryto v muzeu (Praha) 1/10 4. Velikonoce (Kačina) 1/10 5. Zámecká ledovna (Kačina) 3/5 6. Já, kráva (Kačina) 3/5 7. Senoseč (Kačina) 2/4 8. Život ve vzduchu. Osvícená fotosyntéza (Kačina) 1/10 9. Sudek & Chotek. Kačina a fotografie (Kačina) 3/5 10. Koně na Kačině (Kačina) 2/4 11. Hlavy. Řezby do brambor (Kačina) 3/5 12. Síla větru a tlak vody (Čáslav) 1/10 13. Mechanizace zahrádkářů (Čáslav) 2/4 14. Vltava – pocta řece a lidem od vody (Ohrada) 1/10 15. Kapr, člověk a krajina (Ohrada) 1/10 16. Jaromír Zumr – Fotografické toulky (Ohrada) 3/5 17. Miloslav Frantál – Obrazy z lesních a vodních světů (Ohrada) 3/5 18. Josef Řeřicha – Stromy, lesy a krajina jižních Čech (Ohrada) 3/5 19. Lovecké tesáky (Ohrada) 2/4 20. František Severa – rostliny a hmyz ve vědecké ilustraci (Ohrada) 3/5 21. Stromy, lesy, klima (Ohrada) 1/10 22. Zázrak jménem fotosyntéza (Valtice) 1/10
M Uspořádání konference	1. Cesty jídla, NZM Kačina, 19. 9. 2024. 3/2 2. Proměny muzejního výstavnictví 1990–2020 II, Moravské zemské muzeum, Brno, 14. 11. 2024. NAKI DH23P03OVV059 1/1 3. Douglaska tisolistá – dřevina budoucnosti, NZM Ohrada, 23.–24. 10. 2024 2/1
W Uspořádání workshopu	---
O Ostatní výsledky	1. Noc vědců 2024 – Proměna, Praha, Ostrava, 27. 9. 2024 1/1 2. Soutěž studentských prací Věda pro zemi 2024 1/8

3. SBÍRKA NZM

Sbírka Národního zemědělského muzea je významnou součástí kulturního dědictví a vědeckého poznání, které slouží nejen potřebám současné společnosti, ale má být uchováno i pro generace budoucí. Sbírka NZM je odborně zpracovávána a prezentována ve stálých expozicích, na výstavách, prostřednictvím muzejních programů i muzejních publikací v rámci výchovné a vzdělávací činnosti muzea. Sbírkotvorná činnost patří k základním aktivitám NZM. Sbírku NZM tvoří sbírkový, archivní a knihovní fond.

Sbírkový fond

Sbírkový fond je tvořen v souladu se zaměřením a působností poboček NZM. Sbírkový fond je členěn na oborové části (podsbírky) a je sbírkou hmotných dokladů nebo jejich souborů vývoje zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zahradnictví, zpracování zemědělských produktů, dokladů vývoje českého venkova a vývoje kulturní krajiny české i zahraniční provenience, zejména však z území Čech, Moravy a Slezska. Sbírkový fond je spravován podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ke sbírkovým předmětům jsou pořizovány evidenční záznamy, jejichž součástí je písemná dokumentace, obrazová dokumentace a podle potřeby také zvuková. Sbírkový fond je zapsán v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy (CES) pod evidenčním číslem NZM/002-05-10/225002. Celkem je v CES evidováno 107 787 evidenčních záznamů (k 15. 1. 2025). Počet evidenčních záznamů v muzejní elektronické evidenci sbírkových předmětů (BACH) je 108 600 (59 754 s obrazovou přílohou).

Archivní fond

Archivní fond – archiválie je veden v základní evidenci Národního archivního dědictví prostřednictvím informačního systému PEvA II na národním portálu. Archivní fond je spravován podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů. Počet zapsaných fondů v Národním archivním dědictví je 120 osobních fondů. Počet evidenčních záznamů v muzejní elektronické evidenci (BACH Pro-Archiv) je 9 130 (2 742 s obrazovou přílohou). Celkový počet uložených archiválií v NZM je: 500 bm písemných dokumentů, 8 500 map a plánů, 1 677 zahradních plánů, 80 diplomů, 1 000 plakátů.

Knihovní fond

Knihovní fond – knihovna patří mezi veřejné knihovny dle zákona č. 257/ 2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů – sigla KHE 801. Veřejné knihovní služby poskytuje v badatelském režimu formou prezenčních výpůjček. V rámci meziknihovních služeb (MVS) nabízí ostatním knihovnám v Česku výpůjčky knih do jejich studovny či badatelny. Počet knihovních jednotek je 105 692.

3.1 Akvizice

V roce 2024 bylo v rámci akviziční činnosti přiděleno 65 přírůstkových čísel a prostřednictvím darů, nákupů, vlastních sběrů NZM získalo 256 nových sbírkových předmětů. Bylo uzavřeno 10 kupních smluv, jejichž prostřednictvím se podařilo získat výjimečné sbírkové předměty za celkovou částku 182 666 Kč. Sbírkový fond byl obohacen například o kombajn MS 70, model rekultivace haldy, elektromotor Svět, pивní láhve s litými nápisy, traktor Svoboda 10, šrotovník válcový, rozmetadlo průmyslových hnojiv, kuchyňský robot, potažní saně a hoblici s dlabačkou.

Darovacích smluv bylo uzavřeno celkem 29 a muzeum získalo sbírkové předměty téměř do všech svých podsbírek, například Zetor 25 domácí výroby, sadu posříbřených příborů, parohy jelena, pozůstalost Edvarda Galuszky a Bohdana Wagnera, chladničku skříňovou, soubor mysliveckých propriet, čističku na obilí, obrazy se zemědělskou tematikou, model kultivátoru, líheň na kuřata, 27 traktorů domácí výroby ze sbírky Tomáše Steinera, srnčí trofeje a další.

Do knihovního fondu NZM přibylo 422 nových přírůstků – odborné knihy a časopisy v celkové částce 14 004,80 Kč + knihy a časopisy získané darem.

3.2 Výpůjčky

Na zapůjčení našich sbírkových předmětů jiným muzejním a kulturním institucím bylo uzavřeno 23 výpůjčních smluv. Sbírkové předměty NZM byly zapůjčeny například na výstavy či do expozic Národního technického muzea, Muzea českého ráje v Turnově, Muzea Vyškovska, Tatranské galérie v Popradě, České zemědělské univerzitě v Praze, Jihočeskému muzeu v Českých Budějovicích, Botanické zahradě hl. m. Prahy nebo do památkových objektů Národního památkového ústavu.

NZM na druhou stranu uzavřelo 43 výpůjčních smluv, jejichž prostřednictvím došlo k obnovení dlouhodobých smluv na předměty vystavené v expozicích v NZM, a zároveň na výstavy připravované v NZM, například Dobrodružství cyklistiky, Fotosyntéza, Příroda v ilustraci, Archeologie z nebe, Rekultivace, Odyssea, Betlémy apod.

NZM v roce 2024 uzavřelo celkem 14 smluv o poskytnutí reprodukčního práva zejména na fotografie a archiválie ze Sbírky NZM. Materiály byly převážně určeny pro vědecké účely, z tohoto důvodu bylo právo ke zveřejnění poskytnuto bezúplatně nebo na základě recipročního vyrovnání. Ve dvou případech byl vybrán poplatek dle Ceníku služeb a reprodukčních poplatků NZM (<https://www.nzm.cz/sbirka/cenik-sluzeb-a-reprodukcni-poplatku>) v celkové částce 2 000 Kč.

3.3 Katalogizace sbírkových předmětů

Za rok 2024 (k 15. 1. 2025) v rámci katalogizace bylo vytvořeno 1 258 evidenčních záznamů.

Archeologie zemědělství	0
Botanická	1
Etnografie	138
Fotoarchiv	816
Gastronomie	0
Knihy – staré tisky	1
Květinářství	1
Lesnictví	13
Modely zemědělských staveb	0
Myslivost	58
Obchod	0
Ovocnictví	5
Potravinářská výroba	94
Rostlinná výroba I.	0
Rostlinná výroba II.	8

Rybářství	0
Venkovská řemesla	4
Vinařství	5
Zelinařství	5
Zemědělská technika	16
Zemědělství a umění	22
Zoologie	1
Živočišná výroba	70
Životní prostředí	0

3.4 Digitalizace

V rámci šetrné a neinvazivní digitalizace na velkoformátovém skeneru Widetek 36ART bylo za rok 2024 pořízeno 3 200 skenů.

Na veřejném portálu eSbírky NZM zpřístupnilo 1 166 záznamů. Průběžně byly pořizovány dokumentační fotografie sbírkových předmětů a jejich přiřazování do muzejního elektronického evidenčního systému Sbírky NZM.

Využitím 0,5 pracovního úvazku byla v NZM zaměstnána fotografka, která v průběhu roku od května do prosince 2024 fotografovala sbírkové předměty vybraných podsbírek (RV I, Zemědělství a umění, Živočišná výroba, Potravinářství). Kurátoři podsbírek postupně vkládají na 700 zpracovaných fotografií do evidenčního systému.

3.5 Inventarizace

V průběhu roku 2024 proběhla periodická inventarizace podsbírek Fotoarchiv (11 763 inventarizačních záznamů), Venkovská řemesla (383 inventarizačních záznamů), Potravinářská výroba (3 086 inventarizačních záznamů). Při inventarizaci podsbírek nebyly zjištěny závažné nedostatky. Nedostatky menšího charakteru jsou průběžně napravovány (zápis do CES, návrhy na vyřazení, čištění a adjustace). U podsbírek Venkovská řemesla bylo nařízeno dohledat nenalezené předměty a inventarizaci dokončit v roce 2025.

Vzdělávání

V rámci vzdělávání odborných pracovníků proběhl v centrálním depozitáři NZM Čáslav fotoworkshop pro konzervátory a kurátory s cílem zdokonalení se v pořizování fotodokumentace sbírkových předmětů. Teoretický úvod (do základních parametrů fotopřístrojů, včetně telefonů, nastavení a pochopení jejich vztahu a toho, jak ovlivňují výsledek fotografie) doplnilo praktické fotografování (malých předmětů na fotografickém stole, práce se světly a modifikátory světla, nastavení expozičních hodnot na našem fotovybavení), zkouška focení přímo do notebooku a okamžité zpracování fotografie v SW Zoner Photo Studio.

Dne 14. května 2024 jsme zajistili program Setkání středočeské sekce konzervátorů AMG v NZM Čáslav. Setkání se zúčastnilo na 40 odborníků (konzervátoři muzeí Středočeského kraje a zaměstnanci NZM). V rámci odpoledne jsme představili pracoviště termokomory a provedli účastníky centrálním depozitářem. Zazněl příspěvek paní Ing. Hany Sýkorové, Ph.D., z VŠCHT na téma *Mikrobiologická osvěta pro muzejní konzervátory a kurátory*. Též byla prakticky představena práce s luminometrem, který lze v konzervátorské praxi používat k rychlé orientaci

aktivity bakterií a plísní na povrchu sbírkových předmětů. Pan Martin Schmidl z firmy APLEKO seznámil s metodami deratizace a dezinfekce.

3.6 Restaurování, konzervace, preparace

Ochrana sbírkových předmětů je v NZM zajišťována činností Oddělení ochrany sbírky, které je zařazeno v rámci Odborné sekce a dílčími konzervátorskými pracovišti na čtyřech pobočkách (kromě kmenových pracovníků spolupracuje NZM i s externími dodavateli či poskytovateli služeb).

- 3 konzervátoři na Oddělení ochrany sbírky (1 + 0,5 + 0,5 pracovního úvazku)
- 1 opravář zemědělských strojů a 1 konzervátor na pobočce NZM Čáslav
- 2 konzervátoři na pobočce NZM Kačina
- 1 konzervátor a 1 restaurátor na pobočce NZM Ohrada
- 1 konzervátor na pobočce NZM Valtice

Konzervátorská pracoviště NZM v roce 2024 konzervovala na 1 100 sbírkových předmětů (například zemědělská technika, modely zemědělských zvířat, saně na odvoz dřeva, postroje, etnografie, ...).

Konzervátoři se významně podíleli na čištění a zajištění stavu předmětů před stěhováním do centrálního depozitáře. Předměty, které vyžadovaly rozsáhlejší zásah, i nové akvizice byly postupně předávány na dílnu. Dále se konzervátoři soustředili především na fyzickou kontrolu stavu sbírkových předmětů v expozicích a ve spolupráci s kurátory podsbírek vyhledávali předměty ke konzervaci v depozitářích. V dubnu 2024 byla ve spolupráci s odbornou firmou provedena pravidelná plošná dezinfekce vybraných částí expozic na zámku Kačina, deratizace na zámku Kačina a v NZM Čáslav. V NZM Ohrada v oblasti péče o sbírky ve znamení zvýšené činnosti konzervátorské a restaurátorské, spojené s dalším zdokonalením depozitárního prostředí a kvality uložení sbírkových předmětů a souborů sbírkových předmětů. V květnu 2024 byl přijat nový nadějný konzervátor Miloslav Frantál namísto do penze odcházející stávající pracovníce. Naplňuje se tak obsah dohody externího restaurátora Ing. Jiřího Stýbla s vedením pobočky muzea o jeho dalším předávání cenných řemeslných zkušeností kmenovému pracovníkovi muzea. I zachovávání řemeslných postupů a zkušeností je důležitou činností muzea. V této souvislosti bylo, kromě vlastního restaurování 26 kusů sbírkových předmětů z podsbírek a historického mobiliáře muzea (saně na odvoz dřeva, vozy, drobné sbírkové předměty, roletové skříně, výstavní schwarzenberské stoly aj.), také díky daru partnera Lesů ČR, s. p., očištěno a konzervováno cca 400 kusů lesnického nářadí a náčiní. Nově byly uloženy v samostatných obalech a ošetřeny soubory klobouků a bandalírů k loveckým uniformám i soubor střeleckých terčů.

3.7 Uložení

V roce 2024 pokračovalo stěhování sbírkových předmětů z depozitářů na zámku Kačina do centrálního depozitáře NZM Čáslav. Tomu předcházelo základní čištění a balení sbírkových předmětů z podsbírek Etnografie a Živočišná výroba. Nejkomplikovanější byl transfer nejcitlivější podsbírky Zemědělství a umění (na 400 obrazů s ozdobnými rámy, grafické listy). V letních měsících proběhlo přerovnání depozitární haly G v NZM Čáslav, kde je uložen etnografický nábytek. Všechny sbírkové předměty byly očištěny od prachu, prostor haly byl uklizen a doplněn o široké nosné regály (přenesené z depa na Kačině), do kterých se předměty

po termosanaci zčásti vrátily, část etnografického nábytku byla roztržena do centrálního depozitáře nebo do depozitáře P. Také v depozitární hale I v NZM Čáslav, kde je uložena podsbírka Venkovská řemesla, byla provedena reorganizace prostoru. Všechny předměty byly pro usnadnění manipulace s nimi postaveny na dřevěné palety. Ve zmíněných halách byla vyklizena a označena místa, kam při deštích zatéká.

Ve spolupráci s externí restaurátorkou textilu probíhalo v centrálním depozitáři po celý rok ukládání etnografického textilu, zejména lidového oděvu a krojových součástí. Důraz je kladen na čistotu uložení a správné tvarování předmětů. Předměty jsou podle povahy ukládány do vodorovné polohy do boxů z archivní lepenky, případně zavěšovány na polstrovaná ramínka, nebo navijena na oporu z výplňového materiálu, aby se docílilo maximální relaxace vláken a minimálního zatížení podšíváných částí.

Termokomora

Pracoviště termokomory při centrálním depozitáři v Čáslavi hromadně ošetřilo od dřevokazného hmyzu 1 081 sbírkových předmětů ze sbírek NZM. Ošetřovací cyklus byl spuštěn 38×. Průměrná spotřeba elektrické energie pro jeden ošetřovací cyklus se pohybovala okolo 160 kWh. Pro přesnější odečet spotřeby elektrické energie během provozu termokomory, byly na pracoviště instalovány elektrohodiny. Servisní firma provedla pravidelný servis technologie. Velmi výhodnou se ukázala velká manipulační plocha pracoviště, kdy zejména přípravná byla využita pro přechodné uložení velkého množství sbírkových předmětů během přerovnávání depozitárních hal G, I a P. Kapacitu termokomory bude v dalších letech možné a vhodné více nabízet externím zájemcům o termosanační ošetření.

Externí restaurování z rozpočtu FRM – dotace ISO II D MKČR – dotační příspěvek NBDCK – řešení pojistné události č. 2023 0007335

Z rozpočtu FRM bylo v roce 2024 financováno externí restaurování 14 sbírkových předmětů, a to z podsbírek Myslivost (5 židlí parohového nábytku s kožešinovými podsedáky), Modely staveb (model zemědělské krajiny Všetatské zelí), Zemědělství a umění (sádrový model pomníku Benedikta Roezla a obraz Hudební hodina od Franze Xavera Winterhaltera, kolem roku 1700 v ozdobném rámu), Staré tisky (encyklopedie o koních, rybářství a 2. díl encyklopedie Georgica Curiosa), Etnografie (šněrovačka), Doprava v zemědělství (dva parní stroje). Zasmluvněním externího restaurátora na NZM Ohrada bylo realizováno restaurování například roletové skříně a výstavních schwarzenberských stolů.

Z dotačního programu ISO II D MK ČR bylo financováno restaurování plastiky sádrové vázy z rodové knihovny na Kačině (výše dotace 301 000 Kč) a I. etapa restaurování malovaného paravánu z první poloviny 19. století, též součásti původního mobiliáře zámku Kačina (výše dotace 95 000 Kč).

Čtvrtým rokem byla z dotačního příspěvku Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov spolufinancována postupná památková obnova zámeckého divadla na zámku Kačina (dotační příspěvek představoval 80 000 Kč).

Podarilo se zasmluvnit restaurování poškozeného obrazu v ozdobném rámu (Taneční hodina, autor George Adolphus Storey, 1868) – pojistná událost č. 2023 0007335 šperkovnice a obraz. Hotové práce byly převzaty a umístěny zpět na zámeckou trasu do komnaty hudebního salonu. Pojišťovna NZM vyplatila zálohu 100 tis. Kč.

3.8 Zhodnocení sbírkového, archivního a knihovního fondu

3.8.1 Podsbírka Archeologie zemědělství

BACH: 269

CES: 241

AKVIZICE: V roce 2024 nepřibyl do podsbírky žádný předmět.

PREZENTACE: Předměty jsou prezentovány v expozicích Zemědělství a Potravinářství NZM Praha, na výstavě Příběh dřeva NZM Kačina a v Rybářské expozici NZM Ohrada.

KATALOGIZACE: –

DIGITALIZACE: Předměty jsou průběžně zpracovávány a digitalizovány. Byla provedena příprava pro převod sbírkových předmětů z podsbírky Etnografie a podsbírky Archeologie zemědělství (přibližně 147 předmětů).

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: –

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Pravidelná kontrola předmětů a depozitáře.

ULOŽENÍ: Předměty jsou uloženy v NZM Ostrava. Část jich je deponována v NZM Praha, NZM Kačina a NZM Ohrada.

KURÁTOR: Mgr. Marta Krusberská

3.8.2 Podsbírka Botanická

BACH: 2393

CES: 2392

AKVIZICE: V roce 2024 byl do podsbírky získán jeden předmět.

PREZENTACE: Předměty jsou dlouhodobě vystaveny na Ministerstvu zemědělství a v NZM Ostrava, na výstavu Fotosyntéza v NZM Praha bylo zapůjčeno 22 předmětů.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Do evidence BACH byly doplněny dvě digitální fotografie sbírkových předmětů. Nově byl katalogizován jeden předmět, zbytek sbírkových předmětů v podsbírce je již katalogizován.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: –

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Je prováděn průběžný monitoring stavu předmětů a vybrané předměty jsou předávány ke konzervaci či restaurování.

ULOŽENÍ: Větší část sbírkových předmětů je od roku 2019 uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR: Mgr. Dominika Švédová

3.8.3 Podsbírka Etnografie

BACH: 3091

CES: 3041

AKVIZICE: V roce 2024 přibyl do podsbírky čtyři předměty – trouba Remos, chladnička, herbář a kuchyňský robot.

PREZENTACE: Předměty jsou prezentovány v expozicích a výstavách NZM Kačina a jsou zapůjčovány na výstavy jiným institucím.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: V roce 2024 bylo zkatalogizováno celkem 138 předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Sbírku využívají badatelé ke studiu a výzkumné činnosti, dále jsou některé předměty zapůjčovány na různé výstavy.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Probíhala průběžná konzervace předmětů. Proběhlo ošetření

předmětů z depozitáře – hala G v Čáslavi v termokomoře. Byly vyklizeny dvě místnosti v depozitáři – hala P, kde bude uložen nábytek a vybavení domácnosti.

ULOŽENÍ: Bylo dokončeno stěhování předmětů do centrálního depozitáře. Probíhá rovnání předmětů, upřesňování lokací apod.

KURÁTOR: Mgr. Klára Linhartová

3.8.4 Podsbírka Fotoarchiv

BACH: 54299

CES: 54032

AKVIZICE: Byl získán soubor 200 kusů leteckých fotografií a byly pořízeny fotografie z rodinné koží farmy Na Jablonce.

PREZENTACE: Připraveny materiály pro různé výstavy v NZM, například O the Hoe, the Hoe, the Hoe – GAMU; Studenti fotografují zemědělství – NZM Ostrava; Tradiční zabijačky – J. Štreit, NZM Praha.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Zkatalogizováno 816 nových inventárních čísel (také digitalizováno). Pokračovalo přepisování záznamů z inventárních knih do elektronické evidence BACH. Pokračovala správa prezentace NZM na www.esbirky.cz, vloženo za fotoarchiv 11 fotografií.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Proběhly dvě badatelské návštěvy, vystaveny licenční smlouvy a provedeno 20 rešerší pro badatele, kurátory, autory publikací a další.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: V rámci inventarizace probíhalo přebalování do nekyselých obalů a čištění předmětů.

INVENTARIZACE: V roce 2023 pokračovala inventarizace (8 084 inventarizačních záznamů).

ULOŽENÍ: Stálé uložení v depozitáři NZM Praha.

KURÁTOR: Mgr. Michaela Zeinerová Brachtlová, Ph.D.

3.8.5 Podsbírka Gastronomie

BACH: 14

CES: 14

AKVIZICE: Prostřednictvím darovacích smluv byla provedena akvizice 17 předmětů (jednotlivin, sad či souborů). V roce 2023 dále docházelo k průběžnému doplňování fondu kuchařských knih – drobné tisky + rukopisné kuchařky. Neprocházelo darovacími smlouvami, pouze doplňování fondu na základě vlastního sběru kurátora.

PREZENTACE: Problematika gastronomie byla prezentována veřejnosti v rámci Noci vědců 2023 – program Historické zmrzliny a sorbety. Dílčí témata byla v průběhu roku popularizována v jednotlivých mediálních výstupech – například Mléčné výrobky (ČT – Toulky Českem budoucnosti); Kulinární dědictví českých zemí (Host Radiožurnálu, 30. 4. 2023).

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: –

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Předměty z podsbírky a rozsáhlý fond tištěných a rukopisných kuchařek byly v roce 2023 využity jako zdroj při zpracovávání odborných výstupů: výstup B – KORBELÁŘOVÁ, Irena (ed.) a kol., Kulinární dědictví Čech, Moravy a Slezska. Tematická výběrová encyklopedie, Opava 2022 – kurátorka podsbírky spoluautorkou publikace; výstup M – SOBOTKOVÁ, Jitka, Co mohl mít Antonín Švehla na talíři? Selská vs. měšťanská kuchyně přelomu 19. a 20. století – příspěvek na konferenci Antonín Švehla: český sedlák, politik a státník, 13.–14. 4. 2023, Praha; kapitola v kolektivní monografii SOBOTKOVÁ, Jitka, Co mohl mít Antonín Švehla na talíři? Selská vs. měšťanská kuchyně přelomu 19. a 20.

století, in: KUBŮ, Eduard – SOBOTKOVÁ, Jitka – ŠOUŠA, Jiří (edd.), Antonín Švehla: český sedlák, politik a státník, Praha: NZM 2023, s. 222–237.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Běžná údržba, konzervace neproběhla, k restaurování předány dvě historické kuchařky (již v roce 2020).

ULOŽENÍ: Uloženo v NZM Praha, částečně v centrálním depozitáři NZM Čáslav.

KURÁTOR: Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D.

3.8.6 Podsbírka Knihy – staré tisky

BACH: 46

CES: 456

AKVIZICE: Do podsbírky byla zařazena tzv. Chotkovská knihovna.

PREZENTACE: Z fondu Chotkovské knihovny bylo prezentováno šest map při květnové akci Noc v Chotkovské knihovně. Na výstavu do Kynžvartu bylo z knihovny zapůjčeno Národnímu památkovému ústavu šest knih. Název výstavy: Lékařská literatura v zámeckých knihovnách. V rámci spolupráce se Státním oblastním archivem Praha proběhl průzkum historických map, který provedla Mgr. Helena Hloušková.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Všechny knihy podsbírky prošly již v roce 2020 retro katalogizací v systému Clavius, byly opatřeny čárovým kódem a prošly revizí. Zároveň byly pořízeny dokumentační fotografie jednotlivých titulů, které byly uloženy do systému BACH.

Vnořený samostatný fond zámecké knihovny Kačina má vlastní historicky nedokonalou evidenci, která bude v následujících letech podrobena hloubkové revizi. Digitalizace bude probíhat na nově pořízené technice a nově vybudovaném projektu Digitální knihovny NZM.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Staré tisky jsou v režimu prezenčních výpůjček, pro potřebu badatelů ke studiu a výzkumné činnosti. Z fondu Chotkovské knihovny byly prezenčně půjčeny ke studijním účelům dvě knihy: Cosmae Pragensis eccles. decani chronica, sign.: 7654 a Anonymi Chronicon Bohemicum, sign.: 16475.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Celý fond byl očištěn od prachu. Byly zrestaurovány dvě knihy: STC494/II. 8896 Georgica curiosa aucta a STA3236 11783 Piscinarium oder Teich Ordnung.

ULOŽENÍ: Celý knihovní fond je uložen v centrálním depozitáři v NZM Čáslav v prachotěsných kompaktních regálech a v místě jejich historického uložení – v zámecké knihovně na Kačině.

KURÁTOR: Pavla Neumanová do 11/2024, od 12/2025 Jan Prchal

3.8.7 Podsbírka Květinářství

BACH: 364

CES: 363

AKVIZICE: Byl získán jeden nový předmět.

PREZENTACE: Do NZM Praha bylo na výstavu Ukryto v muzeu půjčeno šest předmětů.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Do evidence BACH byl doplněn jeden katalogizační záznam, nově katalogizován byl jeden předmět, zbytek sbírkových předmětů v podsbírce je již katalogizován. Všechny předměty v evidenci BACH mají digitalizovanou fotodokumentaci.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: –

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Je prováděn průběžný monitoring stavu předmětů a vybrané předměty jsou předávány ke konzervaci či restaurování.

ULOŽENÍ: Větší část sbírkových předmětů je od roku 2019 uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR: Ing. Vilém Křeček

3.8.8 Podsbírka Lesnictví

BACH: 8770

CES: 8759

AKVIZICE: Darem a převodem byly získány: lesnické nástroje z hájenky Třeboc (nůžky k výchově porostů, sapiny, vyvětřovací pilka, loupák, lesnické průměrky atd.); jilmové potažní saně na svoz dřeva z píseckých lesů od Údraže; kombinované saňové ližiny s možností osazení loukoťových kol z Dašic; motorová řetězová pila značky Homelite VI Super 2 SL; motorová řetězová pila elektrická, domácí výroby s motorem MEZ Mohelnice; fotografie budovy lesnické školy v Liptovském Hrádku z ateliéru J. F. Langhans v Praze. A za úplatu: truhlářská hoblice ze Zlivi; dlabačka TOS z roku 1957; raně barokní záklop stropu z Českých Budějovic; potažní saně na svážení dřeva z Písku.

Zvláštním darem byl získán unikátní technologický soubor historických strojů a zařízení Semenářského závodu Lesů ČR, s. p., z Týniště nad Orlicí (23 položek).

PREZENTACE: Sbírkové předměty byly v roce 2024 prezentovány v expozicích a na výstavách: expozice map a zeměměřičství – Moravské kartografické centrum Velké Opatovice; expozice lesnictví a dřevařství na Šumavě – Muzeum Schwarzenberského plavebního kanálu Chvalšiny; expozice Naši Němci – Muzeum města Ústí nad Labem; stálá expozice – Podbrdské muzeum; Národní zemědělské muzeum v Praze a na Kačině; vlastní výstavy v NZM Ohrada (kromě expozic výstava VLTAVA – pocta řece a lidem od vody. Dále proběhla prezentace sbírkových předmětů v rámci Muzejní noci, Vorařského dne a Lesnického dne NZM Ohrada.

Prezentována byla podsbírka a činnost restaurátorské dílny v pořadu a knižním vydání Toulavá kamera a v regionálním vysílání ČT.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Archivní a historické práce v rámci výstavy o řece Vltavě a dopravě dřeva; práce na databázi lesnických osobností; odborný mezinárodní seminář o douglasce.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Průběžná kontrola a preventivní konzervace sbírkových předmětů dle aktuální potřeby a výběru. V konzervátorské dílně bylo konzervátorem ošetřeno celkem 403 předmětů z podsbírky. Kompletním restaurováním v restaurátorské dílně NZM Ohrada prošlo 26 předmětů. Uložení části předmětů podsbírky do nových archivních boxů a kartonových krabic z nekyselého papíru (herbáře). Pravidelná dezinfekce a dezinfekce depozitářů i expozic (duben–listopad 2024).

ULOŽENÍ: Depozitáře NZM Ohrada.

KURÁTOR: Ing. Václav Kinský, Karel Skalický

3.8.9 Podsbírka Modely zemědělských staveb

BACH: 449

CES: 455

AKVIZICE: Nákup modelu rekultivace haldy (1800 × 800 mm) v měřítku 1 : 87, rozděleného do čtyř samostatných submodelů.

PREZENTACE: Sbírkové předměty dlouhodobě prezentovány na zámku Kačina, kde tvoří jednu z páteřních expozic NZM.

Trvá zápůjčka modelu mlýna v Kodě v Muzeu Českého krasu v Berouně a modelu Riegrova mlýna v muzeu v Semilech.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Do evidenčního systému BACH byly přidávány dokumentační fotografie, a tedy byla rozvíjena tzv. pracovní (dokumentační) digitalizace. Profesionální digitalizace neprobíhala. V roce 2024 nebyl zkatalogizován žádný předmět.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Výběrová repase sbírkových předmětů, jejichž stav byl vyhodnocen jako závažný. Trvala spolupráce s modelářem, který navrhuje technologická řešení oprav, jež pak sám na základě objednávky i realizuje. V roce 2024 byl externě opraven, restaurován a doplněn model Dioramatického znázornění sklizně zeleniny na Všetatsku, a to na poli Josefa Fabiána ve Všetatech.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Pokračování vědecké katalogizace modelů z období socialismu.

ULOŽENÍ: Předměty jsou již ucelené a systematicky uloženy v příslušné místnosti centrálního depozitáře. Předměty v nevyhovujícím stavu se nacházejí v příručním skladu termokomory.

KURÁTOR: PhDr. Pavel Novák, CSc.

3.8.10 Podsbírka Myslivost

BACH: 7447

CES: 7451

AKVIZICE: Celkem bylo pořízeno 53 sbírkových předmětů darem (trofeje jelení, srnčí, muflon, dermoplastický preparát posledního legálně uloveného tetřeva v Čechách, brože, odznaky, katalog mysliveckých šperků, ocenění, užité umění s mysliveckými motivy, lovecká puška, příslušenství ke zbraním, pomůcky k lovu, myslivecké odívání, fotografie myslivců, náležitosti myslivecké organizace).

PRESENTACE: Sbírkové předměty (trofeje, umělecké předměty, drobné lovecké předměty, sokolnictví aj.) byly prezentovány v expozicích a na výstavách jiných subjektů (na hradech a zámcích Doksy, Tachov, Vimperk, Kratochvíle, Nebílovy, Nové Hrady, Dub u Prachatic, Kámen, Potštejn a v muzeích Prachatic, PNP Praha, Technické muzeum Brno aj.) a ve vlastních expozicích myslivosti a na výstavách (NZM Ohrada, NZM Praha, NZM Kačina).

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Průběžná fotodokumentace přírůstků a dalších sbírkových předmětů (ukládání v elektronické podobě), doplňování do systému BACH. Vyhledávání a doplňování nově zjištěných údajů ke stávajícím sbírkovým předmětům. Bylo zkatalogizováno 58 sbírkových předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Studium dostupné literatury, materiálů a pramenů ke zpřesňování a doplňování popisů sbírkových předmětů. Historie myslivosti – způsoby lovu a chovu zvěře, jihočeské obory (rešerše), participace na historickém průzkumu psince na Ohradě. Výzkumná činnost na projektu NAKI Stopy – terénní průzkum pozůstatků starých způsobů hospodaření na vytipovaných lokalitách.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Průběžná kontrola stavu a uložení, preventivní konzervace sbírkových předmětů dle aktuální potřeby a výběru. Restaurování části parohového nábytku.

ULOŽENÍ: Sbírkové předměty jsou uloženy v depozitářích přímo v objektech muzea NZM Ohrada.

KURÁTOR: Ing. Bc. Jana Melcrová

3.8.11 Podsbírka Obchod

BACH: 75

CES: 75

AKVIZICE: –

PRESENTACE: Předměty podsbírky jsou prezentovány v expozicích a výstavách NZM Kačina a jsou zapůjčovány jiným institucím.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: –

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Sbírku využívají badatelé ke studiu a výzkumné činnosti, dále jsou některé předměty zapůjčovány na různé výstavy.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Probíhala průběžná konzervace předmětů.

ULOŽENÍ: Předměty jsou uloženy v centrálním depozitáři NZM Čáslav.

KURÁTOR: Mgr. Klára Linhartová

3.8.12 Podsbírka Ovocnictví

BACH: 1865

CES: 1888

AKVIZICE: V roce 2024 bylo získáno pět předmětů.

PREZENTACE: Sbírkové předměty dlouhodobě zapůjčeny: Ministerstvo zemědělství, Muzeum Roztoky u Prahy, obec Ostrov, NZM Praha, NZM Ostrava, NZM Kačina. Dále byly sbírkové předměty zapůjčeny pro krátkodobé výstavy: NZM Valtice výstava Zázrak jménem fotosyntéza jeden předmět, NZM Praha výstava Fotosyntéza devět předmětů; muzeum Vyškov dva předměty.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Do evidence BACH bylo doplněno deset katalogizačních záznamů, nově bylo katalogizováno pět předmětů. Do evidence BACH bylo doplněno pět digitálních fotografií předmětů. Pokračovala správa prezentace NZM na www.esbirky.cz, bylo vloženo dalších 48 fotografií.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Byl odevzdán rukopis katalogu s pracovním názvem Zpracování ovoce a zeleniny. Předpokládaný termín vydání katalogu je červenec roku 2025.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Je prováděn průběžný monitoring stavu předmětů a vybrané předměty jsou předávány ke konzervaci či restaurování. Byl konzervován jeden předmět.

ULOŽENÍ: Větší část sbírkových předmětů je od roku 2019 uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR: Mgr. Kamila Svobodová, Ph.D.

3.8.13 Podsbírka Potravinářská výroba

BACH: 3100

CES: 3066

AKVIZICE: Byly zakoupeny pivní láhve s litými nápisy z oblasti severní Moravy z první poloviny 20. století. Vlastním sběrem či nálezy při stěhování podsbírky byl získán soubor obalů od potravinářských výrobků různé provenience a datace nebo drobné náčiní z různých oborů potravinářského průmyslu (konzervace, lihovarnictví, řeznictví, cukrářství apod.).

PREZENTACE: Sbírkové předměty byly v tomto roce zapůjčeny na výstavu Kde se pivo vaří do Muzea Českého ráje v Turnově, na výstavu o čaji do Botanické zahrady hl. m. Prahy nebo na vánoční výstavu do Betlémské kaple. Dále byly prezentovány na akci Letenská husa a Letenské prase. Rovněž byly součástí výstavy Zvonky štěstí v NZM Praha.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Bylo z katalogizováno 94 inventarizačních záznamů. Rovněž došlo k porovnání záznamů v aplikaci BACH a CES. Průběžně byly digitalizovány sbírkové předměty a fotografie byly doplňovány do elektronické muzejní evidence (190 kusů). V e-sbírkách je uveřejněno 49 sbírkových předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Výzkumná činnost na projektu NAKI III. – Historie užívání a pěstování léčivých rostlin jako součást národní a kulturní identity. Příprava výstavy Zvonky

šťestí, produkce expozice Traktory, výstavy Fotosyntéza a dalších výstav v NZM Praha. Dále proběhly badatelské dotazy v rámci výpůjček a vyhledávání informací.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Proběhlo větší přestěhování menších sbírkových předmětů z depozitáře – hala I a G do centrálního depozitáře. Předměty byly před uložením do centrálního depozitáře očištěny od prachu a nečistot. Dřevěné předměty před uložením do centrálního depozitáře prošly konzervačním procesem v termokomoře.

ULOŽENÍ: Do centrálního depozitáře byly uloženy menší sbírkové předměty z depozitáře – hala I a G. Průběžně dochází k doplňování lokačního seznamu.

KURÁTOR: Mgr. Lucie Kubásková

3.8.14 Podsbírka Rostlinná výroba I.

BACH: 5215

CES: 5202

AKVIZICE: Byly získány tyto sbírkové předměty: výuková kazeta Len, výuková kazeta Bavlna, záhonový pluh, kosa, rozmetadlo na vápno.

PREZENTACE: Předměty zapůjčovány v rámci NZM na výstavu Ukryto v muzeu, výstavu k výročí ČAZV a výstavu o bourci morušovém. Dále byla uzavřena výpůjční smlouva na větší počet sbírkových předmětů pro Pedagogické muzeum a výpůjční smlouva s muzeem ve Vyškově.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Katalogizace stála opět stranou hlavní činnosti probíhající v podsbírce, která se soustředila především na kompletaci a dohledávání předmětů, třídění a fyzické změny lokací dle tematických skupin. Do evidenčního systému bylo přidáno cca 15 fotografií.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Spolurealizace celomuzejní výstavy Fotosyntéza.

Realizace panelové pobočkové výstavy Osvícená fotosyntéza a Senoseč.

BADATELSKÉ NÁVŠTĚVY: –

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Bylo restaurováno rozmetadlo na vápno a záhonový pluh.

Systematické uložení tzv. mokrých preparátů v depozitáři P.

ULOŽENÍ: Předměty jsou již uceleně a systematicky uloženy v příslušné místnosti centrálního depozitáře v Čáslavi a v depozitáři P.

KURÁTOR: Mgr. Jan Prchal

3.8.15 Podsbírka Rostlinná výroba II.

BACH: 1379

CES: 1381

AKVIZICE: Do podsbírky byly získány: vylušťovač jetele, rozmetadlo průmyslových hnojiv k traktoru RS-09, tři modely kultivátorů a kombajn MF. Další nabízené stroje (32 kusů) byly odmítnuty z důvodu špatného technického stavu a také z důvodu multiplikace.

PREZENTACE: Dlouhodobá prezentace na pobočkách NZM a MZE bylo (74 exponátů), v dalších organizacích celkem 19 exponátů. Stroje z podsbírky byly prezentovány na akci Pradědečkův traktor. Na pražské výstavě Fotosyntéza je vystaven jeden předmět a tři na pobočkové výstavě.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: V roce 2024 bylo zkatalogizováno osm sbírkových předmětů včetně doprovodné fotodokumentace. Do databáze e-sbírky bylo zasláno pět předmětů. Do evidence BACH bylo doplněno 372 digitálních fotografií předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Byl dokončen kritický katalog Sklízecí mlátičky ve sbírce NZM a příspěvky do kritického katalogu k výstavě Fotosyntéza.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Pro účel stěhování do centrálního depozitáře v NZM Čáslavi byla očištěna a ošetřena v termokomoře další část kolekce modelů zemědělských strojů. V tomto roce začalo stěhování secích strojů, předměty byly konzervovány a ošetřeny v termokomoře.

ULOŽENÍ: Modely zemědělských strojů, mlátičky, sklízecí mlátičky, oradla a čisticí mlýnky byly po vyčištění, případně ošetření v termokomoře stěhovány do centrálního depozitáře. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích za stejných podmínek jako v roce 2023.

KURÁTOR: Ing. Markéta Ballová

3.8.16 Podsbírka Rybářství

BACH: 1531

CES: 1530

AKVIZICE: –

PRESENTACE: V rámci pobočky bylo vystaveno 43 sbírkových předmětů na rybářskou výstavu, šest na výstavu o Vltavě a pět v rámci Vorařského dne. Dva sbírkové předměty byly zapůjčeny Muzeu Vyškovska, šest předmětů prezentováno v rámci Rybářského dne na Ohradě. Byla instalována tematická výstava O rybách a rybářích – kapr, člověk a krajina. Pokračuje trend nárůstu počtu komentovaných kurátorských prohlídek.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Pro dokumentační účely pořízeno 43 fotografií.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Pokračovala práce na nových popisech akvarijní expozice a v rybářském lektorském programu, cizelace rybářských textů do zážitkové expozice Podzemí, odborné popisky pro výstavu o Vltavě a Vorařský den. Započaly práce na repasi rybářské expozice.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Nový muzejní konzervátor vypracoval zlepšený ventilační systém v depozitáři D3, provedl sanaci čtyř kožených SP dotčených červencovou extrémní vzdušnou vlhkostí a došlo k nasazení vysoušecí techniky v expozici a probíhající rybářské výstavě. Dále byla provedena impregnace torza dřevěného čapu.

Byla uskutečněna jarní a podzimní plynová dezinfekce a dezinfekce expozice i depozitářů. V sekci rozměrných a těžkých sbírkových předmětů došlo k dílčímu přeskupení s ohledem na instalovaný velkokapacitní paletový regál.

ULOŽENÍ: Sbírkové předměty jsou uloženy v depozitářích NZM Ohrada.

KURÁTOR: Ing. Aleš Škrabánek

3.8.17 Podsbírka Venkovská řemesla

BACH: 2193

CES: 2189

AKVIZICE: Pletací stroj značky DOPLETA 180

PRESENTACE: Probíhala repase zámeckých expozic na pobočce Kačina, kde podsbírka Venkovská řemesla zaujímá významné místo. Předměty z podsbírky byly rovněž pravidelně využívány při popularizačních akcích pořádaných pobočkou Kačina.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Byly z katalogizovány čtyři sbírkové předměty. A 22 sbírkových předmětů uveřejněno v E-sbírkách.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Součinnost při výstavách a lektorských programech NZM Kačina.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Probíhala standardní péče o sbírkové předměty v rozsahu kapacitních možností pobočky Kačina, zejména konzervátorského pracoviště.

ULOŽENÍ: Předměty jsou uceleně a systematicky uloženy v příslušné místnosti centrálního depozitáře v Čáslavi a v depozitáři – hala F.

KURÁTOR: Mgr. Edita Mikolášková

3.8.18 Podsbírka Vinařství

BACH: 618

CES: 595

AKVIZICE: Bylo získáno pět nových předmětů.

PREZENTACE: Předměty jsou dlouhodobě vystaveny na Ministerstvu zemědělství, v NZM Ostrava a NZM Valtice. Dále byl na výstavu v muzeu Vyškov krátkodobě zapůjčen jeden předmět.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Do evidence BACH bylo doplněno 12 katalogizačních záznamů, nově bylo katalogizováno pět předmětů. Zbytek předmětů v podsbírce je již katalogizován. Do evidence BACH bylo doplněno sedm digitálních fotografií předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Byl vydán katalog Sklepní hospodářství ve sbírce Národního zemědělského muzea.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Je prováděn průběžný monitoring stavu předmětů a vybrané předměty jsou předávány ke konzervaci či restaurování. Bylo konzervováno pět předmětů.

ULOŽENÍ: Větší část sbírkových předmětů je uložena v depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR: Mgr. Kamila Svobodová, Ph.D.

3.8.19 Podsbírka Zelinářství

BACH: 951

CES: 946

AKVIZICE: Bylo získáno pět nových předmětů.

PREZENTACE: Předměty jsou dlouhodobě vystaveny v NZM Ostrava, Kačina, Praha a Valtice. Dále bylo na výstavu Fotosyntéza v NZM Praha zapůjčeno 11 předmětů.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Do evidence BACH byly doplněny tři katalogizační záznamy, nově bylo katalogizováno pět předmětů, zbytek předmětů v podsbírce je již katalogizován. Do evidence BACH bylo doplněno pět digitálních fotografií sbírkových předmětů.

Pokračovala správa prezentace NZM na www.esbirky.cz, bylo vloženo dalších 48 fotografií.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Byl odevzdán rukopis katalogu s pracovním názvem Zpracování ovoce a zeleniny. Předpokládaný termín vydání katalogu je červenec roku 2025.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Je prováděn průběžný monitoring stavu předmětů. Vybrané předměty jsou předávány ke konzervaci či restaurování. Byl konzervován jeden předmět a jeden předmět byl restaurován.

ULOŽENÍ: Větší část sbírkových předmětů je uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR: Ing. Vilém Křeček

3.8.20 Podsbírka Zemědělství a umění

BACH: 4836

CES: 4806

AKVIZICE: V roce 2024 se podsbírka rozrostla o 140 sbírkových předmětů.

PREZENTACE: Pro výstavní účely bylo využito celkem 308 sbírkových předmětů z podsbírky, přičemž 238 předmětů představilo NZM v rámci svých výstavních projektů a 70 předmětů zapůjčilo jiným institucím. Z tzv. Šrobárovy sbírky bylo 52 obrazů prezentováno v rámci mezinárodního výstavního projektu na výstavě Šrobárova zbierka v Tatranské galérii v Popradě (termín konání výstavy: 2. 8. – 27. 10. 2024).

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Zkatalogizováno bylo 22 sbírkových předmětů. U 1 546 sbírkových předmětů byly aktualizovány, rozšířeny nebo upřesněny základní údaje, popisy a lokace. Během roku 2024 bylo pořízeno celkem 465 snímků ke 103 předmětům z podsbírky. Všechny nové fotografie sbírkových předmětů jsou uloženy ve formě příloh v databázi BACH.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: V souvislosti s realizací výstavy Šrobárova zbierka v TG v Popradě byl publikován kritický katalog Šrobárova zbierka – Diela majstrov európskeho umenia 16.–19. storočia.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Odborným restaurátorským zásahem prošly čtyři předměty z podsbírky (sádrový model pomníku Benedikta Roezla, obraz Hudební hodina, empírová antikizující váza z kačinské knihovny a malovaný paraván). V konzervátorské dílně bylo očištěno a zabaleno cca 400 obrazů a zarámovaných akvarelů a perokreseb před jejich transportem z NZM Kačina do centrálního depozitáře v Čáslavi nebo na výstavu Šrobárova zbierka v TG v Popradě.

ULOŽENÍ: V roce 2024 byl dokončen přesun všech zbývajících předmětů z podsbírky ze starého depozitáře v Kačině do nového CD v Čáslavi. Konkrétně bylo do Čáslavi přestěhováno cca 800 sbírkových předmětů, převažovaly mezi nimi předměty z bývalé podsbírky Obrazy, v menší míře byly zastoupeny předměty z někdejší podsbírky Numismatika.

KURÁTOR: Mgr. Martin Vlček

3.8.21 Podsbírka Zemědělská technika

BACH: 399

CES: 400

AKVIZICE: V roce 2024 se podařilo rozšířit podsbírku Zemědělská technika o 33 exponátů z oblasti dopravy a tažných prostředků. K nejvýznamnějším patří sbírka traktorů pana Tomáše Steinera v počtu 29 kusů, převážně takzvaných domadělů.

PREZENTACE: Předměty jsou dlouhodobě vystaveny na pobočkách NZM a v dalších muzejních institucích. Stroje byly prezentovány na čáslavských akcích Pradědečkův traktor, Muzejní noc, Traktoriáda – zlaté české ručičky a Advent v muzeu. Dále na akci Koně na Kačině, Dožínky na Letné a Naše pole u Zbýšova.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Nově bylo zapsáno 16 sbírkových předmětů. Byly aktualizovány záznamy ve sbírkové evidenci BACH.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Konzervace 54 sbírkových předmětů, zprovoznění traktoru Renault 304E a opravy parních strojů Wichterle a Hofherr-Schrantz. Průběžné lokální opravy střech depozitářů.

ULOŽENÍ: Předměty jsou uloženy v depozitářích NZM Čáslav.

KURÁTOR: Ing. Vladimír Michálek

3.8.22 Podsbírka Zoologie

BACH: 4179

CES: 4180

AKVIZICE: Byl pořízen jeden sbírkový předmět – ovce aljašská (*Ovis dalli*), kompletní nesmontovaná kostra.

PREZENTACE: Kromě stálé expozice NZM Ohrada byly sbírkové předměty prezentovány na původních výstavách a akcích NZM (NZM Ohrada – Příroda v ilustraci, Vltava – pocta řece, Rybářský den; NZM Ostrava – Rekultivace, druhý život krajiny; NZM Praha – stálá expozice Myslivost, výstava Ukryto v muzeu aj.) a ve stálých expozicích a výstavách jiných subjektů (Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Muzeum Vyškovska, Regionální muzeum ve Žďáru nad Sázavou, Prachatické muzeum, Prácheňské muzeum v Písku, Zámek Dub, NP Šumava, SRŠ a VOŠ Vodňany aj.). Na podzim 2024 byla zahájena revitalizace expozice Sallačova sbírka (sejmutí paroží, obnova výmalby, příprava interaktivních prvků a nového rozmístění paroží spojená s taxonomickou revizí aj.). Expozice bude dokončena na jaře 2025.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Průběžná fotodokumentace přírůstků a dalších sbírkových předmětů doplňovaná do databáze BACH (doplněno 46 příloh). Revize a doplňování údajů ke sbírkovým předmětům (opravy archaických či nepřesných názvů taxonů, nové určení druhů aj.). Osm předmětů bylo vloženo do databáze e-sbírky.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Byl publikován kritický katalog Fotosyntéza ke stejnojmenné původní výstavě NZM Praha. Byla dokončena monografie V. Mazák vědec a ilustrátor (in press). K publikaci byl odevzdán článek Zámecká alej muzea Ohrada – historie, současnost, biota (Prameny a studie, publikace v roce 2025). Spolupráce s Jihočeským muzeem na článku Mammalogická sbírka NZM Ohrada (publikace během roku 2025). Příspěvek Patologie paroží ve sbírkách NZM Ohrada na Komisi pro jelenovité a turovité UCSZOO, 19. 3. – 21. 3. 2024. Poskytnutí materiálu pro výzkumné projekty (hybridizace strakapouda velkého a jižního, potáplice lední ve sbírkách jihočeských muzeí).

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Průběžná kontrola uložení a preventivní konzervace sbírkových předmětů dle aktuální potřeby. Ke konzervaci (očistění, zásah proti plísním) bylo předáno 70 předmětů. Plynování depozitářů (jaro a podzim). Izolace oken v depozitáři entomologie (v roce 2025 naváže izolace oken v depozitáři mammalogie a ornitologie).

ULOŽENÍ: Sbírkové předměty jsou uloženy v depozitářích NZM Ohrada.

KURÁTOR: Mgr. Marie Voldřichová

3.8.23 Podsbírka Živočišná výroba

BACH: 3836

CES: 3787

AKVIZICE: V roce 2024 přibýlo do podsbírky 54 předmětů nákupem, sběrem, darem či vícenálezem. Za zmínku stojí získání skříňové líhně z 50. let 20. století celkem pro 1 200 vajec či válcový šrotovník od firmy Slavík.

PREZENTACE: Kromě již existujících expozic či výstav v NZM (Příběh dřeva, Království včel, expozice zemědělství v Praze, hospodářské zázemí zámku, chladárna a konírna na zámku Kačina, nové expozice na pobočce v Ostravě) byly během roku 2024 zapůjčeny předměty ze živočišné podsbírky do NZM Praha na výstavu Zvonky štěstí či výstavu Odyssea k příležitosti výročí 100 let České akademie zemědělských věd a do NZM Kačina pro výstavu Koně. Dále pak byly sbírkové předměty zapůjčeny na výstavy do jiných vzdělávacích institucí, například do Národního pedagogického muzea v Praze, do Muzea regionu Boskovicka, Muzea Vyškovska či do Regionálního muzea ve Žďáru nad Sázavou. Celkem bylo tedy zapůjčeno 69 předmětů pro potřeby výstav.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: V roce 2024 bylo zkatalogizováno 70 sbírkových předmětů, nafoceno bylo přibližně 400 předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: V roce 2024 pokračovala spolupráce s Národním hřebčínem Kladruby nad Labem. Na zámku Kačina byla připravena krátkodobá výstava Koně při příležitosti konání již tradiční podzimní akce Koně na Kačině. Zároveň byla navázána zahraniční spolupráce s Ludwig Maximilian University Munich, konkrétně s Faculty of Veterinary Medicine. Německá univerzita v rámci projektu, který je zaměřen na studium Markovy choroby (MDV), nádorového patogenu kuřat, měla zájem o odběr vzorků DNA z dermoplastik kura domácího.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Před zahájením výstavní sezony byly vyčištěny sbírkové předměty ve stávajících expozicích na zámku Kačina. Konzervace předmětů probíhá dle výstavních potřeb a stavu předmětu. Byly restaurovány a konzervovány zejména sádrové modely hospodářských zvířat. Do nového centrálního depozitáře v Čáslavi bylo přestěhováno za rok 2024 z Kačiny zhruba 600 sbírkových předmětů. V centrálním depozitáři v Čáslavi se tak již nachází většina sbírkových předmětů z podsbírky. Na Kačině zůstávají pouze sádrové modely hospodářských zvířat a sbírkové předměty, které musejí projít restaurováním či konzervací. V roce 2024 proběhla opět dezinfekce zaplynováním části depozitáře na zámku Kačina.

ULOŽENÍ: V depozitářích NZM Čáslav.

KURÁTOR: Mgr. Jana Jírovcová

3.8.24 Podsbírka Životní prostředí

BACH: 669

CES: 669

AKVIZICE: –

PREZENTACE: Předměty jsou dlouhodobě vystaveny v NZM Ostrava, Praha a Valtice. Dále byl na výstavu Zázrak jménem fotosyntéza v NZM Valtice zapůjčen jeden předmět.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Všechny předměty v podsbírce jsou již katalogizovány.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: –

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Je prováděn průběžný monitoring stavu předmětů a vybrané předměty jsou předávány ke konzervaci či restaurování. Byl konzervován jeden předmět.

ULOŽENÍ: Větší část sbírkových předmětů je uložena ve zrekonstruovaných depozitářích NZM Valtice.

KURÁTOR: Mgr. Dominika Švédová

3.8.25 Archivní fond

EVIDENCE:

PEvA II.: 120 osobních fondů

BACH Pro-Archiv: 9 130 záznamů, 2 742 skenů

AKVIZICE: Byla získána sada stříbrem potažených příborů umístěných v červené kazetě; pozůstalost zahradního architekta Edvarda Galuszky; pozůstalost zahradního a krajinářského architekta Bohdana Wagnera a 16 evidenčních jednotek (vlastní sběr, vícenález).

PREZENTACE: Výstava Lo animal en España, 1929–1959 (28. 4. – 25. 8. 2024, Fundación Cerezales Antonino y Cinia); natáčení pořadu ČT Archivní tajemství; Země živitelka 2024; Výstava „Rekultivace – druhý život krajiny (10. 10. 2024 – 15. 6. 2026, NZM Ostrava); Výstava

At' žije Michalov (5. 6. – 30. 11. 2024, Muzeum Komenského Přerov); Výstava Bzukot školních zahrad (28. 11. 24 – 2. 11. 2025, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského); Bienále Ve věci umění; obnova parků ve správě Pražského hradu. KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: 16 přírůstků (vlastní sběr, vícenález) a pozůstalost zahradního architekta Edvarda Galuszky (49 evidenčních jednotek). Interní digitalizace na velkoformátovém skeneru Widetek 36ART (1 145 skenů); eSbírky: k 28. 1. 2025: 134 digitalizátů. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: Kniha Lesní družstvo obcí v Přibyslavi; přednáška o fondech týkajících se hrazení bystrin v rámci terénní exkurze Fakulty lesnické a dřevařské ČZU; stáž studentky oboru muzeologie VOŠ informačních studií; prezentace archivu v rámci výuky na FF UK. Proběhlo devět badatelských návštěv „in situ“, 5× udělení jednorázového reprodukčního práva. Badatelské dotazy řešené online formou (343 badatelských dotazů a rešerše). PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Archiválie jsou v rámci preventivní konzervace průběžně čištěny a opatřovány obaly splňujícími požadavky příslušných norem ISO (60 kartonů). Práce v roce 2024 byly zaměřeny na přípravu archiválií k jejich přesunu do centrálního depozitáře. Bylo inventarizováno 16 přírůstků. ULOŽENÍ: Uloženo v depozitáři NZM Praha. KURÁTOR: PhDr. Jana Jakubská

3.8.26 Knihovní fond

EVIDENCE:

Fond knihovny: 105 692 knihovních jednotek

Celkový počet čtenářů: 29

Počet výpůjček: 4 166 (z toho prodloužení 3 969)

Retrokatalogizace: 3 837 svazků

AKVIZICE: Počet nakoupených knih a periodik včetně darů byl 422.

PREZENTACE: V roce 2024 nebyly prezentovány žádné knihy z fondu knihovny NZM.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE: Průběžně v knihovně probíhá retrokatalogizace fondu, která je spojená s očištěním a údržbou fondu. Zároveň jsou knihy opatřeny čárovým kódem. Podařilo se ukončit retrokatalogizaci fondu sign. A byla zahájena retrokatalogizace fondu sign. B.

Fond na pobočkách ve Valticích a na Ohradě je již tímto způsobem z větší části zpracován.

Elektronické služby knihovny – katalog je dostupný z webových stránek NZM na adrese:

<https://knihovna.nzm.cz>. V dubnu 2024 byla ukončena revize knihovny probíhající od roku 2008. V září 2024 byla vyhlášena revize fondu knihovny NZM pro knihy sign. A. K 31. 12. bylo zrevidováno 7 226 svazků.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST: –

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY: Knihy jsou pravidelně vysávány od prachu.

ULOŽENÍ: Fond knihovny Kačina je uložen v centrálním depozitáři v NZM Čáslav za stabilní teploty a stálé vlhkosti. Prostředí je průběžně monitorováno. Velmi malá část fondu zaměřená na myslivost, rybářství a zahradnictví je uložena v depozitářích v NZM Ohrada a NZM Valtice.

KURÁTOR: Pavla Neumanová, Pavel Beneš, Romana Janíková

4. MUZEJNÍ KOMUNIKACE

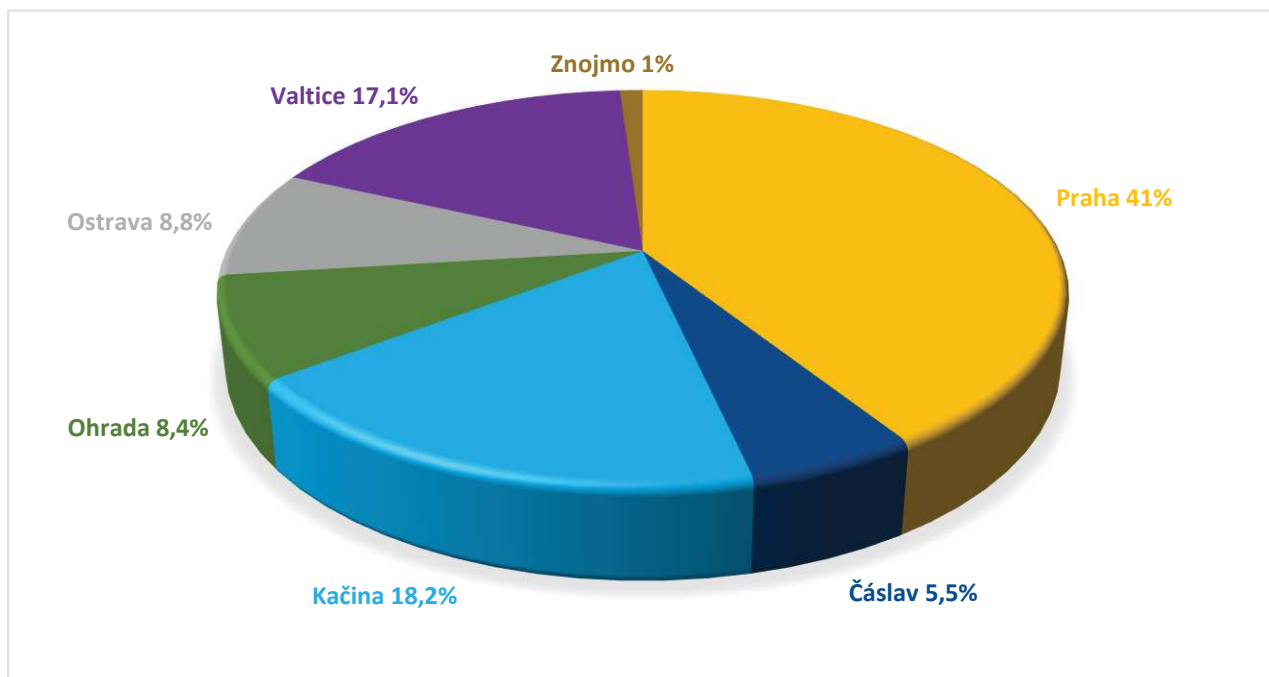
4.1 Návštěvnost

Kromě návštěvy expozic a výstav nabízí NZM řadu dalších aktivit, například popularizační akce pro veřejnost, konference, speciální prohlídky, workshopy, přednášky, lektorské programy či příměstské tábory. Celková návštěvnost muzea v roce 2024 dosáhla 394 550 návštěvníků.

Tab. 2: Návštěvnost na jednotlivých pobočkách v jednotlivých měsících roku 2024

	CELKEM	Praha	Čáslav	Kačina	Ohrada	Ostrava	Valtice	Znojmo
leden	16 234	15 090	0	398	0	661	0	85
únor	16 030	14 074	0	531	0	1 236	0	189
březen	24 497	13 976	258	6 308	177	2 289	1 246	243
duben	38 679	24 692	2 416	3 808	496	3 221	3 858	188
květen	37 254	14 940	1 456	8 584	1 230	3 859	6 610	575
červen	61 431	11 936	8 924	8 702	20 510	4 327	6 856	176
červenec	34 502	6 206	1 910	10 205	3 008	772	11 886	515
srpen	42 133	7 403	2 214	13 533	3 224	1 678	13 569	512
září	32 781	11 166	1 394	7 697	1 102	3 666	7 521	235
říjen	39 670	14 294	1 289	6 124	2 201	4 698	10 639	425
listopad	24 262	16 385	1 841	236	11	2 740	2 882	167
prosinec	27 077	11 547	0	5 633	1 006	5 597	2 469	825
Celkem návštěvnost	394 550	161 709	21 702	71 759	32 965	34 744	67 536	4 135

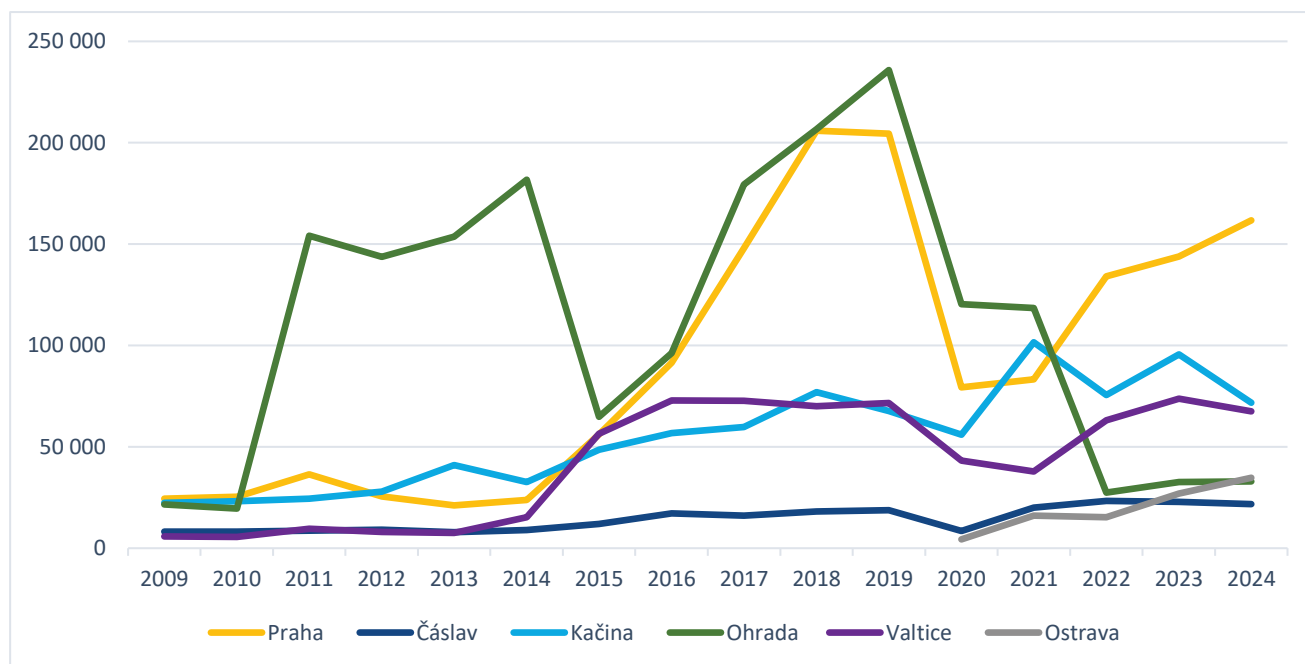
Graf 1. Podíl na návštěvnosti v roce 2024



Tab. 3: Vývoj návštěvnosti NZM v letech 2009–2023

Rok	Návštěvnost	Příjmy ze vstupného / Kč
2009	82 292	2 656 055
2010	81 858	2 635 692
2011	233 209	4 227 344
2012	214 300	4 216 796
2013	231 115	4 399 787
2014	262 464	5 158 886
2015	237 909	5 274 034
2016	334 488	6 259 908
2017	495 970	6 313 108
2018	592 555	8 837 767
2019	613 159	11 715 962
2020	318 784	6 720 638
2021	382 244	7 827 473
2022	342 654	16 754 701
2023	401 790	20 108 991
2024	394 550	17 367 496

Graf 2. Vývoj návštěvnosti po pobočkách v letech 2009–2024



4.2 Výstavní činnost

4.2.1 Expozice Národního zemědělského muzea

NZM prezentuje zemědělství včetně lesnictví, myslivosti, rybářství, potravinářství, gastronomie, zahradnictví, pivovarnictví či vinařství jako obory nezbytné pro zajištění existence jednotlivce i celé společnosti. Tato klíčová témata jsou komunikována prostřednictvím expozic, výstav i v rámci lektorských programů či popularizačních akcí pro veřejnost.

4.2.1.1 Expozice NZM Praha

Hlavní výstavní budova Národního zemědělského muzea provází návštěvníka historií zemědělství v logicky ucelené struktuře. Expozice prvního patra prezentují lov a sběr jako klíčovou strategii člověka pro přežití v době, kdy se malé migrující skupiny obyvatel živily sběračstvím, rybařením, lovem nebo pastevectvím. V muzeu toto období představují expozice Rybářství a Myslivost. Druhé patro představuje nejvýznamnější know-how lidstva, jímž je zemědělství. Jsou tam umístěny expozice Zemědělství a Voda v krajině, kromě nich ještě edukační místnost Objevovna a výstavní sál, který je určen pro hlavní výstavy sezony. V roce 2024 zde byla otevřena výstava Fotosyntéza. Třetí patro muzea je věnováno jídlu. Je tam expozice Gastronomie, v současné době tvořená gastronomickým studiem a expozicí dětské gastronomie. V tomto patře je také nově zrekonstruovaný výstavní sál muzea, kde probíhají krátkodobé výstavy a v případě potřeby také konference, semináře či společenské akce. Na střeše muzejní budovy je rozsáhlá střešní expozice – Živá zahrada výhledů. Doplnuje ji políčko zemědělských plodin, včelí úly a prostor pro panelové výstavy.

Zemědělství

NZM má poprvé od třicátých let minulého století vlastní ucelenou expozici Zemědělství. Návštěvník se tam seznamuje s historií zemědělství i cyklem hospodářského roku. Expozice představuje návštěvníkům vzácné sbírkové předměty, například ruchadlo bratranců Veverkových či dermoplastiku plemenného býka Cézara, a také audiozáznamy s příběhy našich předků. Expozice je koncipována do tří hlavních částí. Tou první je časová osa neboli symbolická cesta dějinami zemědělství. Ta přibližuje a shrnuje vývoj zemědělství od pravěku až po současnost se všemi zvraty, propady i úspěchy. Na tuto část navazuje budoucnost zemědělství, jež přináší klíčové otázky na téma směřování zemědělství ve vztahu k půdě, chemii, genetice, a zvláště k člověku. Třetí a největší část je potom věnována názornému představení hospodářského roku, zemědělských prací, autentických nástrojů, náradí, strojů a hospodářských zvířat se záměrem přiblížit hospodáře, který po celá staletí přistupoval k práci s láskou a respektem k přírodě, s citem pro rodnou půdu a s úctou k rodinné tradici.

Expozice je vystavěna na principech současných muzeologických trendů spočívajících v maximální ochraně sbírkových předmětů v klima stabilních vitrínách, které ale zároveň přinášejí komfortní zážitek pro návštěvníky. Součástí je i dětská linka zaměřená na nejmladšího návštěvníka.

Voda v krajině

Expozice Voda v krajině nabízí nespočet úhlů pohledu na vodu – v krajině, v řekách, v lidských životech. Dominantou expozice je plastický model území Česka, na němž se promítají „příběhy“ vody, ožívují hlavní rybniční soustavy, povodí i rozvodí, vysvětlují skutečné příčiny a zákonitosti povodní v kontrastu s českými nejsuššími oblastmi. Ve skleněných válcích si návštěvníci mohou

vyzkoušet rozličné vlastnosti a úlohy vody v krajině – sílu vody, vsakování, ale také to, jak s ní nakládáme, jak ji spotřebováváme. Interaktivní skleněné „knihy“ podávají informace o vodě, jejím koloběhu v přírodě a vodě léčivé – minerálních pramenech. Všechny tematické okruhy expozice staví prioritně na roli člověka, který svou činností může pozitivně i negativně hospodaření s vodou, vodními zdroji v krajině i využití její energie ovlivnit.

Rybářství

Moderní interaktivní expozice prezentuje tradici českého rybníkářství. Rybolov je jedním z nejstarších zdrojů obživy lidstva. Expozice prezentuje rybářství jako fenomén, který ve spojení s rybníkářstvím představuje významnou činnost člověka měnící a ovlivňující krajinu. Expozici ožívají velká akvária se sladkovodními rybami a také interaktivní model rybníční soustavy a dioráma výlovu rybníka.

Myslivost

Expozice vytváří obraz myslivosti jako životního stylu, postoje, poslání, profese i koníčka mnoha lidí. Představuje profesi, v níž je důležitá etika, morálka lidí; též jako obor hospodářsky přínosný, schopný produkce kvalitních potravin. Ukazuje historii myslivosti, povinnosti i privilegia mysliveckého stavu, průběh mysliveckého roku a další oborové informace. Příběh myslivosti vypráví klasickou formou pečlivě vybraných sbírkových předmětů i pomocí virtuálních efektů.

Traktory

V přízemí muzea je k vidění více než dvacet typů traktorů od tuzemských i zahraničních výrobců z let 1917 až 1953. Expozice nabízí to nejlepší, co bylo v daných letech vyrobeno. Vystavené stroje pocházejí z podsbírky Zemědělské stroje, jedné z typově nejucelenějších kolekcí svého druhu v Evropě, která je uložena a prezentována v muzeu zemědělské techniky v naší čáslavské pobočce. V první polovině roku 2024 prošla expozice rekonstrukcí.

Gastrostudio a dětská gastronomie

V dětské části expozice si mohou nejmenší návštěvníci muzea vyzkoušet nakupování, vaření a zacházení s potravinami. Dozvědí se také, proč je dobré nakupovat místní produkty. Naučí se vnímat potraviny nejen zrakem, ale i dalšími smysly. Expozici doplňují kuchyně našich babiček a prababiček, jež jsou vybaveny autentickými předměty z muzejní sbírky. Součástí expozice je i profesionálně vybavené gastrostudio, které je umístěno přímo v jedné z vitrín. Ta má znázornit ochranu kuchařského know-how. Gastrostudio slouží mimo jiné i jako tréninkové zázemí Asociace kuchařů a cukrářů ČR. Návštěvníci tak mohou ve vybrané dny pozorovat mistry ve svém oboru při práci. V prostoru mají také možnost účastnit se kurzů vaření, které v gastrostudiu NZM organizuje.

Expozice Živá zahrada výhledů

Expozice na střeše Národního zemědělského muzea, jejíž součástí je trávník k posezení, políčko se zemědělskými plodinami a včelí úly. Expozice nabízí pohled na Prahu shora a také poučení, že bez zemědělství by život nebyl možný. Součástí expozice je i výstavní prostor pro 21 výstavních panelů velikosti 70 × 100 cm.

Venkovní živé expozice – Malý selský dvorek

Na dvoře Národního zemědělského muzea, směrem do ulice Letohradská, je návštěvníkům k dispozici nejen posezení, ale také venkovní expozice muzea – Malý selský dvorek s domácími

zvířaty. Děti se tam mohou podívat na králíky, holuby nebo kachny, přímo mezi návštěvníky se volně potulují slepice a kohouti. Pro městské děti je to často jediná možnost prohlédnout si hospodářská zvířata na vlastní oči.

Zahrada první republiky

V průběhu dvacátých a třicátých let 20. století zaznamenala československá zahradní a krajinářská architektura dosud nevídaný rozvoj. Tehdejší zahradní architekti našli uplatnění ve všech oblastech výstavby, a to od soukromých realizací až po veřejné zakázky. S ohledem na širší tvůrčího záběru je jejich bohaté dílo dnes považováno za neodmyslitelnou součást vývoje zahradního umění a je studováno jako jeden z dokladů národní kulturní identity. NZM připravilo na nádvoří muzea v Praze na Letné výstavní expozici, a to formou stylizované prvorepublikové zahrady. Návštěvník se tam seznámí s typickými projevy tehdejší zahradní tvorby, která čerpala z bohatých forem květinových a růžových záhonů a z pestrého vzorníku zahradních staveb a doplňků, jako jsou altány, pergoly nebo zahradní lavice.

4.2.1.2 Expozice NZM Čáslav

Dřinu strojům? Dřinu strojům!

Expozice představuje vývoj zemědělské techniky v kontextu s významnými českými i světovými událostmi s ohledem na skutečnost, že rozvoj techniky a technologií vždy souvisí s rozvojem celé společnosti. Nejde jen o vývoj zemědělské techniky jako takové, ale především o vývoj a možnosti využívání energie v oblasti pohonu strojů. Právě potřeba usnadnění práce a zapojení strojů do činnosti člověka dala prostor pro vznik nových technologií a inovací. Kromě samotných dějin českého zemědělského strojínictví jsou tam prezentovány i dějiny podnikání ve strojínictví obecně, které v každém časovém období reprezentují česká jména a významné české firmy.

Přístupné depozitáře

Kromě hlavní expozice je v čáslavském areálu pro návštěvníky zpřístupněno zhruba 3 000 m² depozitářů, kde jsou uloženy traktory domácí i zahraniční provenience, mlátičky, sklízecí mlátičky, stabilní motory a další zemědělské stroje převážně z dvacátého století a také historické kočáry a saně.

4.2.1.3 Expozice NZM Kačina

4.2.1.4 Život pod schody – zázemí služebnictva

Expozice věnovaná hospodářskému zázemí zámku Kačina je umístěna v autentických prostorách suterénu zámecké budovy a respektuje původní využití jednotlivých místností. Jde o soubor místností, jež zajišťovaly chod zámku, který byl samozásobitelským hospodářským dvorem. Vedle expozice Zámecké truhlárny a expozice Mlýny na Novodvorském panství uvidí návštěvníci zámeckou prádelnu (včetně dochovaného kotle na vyváření prádla a nádrže na vodu), žehlírnu s mandlem a zámeckou kuchyni. Ta je zřejmě nejzajímavějším prostorem této expozice. Z jejího původního vybavení se dochovala jen kamenná výlevka, ale návštěvníci tam naleznou věrnou repliku původní zámecké chlebové pece kombinované se sporákem a udrnou, kuchyňský nábytek, nádobí a kuchařské náčiní. Vedle kuchyně je spižírna a sklad kuchyňského nádobí.

V původních zámeckých sklepech bylo nutné autentické vybavení rekonstruovat. V jednom ze sklepů se ukládalo v sudech a v lahvích víno, ve druhém byla uložena v bednách zelenina a v regálech ovoce. V zámecké lednici sice dnes led chybí, ale původní háky dokládají, že tam visela zvěřina či půlky prasat. Hospodářské zázemí zámku dokresluje místnost zařízená dobovým nábytkem, v níž bydlely kuchařky, a dřevník se zásobou dřeva a nářadím k přípravě palivového dříví.

O lnu, vlně, konopí...

Expozice se zabývá zpracováním kůže a vláken jak rostlinného, tak živočišného původu. Prostřednictvím sbírkových předmětů a modelů jsou ukázány jednotlivé výrobní postupy používané při zpracování lnu, vlny, hedvábí a kůže. Součástí expozice je i prostor pro relaxaci a pro děti je připravena liščí nora. Příležitostnou součástí expozice je i předvádění předení a tkaní. Prezentace expozice je zaměřena na přírodní materiály od celých rostlin až po látky, nástroje a jednoduché stroje používané při jejím zpracování. Expozice se zabývá nejen lnářstvím, ale i výrobou sukna, koželužstvím a kožešnictvím. K vidění je tam i model sloupové valchy v měřítku 1:2. K prohlédnutí je také zařízení na výrobu modrotisku včetně řady historických modrotiskových raznic. Unikátní je rovněž kopie kolovratu na výrobu hedvábné přize.

Mlýny na Novodvorském panství

Mlynářská expozice seznamuje s historií a vývojem mlýnů v Čechách a návštěvníkům nabízí ukázky modelů mlýnů, mlýnských strojů i nářadí.

Zámecká chladírna

V prostorách vedle bývalé zámecké ledárny v suterénu zámku Kačina byla instalována expozice nazvaná Zámecká chladírna. V malém prostoru, který je průduchy propojen se zámeckou ledárnou, si mohou návštěvníci prohlédnout místnost, která sloužila k ukládání potravin a nahrazovala vlastně dnešní lednici. Jsou v ní nainstalovány modely sýrů, masa, uzenin, vajec, másla, nádoby na uskladnění mléka, zoopreparáty a mnoho dalších zajímavostí.

Zámecká truhlárna

V prostorách tzv. staré truhlárny v suterénu zámku Kačina najdou návštěvníci expozici nazvanou Zámecká truhlárna. Mohou si tam prohlédnout, jak byly vybaveny truhlárny, resp. údržbářské dílny ve druhé polovině 19. století, kdy se pracovalo pouze s ručními nástroji.

Jak se stavěl zámek

Muzejní expozice Jak se stavěl zámek Kačina seznamuje návštěvníky, na základě archivním studiím získaných informací, s průběhem stavby zámku Kačina v letech 1806 až 1823.

Zámecká konírna

Konírna na Kačině je unikátní svým architektonickým řešením. Je integrální součástí jedné z barches zámecké budovy, není umístěna v předzámčí nebo stranou v parku v hospodářských budovách, jak bývalo dříve na zámcích zvykem. Ze dvou třetin je zapuštěna do terénu, takže koně vcházeli do konírny přímo ze zámeckého parku. Vchod ze zahrady a stáj spojuje 30 metrů dlouhý tunel. Konírna sloužila svému původnímu účelu do začátku třicátých let 20. století. Dodnes jsou zachovány kamenné napáječky i původní cihlová podlaha. Expozice je doplněna animací a autentickými zvuky. V rámci prohlídky expozice mohou návštěvníci také navštívit sousední kočárovnu.

13 chotkovských komnat

Ve třinácti místnostech přízemí zámku Kačina je možné prohlédnout si salony i soukromé apartmány původních majitelů zámku. Střed piana nobile tvoří společenské prostory. Soukromé místnosti – apartmány pána a paní domu – jsou umístěny na obou jeho koncích. Místnosti jsou vybaveny dobovým nábytkem, z převážné části empírovým, z části ve stylu biedermeieru a druhého rokoka. Tři čtvrtiny nábytku a dalšího vybavení jsou původní. V části zámku je dochována rovněž původní výmalba místností. Expozice umožňuje nahlédnout do každodenního soukromého i veřejného života mužských i ženských členů rodu Chotků v 19. a v první polovině 20. století. Mezi nejvýznamnější exponáty patří nadživotní portrét zakladatele zámku Jana Rudolfa hraběte Chotka ve slavnostním rouchu rytířů Řádu zlatého rouna s plány Kačiny v ruce, jehož autorem je Josef Matyáš Trenkwald, a empírový soubor sedacího nábytku dovezený Chotky z Paříže.

Chotkovská knihovna, zámecké divadlo a kaple

Knihovna se nachází v jižním pavilonu zámku. Knihovnímu fondu položil základy hrabě Jan Rudolf Chotek. Knihovna obsahuje 21 289 publikací, což je celkem 36 450 svazků z 16. až 19. století, a to včetně starých tisků, map a exlibris. Knihovna sama, tedy soubor knih, je kulturní památkou. Vedle knihovny je k vidění také historická lékárna s výrobnou léků. V severním pavilonu zámku je umístěno zámecké divadlo. Klasicistní prostor byl otevřen 4. listopadu 1851, intenzivní provoz divadla trval téměř dvacet let. Hrály se tam i hry pravnuka stavitele zámku a hlavního hybatele tamějšího divadelního dění hraběte Rudolfa Karla Chotka. Podle dobových zpráv se další členové rodiny v divadle uplatnili nejen jako herci, ale také jako muzikanti a výtvarníci dekorací. Hlediště pro téměř 150 diváků má dvě galerie a hraběcí lóži.

Výstavní patro

Výstavní patro na Kačině provádí návštěvníky muzejními expozicemi a aktuálními výstavami. V sezoně 2023 nabídlo expozice: **Království včel, Zahrady a parky hraběcího rodu Chotků, Příběh dřeva, Kačina na dotek a Modely lidových staveb**. Tato část zámku je vhodná nejen pro milovníky historie, ale také pro rodiny s dětmi. Součástí expozic jsou interaktivní prvky, divadélko, stavebnice či herna.

Exteriérové expozice

V zámeckém parku je možné navštívit venkovní expozici **Ze života hmyzu**, projít si **naučnou stezku zámeckým parkem, skleník a zahradu léčivých rostlin**. V zámecké zahradě, vybudované ve stylu anglického krajinářského parku, je umístěn unikátní projekt **Otevřené knihovny**, který zpřístupňuje cenné svazky místní knihovny pomocí QR kódů. Zámecký park je zároveň entomologicky významným územím. Díky biotopům vzácných brouků páchníka hnědého a lesáka rumělkového patří mezi evropsky významné lokality v rámci soustavy NATURA 2000.

4.2.1.5 Expozice NZM Ohrada

Myslivost

Expozice mapuje českou myslivost a její tradice jako fenomén, který provází člověka v různých formách od nepaměti. Dějiny myslivosti jsou především dějinami lovu a chovu zvěře. Expozice je rozdělena na naši původní srstnatou zvěř, kde je možné vidět i tzv. poslední úlovky, vodní a polní původní pernatou zvěř a zvěř introdukovanou. K lovu patří i lovecké zbraně, které jsou v expozici zastoupeny především zbraněmi známých českých puškařů. Vše doplňuje přehled loveckých technik, chovatelských a odchytových zařízení a uměleckých předmětů. V části věnované kynologii, která k myslivosti také neodmyslitelně patří, je možné vidět preparáty

poslední smečky ze zámku Ohrada i zmenšené modely různých plemen loveckých psů zhotovených v přesném měřítku podle živých předloh akademickým sochařem Jiřím Proseckým. Součástí expozice je i Velký (hodovní) sál zámku vybavený stylovým parohovým nábytkem a „liščím“ kobercem z 19. století. Od roku 2018 zdobí stěny hlavního sálu kopie velkoformátových obrazů štvanic od barokního knížecího malíře Johanna Georga Hamiltona umístěné v původních rámech a na původních místech. Originální obrazy byly vytvořeny přímo pro lovecký zámek Ohrada a již při jeho stavbě počítal stavebník Adam František Schwarzenberg s jejich přesným umístěním. Kromě obrazů visí na stěnách sálu a přístupovém schodišti nejsilnější jelení trofeje z oblasti Šumavy, Hlubocka a Třeboňska.

V roce 2022 byly v tomto sále instalovány nové zbraňové vitríny (pro dlouhé palné zbraně) a v roce 2023 nové stylové vitríny na krátké palné a chladné zbraně. V roce 2024 byly vitríny doplněny čtyřmi dalšími, tentokrát na větší sbírkové předměty (sošky aj.) z podsbírkky Myslivost. Rovněž byl v roce 2024 pořízen mobiliář a vybavení na pořádání různých akcí ve Velkém sále (koncerty barokní a lovecké hudby, pronájmy, svatby aj.) – výstavní běhoun a rozkládací židle.

Les pramenů – příběhy lesů

Zážitková expozice na Ohradě představuje návštěvníkům prostřednictvím průvodců, sbírkových předmětů a uměleckých instalací fenomén krajiny v okolí zámku Ohrada a les i lesnictví jako provázaný celek. Výstava vrací návštěvníky do historie a zároveň pro ně zachycuje současnou krajinu a její význam pro společnost se zdůrazněním současných problémů s dostatkem vláhy a vody. Návštěvníci se prostřednictvím expozice podívají také do dvou významných jihočeských obor – Staré a Poněšické obory. Les pramenů – příběhy lesů je další z řady zážitkových a edukačních lesnických expozic, které byly připraveny ve spolupráci s Lesy ČR, s. p.

Expozice mapuje především souvislosti lesů a vody, její cestu a využití v lesích i dále ven do volné přírody. S využitím sbírkových předmětů muzea připomíná i zaniklý fenomén plavení dříví. Příběhy lesů jsou vyprávěny klasickou formou i s virtuálními efekty, exponáty a mechanickými prostředky, které dovolují člověku ovládat je. Lesnická zážitková expozice je unikátní především tím, že je nedílně spojena s postavou vypravěče, který se návštěvníkům po celou dobu věnuje, vede je, zapojuje do dějů a postupně odhaluje další a další zákoutí spletitých lidských příběhů a přírodních zákonů. Expozice vznikla v roce 2017 za finanční podpory státního podniku Lesy České republiky. V letech 2023–2024 byla provedena zásadní úprava koncové místnosti expozice, ze které vznikla místnost pro lektorské programy s pracovním stolem, zpětnou projekcí a vzorky semen lesních dřevin. Rovněž byly zahájeny konkrétní kroky k převodu expozice (resp. vybavení a drobného mobiliáře) ze strany Lesů ČR na NZM.

Sallačova sbírka

Světově významná sbírka paroží jelenovitých a souroží turovitých pocházejících z celého světa vytvořená prof. dr. Vilémem Sallačem na počátku 20. století tvoří zoologickou expozici, kdy není důležitá každá jednotlivá trofej, ale množství ve sbírce zastoupených druhů a jejich typické znaky. K nejvýznamnějším exponátům této sbírky patří paroží jelena Schomburgkova, který žil v Thajsku a v první polovině 20. století byl vyhuben. Cenná jsou i paroží jihoamerických jelenů huemul, pudu, mazama, jelence bahenního a pampového. Celá sbírka obsahuje 400 kusů, z toho je 343 paroží jelenovitých a 57 souroží turovitých (dutorohých). V expozici jsou vystaveny všechny druhy a poddruhy jelenovitých obsažené ve sbírce a jako ukázka šest druhů turovitých. Projekt byl v době svého vzniku podpořen Lesy ČR, s. p.

V současné době (2024–2025) je provedena celková revitalizace expozice včetně nové výmalby, očištění paroží, nového osvětlení a panelů. Současně byla expozice doplněna o čtyři další typické zvukové projevy jelenovitých.

Sokolnictví

Malá expozice představuje sokolnictví jako unikátní způsob lovu starý přes čtyři tisíce let, při kterém se využívalo jedinečných schopností ptáka – dravce. Poskytuje informace o dravcích, jejich životě a způsobu lovu, o jejich výcviku a soužití s člověkem. Sokolnictví je od roku 2011 zapsáno v Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva, který vede organizace UNESCO.

Rybářství

Expozice zaměřená především na slavnou historii českého rybníkářství, ale představuje i naše rozšířené říční rybářství. K tomu je vystaveno tradiční nářadí užívané k výlovům rybníků a unikátní soubor nářadí lidového říčního rybářství. Mezi nejcennější exponáty patří sádrové odlitky lososů zhotovené Antonínem Fričem pro Jubilejní zemskou výstavu v Praze v roce 1891. Součástí rybářství je i menší expozice nazvaná Život na vodách. Jsou v ní představeni vodní ptáci včetně nahrávek jejich hlasů a další živočichové spjatí s vodou. Celou expozici doplňuje pět akvárií s našimi původními i introdukovanými druhy ryb.

V roce 2024 byla zahájena I. fáze kompletní proměny expozice, prozatím v prvních místnostech došlo k doplnění AV interaktivních prvků s vyobrazením barokních rybářských výjevů a výlovem rybníka.

Malá expozice: Zubří, Lovecký kočár, Akvária, Václav Špatný a Karel Schwarzenberg

4.2.1.6 Expozice NZM Ostrava

Zemědělská technika

V atraktivním prostoru původních průmyslových hal jsou vystaveny známé i méně známé zemědělské stroje, které představují průřez největší sbírkou zemědělské techniky v Česku. Rekonstruované průmyslové haly, které si zachovaly svůj původní ráz (Veronikárna i železniční koleje a mostový jeřáb), slouží jako kulisy pro minimalistickou prezentaci reprezentativního vzorku sbírky zemědělských strojů Národního zemědělského muzea. Vystaveno je přes čtyřicet strojů různé provenience i různého stáří. Jde o známé české značky i zahraniční stroje, od USA až po SSSR. Z pohledu roku výroby mohou návštěvníci obdivovat techniku z konce století páry nebo stroje, které sjely z výrobní linky před 50 lety. Zemědělská technika je rozdělena do tří základních tematických celků, a to jsou traktory, stroje na zpracování píce (obě skupiny v hale Veronikárna) a stroje na zpracování obilovin (ve skladové hale).

Depozitář potravin

Potraviny ze všech stran i ze všech úhlů pohledu, interaktivně a všemi smysly. Při vstupu do třetí haly, která se tyčí více než 13 metrů nad terénem, se nachází prostor s třicetimetrovým regálem a třiceti tématy z oblasti potravin. Co jeden metr, to jedno téma, které je zpracováno atraktivní grafickou formou. V expozici se návštěvníci dozvědí to nejdůležitější o potravinách, poznají základní typy potravin a mohou se zamyslet i nad aktuálními otázkami, které jsou s problematikou potravin spojeny. Celá instalace je doplněna o interaktivní exponáty, takže návštěvník může vnímat potraviny doslova všemi smysly. Modulární systém umožňuje expozici

doplňovat, aktualizovat a měnit. Depozitář potravin svým názvem odkazuje na funkci muzea jako instituce, která shromažďuje předměty a v přeneseném slova smyslu i lidské vědění, konstrukčně zase expozice odkazuje na regály v obchodech s potravinami, kde každý metr představuje určitý sortiment.

Galerie českých potravin

V expozici Galerie českých potravin jsou velmi jednoduchým muzejním způsobem představeny výjimečné potraviny z Čech, Moravy i Slezska. Jak název expozice napovídá, návštěvník se tu může seznámit se současnými potravinami netradiční formou – čistou galerijní prezentací. Instalace je velmi prostá a efektní, 30 solitérních vitrín a v každé z nich na piedestalu stojí vybraný český produkt, který buď nese některou ze značek kvality či chráněné zeměpisné označení původu (Klasa, Český výrobek, Regionální potravina, Asociace regionálních značek aj.), nebo je jinak významný. Přibližně třetina vystavených potravin pochází z Moravskoslezského kraje, zbytek jsou potraviny vyrobené v našich dalších krajích. Z hlediska skladby výrobků jsou prezentováni jak velcí producenti, tak menší a rodinné podniky. Všechny 30 potravin je rozděleno do deseti základních kategorií. Jsou tu alkoholické nápoje, lahůdky, maso a masné výrobky, mléko a mléčné výrobky, mlýnské, pekárenské a cukrářské výrobky, mražené krémy, nealkoholické nápoje, ostatní výrobky, ovoce a zelenina a také rybí výrobky. Zastoupeny jsou produkty z průmyslové výroby i rodinných podniků a farem, které si zakládají na řemeslné výrobě. Vždy je ale spojuje tradice a snaha představit to nejlepší. V říjnu 2024 byla uvedena v pořadí čtvrtá sestava potravin.

4.2.1.7 Expozice NZM Valtice

Národní expozice vinařství

Expozice provází návštěvníka vinařstvím od jeho počátků až po současnost. Je rozdělena do čtyř částí, které jsou věnovány historii vinařství, vinohradnictví, sklepnímu hospodářství a degustaci vína. Expozici doplňuje spousta interaktivních prvků, jako jsou kvízy, edukační filmy, dotykové obrazovky, hlavolamy, zábavné tvoření, ale pracuje také se smyslovým vnímáním. Návštěvníci například mohou poznávat vůně, které jsou charakteristické pro jednotlivé odrůdy vína, ale současně se seznámí s druhy aroma, které svědčí o špatné kvalitě nápoje. Nejkrásnější a nejceněnější exponáty jsou umístěny v klenutých prostorách v přízemí muzea. Jedná se o historické vinařské lisy, které pobočka Valtice postupně získávala a náročně restaurovala. Nejstarší lis má více než třísetletou historii a patří mezi nejvýznamnější exponáty muzea.

Tajemný život v půdě

Návštěvníkům je půda představena jako jedna ze základních podmínek života na Zemi, kterou musíme chránit a pečovat o ni. Expozice se nachází ve sklepních prostorách muzea a umožňuje navodit iluzi vstupu do podzemní říše, která je neuvěřitelně pestrá a členitá. Návštěvníci se mohou seznámit s půdními organismy, typy půd i s jejím složením. Zajímavostí je kořen, který jakoby prorůstá stropem expozice a je na něm demonstrován, pomocí světelných proudů, příjem vody s rozpuštěnými živinami. Velký důraz je kladen na zobrazení negativních vlivů různých druhů eroze půdy, které nás v posledních letech stále více ohrožují. Návštěvníci se mohou blíže s těmito negativními jevy seznámit pomocí interaktivních modelů – například model větrné a sluneční eroze.

Krajina Lednicko-valtického areálu

Expozice nabízí pohled do okolí Valtic, součásti Lednicko-valtického areálu zapsaného v roce 1996 na Seznam světového dědictví UNESCO. Předmětem zájmu nejsou ani tolik místní architektonické památky, ale příroda, její jednotlivé biotopy, a především živočichové v této lokalitě žijící. Návštěvníci se seznámí s běžnými i vzácnými druhy ryb vyskytujících se v lednických rybnících i tůních lužního lesa a s ptáky, jejichž druhovou pestrostí je příroda Lednicko-valtického areálu vyhlášena. Expozici doplňují velkoobjemová akvária s našimi nejvýznamnějšími sladkovodními rybami a také interaktivní vitríny s parafínovými modely ovoce a zeleniny. Parafínové modely jsou unikátem muzea, na jejichž vzniku se v minulosti podíleli zaměstnanci valtické pobočky a vytvořili tak neuvěřitelnou sbírku starých, ale i současných odrůd plodin, které jsou téměř k nerozeznání od skutečných. Expozice nezapomněla ani na nejmenší návštěvníky, pro které je připravena například kinestetická lávka, panely se zvuky zvířat či interaktivní liščí nora.

Znojmo – Expozice pivovarnictví

Expozice se nachází v nejzajímavější budově areálu bývalého znojemského pivovaru – varně. Pivo se tam vařilo od roku 1278 do roku 2005, kdy poslední majitel pivovaru, společnost Heineken, ukončil provoz. Hlavním exponátem muzea je právě původní technologické zařízení varny z roku 1930, které bylo vyrobeno ve Škodových závodech v Plzni. V roce 2010 bylo prohlášeno za kulturní památku. Sestává se z vystírací kádě, rmutového kotle, mladinového kotle, scezovací kádě a scezovacího korýtka. Další část expozice je umístěna v prostoru pod varnou. Expozice mapuje historii a tradici pivovarnictví ve Znojmě a seznamuje návštěvníky s hlavními pivovarskými surovinami – vodou, sladem a chmelem – a se způsobem vaření piva od nejstarších dob až po současnost. Provozovatelem expozice je město Znojmo, resp. příspěvková organizace města Znojma – Znojemská beseda. Organizačně je Expozice pivovarnictví začleněna pod NZM Valtice.

4.2.2 Výstavy v roce 2024

4.2.2.1 Výstavy v NZM Praha zahájené v roce 2024

Kde fondy EU pomáhají: zemědělství a rozvoj venkova	9. 1. – 28. 4. 2024
Šaty dělají člověka i v zemědělství	29. 1. – 1. 9. 2024
Závlahy – znovu objevované dědictví	2. 3. – 1. 9. 2024
Zvonky štěstí	16. 3. – 29. 9. 2024
Kouzlo historické techniky	24. 4. – 9. 6. 2024
Lesník včera a dnes	26. 4. – 30. 6. 2024
Příběh semen, příběh lidí	30. 4. – 29. 9. 2024
Ukrajinská pole orná a válečná	28. 5. – 3. 11. 2024
Zemědělské profese	12. 6. – 22. 9. 2024
Dětské kresby na téma voda	2. 7. – 1. 9. 2024
Fair Trade	2. 9. – 29. 9. 2024
100 let Klubu Českého staváka	24. 9. 2024 – 2. 2. 2025
Mák, konopí, drogy – pomocníci i svůdci lidstva	1. 10. 2024 – 2. 3. 2025
Lanýže – potravina a nová zemědělská plodina ČR	1. 10. – 31. 12. 2024

Zákulisí gastronomie

7.–31. 10. 2024

Odyssea – výstava k příležitosti výročí 100 let ČAZVA

8. 10. 2024 – 2. 2. 2025

Stromy vypravují

10. 10. 2024 – 26. 1. 2025

Krajina naruby

29. 11. 2024 – 5. 1. 2025

Fotosyntéza

13. 12. 2024 – 31. 12. 2025

Fotosyntéza

Hlavní výstava sezony. Fotosyntéza je přirozené perpetuum mobile a nejdůležitější přírodní děj našeho světa. Proces poháněný sluneční energií, během kterého vzniká z oxidu uhličitého a vody cukr a kyslík, je základem veškerého života na zemi. Tři a půl miliardy let starý vynález bakterií, řas a rostlin nám umožňuje vyrábět potraviny, dýchat a žít. Na efektivitě fotosyntézy přímo závisí výnosy v zemědělství, které musí pokrýt potřeby stále rostoucí lidské populace. Proto se jedná o jeden z nejintenzivněji zkoumaných jevů s projekty zaměřenými na zvýšení schopnosti fotosyntézy u zemědělských plodin. Výstava umožňuje návštěvníkům nahlédnout do tajů tohoto pouhým okem neviditelného, a přesto všudypřítomného procesu, který určuje podobu a existenci našeho světa, často v nečekaných souvislostech.

Kde fondy EU pomáhají: zemědělství a rozvoj venkova

Výstava představuje na originálních fotografiích realizované projekty Programu rozvoje venkova a Celostátní sítě pro venkov z různých zemědělských sektorů a odvětví. Panelová výstava. Putovní výstava.

Šaty dělají člověka i v zemědělství

Panelová fotografická výstava ze Sbírky NZM prezentuje způsob a styl oblékání při různých zemědělských činnostech. Přibližuje typické a do jisté míry již ikonické pracovní oděvy, které odrážejí způsob života i dobovou módu, a jsou signifikantní pro období od konce 19. století do devadesátých let 20. století. Zároveň zdůrazňuje, že oděv je podstatnou součástí identity každého člověka a při každé příležitosti. Putovní výstava.

Závlahy – znovu objevené dědictví

Cílené úpravy vláhových režimů půd, přizpůsobené potřebám zemědělství, případně lesnictví, jsou řešeny v rámci oboru hydromeliorací, a to především závlahami a odvodněním. V poslední době se v reakci na klimatické změny dostávají do popředí zájmu závlahy, a ty jsou také tématem výstavy. Výstava připomněla i skutečnost, že již kolem roku 1590 byli čeští ovocnáři zmiňováni coby znalci zavodňovacích staveb nebo že jednu z prvních ucelenějších publikací pro zemědělce vydal již v roce 1870 F. Václavík, a to pod názvem Meliorace, čili zlepšování pozemků pro umělé povodňování a opatrování luk, rolí a lesů.

Zvonky štěstí

Prezentace sbírkových předmětů NZM velmi úzce spjatých s každodenní zemědělskou, zejména pasteveckou činností byla založena na zvucích různých nástrojů, které nebyly brány jako typické hudební nástroje v pravém slova smyslu, například různé zvonce, zvonky, píšťalky apod.

Kouzlo historické techniky

Výstava kreseb posluchačů studijního programu Architektura a stavitelství Katedry architektury Stavební fakulty ČVUT v Praze.

Lesník včera a dnes

Než vyroste dospělý les, pečuje o něj několik generací lesníků. Co vše práce lesníka obnáší? Jaké přístroje a techniku používá? A jak asi vypadal lesníkův pradědeček? Právě takové náměty zpracovaly ve svých dílech děti mladšího a staršího školního věku v soutěži Lesník včera a dnes. Výtvarnou soutěž pořádalo Ministerstvo zemědělství.

Příběh semen, příběh lidí

Výstava u příležitosti stoletého výročí existence International Seed Testing Association (ISTA), u jejíhož založení v roce 1924 byl také český zástupce Eugen Vítek. Význam zdravého rostlinného materiálu osiv i sadby na kvalitu výnosů, procesy uznávání a kontroly v Česku, vazba na mezinárodní předpisy a dohody, kontroly dovážených osiv a sadby ze třetích zemí, úloha úředních návěsek, pasů rostlin apod. Historie výroby osiv a sadby v Evropě.

Ukrajinská pole orná a válečná

Jedná se o výstavu, která byla připravena a prezentována v NZM Ostrava. Výstava přibližuje základní fakta o fungování ukrajinského zemědělství před vypuknutím války a vysvětluje jaké škody a obtíže válka ukrajinským zemědělcům i obchodníkům způsobuje, a to v celoevropském kontextu. Součástí jsou také dva historické exkurzy, připomenutí hladomorů, které probíhaly na sovětské Ukrajině ve 20. století, a připomenutí staveb, které byly realizovány na území dnešní Ukrajiny Vítkovickým horním a hutním těžářstvem. Emotivně nejsilnější částí výstavy je virtuální realita The Look. Fields of Resilience, která diváky přenesle prostřednictvím krátkých 360° scén do poškozených zemědělských podniků na Ukrajině. Snímek se odehrává poblíž města Izyum v Charkovské oblasti. Ničivé následky konfliktu jsou jasně viditelné na zemědělských podnicích a strojích. Divákům je umožněno prozkoumávat okolí farem a stát se tak přímými svědky dopadů války na ukrajinské zemědělství. Výstava je součástí projektu Ministerstva vnitra České republiky Putinův hlad.

Zemědělské profese

Panelová výstava představila řadu profesí, které úzce souvisejí se zemědělskou činností, a to tradiční profese, které již v dnešní době nejsou tolik rozšířené, ale i profese, které vyplynuly z potřeb moderní doby. Každou profesi zastupuje signifikantní fotografie a stručný popis s historickým exkurzem.

Dětské kresby na téma voda

Využití vody pro mír, to bylo téma soutěže dětských kreseb k Mezinárodnímu dni vody v roce 2024. Vyhlášovatelem soutěže je Ministerstvo zemědělství, výstava představuje oceněné práce.

Fair Trade

Panelová výstava o smyslu a historii Fair Trade. Výstava vysvětluje, co znamená značka Fair Trade, představuje fair trade plodiny jako kakao, kávu, bavlnu nebo květiny, jejich pěstování,

pěstitele, kontrolu kvality, vliv na životní prostředí apod. Mapuje aktivity Fair Trade probíhající v České republice (například férové město, škola atd.). Autorem výstavy je společnost Fairtrade Česko a Slovensko. Jedná se o putovní výstavu.

100 let Klubu Českého staváka

Český stavák je plemeno holuba domácího, které je typické velkým voletem a zvláštním způsobem letu. Při příležitosti 100. výročí založení Klubu českého staváka byla vyhlášena výtvarná soutěž pro mladé chovatele. Nejzdařilejší obrázky byly vystaveny v NZM Praha.

Mák, konopí, drogy – pomocníci i svůdci lidstva

Rostliny v sobě skrývají zdroj živin, potravu, ale i různá nebezpečí. Skupinu nebezpečných látek představují zejména alkaloidy, které jsou přítomné v rostlinách, nebo halucinogenní látky v houbách. Mottem výstavy je klasické „dobrý sluha, ale zlý pán“. Výstava představuje klady a zápory alkaloidů i halucinogenních látek, zabývá se jejich vlivem na lidské zdraví, využití nebo důsledky nelegálního obchodu. Specifickým tématem výstavy je mák, který je v České republice považován za tradiční kvalitní potravinu a který je chráněn ochrannými známkami. V zahraničí je ale vnímán i jako zdroj opia či alkaloidů pro výrobu léčiv. Stejný „dvojí metr“ je používán na konopí – na jedné straně přadná plodina, na druhé léčivá rostlina pod státním dozorem. Jedná se o putovní výstavu.

Lanýže – potravina a nová zemědělská plodina ČR

Od 1. března 2023 se na základě právní úpravy staly lanýže zemědělskou plodinou ČR. Formou velkoplošných fotografií představila výstava současný stav lanýžů v ČR a také výzkum týmu doc. RNDr. Milana Gryndlera, CSc., pro MBÚ Akademie věd Ekologie lanýžů v ČR. Návštěvníci si prohlédli fotografie z míst přirozeného výskytu lanýžů v ČR, fotografie ze zakládání lanýžáren v ČR, ale i z lanýžáren ve Francii, Španělsku a Itálii. Výstava byla součástí prvního ročníku projektu Praha lanýžová, doprovodným programem byly kurzy vaření a přednáška pro budoucí pěstitele z řad amatérů.

Zákulisí gastronomie

Ukázka předmětů, které se při zpracování potravin a přípravě pokrmů používaly v našich městských i vesnických kuchyních a které jsou zajímavé svou funkcí, estetikou či účelem. Dnes jsou součástí sbírkového fondu Národního zemědělského muzea. Výstava byla umístěna ve Valdštejnské zahradě Senátu Parlamentu ČR.

Odyssea – výstava k příležitosti výročí 100 let České akademie zemědělských věd

Výstava představuje historii a vývoj Československé akademie zemědělské, která vznikla v roce 1924 a na jejíž činnost navazuje současná Česká akademie zemědělských věd (ČAZV). Výstava byla věnována 100 letům zemědělského výzkumu a vzdělávání.

Stromy vypravují

Vybraný soubor fotografií prezentujících památné stromy ČR. Paměť stromů je o mnoho delší než paměť lidská. Když zahyne starý strom, zmizí vztahy, které ho, někdy po staletí, spojovaly s lidmi žijícími v jeho okolí, blednou vzpomínky, vytrácejí se příběhy, které k němu patřily. Výstava prezentující téma památných stromů v Česku byla uspořádána u příležitosti životního jubilea Marie Hruškové (85 let), která se celoživotně zasazuje o mapování a záchranu

nejmohutnějších stromů na našem území. Autorem fotografií je Pavel Hössl. Jedná se o panelovou výstavu.

Krajina naruby

Výstava Krajina naruby přináší jedinečný pohled na propojení přírody a lidských zásahů v krajině. Prostřednictvím deseti velkoformátových fotografií zkoumá kontrast mezi fungující přírodou a důsledky lidských aktivit, které její harmonii narušují.

Návštěvníci mohli poznat i příběhy skryté za fotografiemi, a to díky QR kódům, které jsou propojeny s krátkými videi. Výstava záměrně nechává divákům prostor k zamyšlení – není ihned zřejmé, které fotografie představují přírodní harmonii a které zásahy člověka. Výstava bude v letech 2024 a 2025 putovat Českou republikou a bude instalována minimálně v osmi krajích. Jejím cílem je inspirovat širokou veřejnost i odborníky k hledání udržitelných způsobů hospodaření a péče o krajinu.

4.2.2.2 Výstavy v NZM Čáslav

Síla větru a tlak vody	1. 4. – 31. 10. 2024
Mechanizace zahrádkářů	1. 4. – 31. 10. 2024
Krajina na bankovkách	1. 4. – 30. 5. 2024
Zima na venkově	25. 6. – 31. 10. 2024
Ekologické zemědělství. Zodpovědná volba II.	1. 4. – 31. 10. 2024
Výstava historických kočárů	1. 6. – 31. 10. 2024

Síla větru a tlak vody

Výstava v Muzeu zemědělské techniky v Čáslavi nabídla návštěvníkům jedinečný pohled na historii a vývoj čerpadel od různých modelů až po dobové fotografie a dokumenty. Historie výroby čerpadel v Hranicích je fascinující příběh inovace a průmyslového růstu, který začal v roce 1883. Zakladatel Antonín Kunz byl vyučený zámečník, který svou firmu postavil na výrobě větrných motorů pro čerpání vody. Pozornost byla věnována budoucnosti a plánům na využití větrné energie pro pohon pístových čerpadel, což je koncept, který navazuje na původní vize Antonína Kunze. Bohaté texty umístěné ve výstavním sále se zabývají nejen historií firmy, ale také výrobky firem Kunz a Sigma. K vidění byly dobové fotografie, katalogy, dokumenty. Expozici doplnila malá větrná čerpadla současných soukromých výrobců. Tato výstava je nejen poctou minulosti, ale také inspirací pro budoucí inovace v oblasti čerpací techniky.

Mechanizace zahrádkářů

Depozitáře čáslavské pobočky Národního zemědělského muzea v sobě ukrývají mnoho unikátních a zajímavých exponátů. Výstava Mechanizace zahrádkářů prezentovala doposud skryté poklady z oblasti historických polních fréz, motorových sekaček, malotraktorů a jejich rozmanitého příslušenství. Ulehčení práce bylo od nepaměti motorem pro vynálezce, zlepšovatele a průkopníky různých oborů. To platilo i v zemědělství, především v oblasti zpracování půdy. Díky zdokonalení spalovacích motorů, a především snížením jejich hmotností

v první polovině 20. století bylo možné konstruovat i menší stroje pro maloročníky. Právě tyto stroje, určené také pro nejrůznější práce v zahradnictví, zelinářství, školkách, sadech, parcích a dalších odvětvích, můžeme zařadit do mechanizace zahrádkářů. Vystavené exponáty pocházejí převážně ze druhé poloviny 20. století. Kromě strojů známých velkých firem byly zastoupeny i výrobky méně známé, popřípadě zajímavé konstrukce vyrobené po domácku kutily.

Krajina na bankovkách

Panelová výstava Krajina na bankovkách ukazuje, jak se proměňoval design platidel od doby vzniku Československa až po devadesátá léta 20. století. Skrze dobovou symboliku, často představovanou agrárními, folklorními či florálními výjevy, odkazují bankovky nejen na politické a kulturní události, které formovaly naši zemi, ale i na význam a roli zemědělství v tehdejší době. Na tvorbě bankovek se podíleli významní umělci, jako byli Alfons Mucha, Max Švabinský, Karel Svolinský, Albín Brunovský či Oldřich Kulháněk. Výstavu pro Národní zemědělské muzeum připravila Státní tiskárna cenin.

Zima na venkově

Výstava fotografií ze Sbírký Národního zemědělského muzea přibližuje toto nelehké, ale zároveň krásné období roku. Snímky zachycují řemesla i aktivity, které byly na venkově spjaty právě se zimou. Zima bývala pro obyvatele venkova náročným obdobím. Všudypřítomný sníh znesnadňoval transport lidí i materiálů, bez zásob potravin, dříví a krmiva pro zvířata se nikdo neobešel.

Ekologické zemědělství – zodpovědná volba II.

Další část výstavy představila ekologické zemědělství jako certifikovaný systém hospodaření podložený evropskou legislativou se státem garantovaným kontrolním systémem i benefity. Cílem výstavy bylo také ukázat rozvoj environmentálně šetrných zemědělských systémů. Výstava naplnila koncept partnerských panelových výstav, jejichž cílem je seznamovat návštěvníky muzea s aktuálními trendy a výsledky v oblasti zemědělství a blízkých oborů.

Výstava historických kočárů

Soubor kočárů a saní, který ukázal rozmanitost typů používaných na našem území. Kromě povozů a saní určených pro zásobování nechyběly ani kočáry pro dopravu, kočáry určené pro lékaře či pohřební vozy.

4.2.2.3 Výstavy v NZM Kačina

Velikonoce	23. 3. – 7. 4. 2024
Já, kráva	1. 4. – 31. 12. 2024
Krajina na bankovkách	1. 6. – 31. 7. 2024
Hlavy. Řezby do brambor	15. 6. – 31. 12. 2024
Senoseč	21. 8. – 30. 9. 2024
Ruční práce	24. 7. – 8. 9. 2024
Karel Chotek, fotograf s modrou krví	21. 6. – 31. 12. 2024
Život ve vzduchu. Osvětlená fotosyntéza	21. 6. – 31. 12. 2024
Sudek a Chotek. Kačina a fotografie	21. 6. – 31. 12. 2024
Tradiční betlémy ze zámku a podzámčí	1.–31. 12. 2024
Zabíjačka	8. 12. 2024

Proso, mana nebeská	do 31. 12. 2024
Koně na Kačině	1.–18. 10. 2024
Lékařská literatura v zámeckých knihovnách	19. 10. – 31. 12. 2024
Voluptuární (odpočinkové) stavby	2. 11. – 31. 12. 2024
Strašidla a duchové Kačiny	23. 10. 2023 – 28. 12. 2024
Epifyty – rostliny vzdušných zahrad	1. 10. 2021 – 31. 10. 2024
Čižba – umění jemné a líbezné	15. 4. 2023 – 31. 12. 2024

Velikonoce – velikonoční zvyky a tradice

Velikonoce nejsou jen pondělí, kdy je pomlázka. Věřící se soustředí na svatý týden, který pondělku předchází. Je posledním časem Ježíšova pozemského života. Výstava návštěvníky seznámila s jednotlivými dny pašijového týdne, prezentovala velikonoční poklady z našich sbírek a v neposlední řadě návštěvníkům připomněla některé velikonoční tradice, zvyky a historii Velikonoc.

Já, kráva

Autorská výstava obrazů Petry Urbanové. Malířka na obrazech obdivuje krásu domácích zvířat a olejem maluje jejich autoportréty. Touto výstavou vzdává hold všem domácím a hospodářským zvířatům a kravám zvlášť. Obdivuje jejich velké hluboké oči, hebkou srst a měkký čumák. Na obrazech se snaží zachytit také jejich jedinečnost, odráží se v nich také různé povahy – jsou krásné, inteligentní a majestátní.

Krajina na bankovkách

Skrytá krása zemědělských motivů na bankovkách Československa a České republiky. Panelová výstava Krajina na bankovkách návštěvníkům ukazuje, jak se proměňoval design platidel od doby vzniku Československa až po devadesátá léta 20. století.

Hlavy. Řezby do brambor

Dehydrovaná zelenina může být artefaktem! Konečná forma vystavených bramborových hlav je výsledkem nahodilých procesů sesychání, plesnivění, škrobovatění. Máloco se během nich dá nějak zásadně ovlivnit, vše je na vůli fyzikálně-chemických zákonů.

Senoseč

Výstava Senoseč prezentovala cestu stébla od posečení až po jeho uchování, dále vysvětlovala, kdy je správná doba na sečení a také proč se louky sekaly zrána před horkými slunečnými dny.

Ruční práce

Výstava ručních prací Aleny Junkové (24. 7. 1934 – 10. 6. 2019), rodačky z Nových Dvůrů. Výstava se konala v rámci širšího projektu Zapomenutá řemesla na Kačině.

Karel Chotek, fotograf s modrou krví

Výstava fotografií Karla Chotka. Aristokrat se fotografování věnoval téměř třicet let a během tohoto období se postupně vypracoval z tuctového fotoamatéra zachycujícího pouze svou rodinu až po fotografa velmi vysoké úrovně. Fotografie pocházejí ze sbírek Národního památkového ústavu, Státního zámku Velké Březno, Státního oblastního archivu Praha, rodinného archivu Chotků a z Uměleckoprůmyslového musea v Praze. Kurátory výstavy jsou Jiří Preclík a Jan Vaca.

Život ve vzduchu. Osvícená fotosyntéza

Co mají společného osvícenští vědci, kteří se zabývali fotosyntézou, a epifyty? Možná je tím pojítkem jméno holandského lékaře a přírodovědce Johanna Ingenhousze a pokroky v biologii. Přesvědčit se můžete na naší výstavě, která vznikla v rámci výstavního cyklu Fotosyntéza v NZM.

Sudek a Chotek. Kačina a fotografie

Výstavu připravilo Národní zemědělské muzeum ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze. Obsáhlý soubor fotografií a texty o dětství a rodinném zázemí Josefa Sudka zpracoval v roce 2015 Jan Mlčoch. Kurátory výstavy jsou Jan Mlčoch (UPM) a Edita Mikolášková (NZM).

Tradiční betlémy ze zámku a podzámčí

Výstava Betlémy na zámku a podzámčí – příběhy rodinných betlémů prezentovala další příběhy vybraných rodinných betlémů z určitých oblastí Čech a Moravy. Výstava navazovala v rámci cyklu na předchozí ročníky a je již tradičně nedílnou součástí prosincového programu Advent na zámku.

Zabíjačka

Pod vedením zkušeného řezníka bylo návštěvníkům představeno toto zajímavé řemeslo. Součástí výstavy bylo mnoho chutí, vůní a interakce.

Proso, mana nebeská

Rok 2024 byl Organizací pro výživu a zemědělství Spojených národů (FAO) vyhlášen mezinárodním rokem prosa. Výstava vznikla při této příležitosti.

Koně na Kačině

Koně doprovázejí člověka již tisíce let. Byla to hlavně obrovská síla a rychlost, která vedla člověka k jejich využití. Veškerá chovatelská pozornost všech hospodářů se obracela vždy v první řadě ke koni. Koním se od chovatelů dostávalo vždy nejlepšího krmiva, ustájení a také ošetření. Výstava připravená při příležitosti konání již tradiční kačinské akce Koně na Kačině vám představí sbírkové předměty z bohaté sbírky NZM, které se ke koním vztahují.

Lékařská literatura v zámeckých knihovnách

Výstava Lékařská literatura v zámeckých knihovnách představila návštěvníkům výběr bohatě ilustrovaných starých tisků 16. až 19. století, které byly uchovávány na našich hradech a zámcích.

Strašidla a duchové Kačiny

Strašidelná výstava pro děti, jejíž anotace zněla: Řád věcí se malinko vymkl kontrole a na zámku Kačina byla zřízena polotajná alchymistická laboratoř. V přítomí nedostavěné zámecké kaple šílený mnich Rudolf a jeho pomocník Jan magickými postupy zkoumali tajemství života a smrti. Jako vedlejší produkt se jim pod rukama nekontrolovatelně líhla strašidla a víly. Některé tam můžete přímo spatřit, jiné při troše štěstí potkáte v zámeckém parku.

Zákulisí gastronomie

Základní potřeba lidstva – najíst se – se během staletí zásadně proměňovala a ze stravování jako takového vzniklo zcela nové odvětví, a to gastronomie. Chutě, vůně, barvy i nápaditost české, moravské a slezské kuchyně sami nejlépe posoudíte u plného talíře. My vám v zámeckém parku na Kačině v rámci panelové výstavy nabízíme navíc malý pohled do zákulisí.

Epifyty – rostliny vzdušných zahrad

Epifyty jsou významnou skupinou rostlin, která velmi ovlivnila zahradnictví posledních století. Botanici z celého světa podnikali výpravy za těmito květinami. Ty se i dnes těší velkému zájmu z řad profesionálních i amatérských pěstitelů. Příkladem je orchidej *Phalaenopsis*, která se stala jednou z nejpěstovanějších pokojových květin. Výstava návštěvníkům přiblížila život epifytů v jejich původním prostředí, tedy vysoko v korunách stromů.

Čižba – umění jemné a líbezné

Jak a proč lidé lovili drobné ptactvo a jaké jsou historické techniky chytání ptáků? Výstava se zabývala i odrazem čižby ve výtvarném umění, beletrii, dramatické tvorbě a hudbě.

Voda je život

Výstava mapovala plíživé ubývání vody v krajině vlivem změn klimatu, těžby nebo intenzivního hospodaření a některé jevy související s extrémními teplotami. Také se věnovala alternativám způsobu využívání krajiny v zemědělství a návrhům řešení zadržování vody v krajině. Jednotlivá témata se po dobu trvání výstavy měnila.

4.2.2.4 Výstavy v NZM Ohrada

Miloslav Frantál – Obrazy z lesních a vodních světů	29. 3. – 2. 6. 2024
Stromy, lesy, klima.cz / cyklus Fotosyntéza	1. 4. – 31. 10. 2024
Kapr, člověk a krajina	2. 4. – 11. 8. 2024
Jaromír Zumr – Fotografické toulky	3. 6. – 31. 10. 2024
František Severa – rostliny a hmyz ve vědecké ilustraci	1. 8. – 31. 10. 2024
Josef Řeřicha – Stromy, lesy a krajina jižních Čech	29. 3. – 2. 6. 2024
Vltava – pocta řece a lidem od vody	16. 8. – 31. 10. 2024
Cesty sbírek – muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na zámku Ohrada	31. 1. – 2. 6. 2024
Jaromír Zumr – Fotografické toulky	3. 6. – 31. 12. 2024

Obrazy z lesních a vodních světů

V rámci cyklu Malá galerie Ohrada, který mapuje zejména autory věnující se ve své tvorbě oborům, jimiž se zabývá NZM Ohrada, byla připravena autorská výstava výtvarníka a rybáře (shodou okolností posléze i konzervátora NZM Ohrada) Miloslava Frantála. Jeho detailní znalost života zvěře a ryb v různých ročních obdobích a situacích se promítá v jeho akvarelech, grafikách a kresbách. Výstavou autor provázel návštěvníky Muzejní noci na Ohradě 2024.

Josef Řeřicha – Stromy, lesy a krajina jižních Čech

V rámci cyklu Malá galerie Ohrada proběhla ojedinelá výstava grafik Josefa Řeřichy jako příspěvek k muzejnímu tématu Fotosyntéza. Autor se věnuje lesním partiím, krajině a lidové architektuře kapliček, božích muk a kostelíků jako nedílné součásti krajinné kompozice. V Malé galerii Ohrada byl vystaven kromě jiného i jeho soubor *Můj domov*, který vznikl v letech 1937 až 1942 a je vytvořen technikou dřevorytu. Josef Řeřicha jej vydal vlastním nákladem v počtu 100 exemplářů. Zajímavý je zejména grafický list *Prales Boubín* s přípisem „Vystaveno na mezinárodní výstavě v Chicagu 1937 a na putovní výstavě v U.S.A. 1938“.

Stromy, lesy, klima.cz / cyklus Fotosyntéza

Výstava popisuje úlohy lesů v České republice s různými funkcemi pro společnost, zejména však z té zásadní, tj. procesu fotosyntézy. Na výstavě byly poprvé veřejnosti představeny skeny semen lesních dřevin ze Semenářského závodu Lesů ČR, s. p. Originální výtvarnou podobu

přinesla výtvarnice Silvia Belis, její ilustrace a originální omalovánka pak doprovodily i stejnojmenný lektorský program, který na výstavu navázal. K atraktivnímu obsahu přispělo video Akademie věd ČR z cyklu Nezkreslená věda.

Kapr, člověk a krajina

Úvodním mottem výstavy byla tato douška: „Neopakovatelný zásah v podobě modrých hladin soustavy rybníčků a rybníků do neprůchodných bažin, močálů a podmáčených luk nám naši předkové zanechali, kapra za výlučnou rybu měli, a ještě vodu regulovali a zadržovali...” Výstava je věnována rybářům a rybám, zejména však rybníkářům a kaprovi. Oni totiž proměnili naši krajinu, nejen tu jihočeskou, k dnešní podobě. Výstavu činí výjimečnou, kromě různých zajímavých a cenných sbírkových předmětů, také fotografie známých fotografů, kteří dokumentují krajinu z rožala či letadla. Z výstavy vyplynul i soubor panelů, které jsou dále zapůjčovány jiným vzdělávacím a veřejným institucím (Rybářská škola Třeboň, Jihočeská univerzita).

Krátké chladné a palné zbraně ze sbírek NZM Ohrada

Ucelený vývoj zbraní od 17. do 19. století, jejich umělecké zpracování v jednotlivých etapách i různé zajímavosti z historie puškařství byly k vidění na výstavě Krátké chladné a palné zbraně, která byla součástí expozice v Hodovním sále. Vystavené zbraně doplnily stálou expozici dlouhých palných zbraní. Zajímavým exponátem byl lovecký tesák Františka Ferdinanda d'Este (1863–1914), vyrobený firmou Stanislaus Striberny ve Vídni kolem roku 1890. Tento tesák byl pravděpodobně věnován Schwarzenbergům, případně někomu z jejich personálu.

Jaromír Zumr – Fotografické toulky

Blízká setkání s přírodou známého fotografa zvěře a lesa Jaromíra Zumra. Velká výstava k životnímu jubileu autora nabídla špičkové fotografie zvěře, ptáků a přírody, včetně jeho fotografického vybavení a autorských tiskovin. Celá výstava byla realizována ve spolupráci s autorem včetně grafické úpravy a stylizace popisek. Vznikla tak i série panelů, které budou sloužit jako putovní výstava pro jiné pobočky NZM a další zájemce. Autor provedl zájemce komentovanou prohlídkou výstavy v rámci Národních mysliveckých slavností.

Výstavní cyklus Příroda v ilustraci je v NZM Ohrada připravován již od roku 2004 a formou autorských výstav představuje české ilustrátory přírody. Do cyklu patří umělci zabývající se striktní vědeckou ilustrací a ilustrátoři populárně naučných knih i beletrie. K vidění je tak široká škála témat, od detailních studií hmyzu až po exotické krajiny deštných pralesů i uměleckých technik, a to od tradiční perokresby až po digitální malbu.

Letos v rámci výstavního cyklu představilo NZM Ohrada díla akademického malíře, grafika, ilustrátora knih a naučné literatury **Františka Severy** (10. 1. 1924 Metánov – 21. 9. 2005 Praha). Autor se specializoval na vědeckou ilustraci v oboru botanika a entomologie. Příroda pro něj byla nevyčerpatelným zdrojem inspirace, jeho akvarelové ilustrace vynikaly dokonalou precizností. Jeho dílo je zastoupeno ve sbírkách prestižního Hunt Institute For Botanical Documentation v Pittsburghu v USA, který Severu zařadil mezi 90 nejvýznamnějších botanických ilustrátorů na světě od 15. století. Svými ilustracemi ozdobil 50 knižních titulů vydaných v sedmnácti jazycích v nákladu zhruba šesti milionů výtisků. První Severou ilustrované publikace se zemědělskou tematikou vyšly ve Státním zemědělském nakladatelství, významná pak byla především jeho spolupráce s nakladatelstvím Artia, které vydávalo knihy v mnoha jazykových mutacích a ve vysokých nákladech. Díla Františka Severy tak mohl obdivovat téměř

celý svět. Mezi mezinárodně vydané publikace patří například Rok v zahradě (Praha 1971), přeložený do čtyř jazyků, nebo Atlas léčivých rostlin (Praha 1986), který vyšel v angličtině, němčině, francouzštině, italštině, holandštině, polštině a finštině.

Vltava – pocta řece a lidem od vody

Výstava je součástí velkého projektu Voroplavba jako součást lesního dopravnictví kurátorů podsbírky Lesnictví. Jde první výstavní výstup, který se atraktivním tématem řeky zapojil do souběžných akcí projektu NPÚ Vltava slavná a splavná, který je realizován v letech 2024–2025. Kromě sbírkových předmětů muzea byly vystaveny zajímavé artefakty ze soukromé sbírky a objekty zapůjčené v rámci spolupráce s ČVUT. Atraktivní fotografie, zápisky a lesnické formuláře doplnil předmětový mobiliář, to vše jako doklady života a práce lesního na konkrétním revíru Korce, malé osady přímo u Vltavy, která je nyní pod hladinou VD Orlík. Na výstavě byla použita dotyková interaktivní mapa řeky Vltavy a velké množství nikdy doposud nevystavených historických fotografií. Výstava, která je realizována ve spolupráci s katedrou Geomatiky ČVUT Praha, bude pokračovat i v roce 2025.

Rybník, krajina a my v soukolí času

Výstava Rybník, krajina a my v soukolí času je spolu s již realizovanou výstavou Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích v NZM Praha součástí projektu Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinotvorbě (RYBA) NAKI II.

Cílem výstavy bylo zachytit, jak výstavba rybníků v českých zemích ovlivnila v průběhu zhruba jednoho tisíciletí tvářnost naší krajiny i život lidí. Návštěvníci se dozvěděli například o rozporuplném vnímání hromadné výstavby rybníků v době renesance, o úloze rybníků ve válečnictví, kde rybníky měly nejen funkci fortifikační, ale byly využívány i jako útočné zbraně. Pozornost byla věnována rovněž významu rybníků v krajině ekologii. Rybníky inspirovaly i mnohé umělce a některá jejich díla byla na výstavě představena. Především tvorba našich malířů – krajinářů, kterým svět rybníků učaroval, ale i o další umělecké obory, jako je literatura, hudba či film. Byly také představeny profese spojené se stavbou rybníků a chovem ryb od středověku až po současnost a práce rybníkářů v průběhu roku. Výstava se nevyhýbala ani kontroverzním tématům rybníkářství v minulosti i současnosti.

Venkovní galerie Ohrada – Cesty sbírek – muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na zámku Ohrada

Fotografický příběh o Lesnickém a loveckém muzeu na Ohradě, o jeho vzniku a událostech, které ho formovaly, a to až do doby, kdy zámek i sbírky převzalo tehdejší Zemědělské muzeum, předchůdce Národního zemědělského muzea. První sbírky Lesnického a loveckého muzea začal na Ohradě svou vynikající preparátorskou prací vytvářet lesnický adjunkt Václav Špatný. Již v roce 1842 se majitel zámku Jan Adolf II. Schwarzenberg rozhodl zpřístupnit tuto sbírku preparátů veřejnosti, navíc doplněnou o sbírku trofejí v tzv. Tierkabinetu. Postupem času se klenotem sbírky staly ornitologické preparáty a takzvané poslední úlovky významných druhů zvěře na Šumavě. Ačkoli zámek Ohrada prošel v průběhu staletí několika pohnutými dějinnými událostmi, schwarzenberská sbírka zůstala zachována.

Druhý příběh pak skrze plány a fotografie ze zámku Ohrada vyprávěl složitou cestu Zemědělského muzea od pouhého záměru takové muzeum vůbec vytvořit přes obtíže spojené s jeho budováním, síť regionálních poboček, ať už cíleně založených nebo „nechtěných“, až po své konečné místo na loveckém zámku Ohrada.

4.2.2.5 Výstavy v NZM Ostrava

Zemědělství 4.0	5. 4. 2022 – 28. 2. 2024
Výstava Na pole – na motokole	15. 4. 2023 – 15. 4. 2025
Kulinární tradice moravských a slezských regionů	7. 7. 2023 – 31. 3. 2024
Ukrajinská pole orná a válečná	26. 9. 2023 – 31. 7. 2024
Zničená obilnice světa	26. 9. 2023 – 22. 1. 2024
Výstava Plužiny. Historické polní systémy České republiky	12. 10. 2023 – 31. 1. 2024
Příhody Lišky Bystroušky	1. 2. – 30. 8. 2024
A(l)gricuture	7. 3. – 5. 9. 2024
Dobrodružství cyklistiky – éra vysokého kola	18. 4. – 2. 6. 2024
Zvíře – ZUŠ E. Runda	22. 4. – 23. 6. 2024
Černá fotosyntéza	24. 6. – 30. 9. 2024
100 let Klubu českého staváka	24. 7. – 31. 10. 2024
Rekultivace, druhý život krajiny	24. 9. 2024 – 15. 6. 2026
Archeologie z nebe	24. 9. 2024 – 14. 4. 2025
Obrazy života našeho kraje	24. 9. – 31. 12. 2024
Plasty jako dobrý sluha, ale špatný pán	31. 10. 2024 – 14. 4. 2025
Folklor je LAJF	13. 11. – 13. 12. 2024

Venkovní panelové výstavy:

Krajina na bankovkách	20. 1. – 30. 3. 2024
Nejen včely. Opylovači známí i neznámí	1. 4. – 5. 8. 2024
Květiny	5. 8. – 30. 9. 2024
Lidová architektura na Národopisné výstavě 1895	1. 10. 2024 – 8. 1. 2025

Zemědělství 4.0

Hlavním cílem výstavy bylo srozumitelně přiblížit návštěvníkům podstatu probíhajících změn v zemědělství, prezentovat vybrané technologie a představit novou generaci zemědělských strojů a systémů. Výstava představila zemědělství jako důležitý a atraktivní obor, v němž má cenu a význam pracovat. Výstava probíhala od jara 2022 a v roce 2024 byla v únoru ukončena.

Na pole – na motokole

Na výstavě mohli návštěvníci zavzpomínat na maloobjemové motocykly a mopedy československé výroby z let 1950–1989, tehdy oblíbené dopravní prostředky zaměstnanců JZD a státních statků, na nichž jezdili do práce. Připomenout si mohli i dvě desítky jednotných zemědělských družstev (JZD), která v minulosti vznikla na území ostravské aglomerace. Výstava bylo koncipována jako příspěvek k životnímu stylu zemědělců ve druhé polovině 20. století, kdy převládal nedostatek dvoustopých osobních dopravních prostředků.

Kulinární tradice moravských a slezských regionů

Výstava Kulinární tradice moravských a slezských regionů prezentovala na vybraných sbírkových předmětech šíři a rozmanitost tradiční gastronomie Moravy a Slezska. Zemědělství, hospodářský rok, svátky a obyčeje, sociální postavení v rámci společnosti, to vše hrálo nezanedbatelnou roli při vývoji skladby lidové kuchyně a společně ji determinovalo. Výstava je

vědeckým výstupem projektu NAKI II. – Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace (DG18P02OVV067).

Zničená obilnice světa

Součástí výstavy Ukrajinská pole orná a válečná byly vraky tří zničených zemědělských strojů dovezené přímo z Ukrajiny. Jejich transport hradilo Ministerstvo vnitra a zprostředkovalo ČD Cargo. Zároveň bylo domluveno, že nakládka a transport vraků budou fotograficky dokumentovány. Na konci jara 2023 pořídil fotograf Vladimír Hostinský cyklus snímků, které zachytily život v oblastech, odkud stroje pocházejí, i místa, kudy transport probíhal.

Ukrajinská pole orná a válečná

Výstava prostřednictvím exponátů, fotografií i virtuální reality zavedla návštěvníka přímo na Ukrajinu, a to do míst, kde od roku 2022 zuří válka. Vystaveny byly autentické vraky tří kusů zemědělské techniky z Černihivského regionu, zničený kombajn, traktor a secí stroj symbolizující dopady násilného válečného konfliktu, který se nevyhýbá ani zemědělství a lidem v něm pracujících. Výstava se konala pod záštitou prezidenta České republiky Petra Pavla, ministra zemědělství Marka Výborného, ministra vnitra Víta Rakušana, ministra kultury Martina Baxy, hejtmana Moravskoslezského kraje Jana Krkošky a primátora města Ostravy Jana Dohnala.

Plužiny. Historické polní systémy České republiky

Výstava vznikla na Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze v rámci programu na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na období 2016–2022 NAKI II. Ministerstva kultury. Výstava prezentovala výstupy výzkumného projektu DG18P02OVV060 Identifikace a ochrana dochovaných pozůstatků historických plužin řešeného v letech 2016–2022.

Příhody Lišky Bystroušky

Příběh o lišce Bystroušce vznikl nejprve jako série ilustrací českého grafika a malíře Stanislava Lolka, který na konci 19. století vytvořil na dvě stovky kreseb. Poté, co roku 1920 tento materiál získal pro Lidové noviny redaktor Jaromír John (Bohumil Markalous), opatřil Rudolf Těsnohlídek ilustrace textem a vytvořil tak společenskou satiru. V roce 2024 jsme si připomněli sté výročí od prvního uvedení Janáčkovy opery Liška Bystrouška a současně 170 let od narození Leoše Janáčka. Výstava byla realizována v rámci projektu Rok české hudby 2024. Rok české hudby je pořádán pravidelně v každém roce zakončeném čtyřkou.

A(I)griculture

A(I)griculture je doprovodnou výstavou k projektu Zemědělství 4.0. Výstava představila vybrané technologie „zítřka“ skrze algoritmy umělé inteligence. V souladu s principy retrofuturismu vycházejí zadávané prompty ze stavu současné zemědělské techniky a zasazují výsledky do světa budoucnosti.

Dobrodružství cyklistiky – éra vysokého kola

Netradiční sportovní výstava představila ranou éru české cyklistiky – období, kdy se jezdilo na vysokých kolech, od nejstaršího předchůdce kola – draisiny – až po bezpečník (nizké kolo). Smyslem bylo přiblížit návštěvníkům vývoj cyklistiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a její počátky v Ostravě. Návštěvníci si mohli prohlédnout velocipedy od kostitřasů až po bezpečníky,

cyklistické předměty i fotografie. Výstavu připravilo České muzeum stříbra s restaurátorem Mgr. Robertem Honsem ve spolupráci s Klubem českých velocipedistů v Hrabové.

Zvíře – ZUŠ E. Runda

Vystavené práce žáků ZUŠ Edvarda Runda vznikaly pod pedagogickým vedení Karla Švacha a Kateřiny Kazické. Téma Zvíře bylo zpracováno technikou perokresby, linorytem, malbou temperou a suchým pastelem. Zvířecí portréty Proměna byly inspirovány nejen vnější podobou některých lidí a zvířat. Výstavu připravili pedagogové a žáci Základní umělecké školy Edvarda Runda, Slezská Ostrava.

Černá fotosyntéza

Výstava se zaměřila na popis přírody v prvohorách, tedy před 359 až 300 miliony let, a na konkrétní místo, na němž se dnes rozkládá město Ostrava. Zprostředkovává návštěvníkovi, jakým způsobem vznikalo uhlí a jak do toho procesu vstupovala fotosyntéza. Návštěvníci se na výstavě seznámili s důsledky spalování uhlí pro současné životní prostředí. Výstava vznikla v rámci výstavního cyklu Fotosyntéza. Záštitu převzal ministr zemědělství Marek Výborný.

100 let Klubu českého staváka

Při příležitosti 100. výročí založení Klubu českého staváka byla vyhlášena soutěž pro mladé chovatele. Děti a mládež ve třech věkových kategoriích měly nakreslit nebo namalovat českého staváka ve výstavním postoji. Na výstavě bylo prezentováno prvních 22 děl podle pořadí ve všech třech kategoriích. Výstavu připravili zástupci Klubu českého staváka.

Rekultivace, druhý život krajiny

Návštěvník se na výstavě podrobně seznámil s problematikou hald a poklesových kotlin. Mohl zjistit, jaké rostliny a živočichové se vyskytují v poškozené pohornické krajině. Výstava ukázala, jak složitý a zdoluhavý proces rekultivace může být a představila vybrané realizované rekultivačními projekty. Výstava proběhla pod záštitou ministra zemědělství Marka Výborného, Ministerstva průmyslu a obchodu a hejtmana Moravskoslezského kraje Josefa Bělíci. Nad vernisáží převzal záštitu také náměstek primátora statutárního města Ostravy Václav Boháč.

Archeologie z nebe

Výstava představila metody dálkového průzkumu používané v archeologii, archeologického výzkumu a podrobněji návštěvníky seznámila s nedestruktivními metodami používanými v archeologii. Návštěvníci si mohli prohlédnout archeologické nálezy a dozvěděli se více o práci archeologa. Výstava se uskutečnila ve spolupráci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., a Národního památkového ústavu.

Obrazy života našeho kraje

Fotografická výstava Romana Poláška měla podtitul Dny všední a sváteční aneb Tradice a obyčeje našich předků. Fotografie zaměřené na lidové tradice v chronologii roku od tzv. ondřejského věštění, fotografie zobrazující řemesla a práce vykonávané během zemědělského roku.

Plasty jako dobrý sluha, ale špatný pán

Putovní výstava edukovala návštěvníky muzea o plastech a jejich efektivním využití. Úkolem výstavy bylo učit děti, ale i dospělé, jak plasty co nejlépe používat, jak s nimi nakládat a co může

každý jedinec dělat, abychom vlastnosti plastů využívali co nejefektivněji. Návštěvníci se dozvěděli mnoho i ne příliš známých, a přesto zásadních faktů o plastech. Tato putovní výstava je jedním z počínů iniciativy Replastuj a navazuje mimo jiné na metodickou příručku s názvem EKOABECEDA.

Folklor je LAJF

Cílem výstavy bylo poukázat na tradici, která je dodnes stále zachována. Představila několik umělců tvořících v Čechách, na Slovensku a v Německu. Autoři využívají ve své tvorbě prvky lidové kultury a zosobňují ji vlastním způsobem. Zkoumají význam a postavení folkloru, zobrazují jeho nepopiratelný vliv na tvorbu, identitu a kulturu jednotlivých komunit a zemí. Výstava proběhla jako součást akce FolklorOVA.

4.2.2.6 Výstavy v NZM Valtice

Zázrak jménem fotosyntéza	1. 4. – 31. 10. 2024
Víno a tradice	1. 4. – 31. 10. 2024
Barevná inspirace	1. 6. – 30. 9. 2024
Květiny	1. 4. – 30. 6. 2024
Dýně, cukety, patisony a cibuloviny	16. 9. – 20. 10. 2024
Rajčata a papriky	15. 7. – 29. 9. 2024
Krajina na bankovkách	1.–31. 8. 2024
Správce české krajiny	1. 4. – 31. 10. 2024

Zázrak jménem fotosyntéza

Výstava Zázrak jménem fotosyntéza představila fotosyntézu jako zelenou sílu nezbytnou nejen pro život, ale také pro pěstování plodin, které se objevují denně na našich talířích. Návštěvníci se dozvěděli nejen o tom, jak rostlina přeměňuje světlo, vodu a oxid uhličitý na energii nabitý cukr a k životu potřebný kyslík, zjistili také, jak zemědělci využívají tohoto biochemického procesu ke zvýšení výnosů pěstování plodin a seznámili se s technologií monitoringu fotosyntézy.

Víno a tradice

Ukázka velkoformátových fotografií na muzejní pavlači nabídla návštěvníkům pohled na krajinu typickou pro jihomoravskou vinařskou oblast v proměnách roku, a to i z ptačí perspektivy. Hvězdná obloha nad vinicemi, západ slunce na Pálavě, vinohrady v mrazu a mnohé další záběry, které zachytil sedlecký fotograf Lukáš Pánek.

Barevná inspirace

Výstava seznámila návštěvníky se širokou paletou odrůd balkonových květin a letniček, s jejich nároky na pěstování i s ochranou proti škůdcům. Také letos výstava nabídla inspiraci, jak zkrášlit vlastní terasu, balkon či zahradu. Výstava byla tvořena ve spolupráci se Zahradním centrem Malinkovič – Důbrava s.r.o.

Květiny

Putovní panelová výstava velkoformátových fotografií květin v přírodě. Cílem výstavy bylo inspirovat návštěvníky a rozvinout zájem o přírodu, zahradničení a ochranu květinových druhů v jejich přirozeném prostředí.

Dýně, cukety, patisony a cibuloviny

Výstava (ve spolupráci s MORAVOSEED CZ a.s.) byla umístěna v netradičním prostředí vinných lisů, kde zároveň sloužila k inspiraci návštěvníků pro podzimní výzdobu. Rozšiřující se sbírka domácích receptů těchto podzimních plodin vybízela návštěvníky k experimentům v kuchyni a nejmenší návštěvníci se zase mohli nechat inspirovat strašidelným vyráběním na Halloween.

Rajčata a papriky

Výstava představila odrůdy rajčat a paprik šlechtitelské firmy MORAVOSEED CZ a.s., se kterou muzeum dlouhodobě spolupracuje. Návštěvníci mohli obdivovat barevnou pestrost i nevšední tvary plodů. Dozvěděli se spoustu zajímavých informací o pěstování a ošetřování těchto plodin. Kulinařskou inspiraci mohli načerpat z ukázky domácích receptů.

Krajina na bankovkách

Putovní panelová výstava objevovala zemědělské motivy na bankovkách Československa a České republiky. Ukázala návštěvníkům především proměnu designu platidel od doby vzniku Československa po devadesátá léta 20. století.

Správce české krajiny

Jedná se o panelovou výstavu, která vznikla ve spolupráci se Státním pozemkovým úřadem. Představila úspěšně realizované pozemkové úpravy, které vrací do krajiny mokřady, polní cesty, rybníky biokoridory a biocentra. Všechny tyto prvky výrazně napomáhají boji se suchem, záplavami a erozí, zlepšují propustnost krajiny pro lidi i zvířata.

4.3 Publikační činnost

Výsledky bádání široce pojatého tématu zemědělství v historických kontextech muzeum předkládá v odborném tisku cestou dílčích odborných článků, materiálových studií, zpráv, prostřednictvím tematicky orientovaných monografií. Názory jsou tříbeny a prezentovány na odborných konferencích, seminářích a workshopech. Výsledky vědecko-výzkumné činnosti muzea se využívají při přípravě expozic a výstav, včetně zpracování souvisejících kritických katalogů.

4.3.1 Odborné knihy

V roce 2024 vydalo NZM pět odborných publikací se zaměřením napříč agrární problematikou:

- Urbánek, Radim, Mlynářský slovník, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-43-0
- Ballová, Markéta – Krusberská, Marta – Prchal, Jan – Švédová, Dominika – Voldřichová, Marie, Fotosyntéza. Kritický katalog výstavy, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-45-4
- Svobodová, Kamila, Sklepní hospodářství ve sbírce Národního zemědělského muzea, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-42-3
- Ballová, Markéta, Sklízecí mlátičky ve sbírkách Národního zemědělského muzea, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-46-1

- Zeinerová-Brachtlová, Michaela – Douša, Pavel, Ukryto v muzeu, Praha: Národní zemědělské muzeum, 2024, ISBN: 978-80-88270-44-7

4.3.2 Odborný recenzovaný časopis Prameny a studie

Muzeum je vydavatelem jednoho recenzovaného časopisu – Prameny a studie, který vychází dvakrát ročně (Prameny a studie, ISSN 0862–8483 print, ISSN 2788-337X online, ev. č.: MK ČR E 18799). Odborné články a materiálové studie publikované na jeho stránkách procházejí standardním anonymním recenzním řízením za účasti minimálně dvou nezávislých posuzovatelů. Teprve úspěšné zakončení recenzního řízení je předpokladem publikování redakci nabídnutých rukopisných textů. Časopis Prameny a studie se zaměřuje na široké spektrum témat souvisejících se zemědělskou problematikou.

Redakční rada časopisu pracovala ve složení: prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.; prof. PhDr. Jana Burešová, CSc.; PhDr. Pavel Douša, Ph.D.; PhDr. Ludovít Hallon, SrSc.; PhDr. Miloš Hořejš; prof. PhDr. Irena Korbelářová; Mgr. Lucie Kubásková; prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.; doc. Ing. Michal Plaček, Ph.D., M.Sc.; doc. Ing. Milan Jan Půček, MBA, Ph.D.; PhDr. Miloslav Sabol, Ph.D.; Ing. Helena Smolová, Ph.D.; doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.; Ing. Hana Urbancová, Ph.D., DBA; doc. PhDr. Miroslav Válka, Ph.D.; Ing. Pavla Vrabcová, Ph.D.; PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

V roce 2024 vyšla dvě čísla časopisu Prameny a studie s články ve společenskovědní i přírodovědné sekci. Obsah vydaných čísel je zpřístupněn na webových stránkách NZM.

4.4 Edukační a lektorská činnost pro školy i veřejnost

Edukační činnost v NZM sestává z programů pro školní skupiny a veřejnost. Zahrnuje aktivity jako lektorské programy, tematická dopoledne pro školy, dílny, komentované prohlídky, přednášky, kurzy nebo online aktivity. V roce 2023 nabízelo NZM celkem 91 lektorských programů, kterých se zúčastnilo 17 408 žáků. V Praze, na Kačině a v Čáslavi proběhl během letních prázdnin také příměstský tábor. Velká část těchto aktivit probíhá ve spolupráci s odbornými garanty z řad oborových organizací, výzkumných organizací či dalších resortních organizací. Mezi úspěšné formáty pro veřejnost patřily také muzejní kvízové hry, nově realizované Recyklační čtvrtky (NZM Praha, ve spolupráci se společností EKO-KOM) či cyklus lektorských programů Včely všemi smysly, který vznikl ve spolupráci s projektem Včely na střeších a neziskovou organizací SONS a byl koncipován pro osoby se zrakovým postižením (NZM Praha).

4.4.1 NZM Praha

Národní zemědělské muzeum v Praze nabízelo v roce 2024 vzdělávací programy pro školy na témata zemědělství, životního prostředí, vody a vodního hospodářství lesnictví a biodiverzity. V roce 2024 bylo nabízeno školám celkově 22 různých lektorských programů a 13 tematických dopolední, kterých se zúčastnilo celkem 524 skupin a 9 945 účastníků. Mezi nejnavštěvovanější programy patřily Včely, Cesta řeky, Pole pod lupou, Lesy pro budoucnost a Příběh obalu. Celkově lektorské programy navštívilo 385 skupin a 7 174 účastníků. Tematických dopolední se zúčastnilo 139 skupin a 2 771 účastníků, což je 27 % z celkového počtu účastníků vzdělávacích programů pro školy. Největší návštěvnost zaznamenalo tematické dopoledne pro střední školy Mák – konopí – drogy: Pomocníci i svůdci lidstva. V rámci vzdělávacích programů pro veřejnost bylo nabízeno pět edukačních programů pro děti a mládež, veřejnost či osoby s handicapem, kterých se zúčastnilo 59 skupin s 339 účastníky. Muzeum také nabízelo dva samoobslužné

vzdělávací programy, které absolvovalo 97 skupin a 845 účastníků. Významnou podporou pro vzdělávací aktivity bylo získání finanční podpory z Ročního vzdělávacího programu MZe, v jehož rámci byly realizovány vzdělávací aktivity pro expozici Gastronomie (lektorský program Gastronomie tradiční i netradiční pro ZŠ a SŠ a samoobslužné pracovní listy), výstavu Fotosyntéza (lektorské programy Rostliny: zelené továrny na energii (pro ZŠ) a Natoč to: Rostliny klíč k biodiverzitě života / Klíč k zemědělství (pro SŠ). Pro upevňování dlouhodobých vztahů s pedagogy jsme nově vytvořili motivační program Teacher Friendly, v jehož rámci byly VIP vstupenkou odměněny školy s nejvyšší návštěvností.

Vzdělávací programy pro školní skupiny

LEKTORSKÝ PROGRAM: DVOREČEK

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. třída ZŠ

Obsah: Během programu se děti setkají s drobnými hospodářskými zvířaty chovanými na dvorku Národního zemědělského muzea. Děti si vyzkoušejí psaní holubím brkem, zjistí, jak vypadá vejíčko uvnitř, určí stopy zvířat a rozfoukají peříčka. Na závěr je čeká příběh o holubovi Emilovi, který se chce dostat na holubí olympiádu.

Lektorský program k expozici Zemědělství.

Počet realizovaných akcí: 27

Počet účastníků: 438

LEKTORSKÝ PROGRAM: ZRNKA ČASU: PRAVĚK

Cílová skupina: ZŠ, SŠ

Obsah: Lektorský program zaměřený na dějiny zemědělství. Žáci se dozvědí o každodenním životě na pravěkém sídlišti a získají informace o počátcích a postupném vývoji zemědělství. Seznamují se s tím, jak člověk využíval krajinu a jaké nástroje i předměty používal.

Lektorský program k expozici Zemědělství.

Počet realizovaných akcí: 14

Počet účastníků: 247

LEKTORSKÝ PROGRAM: VČELY

Cílová skupina: MŠ, ZŠ

Obsah: Program dětem přibližuje fascinující svět včel, jejich způsob života a komunikaci. Děti se seznámí s prací včelaře a včelími produkty, ochutnají muzejní med. Dozvědí se, kde včely bydlí a jak to v úlu všechno funguje. Na závěr si zahrají pohybovou hru na královnu a dělnice nebo si vyrobí svíčku z včelího vosku.

Lektorský program k expozici Zemědělství.

Počet realizovaných akcí: 52

Počet účastníků: 909

LEKTORSKÝ PROGRAM: KUČAŘI VAŘÍ V MUZEU

Cílová skupina: SŠ

Obsah: Setkání studentů se zástupcem Národního týmu kuchařů a cukrářů. Témata jako kuchařská olympiáda, jak tým vznikl, kdo jsou jeho členové, proč trénují právě v zemědělském muzeu nebo jak vymýšlejí soutěžní menu pomáhají k motivaci studentů odborných škol.

Lektorský program k expozici Gastronomie.

Počet realizovaných akcí: 2

Počet účastníků: 31

LEKTORSKÝ PROGRAM: LESNICTVÍ A MATEMATIKA

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ, SŠ

Obsah: Lesnictví je polytechnický obor, který v sobě ukrývá mnoho dalších vědeckých disciplín. Jednou z nich je královská věda – matematika, bez které by se lesníci v lese ani v kanceláři neobešli. V rámci programu se děti zábavnou formou seznámí se základními lesnickými úkony – měření ploch a měření dřeva. Dozvědí se, v čem lesníci počítají dřevní hmotu a jak. Vyzkoušejí si lesnickou průměrku a kubírovací tabulky i několik výpočtů.

Lektorský program je realizován ve spolupráci s Lesy ČR.

Počet realizovaných akcí: 4

Počet účastníků: 92

LEKTORSKÝ PROGRAM: VODA V JEDNOM KOLE

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. třída ZŠ

Obsah: Program zavede mladé účastníky do víru vodního koloběhu a představí jim vodu v jejích neustálých proměnách. Děti si za pomoci experimentů ujasní hlavní vlastnosti vody a procvičí si rozpoznávání jejího skupenství. Dozvědí se také, že se voda nikam neztrácí, ale neustále cirkuluje a samy si projdou celou její cestu. Zapojí své tělo, hlas, rozum, fantazii i ruce a na konci programu je čeká dešťový koncert.

Lektorský program k expozici Voda v krajině.

Počet realizovaných akcí: 33

Počet účastníků: 549

LEKTORSKÝ PROGRAM: CESTA ŘEKY

Cílová skupina: 2.–5. ročník ZŠ

Obsah: Program seznamuje účastníky s pojmem vodní tok a představuje řeku jako krajinotvorný prvek, životní prostředí, cestu i přírodní živel, jehož síly lze využít při výrobě elektrické energie.

Počet realizovaných akcí: 42

Počet účastníků: 820

LEKTORSKÝ PROGRAM: BUDE CO PÍT?

Cílová skupina: 6.–9. ročník ZŠ, SŠ

Obsah: Účastníci se pomocí nejrůznějších aktivit a úkolů, podpořených obrázkovou prezentací, seznámí s významem vody a úlohou, jakou hraje v lidském životě. Pozornost je věnována způsobům, jakým lidé vodu využívají, spotřebě a dnes aktuálnímu tématu nedostatku vody.

Lektorský program k expozici Voda v krajině.

Počet realizovaných akcí: 9

Počet účastníků: 209

LEKTORSKÝ PROGRAM: PŘÍBĚH OBALU

Cílová skupina: MŠ, 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ a SŠ

Obsah: Účastníci se během programu prostřednictvím různorodých aktivit seznámí s funkcemi obalů a s procesem jejich recyklace i druhotného využití. Mohou se také naučit, jak správně třídit odpady.

Pro MŠ a 1. stupeň ZŠ: Během programu se děti seznámily s tím, k čemu slouží obaly a jak s odpady správně nakládat, jak odpad správně třídit a proč je to důležité. Sledovaly, co se s

odpady děje poté, co je odveze popelářský vůz, a jak se mnohdy dají znovu využít. Větší část programu probíhala formou diskuze nebo akce, motivace pomocí krátkého divadla.

Pro 2. stupeň ZŠ a SŠ: Prostřednictvím aktivit, diskuze a práce ve skupinách získali účastníci povědomí o koloběhu tříděných materiálů (papír, plast, kovy, nápojový karton a sklo) i historii obalů. Vyzkoušeli si, jak dobře se orientují v tom, kam odpady z jednotlivých obalů vytřídit. Na konci programu by jim měly být zřejmé funkce obalu i užitečnost druhotných materiálů

Program ve spolupráci s EKO-KOM.

Počet realizovaných akcí: 34

Počet účastníků: 633

LEKTORSKÝ PROGRAM: ETIKETA STOLOVÁNÍ

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ, SŠ

Obsah: Účastníci se v rámci programu učí umění kultivované konzumace, znalost pravidel a chování ve společnosti u stolu. Dozvědí se také, jak elegantně držet sklenici, s grácií manipulovat s ubrouskem a s lehkostí zkrotit vidličku. Proberou, o čem si u stolu povídat, jak se chovat a co určitě nedělat.

Počet realizovaných akcí: 3

Počet účastníků: 61

LEKTORSKÝ PROGRAM: PŘÍBĚH OBALU ANGLICKY

Cílová skupina: MŠ, ZŠ a SŠ

Obsah: Během programu se děti seznamují s tím, k čemu nám slouží obaly a jak s obaly a odpady nakládat. Prostřednictvím aktivit i práce ve skupinách získají povědomí o jednotlivých druzích obalů a koloběhu jednotlivých tříděných materiálů (papír, plast, kovy, nápojový karton a sklo) i jejich historii. Vyzkoušejí si, jak dobře se orientují v tom, kam a v jakém stavu odpady z jednotlivých obalů vytřídit.

Program ve spolupráci s EKO-KOM.

Počet realizovaných akcí: 6

Počet účastníků: 112

LEKTORSKÝ PROGRAM: DĚTI VAŘÍ ZDRAVĚ

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Obsah: Zdravé vaření s nutriční terapeutkou.

Počet realizovaných akcí: 19

Počet účastníků: 242

LEKTORSKÝ PROGRAM: GASTRONOMIE TRADIČNÍ A NETRADIČNÍ

Cílová skupina: ZŠ, SŠ

Obsah: Program zaměřený na téma kuchařských tradic českých zemí a sezonního pěstování. Děti se zamýšlejí nad tím, jak moderní výzvy jako udržitelnost, etika a marketing ovlivňují naši konzumaci. Program poodhaluje, jak moc kultura a společnost formují naše chutě a stravovací návyky. Program byl realizován za finanční podpory Ročního vzdělávacího plánu Ministerstva zemědělství 2024.

Počet realizovaných akcí: 16

Počet účastníků: 280

LEKTORSKÝ PROGRAM: GASTRO WORKSHOPY ERASMUS

Cílová skupina: SŠ

Obsah: Kuchařské workshopy připravované ve spolupráci s pedagogy středních škol (projekt ERASMUS) – smíšené skupiny českých a zahraničních studentů, téma koresponduje se zaměřením projektu ERASMUS.

Počet realizovaných akcí: 2

Počet účastníků: 42

LEKTORSKÝ PROGRAM: JÁ JSEM MALÝ MYSLIVEČEK

Cílová skupina: MŠ a 1. stupeň ZŠ

Obsah: Účastníci se dozvědí, kdo může být myslivcem, rozeznávají základní druhy lesní zvěře a jejich životní prostor v krajině, znají označení pro jejich samce, samici a mládě. Dokážou pojmenovat rozdíly mezi účelem lovu v pravěku a dnes.

Lektorský program k expozici Myslivost.

Počet realizovaných akcí: 2

Počet účastníků: 39

LEKTORSKÝ PROGRAM: LESY PRO BUDOUCNOST

Cílová skupina: ZŠ

Obsah: Představení činností, které vykonávají lesníci v hospodářských lesích. Děti se dozvědí základní informace o růstu a pěstování lesa, o využití dřeva a zachování tradic českého lesnictví, o práci lesníka i aktuálních lesnických tématech – o kůrovcové kalamitě, o obnově zasažených porostů, rozšiřování ptáků v lesích, o péči o semena lesních dřevin a o přirozené obnově pestré dřevinné a věkové skladby porostů.

Lektorský program k expozici Lesy pro budoucnost je realizován ve spolupráci s Lesy ČR.

Počet realizovaných akcí: 37

Počet účastníků: 676

LEKTORSKÝ PROGRAM: NATOČ TO: ROSTLINY, KLÍČ K ZEMĚDĚLSTVÍ / NATOČ TO: ROSTLINY, KLÍČ K DIVERZITĚ ŽIVOTA

Cílová skupina: SŠ

Obsah: Studenti měli příležitost vytvořit si pod vedením profesionální animátorky vlastní krátký animovaný film a díky tomu netradičně prozkoumat příběh fotosyntézy a její vliv na vývoj naší planety, včetně lidských civilizací. Program byl realizován za finanční podpory Ročního vzdělávacího plánu Ministerstva zemědělství 2024.

Počet realizovaných akcí: 7

Počet účastníků: 141

LEKTORSKÝ PROGRAM: ROSTLINY: ZELENÉ TOVÁRNY NA ENERGII

Cílová skupina: ZŠ

Obsah: Pomocí sluchu, zraku i hmatu účastníci prozkoumali, jak funguje fotosyntéza – neviditelný, ale životně důležitý proces. Na příkladech z každodenního života, jako je voda, jídlo nebo dřevo, si ukázali, jak rostliny mění sluneční energii na chemickou a jak ji využívají. Žáci si vytvořili vlastní mikroskopické preparáty a otestovali potraviny na přítomnost škrobu. Program byl realizován za finanční podpory Ročního vzdělávacího plánu Ministerstva zemědělství 2024.

Počet realizovaných akcí: 11

Počet účastníků: 221

LEKTORSKÝ PROGRAM: POLE POD LUPOU

Cílová skupina: MŠ, ZŠ

Obsah: Lektorský program, ve kterém se žáci podívají na počátek šlechtění plodin a proměnu krajiny, seznámí se se základními plodinami a jejich využitím. Zjistí, co znamená domestikace a šlechtění a jak se rostliny od pravěku proměnily. Pod mikroskopem si prohlédnou rostliny i jejich semena.

Počet realizovaných akcí: 36

Počet účastníků: 712

LEKTORSKÝ PROGRAM: CO ROSTE NA POLI

Cílová skupina: MŠ, 1. stupeň ZŠ

Obsah: V programu se děti seznámí se základními plodinami, jejich zpracováním a využitím. Také se dozvědí, jak se od sebe liší různé obilniny, k čemu je v praxi šlechtitelství a podívají se i do historie, a to na proměnu zemědělské krajiny a šíření rostlin.

Počet realizovaných akcí: 9

Počet účastníků: 174

LEKTORSKÝ PROGRAM: UKRYTO V MUZEU

Cílová skupina: MŠ, ZŠ, SŠ

Obsah: Dětem je představen fenomén sbírání jako takového význam muzea a odborníci, kteří v něm pracují. V tyto odborníky se pak účastníci programu promění a zrealizují společnou výstavu.

Počet realizovaných akcí: 4

Počet účastníků: 66

LEKTORSKÝ PROGRAM: ADVENTNÍ ČAS

Cílová skupina: ZŠ

Obsah: Sezonní lektorský program spojený s adventní dílnou. V oživeném vyprávění se děti společně vypraví do Betléma, aby si připomněly starý příběh, zazpívaly si koledy a seznámily se s vánočními tradicemi.

Počet realizovaných akcí: 14

Počet účastníků: 300

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: DEN RECYKLACE 19. a 20. 3.

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Obsah: Speciální lektorský program, který se váže ke Dni recyklace. Účastníci projdou třemi aktivitami, při kterých si, kromě svých vědomostí v oblasti třídění odpadů a znalostí prvotních i druhotných surovin, vyzkoušejí i schopnost týmové spolupráce. Program vznikl ve spolupráci se společností EKO-KOM.

Počet realizovaných akcí: 12

Počet účastníků: 196

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: VELIKONOČNÍ DÍLNY 21. a 22. 3.

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Obsah: Speciální lektorský program, který se váže ke Velikonocům. Účastníci projdou čtyřmi aktivitami, které souvisejí s velikonočními svátky. Dvě z nich jsou řemeslné dílničky, ze kterých

si odnesou velikonoční výzdobu, v další se dozvědí něco o zvycích a při poslední si zahrají tematickou hru.

Počet realizovaných akcí: 16

Počet účastníků: 276

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: DEN PRO FAIR TRADE 10. 5.

Cílová skupina: ZŠ

Obsah: Speciální lektorský program, který se váže ke Dni pro Fair trade. Účastníci si vyslechnou přednášky a následně nově nabyté znalosti upevní při hrách na dané téma. Program byl připraven ve spolupráci s organizací Namysli.

Počet realizovaných akcí: 4

Počet účastníků: 78

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: CROP FEST 12. 6.

Cílová skupina: SŠ, 2. stupeň ZŠ

Obsah: Prezentační program ve formátu jednotlivých stanovišť a doprovodných programů se zaměřením na biodiverzitu, zemědělství a produkci potravin v době klimatických změn. Představení udržitelných zemědělských systémů a technologií. Hrozba invazních organismů. Program ve spolupráci s VÚRV, v.v.i.

Počet realizovaných akcí: 12

Počet účastníků: 262

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: ZEMEDĚLSKÝ DEN 31. 5.

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Obsah: Program provádí účastníky jednotlivými zemědělskými obory a představuje zemědělství v dobách minulých i současných.

Program je připraven ve spolupráci se Zemědělským svazem.

Počet realizovaných akcí: 10

Počet účastníků: 198

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: JEDU V MEDU 23. a 24. 5.

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Obsah: Program věnovaný včelám a divokým opylovačům přibližuje dětem fascinující svět včel. Žáci se dozvídají zajímavé informace o včelách a společně se včelařem si vyzkoušejí, co všechno musí včelař umět a znát.

Program byl připraven ve spolupráci s Včelařským spolkem pro Prahu 6 a 7, Čmeláci Plus a projektem Včely na střechách.

Počet realizovaných akcí: 16

Počet účastníků: 286

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: MALÁ SLAVNOST LESA A DŘEVA 25. 4.

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Obsah: Speciální program pro školy o lese, o krásách dřeva a o náročné práci lesníků. Poznání i zábava s lesní a muzejní pedagogikou. Program vznikl ve spolupráci s Lesy ČR.

Počet realizovaných akcí: 8

Počet účastníků: 145

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: ZVÍŘÁTKA JAKO V BAVLNCE 2. 10.

Cílová skupina: MŠ, ZŠ

Obsah: Vzdělávací aktivity, které dětem přibližují život hospodářských zvířat. Program konaný u příležitosti Světového dne hospodářských zvířat a Mezinárodního dne nenásilí. Program vznikl ve spolupráci s Výzkumným ústavem živočišné výroby.

Počet realizovaných akcí: 5

Počet účastníků: 99

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: ZA TAJEMSTVÍM POTRAVIN ANEB VÍŠ, CO JÍŠ? 6. 10.

Cílová skupina: MŠ, ZŠ

Obsah: Zábavná soutěžní hra zaměřená na zdravou výživu a správné zacházení s potravinami. Akci pro školy i pro rodiny s dětmi připravuje Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou.

Počet realizovaných akcí: 12

Počet účastníků: 235

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: JITRO VÝZKUMNÍKŮ / PROMĚŇ SE VE ŠLECHTITELE! 27. 9.

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ, SŠ

Obsah: Dopolnední bádání s vědci a výzkumníky formou stanovišť o proměnách zemědělských plodin se zaměřením na biodiverzitu, šlechtitelství, vliv klimatických změn i preference konzumentů. Tematické dopoledne určené pro školní skupiny v součinnosti s večerním programem Noci vědců, který byl v roce 2024 zaměřen na téma Proměny. Program byl připraven ve spolupráci s Výzkumným ústavem rostlinné výroby.

Počet realizovaných akcí: 13

Počet účastníků: 289

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: NEVIDITELNÍ HRDINOVÉ 13. a 14. 11.

Cílová skupina: 1.–6. třída ZŠ

Obsah: Děti se seznámily s neviditelnými tvory, kteří hrají klíčovou roli v našem každodenním životě, měly možnost podívat se na různé mikroorganismy pomocí mikroskopu a objevit jejich úžasné tvary a pohyby. Naučily se, jak mikroorganismy přispívají k výrobě oblíbených potravin, jako jsou jogurt, sýr nebo chléb, a vyzkoušely si jednoduché experimenty, které jim pomohly pochopit, jak mikroorganismy pracují a jak je můžeme pozorovat. Program byl připraven ve spolupráci s Výzkumným ústavem mlékárenským.

Počet realizovaných akcí: 8

Počet účastníků: 160

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: MÁK – KONOPÍ – DROGY: POMOCNÍCI I SVŮDCI LIDSTVA 17. 10.

Cílová skupina: SŠ

Obsah: O moderních způsobech zpracování máku a konopí, ale i o stinných stránkách spojených s toxikománií, škodlivými zdravotními i jinými celospolečenskými dopady a organizovaným zločinem vyprávěli pracovníci z Národní protidrogové centrály a výzkumníci z různých vědeckých institucí. Nechyběly ani informace o rostlinách a houbách, jako jsou kratom, tabák, efedra či lysohlávky. Akce byla připravena v rámci doprovodného programu k výstavě Mák – konopí – drogy ve spolupráci se spolkem Český modrý mák.

Počet realizovaných akcí: 15

Počet účastníků: 367

TEMATICKÉ DOPOLEDNE: OD ZDRAVÉ PŮDY KE ZDRAVÉMU JÍDLU 25. a 26. 9.

Cílová skupina: ZŠ

Obsah: Během programu se účastníci dozvěděli, co jsou to biopotraviny a jak je poznat, proč je dobré znát složení potravin a kde ho najít, proč je důležitá zdravá půda a jak ji poznat a také jak žijí hospodářská zvířata a jaké mohou být rozdíly v jejich chovu. Součástí programu byl hravý kvíz o původu jídla na našem talíři. Akce byla připravena ve spolupráci s Asociací místních potravinových iniciativ.

Počet realizovaných akcí: 8

Počet účastníků: 180

Vzdělávací programy pro veřejnost

LEKTORSKÝ PROGRAM: VČELY VŠEMI SMYSLY

Cílová skupina: Veřejnost, koncipováno pro osoby se zrakovým postižením

Obsah: Program zaměřený na prezentaci života včel, při kterém mají účastníci možnost nahlédnout dovnitř včelího úlu a získat informace o způsobu jejich komunikace, různých rolích i možnostech, jak vyhodnocovat jejich akustické signály. Program vedený včelařem. Program vznikl ve spolupráci s projektem Včely na střechách, SONS, Nadační fond Propolis33.

Počet realizovaných akcí: 3

Počet účastníků: 14

LEKTORSKÝ PROGRAM: HYDROPONICKÉ PĚSTOVÁNÍ

Cílová skupina: Děti od 5 let

Obsah: Pod vedením lektorů GreenTech si děti samy zkoušejí hydroponické pěstování.

Počet realizovaných akcí: 6

Počet účastníků: 54

LEKTORSKÝ PROGRAM: RECYKLAČNÍ ČTVRTEK

Cílová skupina: Děti od 3 do 15 let

Obsah: Program zaměřený na historii různých materiálů a recyklaci odpadu, při kterém si účastníci vyzkoušejí třídění a zahrají si hru o nejrychlejšího recyklátora.

Ve spolupráci se společností EKO-KOM.

Počet realizovaných akcí: 42

Počet účastníků: 174

LEKTORSKÝ PROGRAM: NAROZENINY V MUZEU

Cílová skupina: Děti od 5 let

Obsah: Program je koncipován jako komentovaná procházka vybranými expozicemi s edukátorem, při které účastníci využívají kufřík s tematicky zaměřenými úkoly. Součástí je workshop Jak slavíme narozeniny, kde se dozvědí zajímavosti o výrobě svíček, historii práníček a dalších narozeninových předmětů. Některé z nich si také vyrobí. Po skončení vzdělávací aktivity následuje oslava narozenin.

Počet realizovaných akcí: 6

Počet účastníků: 64

SAMOOBSLUŽNÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – KVÍZOVÁ HRA PO MUZEU: Objev zapomenutého génia

Cílová skupina: 9–13 let

Obsah: Co mají společného tornádo, včely a hrách? Účastníci sledují stopu renesanční osobnosti, která ovlivnila několik vědních oborů. Kvízová hra vhodná jak pro dětské kolektivy (např. příměstské tábory), tak i pro jednotlivce (děti v doprovodu rodičů).

Počet realizovaných akcí: 37

Počet účastníků: 422

SAMOOBSLUŽNÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – KVÍZOVÁ HRA PO MUZEU: Druhý život obalů

Cílová skupina: 9–13 let

Obsah: V kvízové hře se účastníci dozvídají zajímavé informace o recyklaci. Kvízová hra je vhodná pro skupiny i jednotlivce.

Počet realizovaných akcí: 60

Počet účastníků: 423

VZDĚLÁVACÍ PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR: Z KUFRU

Cílová skupina: 7–12 let

Pětidenní letní příměstský tábor s celotáborovou hrou se zaměřením na botaniku, zemědělství, historii, záhady, detektivní pátrání a šifry.

Počet realizovaných akcí: 2

Počet účastníků: 28

KURZY VAŘENÍ V NZM PRAHA

Od října 2017 pořádáme v pražském gastrostudiu kurzy a workshopy vaření, jejichž smyslem je uchovávat a předávat tradiční i méně známé recepty a kuchařské techniky, seznamovat účastníky s nejnovějšími trendy v oblasti gastronomie a poskytovat inspiraci a praktické dovednosti pro zdravé a inovativní vaření.

Programy vedou špičkoví kuchaři, cukráři, nutriční specialisté nebo odborníci na bezpečnou stravu či fermentaci. Atraktivní expozice gastrostudia nabízí návštěvníkům muzea možnost sledovat dění v profesionálně vybavené kuchyni, a to jak v době kurzů vaření, tak v době tréninků seniorského či juniorského týmu AKC, které se zde připravují na reprezentování České republiky na tuzemských i mezinárodních gastronomických kláních.

Vedle nabídky kurzů pro veřejnost realizovaných vlastní produkcí průběžně nabízíme programy také ve spolupráci s dalšími subjekty, například se Sládkovou akademií (Domácí vaření piva), s Výzkumným ústavem potravinářským (workshopy fermentování) nebo s Asociací kuchařů a cukrářů ČR (workshopy vaření podle historických receptur během tematických akcí pro veřejnost). V roce 2024 byly úspěšně rozšiřovány nabídky programů pro školní skupiny. Ty byly zaměřené zejména na zdravé stravování a správné zacházení s potravinami (lektorský program Děti vaří zdravě pro I. stupeň základních škol), prezentaci české kuchyně pro středoškolské studenty v rámci programu ERASMUS nebo povídání o minulosti i současnosti gastronomie a práci kuchaře s kurátorkou NZM a manažerem AKC (program Kuchaři vaří v muzeu připravený především pro studenty středních odborných škol).

Dlouhodobým partnerem expozice je Asociace kuchařů a cukrářů ČR.

V roce 2024 se uskutečnilo 28 kurzů vaření, kterých se zúčastnilo 230 kurzistů. Během akcí pro veřejnost bylo uspořádáno 16 workshopů s celkem 188 účastníky.

Kurzy a workshopy v roce 2024

Datum	Název akce	Cílová skupina
leden		
20. 1.	Letenské prase a Letenský masopust	dospělí
23. 1.	Kachna (soukromý kurz)	dospělí
27. 1.	Zdravé vaření s dětmi	děti a dospělí
únor		
14. 2.	Kvasíme zeleninu	dospělí
15. 2.	Steaky, přílohy, omáčky	dospělí
20. 2.	Jak na makronky	dospělí
27. 2.	Snídaně a brunch	dospělí
březen		
13. 3.	Kvasíme zeleninu	dospělí
23. 3.	Zdravé vaření s dětmi	děti a dospělí
duben		
11. 4.	Indická kuchyně	dospělí
13. 4.	Kynuté pečivo bez lepku	dospělí
20. 4.	Bylinkový den	dospělí
květen		
18. 5.	Letem bezlepkovým světem	dospělí
23. 5.	Základní omáčky	dospělí
25. 5.	Jedu v medu	děti
29. 5.	Kvasíme zeleninu	dospělí
červen		
5. 6.	Grilování	dospělí
8. 6.	Zdravé vaření s dětmi	děti a dospělí
září		
17. 9.	Japonská kuchyně	dospělí
21. 9.	Itálie bez lepku	dospělí
30. 9.	Snídaně a brunch	dospělí
říjen		
5. 10.	Za tajemstvím potravin	děti
8. 10.	Český kapr s kuchařem roku	dospělí
12. 10.	Zdravé vaření s dětmi	děti a dospělí
15. 10.	Jak na makronky	dospělí
31. 10.	Jak na lanýže, profesionálové	dospělí (kuchaři)
listopad		
2. 11.	Severské pečení bez lepku	dospělí
13. 11.	Jak na lanýže, veřejnost	dospělí
prosinec		
11. 12.	Netradiční vánoční pečení	dospělí
14. 12.	Advent v muzeu	děti
15. 12.	Adventní pečení bez lepku	dospělí
16. 12.	ERASMUS workshopy	děti

4.4.2 NZM Čáslav

NZM Čáslav v roce 2024 nabízelo tři lektorské programy pro školní skupiny. Kromě toho proběhl Den bezpečnosti, kterého se zúčastnilo 934 osob. Dále pak projektový den POKOS, kterého se zúčastnilo 326 žáků základních škol. Celkem tak v NZM Čáslav bylo v roce 2024 uskutečněno 58 lektorských programů pro školy, kterých se účastnilo 1 381 žáků mateřských, základních a středních škol.

Vzdělávací programy pro školy

DĚTI NA CESTÁCH

Obsah: Naučný program vysvětluje dětem hlavní zásady správného chování cyklisty a chodce v každodenním provozu i při jízdě na stezkách či lesních cestách. Děti se naučí správně nasadit přilbu, upevnit odrazová skla, zkontrolovat brzdy. Dozvědí se o povinné i nepovinné výbavě cyklisty a od jakého věku se mohou pohybovat samy na vozovce. Získané informace si děti vyzkoušejí na dopravním hřišti. Na kolech, koloběžkách, odrážedlech nebo kárách budou dodržovat pravidla silničního provozu a budou se řídit dopravními značkami. Za úspěšně složenou „zkoušku“ děti získají upomínkový diplom cyklisty.

Cílová skupina: Mateřské školy, 1.–2. ročník ZŠ

Počet realizovaných akcí: 1

Počet účastníků: 37

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY PRO DĚTI S TVOŘIVOU DÍLNOU – DÝNĚ

Obsah: Děti se humornou formou dozvědí o historii zemědělství a zemědělských strojů, které jsou v muzeu k vidění. Komentovaná prohlídka je zakončena tvořivou dílnou, kde si děti vyrobí předmět, který si pak budou moci odnést domů.

Cílová skupina: Mateřské školy, 1.–2. ročník ZŠ

Počet realizovaných akcí: 1

Počet účastníků: 24

ODBORNÁ EXKURZE PRO STUDENTY SE ZEMĚDĚLSKÝM / TECHNICKÝM ZAMĚŘENÍM

Obsah: Exkurze je určena studentům 4. ročníků středních škol a studentům vysokých škol. V úvodu se studenti seznámí s muzeem a jeho konceptem. Kurátor sbírek je poté provede otevřenými depozitáři a expozicí Dřinu strojům? Dřinu strojům! Kromě odborného výkladu a povídání o historii a funkci vystavených strojů bude prostor i na zodpovězení otázek studentů.

Cílová skupina: 4. ročníky středních škol a studenti vysokých škol.

Počet realizovaných akcí: 4

Počet účastníků: 99

PROJEKTOVÝ DEN POKOS

Obsah: Primárním cílem této akce je zábavnou a interaktivní formou představit ozbrojené síly a Armádu ČR, informovat o jejich poslání, současné činnosti, obraně státu, mezinárodních organizacích, krizových stavech, branné povinnosti apod. Studenti mají možnost natrénovat, jak správně poskytnout první pomoc, co dělat při úniku chemických látek, jak přežít či se orientovat v neznámém terénu. POKOS studenty připravuje na mimořádné situace, se kterými se mohou v dnešní době setkat, a zároveň se učí, jak se v těchto situacích zachovat.

Cílová skupina: Žáci 7. a 8. tříd ZŠ

Počet realizovaných akcí: 1

Počet účastníků: 326

Vzdělávací programy pro veřejnost

SENIORSKÉ STŘEDY

Obsah: Společná komentovaná prohlídka muzea.

4.4.3 NZM Kačina

NZM Kačina v roce 2024 připravilo a realizovalo 305 lektorských výukových programů a workshopů pro školy, kterých se účastnilo 9 768 žáků mateřských, základních a středních škol. Hlavní osu tvořily programy Za tajemstvím zelených listů, Příběh dřeva, Poznej zámek trochu jinak a velikonoční a vánoční lektorské programy. NZM Kačina připravuje pro žáky mateřských, základních a středních škol i pro širokou veřejnost lektorské programy, workshopy, vzdělávací hry, vzdělávací divadelní představení a mnohé další aktivity. Muzeum se tak svou činností podílí na neformálním vzdělávání dětí i široké veřejnosti a je úzce napojeno na formální vzdělávací systém. Lektorský program Příběh dřeva a Za tajemstvím zelených listů byly realizovány za finanční podpory Ministerstva zemědělství.

Vzdělávací programy pro školní skupiny

LEKTORSKÝ PROGRAM: PŘÍBĚH DŘEVA – hravá dílna

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ

Obsah: Lektorský program je veden interaktivní, hravou formou a navazuje na ojedinělou expozici Příběh dřeva. Tato expozice představuje dětem dřevo srozumitelnou a přívětivou formou, v jeho různých podobách a v návaznosti na zemědělství. V expozici najdeme dřevo ze 42 druhů stromů, které si malí návštěvníci mohou prohlédnout, ale také osahat či potěžkat.

Počet realizovaných akcí mimo projekt RVP: 7

Počet účastníků mimo projekt RVP: 131

Počet realizovaných akcí v rámci projektu RVP: 35

Počet účastníků: 561

LEKTORSKÝ PROGRAM: PŘÍBĚH DŘEVA – malý badatel

Cílová skupina: MŠ, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ

Obsah: Během lektorského programu se děti dozvědí, jaké jsou základní druhy dřevin, ukážou si jejich plody, kůru a listy, pochopí pojmy jako „tělo stromu“, letokruh, škůdce nebo pryskyřice. Zjistí, že stromy mají své školky a že mohou, tak jako lidé, být i nemocné. Ze školáků se pak stanou malí „přírodovědci“. Ti, vybaveni polaroidovými fotoaparáty a pracovními listy, se společně vydají prozkoumat a nafotit různé stromy a „dřevo-krásy“ našeho zámeckého parku. Lektorský program navazuje na expozici Příběh dřeva.

Počet realizovaných akcí: 0

Počet účastníků: 0

LEKTORSKÝ PROGRAM: TAJEMSTVÍ ZELENÝCH LISTŮ

Cílová skupina: MŠ

Obsah: Během lektorského programu s dětmi zkoumáme kouzlo fotosyntézy – daru, který pro nás vytváří všechny rostliny. Hravou formou se děti dozvědí, co všechno nám příroda dává a proč ji musíme chránit. Součástí programu je i tematická dílnička.

Počet realizovaných akcí v rámci projektu RVP: 16

Počet účastníků v rámci projektu RVP: 200

LEKTORSKÝ PROGRAM: VÁNOCE NA KAČINĚ

Cílová skupina: MŠ, I. stupeň ZŠ

Obsah: Jaká je historie Vánoc? Jak tyto svátky slavila šlechtická rodina? V zámeckém prostředí si s dětmi připomínáme vybrané vánoční tradice a zvyky a seznamujeme se s historií Vánoc. Děti navštíví vybrané zámecké komnaty s vánoční výzdobou a symbolikou včetně výstavy betlémů. Součástí programu je rovněž tematická vánoční dílnička.

Počet realizovaných akcí: 41

Počet účastníků: 760

LEKTORSKÝ PROGRAM: VELIKONOCE NA KAČINĚ

Cílová skupina: MŠ, I. stupeň ZŠ

Obsah: Velikonoce – nejstarší křesťanské svátky. Jak slavila Velikonoce šlechtická rodina? Jaká je jejich historie? V zámeckém prostředí si připomínáme některé velikonoční tradice a zvyky. Děti si mají možnost prohlédnout vybrané zámecké komnaty s velikonoční výzdobou a symbolikou a blíže se seznámit historií Velikonoc. Součástí programu je rovněž tematická velikonoční dílnička.

Počet realizovaných akcí: 25

Počet účastníků: 471

ŘETĚZOVÉ PROVÁZENÍ – ZE ŽIVOTA SLUŽEBNICTVA

Obsah: Projekt řetězové provádění probíhá na Kačíně od roku 2006. Spočívá ve výměně rolí (návštěvník-průvodce) a spojuje v sobě prvky objektového i komunitního učení a také zážitkové historie. Řetězové provádění je způsob oslovení návštěvníků-teenagerů a současně živé, kontinuální a dlouhodobé propojení Kačiny a místní školy i regionu.

Cílová skupina: ZŠ

Počet realizovaných akcí: 14

Počet účastníků: 350

Jedním z našich cílů, tak jak společnost chápe dnešní poslání muzea, je akcentovat vzdělávací úlohu muzea. Ta se bude podle našeho názoru prohlubovat, a proto je naší snahou přiblížit pedagogům i studentům pedagogických oborů muzeum a umožnit jim detailněji se seznámit s chodem a systémem fungování naší instituce.

Vzdělávací programy pro veřejnost

VELIKONOČNÍ PŘÍBĚH – exteriérová vzdělávací hra

Obsah: Hledání obřích vajíček + Kačinská velikonoční stezka – do hry se mohou zapojit všechny věkové kategorie. V hlavním vchodě zámku si návštěvníci mohou vyzvednout mapku s plánkem umístění vajec v parku. Do mapky si zaznamenají jména nebo obrázky vajec a odpovědi na položené otázky. Během procházky zámeckým parkem se návštěvníci rovněž dozvědí mnoho zajímavostí spojených se svátky jara.

Počet realizovaných akcí: 131

Počet účastníků: 4 400

ZA TAJEMSTVÍM ZÁMECKÉHO PARKU – exteriérová vzdělávací hra pro veřejnost

Obsah: Kdo straší na Kačině? Jaké zajímavosti ukrývá zámecký park?

Návštěvníkům stačí ke hře pouze vlastní tužka a podklady ke hře, které jsou připraveny na zámeckém parkovišti. V dřevěném boxu návštěvníci najdou Hrací kartu s tajenkou a plánem hry se stanovišti na druhé straně. Karta i plán jsou také ke stažení na webových stránkách muzea.

STÍNY KAČINY – exteriérová vzdělávací hra pro veřejnost

Obsah: I poté, co Kačinu opustili její šlechtičtí vlastníci, měl zámek zajímavý osud, který se vyplatí poznat. Návštěvníci se mohou díky této exteriérové hře vydat po stopách několika zajímavých příběhů. Ke hře stačí pouze chytrý telefon. Během procházky parkem se návštěvníci pomocí QR kódů dozvídají zajímavé příběhy, které se na Kačině skutečně odehrály. Například věděli jste, že na Kačině byla cela?

STRAŠIDELNÁ STEZKA – exteriérová vzdělávací hra pro veřejnost

Obsah: Řád věcí se malinko vymkl kontrole a na zámku Kačina, budovaném Janem Rudolfem Chotkem, pragmatickým státním úředníkem a nadšeným stoupencem exaktních věd, byla zřízena polotajná alchymistická laboratoř. V přítomí nedostavěné zámecké kaple šílený mnich Rudolf a jeho pomocník Jan magickými postupy zkoumají tajemství života a smrti. Jako vedlejší produkt se jim pod rukama nekontrolovatelně líhnou strašidla a víly. Některé tam můžete přímo spatřit, jiné při troše štěstí potkat v zámeckém parku. Vydejte se po stopách kačinských strašidel.

VZDĚLÁVACÍ PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY

O letních prázdninách jsme v zámeckém areálu realizovali několik turnusů vzdělávacích příměstských táborů. Tábory nabízejí dětem mnoho zábavy, zážitků a vzdělávání formou nejruznějších her a zajímavých aktivit. To vše v nádherných kulisách kačinského parku. Děti tak mohou zažít Kačinu jinak než běžný návštěvník.

4.4.4 NZM Ohrada

V roce 2024 nabízelo NZM Ohrada celkem 18 lektorských programů, přičemž jsou v průběhu roku vyvíjeny další programy, které budou uvedeny v nové sezoně 2025.

Provozované programy: Rybářství, Les pramenů, Cesta dřeva, Vorořlavba, Letokruhy, Lýkožrout smrkový, Listy našich dřevin, Ptáci našich lesů a Dubová alej, Stromy, lesy, klima (I.–III.), Muzejní pohádkové sklepy, Lesníkův rok, Lesnictví a matematika, Já jsem malý mysliveček, Lesník nebo myslivec, Český fousek.

Kromě vlastních lektorských programů se kurátoři zúčastnili prohlídek expozic s kurátorem v rámci tematických dnů (Lesnický den, Rybářský den a Národní myslivecké slavnosti). Lektorka se aktivně podílela na zkušebním provozu expozice Muzejních pohádkových sklepů dopracováním jednotlivých stěžejních exponátů a vývojem budoucích lektorských programů pro školy i veřejnost. Podílela se také na tvorbě tří programů v rámci cyklu Fotosyntéza / Stromy, lesy, klima.

Kromě návštěv skupin v muzeu pokračuje NZM Ohrada v lektorském cyklu Muzeum do škol, účastní se s muzejním lektorským programem na zahájení letní turistické sezony na Karlově Hrádku, Dne pro veřejnost v rámci výročí Lesů města Písku a dalších akcí. Pro tyto akce byl převezzen, přizpůsoben a úspěšně prezentován závěsný vozík za služební vůz, tzv. „pojízdne muzeum“.

V rámci Akademie III. věku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích proběhly v NZM Ohrada dva výukové bloky na téma Doprava dřeva na Šumavě a Voroplavba pro celkem 94 studentů. Lektorka začala v roce 2024 připravovat nový koncept práce s vybranými školami v regionu, který by měl ještě rozšířit možnosti edukace v oborech lesnictví, myslivosti a rybářství. Z lektorských programů uvádíme nové či spojené s výstavami a expozicemi.

LES PRAMENŮ

Obsah: Program je navázaný na stejnojmennou zážitkovou expozici a je koncipován jako variabilní cesta tématy lesnického vzdělání, voroplavby a krajiny kolem řeky Vltavy za účasti vypravěče a lektora.

Cílová skupina: MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ a návštěvnická veřejnost

Počet realizovaných akcí: 30

Počet účastníků: 855

RYBÁŘSTVÍ

Obsah: Program je navázaný na stejnojmennou expozici a je zaměřen na základní seznámení s rybníkářskou tradicí a chovem hospodářských druhů ryb, zejména kapra.

Probíhá za účasti kurátora podsbírky Rybářství.

Cílová skupina: MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ a návštěvnická veřejnost

Počet realizovaných akcí: 19

Počet účastníků: 463

LESNICTVÍ A MATEMATIKA

Obsah: Lesnictví je polytechnický obor, který v sobě ukrývá mnoho dalších vědeckých disciplín. Jednou z nich je královská věda – matematika, bez které by se lesníci v lese ani v kanceláři neobešli. V rámci programu se děti zábavnou formou seznámí se základními lesnickými úkony – měření ploch a měření dřeva. Dozvědí se, v čem lesníci počítají dřevní hmotu a jak. Vyzkoušejí si lesnickou průměrku a kubírovací tabulky i několik výpočtů.

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ, SŠ

Počet realizovaných akcí: 2

Počet účastníků: 44

PTÁCI V LESE

Obsah: Program, který přibližuje naše zejména lesní ptactvo, včetně pravidel jejich příkrmování a stavění ptačích budek.

Cílová skupina: MŠ, ZŠ, SŠ

Počet realizovaných akcí: 3

Počet účastníků: 154

LISTY NAŠICH STROMŮ

Obsah: Kromě funkcí listů a jehlic se věnuje program popisu zázraku fotosyntézy, koloběhu vody a dalším důležitým funkcím listnatých a jehličnatých stromů našich lesů.

Cílová skupina: MŠ, ZŠ, SŠ

Počet realizovaných akcí: 3

Počet účastníků: 121

STROMY, LESY, KLIMA I.–III.

Obsah: Lektorský program připravený souběžně s probíhajícím muzejním projektem Fotosyntéza seznamuje dle věku účastníků s různými vrstvami poznání o fotosyntéze a jejích produktech, které jsou prospěšné pro lidi i lesy.

Cílová skupina: MŠ, ZŠ, SŠ

Počet realizovaných akcí: 22

Počet účastníků: 664

MUZEJNÍ POHÁDKOVÉ SKLEPY

Cílová skupina: MŠ, ZŠ, SŠ

Obsah: V nově otevřené expozici se nabízí několik odborností najednou. Pomocí hry a vyprávění lektora se žáci a studenti ponoří do dávných časů prvotního světového stromu, který dal život celé planetě. Vyvracíme mýty a pověsti, používáme dřevo jako kroniku vlastního života.

Počet realizovaných akcí: 12

Počet účastníků: 256

4.4.5 NZM Ostrava

V roce 2024 bylo v nabídce celkově 12 lektorských programů určených jak mateřským, tak základním a středním školám. Ty, které navazovaly na výstavy, skončily (Zemědělství 4.0, Ukrajinská pole orná a válečná) a byly vytvořeny nové programy (Zemědělství na jaře a v létě, Černá fotosyntéza II a III, Teen food). Lektorských programů pro školky a školy se dohromady zúčastnilo celkem 1 528 žáků v celkem 81 skupinách. Z toho se zúčastnilo 61 dětí akce Prázdniny na jihu, na jejíž organizaci spolupracujeme s městským obvodem Ostrava-Jih, v rámci této akce vedla lektorka tři dopolední programy. Pro organizované skupiny z řad veřejnosti byl nabízen program Interaktivní prohlídka s lektorem. Té se zúčastnila jedna skupina v počtu 28 lidí. Pro příměstské tábory byl nabízen program Vůně bylinek s výrobou mýdla. Opět byly organizovány čtyřdenní velikonoční a adventní dílny. Velikonočních dílen se zúčastnilo celkem 469 dětí, adventních dílen se zúčastnilo 424 dětí. Celkem se tedy lektorských programů a dílen zúčastnilo 2 421 dětí.

Vzdělávací programy pro školní skupiny

VŮNĚ BYLINEK

Obsah: Pro děti školního věku je připraven vědomostní i kreativní program zaměřený na poznání bylin, jejich účinků a možné využívání. Dětem se v rámci vědomostní části představí čerstvé bylinky (čichem, zrakem, hmatem), doplní svůj cestovní herbář o informace k jednotlivým bylinkám a ve druhé části programu vytvoří z ukázek bylin a olejíčků své ojedinělé voňavé mýdlo.

Cílová skupina: ZŠ

Počet realizovaných akcí: 16

Počet účastníků: 288

PRO DOBROU MYSL A ZDRAVÉ TĚLO

Obsah: Program hravou formou představí dětem pojem zdravá strava, potraviny jako nezbytná součást života všech živých tvorů a působení potravin na lidský organismus.

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. ročník ZŠ

Počet realizovaných akcí: 1

Počet účastníků: 6

ZEMĚDĚLSTVÍ NA PODZIM

Obsah: Zima klepe na dveře. Na podzim se vše uklidní a začne doba odpočinku. Opak je však pravdou. Pro zemědělce tvrdá práce na poli i mimo něj pokračuje a období sklizně a příprav na další rok začíná. Co vše se na podzim musí stihnout a na co se nesmí zapomenout?

Všechny činnosti, které zemědělec na podzim udělá pečlivě, se projeví na následující jarní úrodě. Děti se promění v zemědělce a sklizení úrody, přípravu pole, setbu ozimu i opravu strojů a plánů na příští rok si děti vyzkoušejí v rámci jednotlivých úkolů tak, aby pochopily náročné podzimní období.

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. ročník ZŠ

Počet realizovaných programů: 3

Počet účastníků: 55

ZEMĚDĚLSTVÍ A ZDRAVÍ POTRAVIN

Obsah: Program představuje dětem práci zemědělce (chovatele zvířat a pěstitele rostlin) a hlavní úkol zemědělství – zabezpečení potravin pro celou populaci.

Cílová skupina: 1. a 2. ročník ZŠ

Počet realizovaných programů: 2

Počet účastníků: 28

INTERAKTIVNÍ PROHLÍDKA S LEKTOREM

Obsah: Děti se za doprovodu lektora seznámí s prostory muzea a jeho historií, expozicemi zemědělské techniky a potravinářstvím prostřednictvím úkolů a otázek. Jednotlivé aktivity jsou přizpůsobené dle potřeb žáků a případně individuálním požadavkům pedagoga.

Cílová skupina: 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, SŠ

Počet realizovaných programů: 17

Počet účastníků: 275

ZEMĚDĚLSTVÍ 4.0

Obsah: Program navazuje na stejnojmennou výstavu, která prezentuje inovativní technologie v zemědělství a zemědělské stroje nové generace. Které hlavní důvody ovlivňují požadavky na chytré a efektivnější zemědělství? Jaké představy o zemědělství měli lidé v minulém století a jaké z nich se naplnily? Program se opírá o uvedená témata a jejich spojitosti. Aktivně zapojuje žáky do diskuze a hledání možných řešení, odpovědí na nejrůznější otázky. Hlavním cílem je vysvětlit žákům stávající změny (nejen v zemědělství), které se dotýkají především potravinové bezpečnosti, a navést je k přemýšlení, jak na situaci nahlížet a jak situaci řešit.

Cílová skupina: 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ

Počet realizovaných programů: 1

Počet účastníků: 16

SVĚT VČEL

Obsah: V lektorském programu nastíníme dětem život včel, vysvětlíme si jednotlivé role včel v úlu i jeho samotné fungování a také si povíme o zemědělské profesi včelaře. Program je postaven na kreativním řešení jednotlivých úkolů, které žáci plní společně i jednotlivě a vzájemně se inspirují. Žáci si tak hravou formou osvojí získané vědomosti.

Cílová skupina: Mateřské školy, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ

Počet realizovaných programů: 2

Počet účastníků: 32

UKRAJINSKÁ POLE ORNÁ A VÁLEČNÁ

Obsah: Lektorský program vznikl v návaznosti na stejnojmennou výstavu Ukrajinská pole orná a válečná. Co spojuje Ukrajinu a Vítkovice? Na jakých ukrajinských komoditách jsou ostatní státy závislé? Proč je Ukrajina označována za „obilnici světa“? Na příkladu Ukrajiny program studentům přiblíží význam zemědělství pro nás všechny a nastíní dopady válečného konfliktu. Studenti na vlastní oči uvidí zničené ukrajinské stroje. Díky virtuální realitě se dostanou do centra dění a mohou tak pozorovat škody způsobené válkou.

Cílová skupina: 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ, střední školy

Počet realizovaných programů: 1

Počet účastníků: 26

ZEMĚDĚLSTVÍ NA JAŘE A V LÉTĚ

Obsah: Co všechno zemědělce v těchto obdobích čeká, co je dokáže potrápit a na co si musí dávat pozor? Děti se hravou formou prostřednictvím zábavných úkolů přímo mezi vystavenou zemědělskou technikou dozvědí více o náročné práci v zemědělství, naučí se základní pojmy a utvoří si tak představu o práci zemědělce na jaře a v létě.

Cílová skupina: Mateřské školy, 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5. ročník ZŠ

Počet realizovaných programů: 24

Počet účastníků: 444

TEEN FOOD

Obsah: Program Teen food se zaměřuje na edukaci žáků středních škol v oblasti výživy. Je určen primárně žákům ve věku 14–19 let, protože tato věková kategorie začíná o výživě již přemýšlet samostatně a vytváří si vlastní názory na stravování. Cílem této aktivity je rozšíření vědomostí v oblasti výživy.

Cílová skupina: SŠ

Počet realizovaných programů: 6

Počet účastníků: 125

ČERNÁ FOTOSYNTÉZA II

Obsah: Lektorský program vznikl v souvislosti s připravovanou výstavou s názvem Černá fotosyntéza. Návštěvníkům představí fotosyntézu v jiné souvislosti. Ostrava svou slávu získala díky těžbě černého uhlí. Málokdo si ovšem uvědomuje, že černé uhlí představuje nashromážděné, stlačené a do podoby horniny přeměněné rostliny, a že tedy vzniklo díky fotosyntéze. Účastník lektorského programu se tak dozví, jakým způsobem černé uhlí vznikalo, jak na Ostravsku vypadala příroda v prvohorách, bude mít možnost prozkoumat otisky prvohorních rostlin.

V rámci programu si žáci pod vedením lektorky vyrobí sádrový odlitek rostlin jako připomínku, jakou stopu dokáže příroda zanechat v určitém čase na určitém místě.

Cílová skupina: 1.–2. ročník ZŠ, 3.–4. ročník ZŠ, 5.–6. ročník ZŠ, 7.–9. ročník ZŠ

Počet realizovaných akcí: 3

Počet účastníků: 44

ČERNÁ FOTOSYNTÉZA III

Obsah: Lektorský program vznikl v souvislosti s připravovanou výstavou s názvem Černá fotosyntéza. Návštěvníkům představí fotosyntézu v jiné souvislosti. Ostrava svou slávu získala díky těžbě černého uhlí. Málokdo si ovšem uvědomuje, že černé uhlí představuje nashromážděné, stlačené a do podoby horniny přeměněné rostliny, a že tedy vzniklo díky

fotosyntéze. Účastník lektorského programu se tak dozví, jakým způsobem černé uhlí vznikalo, jak na Ostravsku vypadala příroda v prvohorách, bude mít možnost prozkoumat otisky prvohorních rostlin.

V rámci programu si žáci pod vedením lektorky vyrobí sádrový odlitek rostlin jako připomínku, jakou stopu dokáže příroda zanechat v určitém čase na určitém místě.

Cílová skupina: SŠ

Počet realizovaných akcí: 4

Počet účastníků: 100

Vzdělávací programy pro veřejnost

INTERAKTIVNÍ PROHLÍDKA S LEKTOREM

Cílová skupina: veřejnost, organizované skupiny

Obsah: Zájemci se za doprovodu lektora seznámí s prostory muzea a jeho historií, expozicemi zemědělské techniky a potravinářstvím.

Počet realizovaných programů: 1

Počet účastníků: 28

4.4.6 NZM Valtice

Lektorské programy

Rok 2024 byl po edukační stránce velmi úspěšný. Celková návštěvnost programů činila 1 311 účastníků, což je více než dvojnásobek roku minulého. Kromě klasických programů ke stálým expozicím a tradičním akcím vznikly také nové projekty. Pro školy se stal nejatraktivnější program Zázrak jménem fotosyntéza, na který navazoval cyklus pěti odborných přednášek, které naše muzeum realizovalo ve spolupráci se Zahradnickou fakultou Mendelovy univerzity. Velmi oblíbeným se stal vánoční program – Vánoce v muzeu, který za necelý měsíc navštívilo 366 účastníků.

Po celý rok měli návštěvníci možnost zapojit kreativní myšlení v lektorské místnosti. Čekala je tam spousta hlavolamů a skládaček, omalovánky a dle období si mohli vyrobit zvířátko z vinného korku. V lektorské místnosti během akcí probíhaly různé workshopy jako malba velkoformátového obrazu přírodninami nebo vánoční dílna. Kreativní tvoření bylo součástí doprovodných programů všech akcí pořádaných v muzeu.

KRAJINA LEDNICKO-VALTICKÉHO AREÁLU

Lektorský program k expozici Krajina Lednicko-valtického areálu. Dětem představil celkem šest biotopů, s nimiž se mohly setkat ve svém okolí. Rybníky, louky, pole, lesy, sad a hlavně mokřady, které jsou velkým hnízdištěm vodních ptáků v národní přírodní rezervaci Lednické rybníky. Jako první děti nahlédly pod hladinu rybníků, kde mohly ve velkoobjemových akváriích zhlédnout různé druhy ryb. V ostatních biotopech si prostřednictvím vizuálního a poslechového zážitku přiblížily nejtypičtější zástupce živočichů významných pro tuto oblast.

Cílová skupina: Mateřská škola, 1. až 9. třída ZŠ

Počet realizovaných akcí: 11

Počet účastníků: 218

TAJEMNÝ ŽIVOT V PŮDĚ

Lektorský program ke stejnojmenné expozici. Dětem prezentoval typy našich půd, seznámil je s půdním edafonem a složením půdy. Na interaktivních modelech mohly děti zhlédnout působení větrné a vodní eroze.

Cílová skupina: 3. až 9. třída ZŠ

Počet realizovaných akcí: 0

Počet účastníků: 0

RÉVA VINNÁ V KRAJI VÍNA

Program navazující na Národní expozici vinařství představil jednoduchou formou historii a základy vinohradnictví a vinařství. Děti poznávaly nejrůznější nářadí vinaře a seznámily se s jeho náročnou prací v průběhu celého roku. Seznámily se také s charakteristickými vůněmi, ale i vadami vína.

Cílová skupina: 3. až 9. třída ZŠ

Počet realizovaných akcí: 0

Počet účastníků: 0

PROČ JÍST TYKEV?

Lektorský program navazuje na sezonní výstavu Dýně, cukety, patisony a cibuloviny. Dětem představil jednotlivé druhy tykvovitých plodin a vymezil jejich místo mezi ostatní zeleninou. Měly možnost si jednotlivé odrůdy prohlédnout a osahat. Děti se především dozvěděly o zdravotních benefitech, které jim konzumace dýně může přinést, a také o rekordmanech mezi dýněmi.

Cílová skupina: Mateřská škola – předškoláci, 1. až 5. třída ZŠ

Počet realizovaných akcí: 5

Počet účastníků: 79

KDE SE BERE KYSLÍK?

Program pro nejmladší děti z mateřských škol k výstavě Zázrak jménem fotosyntéza. Společně jsme si pověděli, co je to kyslík, proč jej potřebujeme a kde se bere.

Cílová skupina: Mateřská škola, Mateřská škola – předškoláci, 1. až 3. třída ZŠ

Počet realizovaných akcí: 14

Počet účastníků: 259

ZÁZRAK JMÉNEM FOTOSYNTÉZA

Lektorský program ke stejnojmenné výstavě pro účastníky, kteří se chtěli o fotosyntéze dozvědět ještě něco víc. Například o jejím vzniku, kdo ji objevil, jak a kde celý složitý biochemický proces probíhá.

Cílová skupina: 3. až 9. třída ZŠ

Počet realizovaných akcí: 9

Počet účastníků: 190

PŘÍRODA VŠEMI SMYSLY

Venkovní program, který navazoval na výstavu Zázrak jménem fotosyntéza. Jednalo se o zážitkový program, který probíhal v nedalekém parku zámku Valtice. Byl tvořen souborem

několika aktivit, které se lišily podle věku dětí. Účastníci se naučili poznávat přírodu i jinými smysly než pouhým zrakem.

Cílová skupina: 3. až 9. třída ZŠ, SŠ

Počet realizovaných akcí: 7

Počet účastníků: 157

VÁNOCE V MUZEU

Lektorský program navazoval na akci Advent v muzeu. Děti měly možnost si prohlédnout ukázkou papírových betlémů. Dozvěděly se, jak vzniká hedvábí a hedvábné vánoční ozdoby. Společně jsme se zamysleli nad vánočními tradicemi známými i těmi méně běžnými.

Cílová skupina: Mateřská škola – předškoláci, 1. třída ZŠ, 2. třída ZŠ

Počet realizovaných akcí: 22

Počet účastníků: 366

Tab. 4: Počet lektorských programů pro školní skupiny v roce

	Počet realizovaných nabízených lektorských programů pro školy	Počet účastníků lektorských programů pro školy
PRAHA	524	9 945
ČÁSLAV	58	1 381
KAČINA	305	9 768
OHRADA	91	2 557
OSTRAVA	81	1 528
VALTICE	73	1 311
	981	22 527

4.4.7 Speciální prohlídky s průvodci

NZM si klade za cíl, aby všechny jeho nové expozice i tematické výstavy byly vytvářeny zážitkově, tak aby byl návštěvník v interakci s exponáty, mohl si sám zkoušet, „bádat“, objevovat a učit se. Tato snaha se odráží ve všech nových expozicích, které byly v NZM od roku 2015 otevřeny. Výstavy a expozice muzea doplňují také zážitkové prohlídky. Jde například o prohlídku s kurátorem, které dle předchozího zájmu nabízejí například v Ostravě, na Ohradě i na Kačíně, nebo o tzv. vyprávění průvodce – vypravěče, který na základě zážitkové interakce s návštěvníky postupně odhaluje nové souvislosti vybraného tématu a interpretuje odborné poznatky. Takto pracuje například NZM Praha nebo NZM Ohrada. NZM Kačina nabízí v létě tzv. oživené prohlídky, kdy jsou návštěvníci prostřednictvím krátkých hraných scének vtahováni do historických událostí, noční prohlídky a prohlídky se zámeckým duchem Rudolfem. NZM Praha pořádá při Letenském muzejním dni speciální prohlídky s generálním ředitelem, v rámci Noci vědců provázejí jednotlivými expozicemi kurátoři muzea.

4.4.8 Přednášky a semináře

NZM Praha

Přednášky a komentované prohlídky

V roce 2024 bylo uspořádáno v NZM Praha 21 přednášek pro veřejnost, kterých se zúčastnilo 933 posluchačů, přičemž většina z nich (20 přednášek s 847 posluchači) byla realizována v rámci tematických akcí. V průběhu roku bylo realizováno celkově 90 komentovaných prohlídek s 898 návštěvníky, přičemž nejvíce z nich bylo věnováno výstavě Lesy pro budoucnost (66,7 %, 74 skupin). Většinu komentovaných přednášek zajišťovali lektori (97 %, 87 skupin, 830 účastníků), pouze 3 % odborní kurátoři (3 skupiny, 68 účastníků).

Přednášky

- 23. 3. 2024 Ejhle Slunce – Putování za blesky / 37 posluchačů
- 23. 3. 2024 Ejhle Slunce – Jaderná fúze / 29 posluchačů
- 20. 4. 2024 Bylinkový den – Síla přírody v klíčku, E. Kovářiková / 87 posluchačů
- 20. 4. 2024 Bylinkový den – Jedlé květy léčivek, J. Neugebauerová / 65 posluchačů
- 20. 4. 2024 Bylinkový den – Levandule jako fenomén, K. Smékalová, VÚRV / 54 posluchačů
- 20. 4. 2024 Bylinkový den – Kráska z Kladiny, T. Libánek, T. Jošková, Východočeské muzeum / 30 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – Půda: Limit, nebo příležitost, P. Bečvářová, Agritec / 15 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – Byl vynález ruchadla výhrou... K. Klem, Ústav výzkumu globální změny/ 23 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – Cesty k záchraně ohrožených druhů, J. Fulka, VÚŽV / 24 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – Domestikace planých druhů... V. Holubec, VÚRV / 22 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – O houbách víme houby, D. Novotný, VÚRV / 30 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – Technologie v zemědělství, J. Lukáš, VÚRV / 14 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – Proč je dobré mít spokojené krávy, L. Zavadilová, VÚŽV / 10 posluchačů
- 27. 9. 2024 Noc vědců – Vaření je výsadou lidí, E. Kovářiková, VÚPP / 17 posluchačů
- 17. 10. 2024 Mák – Konopí – Drogy – Slavnostní úvod, Pěstírna konopí / 90 posluchačů
- 17. 10. 2024 Mák – Konopí – Drogy – Mák a konopí jako potravina / 120 posluchačů
- 17. 10. 2024 Mák – Konopí – Drogy – Účinky a použití vybraných anestetik... / Psychoaktivní rostliny a houby... / Činnost Národní protidrogové centrály..., ČVUT, VŠCHT, Protidrogová centrála / 108 posluchačů
- 17. 10. 2024 Mák – Konopí – Drogy – Mák a konopí jako potravina / 45 posluchačů
- 17. 10. 2024 Mák – Konopí – Drogy – Mák a konopí – plodiny s potenciálem, drogy s rizikem / Otázka legalizace konopí / Spektroskopie, Celní správa, Protidrogová centrála, Metrohm / 11 posluchačů
- 17. 10. 2024 Mák – Konopí – Drogy – Prevence v oblasti návykových látek / Čtení – nejlepší droga, Protidrogová centrála, časopis Policista / 16 posluchačů
- 7. 11. 2024 Lanýže – nová zemědělská plodina / 86 posluchačů

Komentované prohlídky

komentované prohlídky s lektorem

výstava Lesy pro budoucnost	601 účastníků / 74 skupin
muzejní budova	144 účastníků / 8 skupin
prohlídka krytu	85 účastníků / 5 skupin

komentované prohlídky s kurátory	68 účastníků / 3 skupiny
---	--------------------------

NZM Ostrava

Svět šumivých vín – Seminář s degustací vína 25. 1. 2024

Světové odrůdy: Riesling – Degustační seminář 11. 4. 2024

Ostrava žije vínem 18. 5. 2024

Na chvíli vinařem

Degustace – jediná cesta k vínu

Petillant-Naturel: perlivé poklady Gruzie

Ekologické vinohradnictví, bio vína a PIWI odrůdy

Když je víno jen z hroznů... „nic nepřidáno, nic neubráno“

Noc vědců 27. 9. 2024

Klet', špýchar, špejchar, sypaní: Sýpky a jejich proměny (nejen) na Ostravsku

Proměna zemědělské krajiny na Ostravsku: Od rybníků, luk a polí k postindustriální krajině

Proměna pивní kultury s příchodem IPA

Degustační zážitek – Chardonnay 21. 11. 2024

NZM Valtice

Fotosyntéza očima Zahradnické fakulty MENDELU 1. 5. 2024 – 30. 6. 2024

Ve spolupráci se Zahradnickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně byl připraven cyklus pěti přednášek akademických pracovníků na téma fotosyntéza pro studenty středních škol.

4.4.9 Resortní dny

Projekt resortních dnů pokračoval v NZM i v roce 2023 na všech pracovištích muzea. V rámci resortních dnů získávají partneři muzea první neděli v měsíci možnost vstupu zdarma do expozic muzea, a to v hodnotě rodinné vstupenky. Resortní dny probíhají od roku 2016 v Praze, od roku 2017 na ostatních pracovištích pod záštitou ministra zemědělství.

4.5 Akce v roce 2024

Významnou aktivitou muzea jsou popularizační akce pro veřejnost, kterých NZM pořádá každoročně několik desítek. Stěžejní osu tvoří akce mapující významné události zemědělského roku, například zabijačky, masopust nebo dožínky. Každoročně jsou doplňovány a rozšiřovány například o tematické dny, jako je lesnický nebo bylinkový, a další akce s návštěvnickým potenciálem. NZM se účastní celorepublikových akcí, jako je Festival muzejních nocí a Pražská muzejní noc, Brány památek dokořán, Noc vědců a podobně. V rámci akcí pro veřejnost pořádá muzeum přednášky, workshopy, dílničky, hudební či divadelní vystoupení. Program doplňují i trhy s možností koupit si sezonní či regionální potraviny a produkty. V rámci akcí mají návštěvníci v ceně vstupenky i prohlídku expozic muzea.

4.5.1 NZM Praha

Víkendová dílna – Výroba masopustních masek, 13. 1. 2024

Výtvarná dílna pro děti zaměřená na výrobu masopustní masky. Možnost využití masky v rámci akce Letenské prase a Letenský masopust.

Víkendová dílna – Zemědílna Ježek a sněhová královna, 13. 1. 2024

Divadelní představení a zážitkové aktivity na dané zemědělské téma ve spolupráci s Asociací místních potravinových iniciativ.

Letenské prase a Letenský masopust, 20. 1. 2024

Ukázky tradičních postupů zpracování vepřového masa s komentářem mistra řezníka, výstava řeznického náčiní ze sbírek NZM a komentované prohlídky s kurátorem, gastronomické workshopy a ochutnávky, masopustní masky, divadelní a hudební vystoupení, výtvarné dílny pro děti, prodej zabijačkových specialit. Masopustní část akce je pořádána v součinnosti s Letenským masopustním průvodem. (Spolek Ty-já-tr, městská část Praha 7), podpora komunitních aktivit. Masopustní průvod s divadlem pro děti.

Víkendová dílna – Zemědílna O vodní kapce, 24. 2. 2024

Divadelní představení a zážitkové aktivity na dané zemědělské téma ve spolupráci s Asociací místních potravinových iniciativ.

Workshop Hydroponické pěstování, 16. 3. 2024

Pod vedením lektorů se děti seznamují s hydroponií, pěstováním rostlin v živném roztoku. Získají informace o jejích principech, historii i výhodách. Samy si vyzkoušejí hydroponicky rostlinu zasadit.

Víkendová dílna Otloukej se písťaličko, 16. 3. 2024

Akce pro veřejnost u příležitosti oslav Smetana200. Hudební vystoupení, výtvarné dílny se zaměřením na jarní zvyky.

Ejhle Slunce, 23. 3. 2024

Pozorování Slunce ze střechy ve spolupráci s Českou astronomickou společností.

Víkendová dílna – Zemědílna O luštěninách, 23. 3. 2024

Divadelní představení a zážitkové aktivity na dané zemědělské téma ve spolupráci s Asociací místních potravinových iniciativ.

Bylinkový den, 20. 4. 2024

Prodej sazenic a semen bylin, čajů a rostlinné kosmetiky, přednášky, bylinková gastronomie a workshopy v gastrostudiu, dílny pro děti, prezentace pěstitelů, přednášky vybraných výzkumníků v Objevovně, prezentace sbírkových předmětů.

Festival ABC, 27.–28. 4. 2024

Partnerská akce pro rodiny s dětmi, pořadatelem je vydavatelství Czech News Center.

Crop fest, 12. 6. 2024

Vzdělávací akce pro školní skupiny (dopoledne) a veřejnost (odpoledne), přednášky, workshopy ve spolupráci s VÚRV, v.v.i.

Letenský muzejní den, 18. 5. 2024

Vstup zdarma v rámci Mezinárodního dne muzeí, lektorský program ve výstavě Ukryto v muzeu.

Jedu v medu, 25. 5. 2024

Program pro veřejnost se zaměřením na téma včel a včelích produktů, prodejní a vzdělávací aktivity na muzejním dvoře i v budově.

Divadlo dětí, 30.–31. 5. 2024

Divadelní představení pro školy a veřejnost.

Muzejní noc, 15. 6. 2024

Snížené vstupné v rámci celopražské akce, hudební vystoupení, komentované prohlídky budovy a krytu, workshopy v gastrostudiu.

Dožínky na Letné, 7. 9. 2024

Akce organizovaná MZe na Letenské pláni. Vstup do muzea v rámci akce zdarma.

Víkendová dílna – Zemědílna O jabloních a sadaři, 21. 9. 2024

Divadelní představení a zážitkové aktivity na dané zemědělské téma.

Noc vědců, 27. 9. 2024

Popularizační akce se zaměřením na prezentaci zemědělského výzkumu v rámci celorepublikové akce Noc vědců. Ve spolupráci s resortními výzkumnými organizacemi.

Za tajemstvím potravin aneb Víš, co jíš? 5. 10. 2024

Zábavná soutěžní hra zaměřená na zdravou výživu a správné zacházení s potravinami. Partnerská akce ve spolupráci s MZe. Akci předchází 6. 10. stejnojmenná akce pro školní skupiny.

Biojarmark, 5. 10. 2024

Prodejní trh, kulturní program, přednášky. Partnerská akce ve spolupráci s Lovíme bio a AMPI.

Víkendová dílna – Zemědílna Od zrna k chlebu, 12. 10. 2024

Divadelní představení a zážitkové aktivity na dané zemědělské téma ve spolupráci s Asociací místních potravinových iniciativ.

Mák-konopí-drogy, pomocníci i svůdci lidstva, 17. 10. 2024

Partnerská akce, tematická stanoviště a přednášky na téma využívání a zpracování máku a konopí ve spolupráci se spolkem Český modrý mák.

Letenská husa a Košť svatomartinského vína, 16. 11. 2024

Slavnosti spojené s řízenou degustací svatomartinských a mladých vín předních moravských a českých producentů, program pro nejmenší a prezentace sbírkových předmětů.

Český kapr, 19.–20. 11. 2024

Partnerská akce ve spolupráci s Asociací kuchařů a cukrářů ČR. Gastronomická soutěž.

Víkendová dílna – Zemědělina O čokoládě, 30. 11. 2024

Divadelní představení a zážitkové aktivity na dané zemědělské téma ve spolupráci s Asociací místních potravinových iniciativ.

Divadlo dětí, 6.–12. 12. 2024

Divadelní představení pro školy a veřejnost.

Advent v muzeu, 14. 12. 2024

Adventní a vánoční tradice, výtvarné dílny pro děti a veřejnost.

4.5.2 NZM Čáslav

Zahájení návštěvnické sezony, 29. 3. 2024

Přivítání prvního návštěvníka s předáním drobného dárku a soutěže pro nejmenší návštěvníky.

Gymkhana Drift Pilot, 13. 4. 2024

Driftovací závod se srazem japonských aut.

Den bezpečnosti, 18. 4. 2024

Tradiční akce především pro žáky základních škol s praktickými ukázkami jednotlivých složek IZS a BESIP.

Pálení čarodějnic, 30. 4. 2024

Partnerská akce s městem Čáslav.

Den otevřeného depozitáře, 12. 5. 2024

Prohlídka budovy centrálního nízkonákladového depozitáře s komentářem způsobu ochrany sbírek a nahlédnutím do vybraných depozitářů jednotlivých podsbírek.

Pradědečkův traktor, 1.–2. 6. 2024

Tradiční předváděcí akce, která prezentuje podsbíрку Zemědělské techniky a Rostlinné výroby II. S doprovodným programem.

Monster Truck Show Zelenay, 17.–18. 6. 2024

Kaskadérská show na muzejním parkovišti.

Muzejní noc – noční jízda, 21. 9. 2024

Muzeum ponořené do šera, prezentace netradičně nasvětlených expozic, noční jízdy světélkujícími vozy a doprovodný kulturní program.

Autorodeo, 6. 10. 2024

Kaskadérská show na hlavní předváděcí ploše muzea.

Traktoriáda – zlaté české ručičky, 12. 10. 2024

Akce zaměřená na prezentaci traktorů domácí výroby. Prezentace sbírky i strojů soukromých majitelů, soutěže a doprovodný program pro širokou veřejnost.

Advent mezi traktory, 25. 11. 2023

Předvádění tradičních řemesel, vánočně nazdobené muzeum, koledy, zvyky a výtvarné dílny.

4.5.3 NZM Kačina

10 slohů architektury, 25. 1. 2024

Speciální komentované prohlídky pro milovníky architektury.

Studentský workshop francouzských historiků na Kačině, 21. 3. 2024

Partnerská akce – workshop.

Zahájení návštěvnické sezony, 23. 3. 2024

Přivítání prvního návštěvníka, speciální komentované prohlídky.

Velikonoce na Kačině I. – Velikonoční zvyky, 28. 3. – 1. 4. 2024

Výstava velikonočních symbolů v zámeckých interiérech, velikonoční prohlídky zámku.

Velikonoce na Kačině II (Velikonoční příběh), 6.–7. 4. 2024

Výstava velikonočních symbolů v zámeckých interiérech, velikonoční prohlídky zámku, rodinná hra v zámeckém parku – hledání obřích vajíček.

Skauti na Kačině a Lukostřelci na Kačině, 13. 4. 2024

Partnerská sportovní akce – lukostřelecká soutěž pod hlavičkou České 3D lukostřelby a Českého lukostřeleckého svazu.

Kačina dokořán – Za oponu zámeckého divadla, 13. 4. 2024**Vernisáž Já, kráva, 20. 4. 2024****Noc v Chotkovské knihovně, 3. 5. 2024**

Noc v zámecké knihovně představila rodovou knihovnu Chotků ve zcela jedinečném světle. Návštěvníci si užili netradiční prohlídku kačinského „rodinného stříbra“.

Kačinské hry, 11. 5. 2024

Akce pro veřejnost. Den plný dobových her a zábavy. Historické hry, při kterých se kdysi bavila šlechta i chudý lid, a různé další netradiční hry a aktivity v zámeckém parku.

Oblastní výstava psů všech plemen, 18. 5. 2024

Partnerská akce – výstava psů.

Piknik v časech kačinských, 25. 5. 2024

Akce pro milovníky starých časů, vytríbených mravů, zahradních her a krásných šatů.

Slavnostní vítání občánků – Svatý Mikuláš, 25. 5. 2024

Partnerská akce s obcí Svatý Mikuláš.

Noční Kačina, 31. 5. 2024

Akce pro veřejnost. Hra světla a stínů na Kačině ukazuje návštěvníkům zámek ve zcela jiném světle. Program Noční Kačina je připraven pro jedince i pro rodiny s dětmi.

Jarní putování se svatým Jakubem, 18. 5. 2024**Ameriky na Kačině, 2. 6. 2024**

Setkání vozů amerických aut všech ročníků a kategorií.

Řetězové provázení ZŠ Žehušice – Kačina patří studentům

Netradiční komentované prohlídky hospodářského zázemí zámku ve spolupráci se žáky ZŠ Žehušice.

Slavnostní setkání rodičů a dětí – ZŠ Žehušice, 7. 6. 2024

Slavnostní zakončení projektu řetězového provázení.

Víkend otevřených zahrad + kačinské kosení, 7.–8. 6. 2024

Komentované procházky zámeckým parkem a zajímavé přednášky s nejrůznějšími odborníky

Vertical Voice na Kačině, 13. 6. 2024

Partnerská akce – slavnostní koncert

Makačino – hlavní víkendový program, 14.–16. 6. 2024

Festival zámeckého divadla.

Zemědělský večer – výstava Naše pole a zemědělci z okolí, 18. 6. 2024**Slavnostní přivítání občánků obce Rohozec, 23. 6. 2024**

Partnerská akce s obcí Rohozec.

Workshop polských novinářů, 11. 7. 2024**Rotterdamský studentský symfonický orchestr, 15. 7. 2024**

Partnerská akce – slavnostní koncert.

Dobré jídlo světa – street food festival na Kačině, 21. 7. 2024

Street food festival – úžasné pokrmy, doprovodný program.

Zapomenutá řemesla – přadleny na Kačině, 27. 7. 2024

Tradiční akce pro veřejnost, která návštěvníkům připomíná řemesla, jež se z našich pamětí pomalu vytrácejí nebo jsou již zcela zapomenuta. Součástí akce je setkání přadlen z různých koutů naší republiky.

Kačina s baterkami, 24. 8. 2024

Zámky skrývají mnohá tajemství. A co teprve v noci, kdy v nich ožívá všechna ukrytá historie? Návštěvníci mohli za svitu baterek zjistit, co skrývají zámecké komnaty, jaké příběhy vypráví chotkovská knihovna nebo potměšlé kačinské sklepení.

Výtvarné sympozium na Kačině, 26.–30. 8. 2024

Výtvarné sympozium hostí na Kačině každoročně české i zahraniční umělce. Sympozium se zaměřuje na témata z různých oborů. Návštěvníci mohou přímo na zámku sledovat práci umělců a výtvarníků.

Slavnostní akce ZOS Svatý Mikuláš, 30. 8. 2024

Partnerská akce.

Slavnostní přivítání prvňáčků (Svatý Mikuláš a okolní obce), 30. 8. 2024

Partnerská akce s obcí Svatý Mikuláš.

Krajské vinobraní a dožínky na Kačině, 7. 9. 2024

Tradiční akce pro veřejnost, krajské vinobraní a dožínky. Prezentace a prodej českých, moravských i zahraničních vín, burčáku, čerstvě lisovaných vinných moštů a dalších vinařských doplňků.

Cesty jídla – mezinárodní odborná konference, 19. 9. 2024

Příprava pokrmů, servírování a také stolování, to byla hlavní témata mezinárodní odborné konference Cesty jídla. Součástí programu byla i rekonstrukce dobové hostiny z 19. století.

Kačina run, 29. 9. 2024

Partnerská sportovní akce.

Koně na Kačině, 5. 10. 2024

Akce pro veřejnost – jezdecké slavnosti, prezentace různých plemen koní, včetně starokladrubských koní a koní Kinských. Ukázky práce v zápřahu a tahu i přehlídky jezdeckého umění. Vyvrcholením slavností je již tradičně Huberova jízda zámeckým parkem, která jako připomínka parforsních honů tradičně ukončuje jezdeckou sezonu.

Benefiční koncert smyčcového orchestru Archi, 13. 10. 2024

Partnerská akce – slavnostní koncert.

Zámecké čajování, 19. 10. 2024

Akce pro veřejnost. Krásu empírové architektury si mohou návštěvníci vychutnat se šálkem dobrého čaje z kačinské bylinkové zahrádky. Součástí akce je vždy doprovodný program, dílničky pro děti či ochutnávka dobrot ze zámecké kuchyně.

Mistři s klikou na Kačině – čtvrté setkání flašinetářů na Kačině, 19. 10. 2024

Setkání flašinetářů z různých koutů republiky, součástí setkání je koncert a odborná přednáška pro veřejnost.

Slavnostní ukončení návštěvnické sezony 2024, 31. 10. 2024

Slavnostní ukončení návštěvnické sezony.

Advent a rozsvícení druhé adventní svíce na velkém adventním věnci, 8. 12. 2024.

Akce pro veřejnost. V jedinečných prostorách zámeckých sklepů je již tradičně pro návštěvníky připraven adventní trh plný vánočních lákadel, ručních výrobků a tvořivých dílniček. Součástí programu jsou oživené prohlídky vyzdobených interiérů, koncerty a divadelní představení.

Zabíjačka na Kačině, 8. 12. 2024

Akce, která připomíná tradici domácí české zabíjačky. Pro návštěvníky ožívujeme událost, která byla tradičně spojena s nadcházejícími svátky, ale také se sousedským setkáním.

Adventní setkání, rozsvícení třetí adventní svíce a adventní jóga, 15. 12. 2024

Komorní, předvánoční akce pro veřejnost.

ScioMuzeum, 18. 12. 2024

Partnerská akce.

Adventní setkání a rozsvícení čtvrté adventní svíce na velkém adventním věnci + prohlídky vánoční oranžerie se zámeckým zahradníkem, 22. 12. 2024

Komorní, předvánoční akce pro veřejnost.

Loučení s rokem 2024, 31. 12. 2024

Komorní akce pro veřejnost, rozloučení s rokem 2024.

Divadelní a hudební představení

- 14. 6. Princezna Oktáva
- 15. 6. Zlatá husa
- 15. 6. O kouzelné holi
- 16. 6. Tři veteráni
- 28. 6. Poprask na Kačině, Malá Divadelní Kumpanie z Kraje Kouřimského
- 30. 6. Prohlídky s duchem Rudym
- 1. 7. O Palečkovi, divadýlko Mrak
- 8. 7. O Palečkovi, divadýlko Mrak
- 11. 7. Konec s žerty, Huberte, divadélko Kůzle
- 12. 7. Poprask na Kačině, Malá Divadelní Kumpanie z Kraje Kouřimského
- 14. 7. Nedělní oživené prohlídky, soubor Salome a Tempus Fugit
- 15. 7. O Palečkovi, divadýlko Mrak
- 18. 7. Konec s žerty, Huberte, divadélko Kůzle
- 21. 7. Nedělní oživené prohlídky, soubor Salome a Tempus Fugit
- 25. 7. Konec s žerty, Huberte, divadélko Kůzle
- 26. 7. Poprask na Kačině, Malá Divadelní Kumpanie z Kraje Kouřimského 2×, 19:30, 21:30
- 28. 7. Prohlídky s duchem Rudolfem 3×, 10:45, 13:45, 14:45
- 1. 8. Konec s žerty, Huberte, divadélko Kůzle
- 2. 8. Poprask na Kačině, Malá Divadelní Kumpanie z Kraje Kouřimského – noční prohlídky
- 3. 8. Prohlídky s duchem Rudolfem
- 5. 8. O Palečkovi, divadýlko Mrak
- 11. 8. Nedělní oživené prohlídky, soubor Salome a Tempus Fugit
- 12. 8. O Palečkovi, divadýlko Mrak
- 15. 8. Konec s žerty, Huberte, divadélko Kůzle
- 16. 8. Poprask na Kačině, Malá Divadelní Kumpanie z Kraje Kouřimského – noční prohlídky
- 18. 8. Nedělní oživené prohlídky, soubor Salome a Tempus Fugit
- 19. 8. O Palečkovi, divadýlko Mrak, 11:00
- 22. 8. Konec s žerty, Huberte, divadélko Kůzle
- 23. 8. Poprask na Kačině, Malá Divadelní Kumpanie z Kraje Kouřimského – noční prohlídky
- 24. 8. Prohlídky s duchem Rudolfem
- 31. 8. Crossgroup – Bílá paní na vdávání
- 8. 12. Prohlídky s vánočně naladěným zámeckým duchem Rudym
- 8. 12. O Vánocích a vánočních zvycích za Chotků, soubor Salome a Tempus Fugit
- 8. 12. Na Vánoce dlouhý noce

Koncerty, muzikály

- 13. 6. Vertical Voice na Kačině
- 15. 7. Rotterdamský studentský symfonický orchestr
- 8. 8. Kačina pod hvězdami – Prodaná nevěsta
- 9. 8. Kačina pod hvězdami – Čas růží
- 10. 8. Kačina pod hvězdami – Dokud nás milenky nerozdělí
- 10. 8. Kačina pod hvězdami – Freddie
- 11. 8. Kačina pod hvězdami – Bibibum
- 11. 8. Kačina pod hvězdami – Maminy
- 13.10. Benefiční koncert smyčcového orchestru Archi
- 1.12. Adventní koncert na Kačině
- 8.12. Koncert pěveckého sboru Palášek

4.5.4 NZM Ohrada

Muzejní noc s otevřením expozice Muzejní pohádkové sklepy pro veřejnost, 7. 6. 2024

Nová expozice v zámeckých barokních sklepeních byla vytvořena vlastními silami se zapojením různých umělkyní i řemeslníků. Svým obsahem se blíží různým mysliveckým, lesnickým a rybářským bájím a mýtům, ovšem ty vysvětluje jako běžné přírodní jevy. Celková poetika expozice ve třech velkých sklepních prostorách je pak dokreslena dílem malíře Josefa Boháče, které bylo poskytnuto díky spolupráci s Městským muzeem ve Volyni. K expozici je pro návštěvníky muzea připraven i lektorský program. Kromě otevření této nové expozice proběhla komentovaná cesta výstavou Miroslava Frantála, kurátorské prohlídky expozic a doprovodný kulturní program, včetně stylového dobového občerstvení.

Národní myslivecké slavnosti, 22. 6. 2024

Tradiční největší setkání myslivců a přátel přírody se uskutečnilo ve spolupráci s Českomoravskou mysliveckou jednotou (ČMMJ) a časopisem Myslivost za významné podpory Okresních mysliveckých spolků ČMMJ a Lesů ČR. Bohatý program, rekordní počet návštěvníků a krásné počasí na Ohradě doplnily i významné projevy hostů — zejména hejtmana Jihočeského kraje Martina Kuby, senátora a starosty města Hluboká nad Vltavou Tomáše Jirsy či zástupce Ministerstva zemědělství k aktuální situaci tvorby a schvalování nového zákona o myslivosti. Program slavností byl nově doplněn i odborným seminářem na téma aktivních dosledů zvěře a setkal se s velkým zájmem návštěvníků. Součástí tradiční akce je i mistrovství republiky ve vábení jelenů.

Dětský myslivecký den, 23. 6. 2024

Kdysi doprovodná akce Národních mysliveckých slavností se vyprofilovala jako svébytný projekt pro děti a jejich doprovod. Kromě běžných návštěvníků pravidelně přijíždějí dětské myslivecké kroužky z celé republiky a účastní se programu, znalostní soutěže či výstupů na pódiu.

Vorařský den, 7. 9. 2024

Kromě udržování tradice vorařství jako umění stavby a plavby vorů, zapsaného od roku 2022 na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO, se tato akce postupně stává i místem setkání všech fanoušků plavby a řeky. Kromě toho byl loňský ročník

naplněn seminářem, resp. sérií tří odborných přednášek na téma stavby a úlohy vodních děl, historie plavby a také sběratelství historických fotografií řeky Vltavy.

Lesnické dny / Den za obnovu lesa Lesy ČR, 5. 10. 2024

K unikátnímu spojení dvou stejně tematicky zaměřených akcí došlo v rámci stále se rozvíjející spolupráce NZM a Lesů ČR. Vícedenní lesnickou akci pro veřejnost zahájil v pátek 4. 10. slavnostní koncert lovecké hudby ve Velkém sále NZM Ohrada. Program byl velmi bohatý. Kromě tradiční dřevorubecké soutěže pilařů – profesionálů se návštěvníci mohli kyvadlově přesouvat do lesa či do prostor muzea. Bohužel celý program byl limitován špatným počasím, ovšem i tak byla návštěvnost akce velmi dobrá. Zahájená tradice bude pokračovat v roce 2025.

Celostátní konference Douglaska – dřevina budoucnosti, 23.–24. 10. 2024

Odborná celostátní konference na aktuální téma byla doplněna exkurzí do lesních porostů a přispěla k odborné diskuzi na téma introdukce, resp. zdomácnění douglasky v současném evropském lesnictví. Z jednání konference byl připraven sborník příspěvků v digitální verzi.

Rybářský den, 26. 10. 2024

Z oborových dnů, které byly dle všech podsbírek zavedeny v NZM Ohrada, je Rybářský den vždy spojen s výlovem některého rybníka v okolí, tedy Munického či Bezdreva. Kurátor ve spolupráci s odbornými a vzdělávacími institucemi (Rybářská škola, Jihočeská univerzita, AV ČR) připravuje pestrý program nejen pro rybáře. Součástí jsou i kurátorské komentované prohlídky muzejní expozice Rybářství.

Muzejní advent na Ohradě, 8. 12. 2024

Zakončení roku pro děti i dospělé s rukodělnými dílnami a ukázkami historických řemeslných tradic zpracování dřeva pak doplňuje společný zpěv koled. Program byl v letošním roce zpoplatněn a kapacita Mysliveckého sálu byla naplněna.

4.5.5 NZM Ostrava

Velikonoce v muzeu, 18.–21. 3. 2024

Dopolední program pro žáky mateřských a základních škol, při kterém si děti připomínají velikonoční tradice a vyrábějí velikonoční ozdoby. S organizací workshopů pro děti pomáhají pedagogové a studenti Střední zahradnické školy Ostrava a Střední školy společného stravování Ostrava. Akce se během čtyř dnů zúčastnilo 559 dětí.

Lopni beczku – Ale fest, 26.–27. 4. 2024

Během dvoudenního festivalu svrchně kvašených piv mohli návštěvníci vyzkoušet desítky druhů pivních speciálů, které čepovali zástupci toho nejlepšího na české pivní scéně. Čepovalo se více než 100 druhů „svrchňáků“ do festivalového skla. Součástí akce byly také bloky debat s pivovarníky, sládky a hospodskými, kteří mají návštěvníkům co předat. Celkem na festival dorazilo 1 986 návštěvníků.

Ostrava žije vínem, 11. 5. 2024

Na vinařský festival v Ostravě přijeli svá vína představit vinařství z Moravy, Rakouska, Španělska i Gruzie. Nechyběl hudební program po celé odpoledne a večer, workshopy o víně a třeba také hodnocení vín účastníky i profesionálním degustátorem. V roce 2024 jsme pro

návštěvníky také připravili venkovní zónu, na které se představily mladé začínající kapely. Na akci dorazilo 1 770 osob.

Mezinárodní den zdraví rostlin, 13. 5. 2024

U příležitosti Mezinárodního dne zdraví rostlin proběhla v muzeu akce, kterou organizoval Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský – Národní organizace ochrany rostlin v České republice. Cílem akce bylo seznámit veřejnost s činnostmi, které významně přispívají k ochraně zdraví rostlin v České republice, a vysvětlit, co pro jejich zdraví může udělat každý z nás. Vstup na akci byl zdarma a celkem během dne přišlo 258 žáků a studentů.

Ostravská muzejní noc, 15. 6. 2024

Tématem patnáctého ročníku festivalu Ostravská muzejní noc bylo cestování časem. Doprovodný program byl inspirován oslavami stoletého výročí vzniku Velké Ostravy. NZM připravilo pro návštěvníky workshopy, přednášky a volnou prohlídku expozic i výstav. Tradičně se velké množství návštěvníků účastnilo opékání špekáčků před budovou muzea. Občerstvení na akci zajistili pracovníci Mental Café. Celkový počet návštěvníků: 1 239.

Colours of Ostrava 2024, 19.–22. 7. 2024

Dolní oblast Vítkovice se v červenci pravidelně proměňuje v dějiště hudebního festivalu Colours of Ostrava. Skladová hala NZM se vždy na pár dní stane Radegastovnou, která nabízí několikrát denně show mistra výčepního, školu čepování a doprovodný program. Do budovy muzea tak denně dorazily tisíce návštěvníků. Kvalifikovaný odhad podle Plzeňského Prazdroje je 10 000 osob za čtyři dny.

Lopni becčku – Ale fest, 13.–14. 9. 2024

Druhý termín dvoudenního festivalu svrchně kvašených piv v roce 2024. Přípraveni byli pivovarští z celé České republiky, Slovenska, Polska i z Belgie. Návštěvnost akce byla ovlivněna povodněmi na území celého kraje, která omezila dopravu i zájem návštěvníků o akci. Na festival během pátku a soboty dorazilo 752 návštěvníků.

Krajská zahrádkářská výstava, 20.–21. 9. 2024

Krajskou zahrádkářskou výstavu připravuje šest územních rad ČZS z Moravskoslezského kraje. Na výstavě mohli návštěvníci vidět nejen krásné výpěstky zahrádkářů, ale mohli také navštívit odbornou pěstitelskou poradnu, mykologickou poradnu, řadu zajímavých přednášek, soutěžit o nejhezčí jablko a nejkrásnější zahrádkářskou expozici. V pátek 20. 9. proběhla v muzeu Mezinárodní soutěž dětí v zahrádkářských dovednostech. Výstavu navštívilo 730 osob.

Fajne léto, 5. 10. 2024

Akce Fajne léto propojila trhy lokálních, farmářských a řemeslných prodejců s prezentací historické zemědělské techniky. Hlavním tahákem akce byla zemědělská lokomobila poháněná párou. Jako během všech trhů byli připraveni prodejci z řad gastronomie a lokálního designu. Akci finančně podporuje Moravskoslezský kraj a na programu se podílí partneři Technotrasy – Surová krása. Celý program doplnily workshopy připravené pro děti i dospělé. O oblíbenosti akce vypovídá vysoká návštěvnost během celého dne, kdy jsme evidovali okolo 3 600 návštěvníků, kteří měli celý program včetně prohlídky expozic i výstav zdarma.

Noc vědců, 27. 9. 2024

Tématem Noci vědců v roce 2024 byla Proměna. Pro návštěvníky byly zařazeny programy o proměnách zemědělské krajiny na Ostravsku, o proměnách zemědělských staveb a také o proměně pivní kultury s příchodem IPA nebo to, jak strava dokáže ovlivnit zdraví člověka.

Přímo v muzeu se malí i velcí návštěvníci účastnili workshopů a přednášek. Za celý večer dorazilo 344 návštěvníků, kteří měli do muzea vstup zdarma.

Husa Fest s mladými víny, 10. 11. 2024

První ročník rodinného festivalu Husa Fest nabídl pokrmy nejen z husy, degustaci mladých a svatomartinských vín, tematické workshopy s tradičními řemesly, vystoupení cimbálové muziky, živé husy, projížďky na poníkovi a další zábavu pro celou rodinu. Na akci přišlo celkem 1 005 návštěvníků.

FolklorOVA, 13.–17. 11. 2024

Festival Ostravské dny folkloru probíhal po celé Ostravě a nabídl řadu hudebních představení, workshopů, ale také třeba tematickou výstavu. Slavnostní zahájení festivalu a přehlídka dětských folklorních souborů probíhala v prostorách muzea. Dále ve výstavním prostoru ve 2. NP na schodech probíhala výstava Folklor je Lajf až do 13. 12. 2024. Akci během dvou dnů navštívilo 472 osob.

Vánoční Trhy, co se hledají, 7. 12. 2024

Osmdesát stánků s tím nejlepším, co se týká lokální produkce či autorského designu. Nabídka českých tradičních specialit, tentokrát ve vánočním hávu. Součástí vánočních Trhů, co se hledají, byly adventní dílny, na kterých si zájemci mohli vyrobit vánoční ozdoby, svíčky, věnce, ozdobit perníčky nebo připravit vánoční čaj. Nejnavštěvovanější akce celého roku přilákala více než 4 200 lidí.

Advent v muzeu, 9.–12. 12. 2024

Pod odborným vedením si děti z mateřských škol i žáci škol základních vyrobily vánoční ozdoby z přírodnin, z vlny nebo si ozdobily vánoční perníček. S organizací workshopů pro děti pomáhají pedagogové a studenti Střední zahradnické školy Ostrava a Střední školy společného stravování Ostrava. Od pondělí do čtvrtka navštívilo dílny 424 dětí.

4.5.6 NZM Valtice

Slavnostní zahájení sezony 2024, 4. 4. 2024

Tento rok slavnostní zahájení sezony proběhlo souběžně s vernisáží nové výstavy Zázrak jménem fotosyntéza. Pozvaní návštěvníci mohli poprvé zhlédnout výstavu a setkat se s kurátory a externími konzultanty z Mendelovy univerzity. Současně byla připomenuta hedvábnická historie valtického muzea. Návštěvníkům bylo také umožněno nahlédnout do veřejnosti nepřístupných depozitářů.

Muzejní noc, 7. 6. 2024

Také v letošním roce proběhla již tradiční akce Muzejní noc. Návštěvníkům opět přinesla netradiční zážitek z prohlídky muzea ve večerních hodinách. Za podpory lektora mohli tvořit velkoformátový obraz z přírodnin. Nejkouzelnější zážitek přineslo osvětlené večerní prostředí muzejního nádvoří, které nabídlo další doprovodné aktivity.

Muzejní dýňobraní, 13.–15. 9. 2024

Akce předcházela výstavě dýní, cuket, patisonů a cibulovin, které byly letos vystaveny v netradičním prostředí v expozici s vinnými lisy. Návštěvníci mohli zhlédnout podzimní úrodu této zeleniny v nejrůznějších barvách a velikostech. Během akce bylo připraveno mnoho doprovodných činností, tematické hry i zábavné vyrábění. Dospělí si mohli odnést spoustu

zajímavých kuchařských receptů a netradičních nápadů, jak pomocí dýně zkrášlit podzimní balkon či terasu.

Vinobraní v muzeu, 5. 10. 2024

Vinobraní je jednou z každoročních akcí spojenou s oslavou vína ve městě Valtice. Již tradičně se této akci účastní také Národní zemědělské muzeum Valtice a návštěvníci vinobraní tak mohli se vstupenkou zavítat i do prostor muzea. Vyjma prohlídky expozic a výstav muzea návštěvníky čekala ochutnávka červených i bílých plodů révy vinné a děti se mohly zabavit kreativním tvořením.

Advent v muzeu, 1.–22. 12. 2024

Nová akce započala první adventní neděli, kdy se na náměstí před muzeem rozsvěcoval městský vánoční stromeček. Návštěvníci si mohli kromě vánočně laděné expozice prohlédnout v prostorách pokladny papírové betlémy a ručně vyráběné ozdoby z hedvábí. Akce trvala po celý prosinec, o víkendech bylo v lektorské místnosti připraveno vánoční tvoření a návštěvníci si mohli na tabuli napsat svá vánoční přání. Ve všední dny v dopoledních hodinách probíhaly vánoční lektorské programy.

4.6 Muzeum online

S využitím aktuálních možností – redakčního programu webových stránek, YouTube kanálu, sociálních sítí, INDIHU, online stříhacích a editačních programů – a ve spolupráci s kurátory a lektory muzea postupně vzniká skládáčka prezentací, krátkých filmů, online kvízů, receptů, článků, fotogalerií či online prohlídek jednotlivých objektů, které přibližují sbírku muzea i zemědělskou tematiku. Přístup k těmto informacím je pro návštěvníky přímo na webových stránkách muzea, prostřednictvím QR kódů současně v našich expozicích či v návštěvnickém informačním systému. V rámci online obsahu muzea zůstávají návštěvníkům virtuálně přístupné již ukončené výstavy Lékaři rostlin, Radegast a Nekonečný příběh a také prohlídky objektů v Praze, Ostravě, Valticích, Čáslavi a na Kačině. V roce 2024 jsme nechali pro virtuální prohlídku zpracovat výstavu Fotosyntéza, ta bude online návštěvníkům přístupná ve druhé polovině roku 2025.

4.7 Partnerství – příklady spolupráce v roce 2024

Asociace kuchařů a cukrářů ČR

Kurzy vaření a Dynamická expozice v gastrostudiu

V profesionálně vybaveném gastrostudiu Národního zemědělského muzea v NZM Praha probíhají ve spolupráci s Asociací kuchařů a cukrářů kurzy vaření pro veřejnost. AKC také prostřednictvím tréninků juniorských a seniorských národních týmů, které se připravují na tuzemská i mezinárodní klání, nabízí návštěvníkům muzea možnost zhlédnout práci špičkových kuchařů. Členové týmu AKC se účastní coby lektori workshopů vaření na vybraných akcích pořádaných NZM.

Asociace místních potravinových iniciativ o.p.s. (AMPI)

V rámci dlouhodobé spolupráce organizuje každoročně AMPI ve spolupráci s NZM Praha Biojarmark, farmářský trh zaměřený na biopotraviny, a mezinárodní kongres Živé symposium. V oblasti vzdělávání byl v letošním roce realizován projekt víkendových Zemědílů (divadlo a

workshopy na vybraná zemědělská témata), který rozšiřuje v NZM Praha vzdělávací aktivity pro běžné návštěvníky muzea. V roce 2024 ve spolupráci s NZM Praha uspořádali tematické dopoledne Od zdravé půdy ke zdravému jídlu pro žáky základních škol.

ČAZV

Systematická činnost Odboru agrárních dějin, uspořádání výstavy a editování publikace ke 100. výročí založení akademie.

Českomoravská myslivecká jednota, z. s.

Národní myslivecké slavnosti a Dětský myslivecký den v NZM Ohrada
Organizace popularizačních akcí pro odbornou i laickou veřejnost.

Český modrý mák, z.s.

Mák – Konopí – Drogy

Český modrý mák připravil v roce 2024 panelovou výstavu Mák – Konopí – Drogy a v rámci doprovodného programu zorganizoval ve spolupráci s partnery Národní protidrogovou centrálou SKPV Policie ČR a společností Agritec Plant Research, s. r. o., tematické dopoledne pro střední školy Mák – Konopí – Drogy: Pomocníci i svůdci lidstva.

Čmeláci PLUS, z.s.

Spolek Čmeláci PLUS poskytl pro potřeby dlouhodobé prezentace čmelín a aktivně se v roce 2024 podílel na akcích pořádaných NZM Praha na propagaci a osvětě tématu čmeláků a divokých opylovatelů.

EKO-KOM, a.s.

Recyklační koutek – vzdělávací programy z oblasti ekologické výchovy v NZM Praha. Ve spolupráci se společností EKO-KOM, a.s., probíhají v NZM Praha vzdělávací lektorské programy zaměřené na funkci obalů a správné třídění obalových odpadů. V roce 2024 byly pro školy a veřejnost nabízeny tyto programy: Příběh obalu se třemi věkovými mutacemi (MŠ, I. a II. stupeň ZŠ), tematické dopoledne pro ZŠ Den recyklace, Recyklační čtvrtky a kvízová hra po muzeu Druhý život obalů (oboje pro veřejnost).

FolklorOVA z. s.

Podpora kulturních tradic, umění a řemesel.
Prezentace kulturní činnosti regionu.
Spolupráce na pořádání Ostravských dnů folklóru.

Fakulta životního prostředí ČZU

Spolupráce na akcích Jedu v medu a Bylinkový den.

GreenTech s.r.o.

Ve spolupráci s firmou GreenTech byla v NZM Praha rozšířena expozice Gastronomie o hydroponickou pěstírnu bylin. Společnost ve spolupráci s NZM pravidelně zajišťuje vzdělávací workshopy Hydroponické sázení pro děti. Programy probíhají v rámci víkendových programů pro běžné návštěvníky muzea.

Knihovna Antonína Švehly, UZEI

Spolupráce na akcích Jedu v medu a Bylinkový den.

Město Čáslav

Spolupráce na akci Den bezpečnosti, pálení čarodějnic, projekt Příprava občanů k obraně státu (POKOS).

Město Valtice

Smlouva o spolupráci na akci Valtické vinobraní mezi městem a NZM Valtice.

Město Znojmo

Smlouva o spolupráci, provozování Expozice pivovarnictví.

Mikrobiologický ústav AV ČR

Zapůjčení exponátu (fotobioreaktor) pro expozici Zemědělství 4.0.

MoraviaLab s.r.o.

Věda a výzkum i popularizace jejich výsledků v oblasti moderních přístupů v zemědělství, jako je hydroponické pěstování rostlin, microgreens.

Národní muzeum v přírodě

Věda, výzkum a popularizace výsledků v oblasti dějin lidové kultury, národopisu, řemesel, zemědělství, lidového stavitelství a nehmotného kulturního dědictví. Ochrana, péče, prezentace kulturního hmotného a nehmotného dědictví a živých sbírek. Vzájemná propagace aktivit obou muzeí.

NPÚ – smlouva o spolupráci

Společná vstupenka Valtice.

Sládkova akademie**Kurzy vaření piva**

Jednodenní kurz vaření piva pro veřejnost.

SOFTech spol. s r.o.**Včely na střechách a vzdělávací program Včely všemi smysly**

Společnost, která na střeše NZM Praha v rámci projektu Včely na střechách zajišťuje péči o včely včetně monitorování a online živého sledování z vnitřku úlu.

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava

Studenti vyšší odborné školy vytvořili vzdělávací program pro středoškoláky o zdravém stravování s názvem TeenFood.

Ústřední a kontrolní zkušební ústav zemědělský**Zdravé rostliny – zdravý život**

U příležitosti Mezinárodního dne zdraví rostlin uspořádal ÚKZÚZ pro veřejnost a školní skupiny akci Zdravé rostliny – zdravý život, které byly zdarma přístupné návštěvníkům muzea a školním skupinám, a pro střešní prostory NZM Praha připravil panelovou výstavu Příběh půdy.

Včelařský spolek pro Prahu 6 a 7**Jedu v medu**

Aktivní spolupráce v rámci popularizačních akcí na téma včel a divokých opylovatelů v rámci vybraných akcí. Účast na tematických dopoledních pro školní skupiny.

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Centrum energetických a environmentálních technologií

Věda a výzkum a popularizace jejich výsledků.

Vzdělávání všech věkových skupin.

Výzkumný ústav mlékárenský, s.r.o.

Výzkumný ústav mlékárenský připravil ve spolupráci s NZM Praha tematické dopoledne

Neviditelní hrdinové kolem nás pro žáky základních škol.

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.

Projekt nazvaný Co roste na poli v NZM Praha.

Realizace ukázkového pole na střešní terase, které přibližuje návštěvníkům rozmanitou škálu starých i vysoce moderních zemědělských plodin. Pole slouží jako doplňkový prostor pro komentované přednášky a lektorské programy. Pracovníci VÚRV v rámci projektu poskytují odborné konzultace, výběr a dodávku vhodných osiv i dohled nad prosperitou pěstovaných rostlin.

V roce 2024 realizoval VÚRV ve spolupráci s NZM Praha tematická dopoledne Crop Fest a Jitra výzkumníků pro žáky 2. stupně ZŠ a studenty SŠ s tematickým zaměřením na zemědělství a biodiverzitu.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Aktivní spolupráce v rámci popularizačních akcí na téma welfare zvířat v rámci vybraných akcí.

Účast na tematických dopoledních pro školní skupiny.

Společné projekty

Noc vědců

Každoroční prezentace zemědělské vědy a výzkumu v rámci celorepublikové akce Noc vědců.

V roce 2024 akce proběhla dne 27. 9. s podnázvem Proměna a zapojila se do ní pražská a ostravská pobočka NZM.

Noc vědců hostila 18 výzkumných organizací, z toho 12 z resortu ministerstva zemědělství. Tyto instituce v NZM prezentovaly na 28 stanovištích a v rámci 9 přednášek výsledky svého bádání a srozumitelnou formou tak přiblížily svou činnost širokému spektru návštěvníků. Prostory muzea a jeho komunikační kanály byly využity jako vhodný prostředek pro prezentaci různých oborů zemědělské vědy směrem k široké veřejnosti. Celková návštěvnost Noci vědců (na obou zmíněných pobočkách) byla více než 1 200 návštěvníků. Muzeum jako paměťová a prezentační instituce má dlouhodobě velice dobře nastavené komunikační prostředky, kterými oslovuje různé skupiny laické i odborné veřejnosti. Tím se stává vhodnou platformou pro prezentaci zemědělské vědy, které se věnují podřízené organizace resortu Ministerstva zemědělství, ale které mají například své vlastní komunikační možnosti omezené. NZM je podobné spolupráci nakloněno, a i vzhledem ke svému specifickému postavení mezi výzkumnými institucemi MZe je připraveno roli univerzální prezentační platformy převzít. NZM je navíc jediným muzeem v Česku, které se do této akce pořádané univerzitami tradičně zapojuje.

4.7.1 Sít' zemědělských muzeí

Projekt Sít' zemědělských muzeí sdružuje zemědělská muzea či provozovatele expozic se zemědělskou tematikou, a to i ta bez řádného statusu muzea. Sít' zemědělských muzeí podporuje vzájemnou spolupráci mezi muzejními odborníky, provozovateli zemědělských expozic a muzeí i lidmi, kteří se zabývají popularizací fenoménu zemědělství a venkovské krajiny. Členství je bezplatné pro každého bez ohledu na právní formu organizace. Iniciátorem a garantem projektu je NZM, s. p. o., koordinátorem Sítě zemědělských muzeí je Jihočeské zemědělské muzeum, o. p. s. Muzea zapojená v této síti jsou představena na společném webu www.zemedelskamuzea.cz.

4.7.2 Děti a mládež do NZM zdarma

Ve snaze o zpřístupnění muzea široké veřejnosti i školním skupinám zachovalo NZM jakožto vzdělávací instituce vstupné do muzejních expozic pro děti a mládež do 18 let zdarma i v roce 2024, pouze s výjimkou Expozice pivovarnictví ve Znojmě, kde je provozovatelem muzea Znojemská beseda. Zpoplatněny byly také prohlídky s průvodci v zámeckých okruzích zámku Kačina. V rámci školních skupin platí zvýhodněné vstupné i pro středoškoláky starší 18 let. Muzeum se snaží být otevřenou institucí, která usiluje o to, oslovit všechny generace a vychovat si a vzdělávat svého návštěvníka od těch nejmenších dětí.

4.7.3 Mimomuzejní prezentace

Kromě prezentační činnosti probíhající na jednotlivých pobočkách se NZM věnuje i prezentaci muzea mimo své výstavní objekty. NZM využívá pro tyto příležitosti tematicky vhodné veletrhy, slavnosti, akce pro děti atd. Mimomuzejní prezentace nemá přímý vliv na hodnotící parametry muzea, kterými jsou zejména návštěvnost na jednotlivých pobočkách a příjmy ze vstupného, představuje tedy spíše práci navíc. NZM Ohrada se například prezentuje vlastním stánkem a lektorskými programy při zahájení turistické sezony v Hluboké nad Vltavou na Karlově Hrádku či na lesnických akcích, jako je Den pro obnovu lesa Lesů ČR, s. p., a Lesnický den lesů města Písku. NZM Ostrava se v roce 2024 prezentovalo tradičně na akci Venkovské trojhalí v Trojhalí Karolina, v květnu se účastní akce Den s Technotrasou. NZM Praha a NZM Čáslav jsou zapojeny do Dožíněk Ministerstva zemědělství, které pořádá Zařízení služeb MZe.

Výstava ve Valdštejnské zahradě Senátu PČR, 7.–31. 10. 2024

Zákulisí gastronomie / Behind of Scenes of Gastronomy

Výstava představila sbírkový fond NZM, zejména předměty z podsbírek potravinářství a gastronomie. Jejich velkoformátové fotografie byly kombinovány s texty o vynálezech nebo nových technologiích, které usnadňují přípravu pokrmů.

4.8 Mezinárodní spolupráce

AIMA

NZM je od roku 2018 členem mezinárodního sdružení AIMA – mezinárodní asociace zemědělských muzeí, jejíž činnost začala v roce 1966 na konferenci pracovníků zemědělských muzeí, která se konala v Zemědělském muzeu v Praze. Cílem sdružení je vzdělávání veřejnosti o přínosu zemědělství pro lidskou společnost a usnadnění dialogu mezi zemědělskými muzei

po celém světě o aktuálních zemědělských tématech a objevech. AIMA propaguje zemědělská muzea po celém světě. AIMA je přidruženým členem ICOM.

4.9 Medializace a mediální spolupráce

V roce 2024 uzavřelo NZM memorandum o spolupráci s Českou televizí, a to na příštích pět let, tj. do roku 2029. Česká televize se tak stala generálním mediálním partnerem NZM. I nadále pokračovala spolupráce s řadou populárně-naučných pořadů zabývajících se zemědělskou tematikou, od ochrany vody a půdy přes pěstování plodin nebo chov zvířat až po gastronomii. NZM se tak objevovalo v pořadech, jako jsou ranní vysílání Studio 6, Černé ovce, Co naše babičky uměly a my jsme zapomněli, Po lopatě, Toulky Českem budoucnosti (ČT), Rady ptáka Loskutáka (TV Nova), přenosy z akcí (TV Praha, TV 11) atd. NZM má tradičně velmi dobrou spolupráci s kanálem ČT Děčko a jeho pořady pro malé (Zprávičky) i větší (Tam, Wifina) diváky. V rámci spolupráce s tištěnými a online médii jsme pracovali na budování individuálních kontaktů s jednotlivými redakcemi a spolupráci s příslušnými oborovými redaktory.

Na základě spolupráce s nakladatelstvím Burda Media proběhl v listopadu v NZM Praha první Zimní Appetit piknik, akce pro širokou čtenářskou veřejnost časopisů, jako je apetit, Marianne, Svět ženy, Venkov a styl. V rámci akce navštívilo NZM cca 6 000 návštěvníků (během jediného dne), z nichž většina byla v NZM Praha poprvé. Díky spolupráci také ve většině z výše uvedených titulů vyšly články tematicky představující NZM (akce NZM, gastrostudio a možnost využití, kurzy vaření atd.) Na konci roku 2024 NZM otevřelo novou výstavu Fotosyntéza, která v prvním týdnu získala v médiích velký prostor, zejména díky 6minutové reportáži v ČT 1, reportáži v Českém rozhlase a díky zařazení do fotogalerie ČTK.

Internet a sociální sítě

V roce 2024 jsme zahájili pilotování nového komunikačního kanálu, kterým je newsletter muzea, ve zkušebním provozu jsme realizovali dvě rozesílky s rozdílným okruhem adresátů (veřejnost, zřizovatel). Kromě tradičních sociálních sítí (Meta, Instagram, X) jsme zvýšili aktivitu i na profesní síti LinkedIn, která si v ČR získává větší oblibu. Webové stránky NZM navštívilo v roce 2024 celkem 205 000 uživatelů (v průměru 300 až 1 000 lidí denně), kteří uskutečnili 317 793 návštěv. NZM spravuje také vlastní YouTube kanál.

5. PROVOZNĚ-EKONOMICKÁ AGENDA

5.1 Organizační struktura

Popis organizační struktury a vedoucí zaměstnanci

NZM se primárně člení na sekce a pobočky. V čele každé sekce stojí náměstek generálního ředitele, v čele každé pobočky stojí ředitel. Pobočka Praha sídlí v hlavní výstavní a správní budově muzea v Praze 7 na Letné. Dalších pět poboček (muzeí) sídlí v Čáslavi, na zámku Kačina na zámku Ohrada, v Ostravě a ve Valticích. NZM Valtice je také organizačně podřízen referát Znojmo, Expozice pivovarnictví, kterou provozuje Znojemská beseda.

Ing. Zdeněk Novák	generální ředitel (statutární orgán)
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	náměstek pro řízení odborné sekce
Ing. Dita Drozdová	náměstkyně pro řízení sekce pro ekonomiku a investice
Ing. Josef Praks	náměstek pro řízení sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočku Praha
Ing. Vladimír Michálek	ředitel pobočky Čáslav
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	ředitel pobočky Kačina
Ing. Václav Kinský	ředitel pobočky Ohrada
Mgr. Ivan Berger	ředitel pobočky Ostrava
Ing. Vilém Křeček	ředitel pobočky Valtice

Základními organizačními útvary NZM jsou sekce a pobočky, dalšími organizačními útvary NZM jsou oddělení, v jejichž čele stojí jmenovaný vedoucí zaměstnanec. V rámci organizační struktury mohou být zřízeny referáty. V čele referátu není jmenovaný vedoucí zaměstnanec, referát je řízen nadřízeným jmenovaným vedoucím zaměstnancem.

```

graph TD
    GR[Generální ředitel] --> PM[Projektový manažer]
    GR --> K[Kontrolor]
    GR --> OV[Oddělení vědy a výzkumu]
    GR --> NSO[Náměstek Sekce odborné]
    GR --> NSEI[Náměstek Sekce pro ekonomiku a investice]
    GR --> NSPKR[Náměstek Sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha]
    GR --> RPoK[Ředitel pobočky Kačina]
    GR --> RPoČ[Ředitel pobočky Čáslav]
    GR --> RPoO[Ředitel pobočky Ohrada]
    GR --> RPoV[Ředitel pobočky Valtice]
    GR --> RPoOs[Ředitel pobočky Ostrava]

    NSO --> OM[Oddělení muzeologie]
    NSO --> OS[Oddělení ochrany sbírek]

    NSEI --> OEIP[Oddělení ekonomiky a personalistiky]
    NSEI --> RICT[Referát ICT]
    NSEI --> OPVZ[Oddělení pro veřejné zakázky]
    NSEI --> OSI[Oddělení stavebních investic]

    NSPKR --> OMO[Oddělení marketingově-obchodní]
    NSPKR --> OP[Oddělení prezentace]
    NSPKR --> OPTVP[Oddělení produkce a tvorby vzdělávacích programů]
    NSPKR --> OPV[Oddělení provozní]
    NSPKR --> RPPR[Referát pro projektové řízení]

    RPoK --> PoKa[Pobočka Kačina]
    RPoK --> OdKa[Odborné oddělení]
    RPoK --> PPoKa[Provozně produkční oddělení]

    RPoČ --> PoČ[Pobočka Čáslav]

    RPoO --> PoO[Pobočka Ohrada]
    RPoO --> OdO[Odborné oddělení]
    RPoO --> PPO[Provozně produkční oddělení]

    RPoV --> PoV[Pobočka Valtice]

    RPoOs --> PoOs[Pobočka Ostrava]

```

5.2 Pracoviště

5.2.1 NZM Praha

Sekce pro ekonomiku a investice, sekce odborná, sekce pro komunikaci, projektové řízení a pobočka Praha

Kostelní 1300/44, Praha 7

Expozice: Zemědělství, Rybářství, Myslivost, Voda v krajině, Jede traktor, Objevovna, Gastronomie (gastrostudio, dětská gastronomie), Selský dvorek, Zahrada První republiky, Živá zahrada výhledů

Návštěvnost v roce 2024: 161 709

Situace v roce 2024

Nejvýznamnějším počinem roku 2024 v NZM Praha bylo otevření nové výstavy Fotosyntéza. Jedná se o obsahově i vizuálně atraktivní interaktivní výstavu, která svým rozměrem dosahuje velikosti našich expozic. Podobně jako expozice NZM je i tato výstava současně v českém i anglickém jazyce. Během letních měsíců proběhla rovněž rekonstrukce expozice Jede traktor, nově expozice Traktory, která patří k našim návštěvnícky nejatraktivnějším, byly mj. doplněny sbírkové předměty a upraven prostor pro nejmenší návštěvníky muzea. NZM nadále pokračovalo v pořádání popularizačních akcí pro veřejnost. Mezi nejvýznamnější a nejvíce navštěvované patřilo tradičně Letenské prase a Letenská husa. Ke spolupráci s vydavatelstvím CNC, které v NZM pořádá dvoudenní Festival ABC, se nově podařilo navázat i spolupráci s vydavatelstvím Burda Media, které v NZM na podzim roku 2024 pořádalo Zimní Appetit piknik. Aktivity Národního zemědělského muzea Praha se v roce 2024 kromě nabídky stálých expozic, které návštěvníkům přibližují nejrozličnější odvětví zemědělství a české tradice, soustředily i nadále na rozšíření vzdělávacích programů pro školní skupiny a širokou veřejnost. Vedle nárůstu počtu dětí a studentů, absolvujících některé z našich standardních lektorských programů, byla muzejní edukační činnost i letos rozšiřována o nová témata a formáty. Atraktivní tematická dopoledne pro školy byla i letos rozšířena o další témata, přičemž většina těchto akcí probíhala ve spolupráci s odbornými garanty z řad oborových organizací, výzkumných organizací či dalších resortních organizací. Široká veřejnost byla pravidelně oslokována nejen v rámci již tradičních „velkých akcí“, ale také rozšířenou nabídkou víkendových programů. V létě také proběhly dva turnusy příměstského tábora.

5.2.2 NZM Čáslav

Čáslav, muzeum zemědělské techniky

Jeníkovská 1762, Čáslav

Expozice: Dřinu strojům? Dřinu strojům!

Návštěvnost v roce 2024: 21 702

Situace v roce 2024

V roce 2024 pokračovalo ošetření sbírkových předmětů a jejich ukládání do nového provozně nízkonákladového depozitáře. Koncem března byl zahájen provoz návštěvnícké sezony.

V areálu muzea se opět konaly tradiční akce, v čele s nejoblíbenější prezentací historických zemědělských strojů – Pradědečkův traktor. Ze zaběhlých akcí proběhly další ročníky: Muzejní noc – noční jízda, Den otevřeného depozitáře s komentovaným výkladem, kdy byl v tento den

veřejnosti zpřístupněn náš jediný nízkonákladový depozitář. Návštěvníci měli možnost zhlédnout nejen vybrané podsbírký Národního zemědělského muzea, ale i zázemí depozitáře, které slouží k ošetření a dlouhodobému uložení sbírkových předmětů. Kromě tradičních akcí, jako je Den bezpečnosti či Pradědečkův traktor, proběhly letos v muzeu zemědělské techniky v Čáslavi další drobnější výstavy a akce. V roce 2024 se nově jako samostatná akce konala Traktoriáda – zlaté české ručičky se stroji domácí výroby, která měla velice pozitivní ohlasy. Opět se velkému zájmu těšil i druhý ročník akce Advent mezi traktory.

V rámci revitalizace čáslavského areálu pokračovala rekonstrukce přístupových prostor do areálu muzea, opravy asfaltových ploch a byl vybudován nový osvětlený poutač muzea. Uvnitř areálu vznikl pocitový chodník a v rámci modernizace areálu proběhla i další etapa rekonstrukce vnitřního a venkovního osvětlení s použitím moderních úsporných svítidel.

Náplní činnosti Muzea zemědělské techniky Čáslav nejsou pouze akce, ale v neposlední řadě ochrana, prezentace a rozšiřování sbírkového fondu. I v tomto ohledu byla pro nás letošní sezona úspěšná. Nejenže jsme zaznamenali vysokou návštěvnost, ale do depozitářů a expozic jsme umístili nové akvizice, z nichž nejvýznamnější je sbírka traktorů, převážně domadělů, pana Tomáše Steinera, která čítá 29 exponátů.

5.2.3 NZM Kačina

Areál Kačina, zámek, muzeum a park

Svatý Mikuláš 51, Kutná Hora

Expozice: Život pod schody – zázemí služebnictva, O lnu, vlně, konopí... Zámecká truhlárna, Zámecká chladárna, Zámecká konírna, Mlýny na Novodvorském panství, 13 chotkovských komnat, Chotkovská knihovna, zámecké divadlo a kaple, Příběh dřeva, Kačina na dotek, Království včel, Modely venkovských staveb, Zahrady a parky hraběcího rodu Chotků, Jak se stavěl zámek, Novodvorské panství

Exteriérové expozice: Ze života hmyzu, Naučná stezka zámeckým parkem. Součástí parku je i Zámecký skleník a Zahrada léčivých rostlin. Nově instalována živá expozice šeríků

Návštěvnost v roce 2024: 71 759 + 109 819 návštěvníků areálu

Areál Kačina je národní kulturní památka a Evropsky významná lokalita soustavy NATURA.

SITUACE V ROCE 2024

Mezi nejoblíbenější expozice v roce 2024 patřila Chotkovská knihovna, netradiční expozice Život pod schody – zázemí služebnictva, ale také zámecký skleník, bylinková zahrada. Velká část návštěvníků využila k návštěvě zámecký park a jeho venkovní expozice a aktivity. Mírný pokles návštěvnosti zámku Kačina oproti roku 2023 odpovídá celkovému trendu, který jsme mohli pozorovat u památek po celé České republice. Tento pokles je ovlivněn širšími faktory, jako jsou například aktuální ekonomická situace, změny v turistických zvyklostech nebo proměnlivé preference návštěvníků, kteří stále častěji volí zážitkovou turistiku či jiné formy volnočasových aktivit.

V sezoně 2024 byl pro návštěvníky areálu Kačina opět připraven zajímavý a bohatý program, který zahrnoval na 50 nejrůznějších akcí pro veřejnost a velké množství divadel, přednášek, seminářů, konferencí, workshopů a dalších aktivit. Návštěvníci využívali i venkovní expozice, naučné stezky, různé outdoorové aktivity a hry, které jsou pro ně připraveny v zámeckém parku.

Velké oblibě se opakovaně těšila i půjčovna dobových kostýmů a vozíčků pro děti, kterými si rodiče i děti mohli zpříjemnit procházky po zámeckém parku.

Mezi návštěvnický nejoblíbenější akce již dlouhodobě patří Kačinské hry, Noční Kačina, Vinobraní či akce Koně na Kačině. V roce 2024 nechyběl divadelní festival MAKACÍNO, Víkend otevřených zahrad a návštěvníky velmi oblíbený muzikálový týden Kačina pod hvězdami. Léto na Kačině nabídlo návštěvníkům v červenci i srpnu desítky pohádek, speciálních a nočních prohlídek.

V průběhu roku jsme realizovali nové výstavy, například Já, kráva, Hlavy. Řezy do brambor, Senoseč, Ruční práce, Karel Chotek, fotograf s modrou krví a jiné. Zimní příběh... Aneb jak se žilo na zámku bez ledniček, Současná česká astronomická fotografie, Proso, mana nebeská a jiné. Upravili jsme stávající expozice. Již tradičně jsme se zaměřili i na dětské návštěvníky, kteří u nás najdou rozmanité vyžití, včetně několika interaktivních koutků a expozice, jako je například Příběh dřeva, Kačina na dotek, O Inu, vlně, konopí.

Nemalým přínosem pro návštěvnost byla v roce 2024 již tradičně filmová turistika. Kačina je oblíbenou destinací českých a zahraničních filmových štábů. Areál poskytl zázemí pro natáčení několika historických filmových a dokumentárních projektů či reklamních spotů a klipů a již tradičně zde Česká televize natáčela několik dílů pořadu Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli. Kačina se v roce 2024 stala jedním ze zázemí pro nově vzniklý pořad televize Nova Vaše kouzelná zahrada. Návštěvníkům areálu je nabízena speciální komentovaná prohlídka Filmová Kačina, která představuje nejzajímavější filmové projekty natáčené na Kačině. V sezoně 2024 měli zájemci o kulturní výlety možnost zakoupit si společnou vstupenku na Kačinu a do Národního zemědělského muzea v Čáslavi a Národního hřebčína Kladruby nad Labem. Jako přínosnou hodnotíme rovněž několikaletou úzkou spolupráci s turistickou oblastí Kutnohorsko-Kolínsko. Kačina také zůstává populárním místem pro konání svatebních obřadů a již pátou sezonu nabízí muzeum možnost ubytování ve zrekonstruovaných apartmánech v prostorách bývalé kočárovny.

Zámecký park

Zásadním počinem v rámci péče o park, resp. parkové dřeviny, bylo schválení projektu z rezortu MŽP v projektovém schématu AOPK – OPŽP v celkové hodnotě 1 646 753 Kč (výše přiznané dotace 1 298 862 Kč). V první etapě projektu proběhla na podzim roku 2024 individuální výsadba 42 kusů původních druhů listnatých dřevin. V další etapě (rok 2025) se plánuje ošetření původních druhů listnatých dřevin ve špatném zdravotním stavu zdravotním a bezpečnostním řezem v počtu 201 kusů. Splnění těchto cílů směřuje k dlouhodobému obnovení, udržení a doplnění druhové skladby autochtonních dřevin zámeckého parku Kačina.

Kromě běžné údržby parku se aktivně zapojila také organizace Svazu skautů a skautek ČR, kteří v rámci víkendové akce likvidovali nežádoucí nálet dřevin na lučních enklávách zámeckého parku, jedná se o pozemky cenné zejména z pohledu ochrany přírody. V rámci běžné údržby parku se standardně pokračovalo v hodnocení stavu potenciálně rizikových dřevin a následně vyhotovení posudků, péči o dřeviny, likvidaci drobného náletu a výsadbách dřevin v souladu s kompozicí parku. Byla dokončena druhá etapa venkovní expozice šeríků. Pro naše návštěvníky jsme tak připravili seznámení s dvanácti různými druhy šeríků, které jsou vysázeny na třech plochách v blízkosti zámeckého parku (arboretum).

Stavební a údržbové práce

Stavební a rekonstrukční práce se v roce 2024 soustředily zejména na rekonstrukci toalet pro tělesně postižené a zahájení realizace oprav havarijního stavu zámeckých oken. Důležitým

stavebním počinem bylo dokončení opravných prací na zámecké kapličky, která byla při slavnostním ukončení návštěvnické sezony 2024 vysvěcena. Dále byly započaty opravy na zámeckém historickém zábradlí na západní straně zámku, proběhly opravy střech na objektech kočárovny a dílen a byla opravena čelní zeď na objektu kočárovny. Důležitým krokem roku 2024 bylo také vypracování požárně-bezpečnostního řešení pro zámek, kočarovnu, dílny a přečerpávací stanici. Z údržbových činností uvádíme zprovoznění a opravu hydrantové sítě, novou instalaci datových rozvodů – pro objekty kočarovna, dílny a zámek a propojení těchto objektů optickým kabelem.

Za samostatnou zmínku stojí **Pavilon divadla** – památková obnova divadla a úpravy pro budoucí expozici. V roce 2024 byla za finanční podpory Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov provedena rekonstrukce zaniklé osvětlovací rampy a stříšky nápořední budky dle stavu zachyceném na fotografiích z roku 1956. Prostor jeviště byl doplněn o repliky světelných panelů, na které byly umístěny repliky arganových lamp s elektroinstalací. Dále byly doplněny další dva kusy vozíků, na které se zavěšují boční dekorace, společně s opravou první pravé lamely – prostupu jevištní podlahou, je tak možné osadit první pozici bočními dekoracemi. Dalším významným stavebním počinem bylo dokončení oprav horkovzdušného vytápění původní divadelní kotelny a zpřístupnění těchto historických prostor našim návštěvníkům.

5.2.4 NZM Ohrada

Zámek Ohrada, muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství

Ohrada 17, Hluboká nad Vltavou

Expozice: Myslivost, Sallačova sbírka paroží, Sokolnictví, Rybářství, Sladkovodní akvária

Návštěvnost v roce 2024: 32 965

Zámek Ohrada je národní kulturní památka.

Situace v roce 2024

Rok 2024 byl pro NZM Ohrada v oblasti péče o sbírky ve znamení zvýšené činnosti konzervátorské a restaurátorské, spojené s dalším zdokonalením depozitárního prostředí a kvality uložení sbírkových předmětů a souborů sbírkových předmětů. V květnu 2024 byl přijat nový nadějný konzervátor Miloslav Frantál namísto do penze odcházející stávající pracovnice. Naplňuje se tak obsah dohody externího restaurátora Ing. Jiřího Stýbla s vedením pobočky muzea o jeho dalším předávání cenných řemeslných zkušeností kmenovému pracovníkovi muzea. I zachovávání řemeslných postupů a zkušeností je důležitou činností muzea.

V této souvislosti bylo, kromě vlastního restaurování 26 kusů sbírkových předmětů z podsbírek a historického mobiliáře muzea (saně na odvoz dřeva, vozy, drobné sbírkové předměty, roletové skříně, výstavní schwarzenberské stoly aj.), také díky daru partnera Lesů ČR, s. p., očištěno a konzervováno cca 400 kusů lesnického nářadí a náčiní. Nově byly uloženy v samostatných obalech a ošetřeny soubory klobouků a bandalírů k loveckým uniformám i soubor střeleckých terčů.

V roce 2024 byly rovněž pořízeny další akvizice z lesnictví a dřevařského průmyslu (dlabačka, saně na dlouhé dřevo, těžké okované saně na dřevo, historické typy motorových pil, soubor lesnického náčiní aj.). Zcela mimořádným akvizičním počinem, dokumentujícím výbornou spolupráci se státním podnikem Lesy ČR, byl pak na sklonku roku 2024 realizovaný převod formou daru celé historické výrobní linky Semenářského závodu v Týništi nad Orlicí. Vše bylo přepraveno a uloženo v depozitární karanténě NZM Ohrada, celý soubor cca 34 předmětů a

strojů pak bude následně očištěn a konzervován v roce 2025. Tento soubor by měl být v budoucnu umístěn v plánované stálé expozici Lesnické mechanizace v čáslavské pobočce NZM.

Do podsbírky Zoologie byla zařazena do Sallačovy sbírky kostra samice ovce aljašské. Jedná se o americký druh, místně vzácný, který je málo chován i v severoamerických zoo a v Evropě jsou jen dvě chovné skupiny, a to v zoo Plzeň a německém Wildparku. Z tohoto hlediska se v rámci střední Evropy jedná o vzácnější akvizici.

V podsbírce Myslivost byla založena tzv. Kolářova sbírka, která obsahuje kulobrokovou kozlici, 8 kusů trofejí srnčí zvěře, 1 kus jelení trofeje, 1 kus mufloní trofeje a raritní preparát posledního legálně uloveného tetřeva v tehdejší Československu. Dále myslivecké předměty běžné potřeby, užité umění (předměty) s loveckou tematikou, odznaky dokladující mysliveckou a kynologickou spolkovou činnost a jelení paroží (nepravidelný čtrnáctérák) na dřevěné řezané hlavě. V roce 2024 došlo v rámci podsbírky také na konzervaci a hloubkové čištění první části loveckých tesáků a krátkých zbraní, včetně jejich patřičného uložení v nových boxech.

V podsbírce Rybářství přibyla jako dlouhodobá výstava na panelech Kapr, člověk a krajina, která byla zapůjčována dalším subjektům (Střední rybářská škola Třeboň aj.).

Akviziční a sbírkotvorné činnosti pobočky NZM Ohrada velmi pomohla cílená medializace v pořadu ČT Toulavá kamera včetně stejnojmenné knižní edice (vydání č. 39), kdy byla v reportáži představena činnost restaurátorské i konzervační dílny.

V roce 2024 se také pracuje na zásadně nových způsobech dlouhodobého uložení sbírkových předmětů. Byly pořízeny obalové archivní krabice z nekyselého papíru a transportní bedny, do kterých jsou a nadále budou postupně ukládány v depozitářích vzácné sbírkové předměty – lovecké tesáky, krátké palné zbraně, měřicí přístroje aj. Jde zejména o kvalitu mikroprostředí uložení sbírkových předmětů, včetně protiprašných opatření. S tím souvisí i další provedené úpravy oken (izolace, stínění) v depozitářích, doplnění regálů a také stabilizace teplotního a vlhkostního komfortu jednotlivých depozitářů včetně proudění vzduchu. Lze konstatovat, že se v roce 2024 podařilo nastavit do budoucna stabilní prostředí depozitářů, které zcela odpovídá požadavkům státních norem i interních muzejních směrnic na ukládání a uchovávání sbírkových předmětů kulturní povahy.

Druhou fází pokračovala v depozitářích i dalších prostorách výměna zářivkových těles a trubic za úsporné a bezpečnější LED zářivky (I. fáze 2023). V souvislosti s nastavením stabilního prostředí v depozitářích pomocí izolace oken a synchronního zapojení procesu odvlhčování a temperace došlo k prokazatelným úsporám v odběru NT i VT elektrické energie oproti roku 2023.

V roce 2024 byla zřízena v rámci efektivnějšího využití provozních prostor z místnosti bývalé ředitelny badatelná, která je zároveň vhodným depozitářem na uložení sbírkových předmětů citlivé povahy (papíry, herbáře, fotografie, grafiky, mapy aj.). Tato místnost byla vybavena souborem speciálně na míru vyrobených skříní s policemi z masivního dřeva se zesílenou nosností. Přesun sbírkových předmětů náležejících do podsbírky Lesnictví do nové místnosti vyřeší oddělení obou podsbírek a další zvýšení kvality uložení sbírkových předmětů podsbírky Zoologie a jejích dalších akvizic v depozitáři D1.

V návaznosti na provedené úpravy vstupu muzea v minulém roce byly osazeny figuríny kočího a lovce, které oděny do dobového loveckého oblečení zobrazují zakladatele ohradského muzea Václava Špatného a Jana Adolfa Schwarzenberga. Před dokončenou expozici Muzejních pohádkových sklepů byla umístěna figurína historické postavy „šumavského obra“ Rankla Seppa Klostermanna v životní velikosti. Expozice byla zpřístupněna veřejnosti ve zkušebním provozu od června 2024 a setkala se s velkým zájmem návštěvníků.

V tzv. Modrém pokoji byla provedena výmalba interiéru a jeho doplnění historizující dobovou skříní z masivu. Prostor slouží kromě zázemí lektorské učebny také jako jednací a reprezentační místnost, zejména při zahajovacím večeru Země živitelky, ale také pro potřeby muzea.

Ve Velkém sále (někdy bývá označován také jako Hodovní) bylo dokončeno víceleté restaurování ikonického parohového nábytku. Následovat v roce 2025 bude restaurování historického stolu – xylotéky – a příprava procesu restaurování ornamentálního koberce z 48 kusů liščích kožichů.

V září 2024 se při extrémních srážkách projevily jejich účinky také v NZM Ohrada, avšak díky včasnému zásahu pracovníků pobočky se povedlo zamezit nenapravitelným škodám na sbírkovém a knihovním fondu. Došlo sice k malému zatečení do stropu knihovny a stropu Velkého sálu s barokními freskami, ovšem jen s minimálními škodami. Byla také dočasně zaplavena expozice Muzejní pohádkové sklepy, kde však je s takovými situacemi počítáno – technika je pořízena s odolností na cca 90 % vlhkosti prostředí a mobiliář i exponáty jsou ve výšce cca 60 cm nad úrovní podlahové kamenné rovnániny.

Na sklonku roku 2024 byla zahájena kompletní renovace expozice Sallačova sbírka s doplněním čtyř zvuků jelenovitých a také dílčí, první fáze kompletní renovace expozice Rybářství, kde bude doplněn elektronický informační kiosek a animace historických rytin na téma stavby rybníků a jejich výlovů.

5.2.5 NZM Ostrava

Muzeum potravin a zemědělských strojů

Vítkovice 3033, 703 00 Ostrava-Vítkovice

Expozice: depozitáře zemědělské techniky, Galerie českých potravin, Depozitář potravin

Návštěvnost v roce 2024: 34 744

Situace v roce 2023

Rok 2024 byl třetí kompletní sezonou Národního zemědělského muzea Ostrava. Dokonce pobočka nemusela omezovat provoz pro návštěvníky z hlediska oprav. Z pohledu akvizic se podařilo získat několik zajímavých exponátů. Pro budoucí expozici o obilovinách byl získán z Bystřice u Nýdku větrný mlýnek, tzv. wiatrak, jedná se o mlýnské složení a větrnou turbínu s převodovou tyčí. Dřevěné části byly ošetřeny v termokomoře Národního muzea v přírodě na pracovišti ve Frenštátě pod Radhoštěm. Dále byly získány dva stacionární skříňové elektromotory značek Sousedík a Siemens a podařilo se demontovat řeznickou transmisní technologii i s elektromotorem v jednom z měšťanských domů v Příboře. Tyto artefakty budou po ošetření a zprovoznění prezentovány ve studijních depozitářích.

Na počátku března 2024 byla deinstalována výstava Zemědělství 4.0, která byla otevřena již na jaře roku 2022. Jako doplňková byla připravena v hlavním výstavním prostoru v 1. NP výstava A(l)griculture. Jednalo se o obrázky vygenerované umělou inteligencí, jak si představuje

budoucnost tzv. smart agriculture. Výstava byla ukončena o prázdninách a následovala instalace velké výstavy Rekultivace. Druhý život krajiny. Výstava se zaměřuje na proměny krajiny Ostravska a Karvinska od 19. století, která byla postižena těžbou uhlí a těžkým průmyslem, a také možnosti její rekultivace, ať už umělé, člověkem řízené nebo napravované samotnou přírodou. Na výstavě se podíleli pracovníci Katedry biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity, dále státní podnik DIAMO, OKD a.s. a řada dalších partnerů. Dalšími výstavními projekty v roce 2024 byly například Archeologie z nebe, Obrazy života našeho kraje nebo Černá fotosyntéza. V rámci spolupráce s destinačním managementem kraje se muzeum prezentovalo při několika aktivitách (Pojez festy) a z dotace Moravskoslezského kraje byla vytvořena Laboratoř přírodovědce v rámci výstavy Rekultivace, která přibližuje práci vědců především v terénu při zkoumání rekultivované přírody. Z významných akcí stojí za to zmínit Ostrava žije vínem, Lopni beczku – Ale fest, Krajskou zahrádkářskou výstavu, Ostravskou muzejní noc, Noc vědců a Vánoční trhy spojené s vánočními dílnami. Celkově expozice, výstavy a akce muzea navštívilo 56 815 lidí, z toho 34 744 v rámci standardního vstupného, což představuje 30% meziroční nárůst návštěvnosti. V roce 2024 pokračoval projekt přípravy nových expozic v interiéru a exteriéru z výzvy IROP ITI Ostravsko. Po studii byl vybrán dodavatel projektové dokumentace a koncem roku byla zahájena realizace této zakázky. Dále byla připravena projektová dokumentace a žádost do výzvy Modernizačního fondu pro pořízení fotovoltaické elektrárny na střechách muzea.

5.2.6 NZM Valtice (zahrnuje i referát Znojmo)

Muzeum vinařství, zahradnictví a krajiny

Náměstí Svobody 8, Valtice

Expozice: Národní expozice vinařství, Krajina Lednicko-valtického areálu, Tajemný život v půdě

Návštěvnost v roce 2024: 67 536

Expozice: Znojmo – Expozice pivovarnictví

Návštěvnost v roce 2024: 4 135

Rok 2024 přinesl valtické pobočce spoustu zajímavých příležitostí, nových výzev i plánů. Budova muzea, která v minulosti sloužila správě lichtenštejnských statků, odhalila nová tajemství. Na počátku 17. století zde působila dílna, ve které vznikal jeden z nejvíce ceněných materiálů světa – hedvábí. Patřila významnému rodu Lichtenštejnů a na jejím provozu se podílela v té době spousta významných odborníků a obchodníků. V dubnu 2024 byla tato významná událost připomenuta slavnostním umístěním pamětní desky na fasádu budovy muzea. Více informací o tomto období v historii stavby přinesla prezentace ve vestibulu muzea. Jemnost a krásu hedvábného materiálu připomněl svými ozdobami také vánoční program pro školy a školky. Společným pojítkem pro všechny pobočky zemědělského muzea se v roce 2024 stalo téma fotosyntéza. Naše muzeum se rozhodlo takto významnému procesu na zemi věnovat velkou pozornost a vytvořilo interaktivní výstavu s názvem Zázrak jménem fotosyntéza. Doprovázely ji odborné přednášky pro studenty středních škol i žáky ZŠ, lektorské programy i další aktivity. Realizací výstavy se výrazně prohloubila spolupráce se Zahradnickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně, a byl tak i umožněn vznik nových kontaktů s organizacemi, které se zabývají výzkumem pěstování rostlin a fotosyntézou (např. PSI, s.r.o.).

Velkou oblibu v posledních letech získaly zahradnické výstavy zaměřené na pěstování vybraných druhů rostlin (např. balkonové květiny, papriky, rajčata, dýně...). I v roce 2024 jsme rozšířili spolupráci s místními zahradnickými centry a firmami a vytvořili spoustu zajímavých výstav a akcí, které bychom rádi v příštích letech dále rozvíjeli.

V roce 2024 bylo snahou valtické pobočky svou činností oslovit a zaujmout široké spektrum návštěvníků a rozšířit spolupráci s dalšími organizacemi (např. gymnázii, Střední vinařskou školou, zámek Valtice...), což nám může v budoucnu pomoci prohloubit naše aktivity a podpořit výměnu znalostí a zkušeností. Vznikla také spousta zajímavých programů a přednášek pro základní i střední školy a počet účastníků těchto akcí se oproti předchozí sezoně výrazně zvýšil.

Valtická pobočka v roce 2024 také posílila sbírkový fond o dva klínozápadkové lisy na hrozny, které dosud v muzejní sbírce vinařských lisů chyběly a vhodně ji tedy doplnily. V tomto roce vyvrcholila příprava kritického katalogu mapujícího část podsbírky Vinařství s názvem Sklepní hospodářství ve sbírce Národního zemědělského muzea zakončená jeho vydáním a současně byl dokončen rukopis dalšího kritického katalogu, který se zabývá sbírkovými předměty ve správě valtického muzea, tentokrát z podsbírek Ovocnictví a Zelinářství. Katalog nese pracovní název Zpracování ovoce a zeleniny.

5.3 Ekonomická část

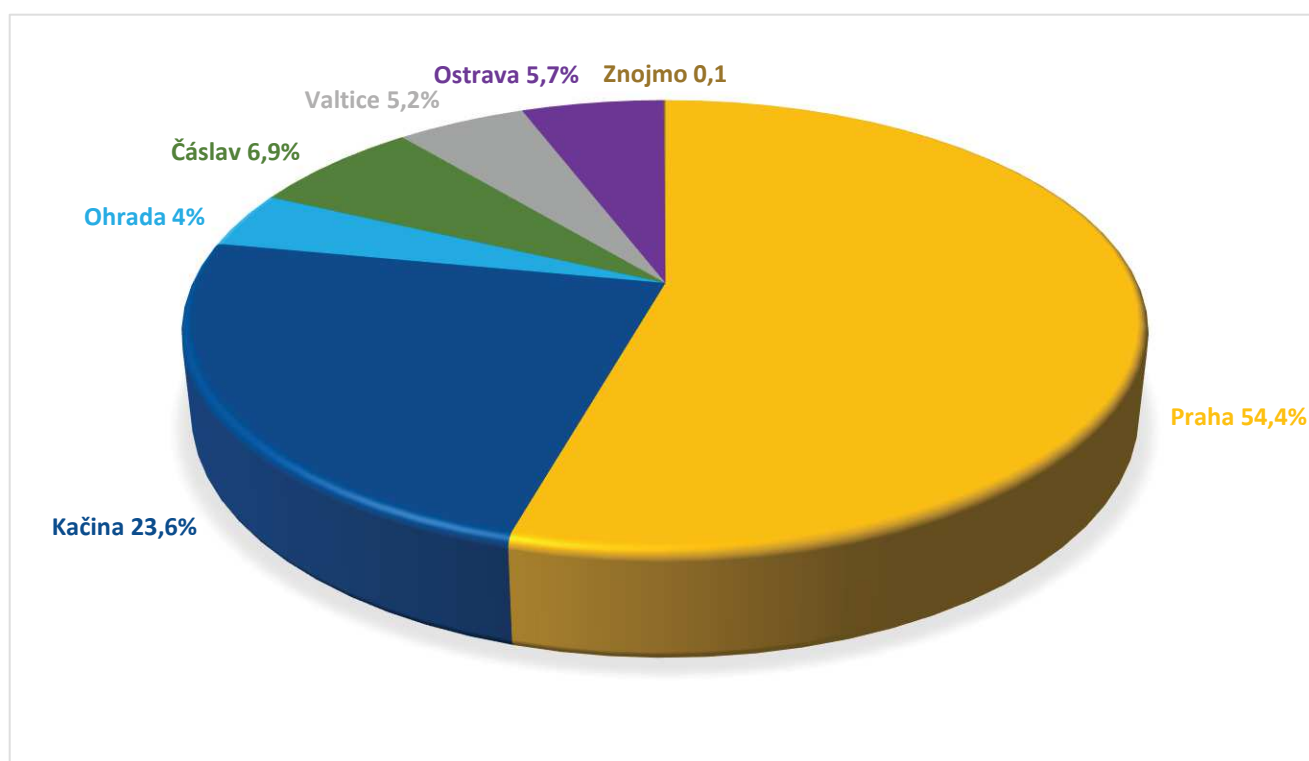
5.3.1 Příjmy ze vstupného

V roce 2024 činily příjmy ze vstupného na všech pobočkách NZM celkem 17 367 496 Kč. Oproti roku 2023 se snížily o 2 741 494,46 Kč.

Tab. 5: Přehled příjmů ze vstupného v roce 2024 podle poboček

Tržby za vstupné v Kč	Praha	Kačina	Ohrada	Čáslav	Valtice	Ostrava	Znojmo
leden	1 060 350	0	0	120	0	41 550	205,50
únor	1 172 640	3 530	0	600	0	76 880	808,50
březen	1 091 830	286 490	0	24 350	15 595	135 940	912
duben	717 370	283 080	11 940	45 670	44 935	228 694	528
květen	591 010	450 440	36 080	80 520	72 880	108 208	1 241,50
červen	565 380	343 570	71 460	499 210	72 265	40 654	835
červenec	524 410	777 150	80 380	142 250	130 645	28 688	2 033
srpen	616 430	804 940	194 010	161 280	138 030	87 148	2 128,50
září	625 840	248 660	206 940	78 570	91 995	82 969	1 167
říjen	772 660	285 880	53 040	62 980	264 405	17 230	1 709,50
listopad	883 340	47 140	37 220	108 630	31 660	62 278	770
prosinec	827 400	566 540	5 800	1 640	43 685	87 150	703,50
Celkem	9 448 660	4 097 420	699 070	1 205 820	906 095	997 389	13 042

Graf 3. Podíl na příjmu ze vstupného podle poboček v roce 2024.



5.3.2 Evropské fondy a rekonstrukce na pobočkách

Provozně nízkonákladový depozitář NZM v Čáslavi, registrační č. projektu: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001661, č. akce: 129V022002035, projekt se překloupil do fáze udržitelnosti, druhá zpráva o udržitelnosti byla podána k 22. 2. 2024.

Depozitárně-expoziční objekt NZM v Ostravě, registrační č. projektu: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001664, č. akce: 129V022002037, projekt se překloupil do fáze udržitelnosti, třetí zpráva o udržitelnosti byla podána k 25. 1. 2024.

Modernizace areálu a zefektivnění správy podsbírek NZM Valtice, registrační č. projektu: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001560, č. akce: 129V022002036, projekt se překloupil do fáze udržitelnosti, čtvrtá zpráva o udržitelnosti byla podána k 29. 4. 2024.

5.3.3 Přehled o čerpání investičních prostředků

5.3.3.1 Financování z fondu reprodukce majetku

FRM NZM byl využit zejména:

Na opravy a udržování všech poboček muzea, dále na expozice a výstavy.

Tabulka financování vybraných oprav a investic z FRM nad 300 000 Kč:

Název	Pobočka	V tis. Kč
Expozice Jede traktor	Praha	4 515
Výstava Fotosyntéza	Praha	4 371
Realizace reklamního poutače – nápis MUZEUM	Čáslav	911
Projekt Digitalizace knihovny	Kačina	377
Výstava Rekultivace	Ostrava	363

5.3.3.2 Evidenční dotační systém – Správa majetku ve vlastnictví státu

Pobočka Praha

PO NZM – Postupná obnova budovy NZM Praha 7 včetně vybavení, č. akce: 129V022002019, čerpání ve výši 11 494 757,76 Kč

Realizace multifunkčního sálu:

V roce 2024 byla dokončena rekonstrukce multifunkčního sálu.

V červnu 2024 byla zpracována projektová dokumentace na dokončení rekonstrukce multifunkčního sálu.

Následně byla vyhlášena veřejná zakázka na provedení rekonstrukce. Uchazeč s nejnížší nabídkovou cenou byl z důvodu mimořádně nízké nabídkové ceny vyřazen. Uchazeč s druhou nejnížší nabídkovou cenou od realizace ustoupil před podpisem smlouvy.

Na základě výsledků zadávacího řízení tak byla za zhotovitele díla určena společnost MOZIS s.r.o., se kterou byla uzavřena smlouva o dílo č. SML 360/007/2024 s cenou díla 10 327 406,89 Kč vč. DPH (dále SoD). Staveniště bylo zhotoviteli předáno dne 4. 9. 2024 a byly tak zahájeny práce na provádění díla s předpokládaným termínem dokončení díla 30. 11. 2024. Vzhledem ke skutečnostem zjištěným při realizaci díla došlo na základě dodatku k navýšení ceny díla a prodloužení termínu dokončení díla do 15. 12. 2024.

Dílo bylo dokončeno 15. 12. 2024 a v souladu s SoD převzato 27. 12. 2024.

V rámci uvedené akce došlo k dokončení rekonstrukce multifunkčního sálu a přilehlé kavárny. V dotčených prostorech byla dokončována elektroinstalace, slaboproudé rozvody, instalována audiotechnika, instalovány prostorové prvky pro zlepšení vnitřní akustiky a dokončeny povrchové úpravy. V kavárně byl instalován vestavěný nábytek a technologické vybavení baru.

Čerpané prostředky v roce 2024 na výše uvedenou akci:

stavební práce celkem (část z bankovní záruky)	11 349 930,06 Kč
z toho	
SMVS – ř. 6091	10 722 572,06 Kč
vlastní zdroje (bankovní záruka)	627 358,00 Kč
výkon technického dozoru investora a autorského dozoru, ř. 6012	375 305,70 Kč
projektová příprava, ř. 6011	396 880,00 Kč

PO NZM – Postupná realizace expozic NZM Praha 7, č. akce: 129V022002017, čerpání ve výši 3 265 917,49 Kč

V rámci výše uvedené akce byla v roce 2024 realizována „Úprava otopné soustavy a doplnění VZT výstavních prostor“ a „Úprava a doplnění systému Měření a Regulace pro UT a VZT“. Uvedené realizace byly provedeny, a to podle projektové dokumentace zpracované v roce 2023.

Na základě výsledků zadávacího řízení pro akci „Úprava otopné soustavy...“ byla za zhotovitele díla určena společnost MOZIS s.r.o., se kterou byla uzavřena smlouva o dílo č. SML 51/007/2024 s cenou díla 1 364 625,13 Kč vč. DPH (dále SoD). Staveniště bylo zhotoviteli předáno dne 25. 3. 2024 a byly tak zahájeny práce na provádění díla s termínem dokončení díla 23. 6. 2024. Vzhledem ke skutečnostem zjištěným při realizaci díla došlo na základě dodatku k navýšení ceny díla na 1 436 856,08 Kč vč. DPH. Dílo bylo dokončeno a předáno dne 12. 6. 2024.

Na základě výsledků zadávacího řízení pro akci „Úprava a doplnění systému Měření a Regulace ...“ byla za zhotovitele díla určena společnost ELWA spol. s r.o., se kterou byla uzavřena smlouva o dílo č. SML 52/007/2024 s cenou díla 1 743 985,10 Kč vč. DPH (dále SoD). Staveniště bylo zhotoviteli předáno dne 25. 3. 2024 a byly tak zahájeny práce na provádění díla s termínem dokončení díla 23. 6. 2024. Vzhledem ke skutečnostem zjištěným při realizaci díla došlo na základě dodatku k navýšení ceny díla na 1 764 084,41 Kč vč. DPH. Dílo bylo dokončeno a předáno dne 12. 6. 2024.

V rámci uvedených akcí došlo k úpravě systému měření a regulace kotelny, doplnění automatického ovládání VZT expozic, oddělení samostatného okruhu vytápění kanceláří od ostatních prostor muzea a k úpravě a doplnění VZT stávajícího systému větrání expozic.

Čerpané prostředky v roce 2024 na výše uvedenou akci:

stavební práce, ř. 6091	3 200 940,49 Kč
výkon technického dozoru investora, ř. 6012	64 977,00 Kč

SPO NZM – Kompletní rekonstrukce světlíku knihovny zámku Kačina a jeho technické zhodnocení, č. akce: 129V052009902, čerpání ve výši 96 800,00 Kč

V roce 2024 byl proveden průzkum konstrukce a zpracována dokumentace pro projednání se zástupci památkové péče. V roce 2025 bude dokončena dokumentace pro provedení stavby a provedena rekonstrukce světlíku.

Čerpané prostředky v roce 2024 na výše uvedenou akci:

projektová příprava, ř. 6011	96 800,00 Kč
------------------------------	--------------

5.3.3.3 Přehled o čerpání dotací

Dotace Ministerstva kultury z programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II. v části D (dále jen ISO D).

PO NZM – Restaurování sbírkových předmětů: sádrové plastiky vázy a malovaného paravánu – 1. etapa – ISO II D, č. akce 129V052009904, čerpání ve výši 396 000 Kč

V roce 2024 bylo úspěšně realizováno díky finanční podpoře z programu ISO II D odborné restaurování vázy a první etapa restaurování malovaného paravánu z mobiliárního fondu zámku Kačina.

U vázy byla restaurováním zajištěna statická stabilita objektu, odvrácena další degradace a obnoven původní vzhled. Po nezbytném zajištění prostoru kolem vázy (dostatečný odstup od objektu) je možné vázu opět vystavit v knihovně, například vrátit ji do středu centrální části knihovny, kam byla původně navržena. Z dotace ISO D bylo čerpáno 301 000 Kč a 400 Kč z vlastních zdrojů.

Malovaný paraván patří k souboru původního vybavení zámku Kačina a z této pozice je výjimečným sbírkovým předmětem Národního zemědělského muzea. Prozatím k němu chyběly bližší informace. Paraván byl v minulosti poškozen zejména mechanicky (četné odřeniny, protržení plátna) a působením vlhkosti, které vedlo k vytvoření skvrn, ke ztrátě barevné vrstvy i podkladového plátna zejména ve spodních partiích paravánu. Vzhledem k finanční náročnosti bylo restaurování díla rozděleno do dvou etap. V první etapě byl proveden podrobný průzkum, který potvrdil, že je malba poměrně náchylná na aplikaci různých materiálů a technologií (vlhkost, zvýšená teplota). Plátno bylo sejmuto z rámu, očištěno suchou cestou, defekty byly zceleny, podlepeny z rubu a nažehleny na nové plátno.

Z dotace ISO bylo čerpáno 95 000 Kč v této první etapě restaurování. Za účelem zajištění financování druhé etapy restaurování paravánu byla podána žádost o poskytnutí dotace z titulu ISO II/D MK ČR 2025.

Projekt **Zpřístupnění kulturních a historických hodnot zámecké knihovny Kačina vytvořením digitální knihovny Kramerius – I. Etapa** byl podpořen v dotačním programu Národní plán obnovy – Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek II. Přidělenou dotaci zprocesovalo Ministerstvo kultury.

PO NZM – Zpřístupnění kulturních a historických hodnot zámecké knihovny Kačina vytvořením digitální knihovny Kramerius – I. Etapa-Národní plán obnovy, č. akce: 129V05109905, čerpání ve výši 1 692 954,89 Kč

Cílem projektu je podpora digitalizace kulturního dědictví ČR prostřednictvím inovativních technologií maximálně šetrných k životnímu prostředí. Cíl byl splněn realizací projektové dokumentace: nákupem hardwaru, instalací a implementací softwaru a přípravy předmětů k digitalizaci. Knižní digitalizační pracoviště NZM se podařilo úspěšně vytvořit. Díky projektu získalo NZM „digitalizační linku“ skládající se z knižního skeneru a postprocessingové stanice HP včetně grafického monitoru. Vznik digitální knihovny Kramerius je zásadním bodem prezentační strategie NZM. Digitální knihovna Kramerius položila základ pro prezentační strategii NZM mimo eSbírky a umožňuje prezentovat prakticky jakékoliv 2D a zvukové digitalizáty, zaškolení v práci s digitální knihovnou výrazně zvýšilo digitalizační kompetence NZM.

5.4 Hospodaření organizace

Provozní příspěvek zřizovatele pro rok 2024 byl stanoven na 108 400 077 Kč, tento příspěvek nebyl považován za dostačující. NZM od začátku roku podnikalo veškeré úsporné kroky tak, aby výsledek hospodaření v hlavní činnosti neskončil záporně. I díky podpoře zřizovatele bylo dosaženo kladného výsledku ve výši 6 076,72 Kč. Příspěvek od zřizovatele byl totiž navýšen o 71 799,46 Kč (vyrovnání ztrát tržeb), o 2 783 907,50 Kč (účelově na nákup výpočetní techniky) a dále o 4 562 298 Kč (na provoz). Celkový příspěvek zřizovatele byl tedy nakonec ve výši 115 818 081,96 Kč.

Celkové náklady v hlavní činnosti činily 170 249 628,04 Kč a celkové výnosy v hlavní činnosti činily 1 170 255 704,76 Kč.

Výsledek hospodaření NZM (za hlavní a vedlejší činnost) je 1 870 557,36 Kč.

5.5 Personální údaje

V roce 2024 bylo v NZM 96,35 přepočtených úvazků v rámci hlavní činnosti (89,5) včetně zaměstnanců v projektech výzkumu z Ministerstva kultury NAKI III. (6,85).

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

pro zřizovatele státní příspěvkové organizace

Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky státní příspěvkové organizace **Národní zemědělské muzeum, s. p. o.** (dále také „Organizace“), sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2024, výkazu zisku a ztráty, přehledu o změnách vlastního kapitálu a přehledu o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2024, a přílohy této účetní závěrky, včetně významných (materiálních) informací o použitých účetních metodách. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě 1 přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o. k 31. 12. 2024 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a peněžních toků za rok končící 31. 12. 2024 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Odpovědnost generálního ředitele Organizace za účetní závěrku

Generální ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je generální ředitel Organizace povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy generální ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení jeho činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

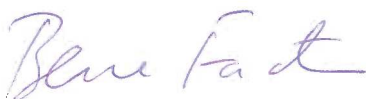
Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti generální ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky generálním ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat generálního ředitele Organizace mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 8. 4. 2025

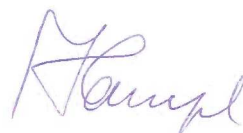


BENE FACTUM a.s.

Evidenční č. oprávnění KA ČR 480

Kodaňská 1441/46, Vršovice

101 00 Praha 10



Ing. Karel Hampl

Evidenční č. oprávnění KA ČR 0005

IČO: 75075741
Kapitola: 329
Právní forma: Příspěvková organizace
Okamžik sestavení: 24.02.2025 11:03:41
Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

ROZVAHA

Sestavená k 31.12.2024

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Kostelní 1300/44, 17000 Praha 7 - Holešovice

MÚZO Praha s.r.o.

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Dita Drozdová
E-mail osoby odpovědné za sestavení: dita.drozdova@nzm.cz
Telefon osoby odpovědné za sestavení: 607093334

				1	2	3	4
				ÚČETNÍ OBDOBÍ			
				BĚŽNÉ			
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	MINULÉ (netto)	
AKTIVA	AKTIVA CELKEM		1 402 848 792,17	307 022 611,03	1 095 826 181,14	1 085 615 832,29	
A.	Stálá aktiva		1 233 533 797,64	305 677 866,11	927 855 931,53	922 973 506,38	
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		15 562 183,65	12 068 418,47	3 493 765,18	4 002 429,62	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00	
A.I.2.	Software	013	9 793 697,49	7 497 173,91	2 296 523,58	2 020 934,82	
A.I.3.	Ocenitelná práva	014	2 856 745,00	1 940 442,00	916 303,00	1 189 627,00	
A.I.4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00	
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	2 353 275,56	2 353 275,56	0,00	0,00	
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	549 465,60	277 527,00	271 938,60	276 236,60	
A.I.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	9 000,00	0,00	9 000,00	515 631,20	
A.I.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00	
A.I.9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00	
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek		1 217 971 613,99	293 609 447,64	924 362 166,35	918 971 076,76	
A.II.1.	Pozemky	031	71 249 844,18	0,00	71 249 844,18	71 249 844,18	
A.II.2.	Kulturní předměty	032	10 818 258,24	0,00	10 818 258,24	10 447 751,24	
A.II.3.	Stavby	021	848 800 612,24	126 704 447,81	722 096 164,43	695 352 908,60	
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	239 467 601,35	131 427 933,88	108 039 667,47	104 686 850,00	
A.II.5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	197 652,80	53 851,00	143 801,80	156 989,80	
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek		35 423 214,95	35 423 214,95	0,00	0,00	
A.II.7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	0,00	0,00	0,00	0,00	
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	12 014 430,23	0,00	12 014 430,23	37 007 912,94	

24.02.2025 11:03:41

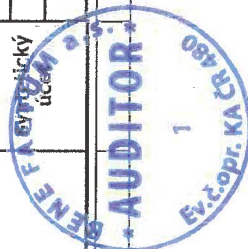


Položka	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			1	2	3	4
			BĚŽNÉ			
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	MINULÉ (netto)
A.II.9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	0,00	0,00	0,00	68 820,00
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.5.	Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky		0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupných úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva		169 314 994,53	1 344 744,92	167 970 249,61	162 642 325,91
B.I.	Zásoby		737 617,62	0,00	737 617,62	571 596,66
B.I.1.	Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Materiál na skladě	112	109 636,36	0,00	109 636,36	0,00
B.I.3.	Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.4.	Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.5.	Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.6.	Výrobky	123	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.7.	Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.8.	Zboží na skladě	132	617 981,26	0,00	617 981,26	561 596,66
B.I.9.	Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.10.	Ostatní zásoby	139	10 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00
B.II.	Krátkodobé pohledávky		138 565 881,33	1 344 744,92	137 221 136,41	128 609 483,72
B.II.1.	Odběratelé	311	366 549,97	1 000,00	365 549,97	404 522,02
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy		2 182 869,68	0,00	2 182 869,68	2 388 638,77
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	0,00	0,00	0,00	209,58
B.II.6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0,00	0,00



					1	2	3	4
					ÚČETNÍ OBDOBÍ			
					BĚŽNÉ			
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	MINULÉ (netto)		
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	79 620,83	0,00	79 620,83	105 518,01		
B.II.10.	Sociální zabezpečení	336	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.11.	Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.12.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.13.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.15.	Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.II.30.	Náklady příštích období	381	634 250,97	0,00	634 250,97	697 463,51		
B.II.31.	Příjmy příštích období	385	46 544,50	0,00	46 544,50	48 600,00		
B.II.32.	Dohadné účty aktivní	388	133 575 298,51	0,00	133 575 298,51	124 665 331,08		
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	1 680 746,87	1 343 744,92	337 001,95	299 200,75		
B.III.	Krátkodobý finanční majetek		30 011 495,58	0,00	30 011 495,58	33 461 245,53		
B.III.1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.III.2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.III.3.	Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.III.4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.III.5.	Jiné běžné účty	245	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.III.9.	Běžný účet	241	28 298 085,54	0,00	28 298 085,54	32 042 854,49		
B.III.10.	Běžný účet FKSP	243	1 352 896,04	0,00	1 352 896,04	1 133 750,04		
B.III.15.	Ceniny	263	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.III.16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	0,00		
B.III.17.	Pokladna	261	360 514,00	0,00	360 514,00	284 641,00		

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ	
		BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA	PASIVA CELKEM	1 095 826 181,14	1 085 615 832,29



24.02.2025 11:03:41

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1		2	
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ	MINULÉ		
C.	Vlastní kapitál		945 948 856,40	944 347 239,70		
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		928 898 201,53	923 714 994,88		
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	401	675 805 611,36	668 794 137,60		
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	253 092 590,17	255 076 333,28		
C.I.4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00		
C.I.5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	0,00	0,00		
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	0,00	-155 476,00		
C.I.7.	Opravy předcházejících účetních období	408	0,00	0,00		
C.II.	Fondy účetní jednotky		15 180 097,51	18 674 962,67		
C.II.1.	Fond odměn	411	1 403 695,24	1 403 695,24		
C.II.2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	398 349,04	778 344,04		
C.II.3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	5 311 241,21	3 353 959,06		
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	0,00	0,00		
C.II.5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	8 066 812,02	13 138 964,33		
C.III.	Výsledek hospodaření		1 870 557,36	1 957 282,15		
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		1 870 557,36	1 957 282,15		
C.III.2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00		
C.III.3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	0,00	0,00		
D.	Cizí zdroje		149 877 324,74	141 268 592,59		
D.I.	Rezervy		2 499 422,00	2 645 832,00		
D.I.1.	Rezervy	441	2 499 422,00	2 645 832,00		
D.II.	Dlouhodobé závazky		160 700,00	100 000,00		
D.II.1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00		
D.II.2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00		
D.II.4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	100 000,00	100 000,00		
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	60 700,00	0,00		
D.II.8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	0,00	0,00		
D.III.	Krátkodobé závazky		147 217 202,74	138 522 760,59		
D.III.1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00		
D.III.4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00		
D.III.5.	Dodavatelé	321	2 234 063,90	2 754 924,89		
D.III.7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	644 099,26	689 093,79		
D.III.9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00		

24.02.2025 11:03:41



Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1		2	
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ	MINULÉ		
D.III.10.	Zaměstnanci	331	4 593 995,00	3 800 789,00		
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	0,00	0,00		
D.III.12.	Sociální zabezpečení	336	1 740 352,00	1 357 009,00		
D.III.13.	Zdravotní pojištění	337	741 049,00	594 963,00		
D.III.14.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00		
D.III.15.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00		
D.III.16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	529 596,00	361 096,00		
D.III.17.	Daň z přidané hodnoty	343	155 506,00	173 172,00		
D.III.18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0,00		
D.III.19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	0,00	0,00		
D.III.20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	0,00	0,00		
D.III.32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	133 644 081,96	124 869 785,00		
D.III.35.	Výdaje příštích období	383	1 892 438,98	2 662 511,41		
D.III.36.	Výnosy příštích období	384	184 774,74	130 301,90		
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	389	710 000,00	955 000,00		
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	147 245,90	174 114,60		

Razítko:

Sestavil: DUBOVÁ Aleš

Telefon: 776 438 874

Datum a podpis: 24-02-2025

Kontroloval: Ing. JIDOVSKÁ IVEA

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM, s. p. o.

Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7

IČ: 75075741, DIČ: CZ75075741 -2-

Schválil: Ing. NOVÁK ZDENĚK

Telefon: 778 380 633

Datum a podpis: 24-02-2025



IČO: 75075741
Kapitola: 329
Právní forma: Příspěvková organizace
Okamžik sestavení: 24.02.2025 11:03:41
Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ
VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
Sestavený k 31.12.2024
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Kostelní 1300/44, 17000 Praha 7 - Holešovice
Dita Drozdová
dita.drozdova@nzm.cz
607093334

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení:
E-mail osoby odpovědné za sestavení:
Telefon osoby odpovědné za sestavení:

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		170 249 628,04	7 051 879,03	167 702 794,08	6 356 741,39
A.I.	Náklady z činnosti		170 003 613,84	7 051 879,03	167 301 048,28	6 356 741,39
A.I.1.	Spotřeba materiálu	501	5 508 796,00	112 489,98	4 461 157,34	88 688,24
A.I.2.	Spotřeba energie	502	9 644 000,83	940 358,22	11 825 093,52	744 929,58
A.I.3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Prodané zboží	504	0,00	614 857,99	390,56	712 245,91
A.I.5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	0,00	0,00	-849 000,46	0,00
A.I.6.	Aktivace oběžného majetku	507	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.8.	Opravy a udržování	511	12 928 069,79	566 501,17	12 876 400,33	129 396,90
A.I.9.	Cestovné	512	689 339,44	0,00	570 283,00	0,00
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	513	112 795,80	0,00	143 780,65	0,00
A.I.11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.12.	Ostatní služby	518	33 039 909,10	783 744,53	29 947 685,65	526 301,20
A.I.13.	Mzdové náklady	521	53 899 443,00	2 955 048,00	55 837 428,50	3 051 977,50
A.I.14.	Zakonné sociální pojištění	524	17 267 745,47	985 265,53	18 099 553,60	1 006 161,40
A.I.15.	Jiné sociální pojištění	525	151 016,00	703,00	157 068,27	1 762,73
A.I.16.	Zakonné sociální náklady	527	634 491,39	0,00	1 261 412,38	0,00
A.I.17.	Jiné sociální náklady	528	1 610 570,00	0,00	1 205 646,00	0,00
A.I.18.	Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.19.	Daň z nemovitostí	532	68 299,00	0,00	57 421,00	0,00
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	538	26 719,09	0,00	25 656,30	0,00

24.02.2025 11:03:41



Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.I.22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.23.	Jiné pokuty a penále	542	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.25.	Prodaný materiál	544	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.26.	Manka a škody	547	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.27.	Tvorba fondů	548	-178 985,00	0,00	-300 781,50	0,00
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	28 325 167,61	92 910,61	28 204 199,91	95 277,93
A.I.29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	68 820,00	0,00	6 501,00	0,00
A.I.31.	Prodané pozemky	554	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	-146 410,00	0,00	0,00	0,00
A.I.33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	-963 757,75	0,00	386 293,38	0,00
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557	1 113 850,30	0,00	0,00	0,00
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	5 481 698,44	0,00	2 743 098,34	0,00
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	549	722 035,33	0,00	641 760,51	0,00
A.II.	Finanční náklady		246 014,20	0,00	401 745,80	0,00
A.II.1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.2.	Úroky	562	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.3.	Kurzové ztráty	563	3 575,54	0,00	180,62	0,00
A.II.4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	155 476,00	0,00	299 780,50	0,00
A.II.5.	Ostatní finanční náklady	569	86 962,66	0,00	101 784,68	0,00
A.III.	Náklady na transfery		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Náklady vybraných ústředních institucí na transfery	571	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Náklady vybraných místních institucí na transfery	572	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.	Daň z příjmů		0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0,00	0,00	0,00	0,00



Číslo položky		Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
				1	2	3	4
				BĚŽNÉ		MINULÉ	
				Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM			170 255 704,76	8 916 359,67	167 709 773,64	8 307 043,98
B.I.	Výnosy z činnosti			34 574 825,61	8 916 359,67	35 927 432,48	8 307 043,98
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků		601	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb		602	18 192 545,55	92 058,84	20 656 826,96	391 401,42
B.I.3.	Výnosy z pronájmu		603	0,00	7 708 443,81	1 500,00	6 396 675,88
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží		604	427 191,80	455 865,48	234 367,00	776 152,21
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů		609	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení		641	8 940,58	0,00	4 632,00	0,00
B.I.10.	Jiné pokuty a penále		642	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.11.	Výnosy z vyřazených pohledávek		643	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálu		644	214 494,90	0,00	439 118,78	0,00
B.I.13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku		645	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků		646	40 011,00	0,00	52 865,60	0,00
B.I.15.	Výnosy z prodeje pozemků		647	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.16.	Čerpání fondů		648	13 780 489,80	0,00	14 179 678,42	0,00
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti		649	1 911 151,98	659 991,54	358 443,72	742 814,47
B.II.	Finanční výnosy			0,00	0,00	5 554,08	0,00
B.II.1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů		661	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.2.	Úroky		662	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.3.	Kurzové zisky		663	0,00	0,00	54,08	0,00
B.II.4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou		664	0,00	0,00	5 500,00	0,00
B.II.6.	Ostatní finanční výnosy		669	0,00	0,00	0,00	0,00
B.IV.	Výnosy z transferů			135 680 879,15	0,00	131 776 787,08	0,00
B.IV.1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů		671	135 680 879,15	0,00	131 776 787,08	0,00
B.IV.2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů		672	0,00	0,00	0,00	0,00



		ÚČETNÍ OBDOBÍ			
		1	2	3	4
		BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost
C.	VÝSLEDEK HOSPODÁŘENÍ				
C.1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-	6 076,72	1 864 480,64	6 979,56
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-	6 076,72	1 864 480,64	6 979,56
					1 950 302,59
					1 950 302,59

Sestavili:	DUBOVÁ Alena	Razítko:	Kontroloval:	Ing. ŠIDOVSKÁ IVETA	Schválili:	Ing. NOUŠEK ADELNĚK
Telefon:	776 438 874	NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM, s. p. o.			Telefon:	778 880 653
Datum a podpis:	12 4-02-2025	Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7			Datum a podpis:	12 4-02-2025
		IČ: 75075741, DIČ: CZ75075741	-2-			



IČO: 75075741

Kapitola: 329

Právní forma: Příspěvková organizace

Okamžik sestavení: 24.02.2025 11:03:42

Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

PŘÍLOHA

Sestavená k 31.12.2024

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Národní zemědělské muzeum, s.p.o.

Kostelní 1300/44, 17000 Praha 7 - Holešovice

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Dita Drozdová

E-mail osoby odpovědné za sestavení: dita.drozdova@nzm.cz

Telefon osoby odpovědné za sestavení: 607093334

A.1. Informace podle § 7 odst. 3 zákona

Účetní jednotka používá účetní metody způsobem, který vychází z předpokladu, že bude nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že u ní nenastala žádná skutečnost, která by ji omezovala nebo ji zabráňovala v této činnosti pokračovat i v dohledné budoucnosti.

A.2. Informace podle § 7 odst. 4 zákona

A.3. Informace podle § 7 odst. 5 zákona

1) Jednotlivé složky dlouhodobého majetku, se kterými přísluší muzeum nakládat, jsou dány směrnou účetní osnovou a účtovým rozvrhem a označovány příslušnými syntetickými a analytickými účty, členění se dále po jednotlivých střediscích (sifediska IROP jsou samostatnými majetkovými a funkčními celky) takto:

a) Hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek zachycený v účetnictví:

1. dlouhodobý nehmotný majetek (DNM) - je nehmotný majetek v ocenění nad 60 tis. Kč a s dobou použitelnosti delší než 1 rok (zejména výsledky VaV, software, ocenitelná práva apod.) - odpisuje se,
2. drobný dlouhodobý nehmotný majetek (DDNM) - je pořízený za cenu v rozpětí 7 až 60 tis. Kč vč., s dobou použitelnosti delší než 1 rok - odpisuje se jednorázově při pořízení,
3. poskytnuté zálohy na pořízení tohoto majetku (body 1 a 2),
4. dlouhodobý hmotný majetek (DHM) - je hmotný majetek v ocenění nad 40 tis. Kč s dobou použitelnosti delší než 1 rok, a to:

A) bez ohledu na výši pořizovací ceny:

- pozemky neodpisují se,
- budovy, stavby a další díla odpisují se,
- nemovitě kulturní památky evidované s nulovou pořizovací cenou neodpisují se,
- ovocné sítomý a keře na souvíslem pozemku odpisují se,
- umělecká díla k doplnění interiéru se vstupní cenou nad 10 tis. Kč (jejich evidence musí být doplněna fotodokumentací) neodpisují se,
- B) v závislosti na výši pořizovací ceny:

- samostatné movité věci v pořizovací ceně nad 40 tis. Kč a jejich soubory se samostatným technickoekonomickým určením, kde pořizovací cena jednotlivé části je vyšší než 40 tis. Kč - vše s použitelností nad 1 rok - odpisují se,

- drobný dlouhodobý hmotný majetek (DDHM) - NZM do této kategorie zařazuje majetek v ocenění od 1 000 do 40 tis. Kč včetně - odpisuje se jednorázově při pořízení,

5. poskytnuté zálohy na majetek uvedený pod písm. B),

6. propagační materiál a publikační výstupy pořízené v rámci vědy a výzkumu se používá k bezúplatnému předání (v konkrétních případech, např. spolupráce se sponzory, VIP, mediálními partnery a

návštěvníky NZM nebo jako ceny a odměny pro vítěze soutěží, anket návštěvníků pořádaných NZM apod.) operativní evidence,

7. publikační výstupy pořízené v rámci vědy a výzkumu určené k prodeji - režim zásob A,

8. zboží určené k prodeji - režim zásob A,

9. peněžní prostředky, cenniny a pohledávky - inventurní režim.

b) Majetek podléhající zvláštnímu režimu:

1. předměty muzejní a galerijní hodnoty a jejich soubory (Zákon 122/2000Sb.),

2. knihovny a jiné sbírky (Zákon 257/2001Sb.),

3. movité a (neoceněné) nemovitě kulturní památky a jejich soubory (Zákon 20/1987Sb.),

4. výtvarná díla a umělecké předměty, pokud jsou součástí stavby (Zákon 121/2000Sb.).

24.02.2025 11:03:42



2) Zásady pořizování a oceňování majetku:
a) NZM jako státní PO pořizuje a nabývá veškerý majetek pro stát.
b) Při oceňování majetku se řídí zejména § 25 Zákona 563/1991Sb., Vyhláškou 410/2009Sb. a ČÚS.
c) Při oceňování sbírek muzejní povahy, u kterých není známo ocenění, se oceňuje cenou 1 Kč; pokud dochází ke změnám v jejím rozsahu, ocenění léto sbírky se nemění.
d) Sběrka NZM byla zaevidována do účetnictví k 31. 12. 2011 a oceněna fixní cenou 1 Kč.
3) Způsoby pořizování a oceňování dlouhodobého majetku účetně zachyceného jsou ve smyslu uvedených norem v podmínkách NZM následující:
Způsob pořízení - Oceňuje se (způsob ocenění) - Pro odpisy
a) koupí (kupní smlouva vždy písemná); pořizovací cenou (KC + související náklady)- vstupní cena
b) bezúplatným převodem - dle ocenění předávajícího nebo reprodukční pořizovací cenou - pokračuje se v původním odpisování
c) Směnou - cenou dohodnutou smluvně nebo reprodukční cenou - vstupní cena
d) vlastní činností - vlastními náklady - vstupní cena
e) darem - u movitých věcí cenou obvyklou (bez znaleckého posudku) a u nemovitých věcí cenou ve smlouvě nebo posudkem - vstupní cena
f) Děděním - cenou stanovenou pro potřeby daně dědicé (po 5 letech reprodukční cenou) - vstupní cena
g) přijetím dotace účelově určené na pořízení majetku - celkovou pořizovací cenou bez ohledu na zdroje financování (je-li částečně z dotace) - vstupní cena
h) hmotný a nehmotný majetek nově zjištěný a účetně dosud nezachycený (např. inventarizační přebytek) - reprodukční pořizovací cenou - vstupní cena
i) vkladem - u státní PO není možné
4) Dlouhodobý majetek určený k prodeji je oceněn na reálnou hodnotu a zachycen na účtu 036.
5) Způsob ocenění finančního majetku: peněžní prostředky, cenniny, pohledávky a závazky v okamžiku vzniku se oceňují jmenovitou hodnotou.
6) Publikace výstupy v rámci hlavní činnosti NZM se oceňují, nerozhodne - li GR jinak:
a) Vynaloženými náklady na výrobu jsou zpravidla fakturované či jiným dokladem hrazené nákupy materiálů a služeb související s touto výrobou. Tyto informace jsou nutnou podmínkou pro ocenění takto získaného PM a osoba odpovědná za objednávku PM tuto informaci předá osobě odpovědné za evidenci PM. Kalkulaci výrobní ceny provede osoba zodpovědná za evidenci PM.
b) Každé nové pořízení PM vlastní činností (vyrobení dalšího množství) je nutné zaevidovat jednotlivě a provést nové ocenění dle skutečně vynaložených nákladů na tento konkrétní případ PM.
7) Zboží pořízené nákupem:
na základě faktury či jiných dokladů k této dodávce zboží provede osoba odpovědná za evidenci zboží kalkulaci pořizovací ceny včetně minimálně 25 % obchodní marže, nerozhodne - li ředitel Sekce/pobočky jinak.
Přepočtení majetku a závazků v cizích měnách na českou měnu - o účetních případech souvisejících s cizí měnou účtuje organizace v souladu se zák. č.563/1991Sb.v plat. znění Vyhlášky 410/2009 Sb. - pro přepočtení cizích měn na CZK použije denní kurz ČNB ke dni uskutečnění účetního případu.
Způsob tvorby opravných položek v souladu s platnou legislativou.
Národní zemědělské muzeum, s.p.o. (dále jen "NZM" nebo "opravné") má jako věřitel tyto pohledávky vůči dlužníkům po lhůtě splatnosti a je účastníkem následujících soudních sporů:
1) upuštění od vymáhání pohledávky GUKON KONSTRUKCE s.r.o., v likvidaci, se sídlem U Korečnice 2293, 68801 Uherský Brod, IČO: 29183707. Celková výše pohledávky: 1.128.429,94 Kč (skládající se z jistiny ve výši 984.853, 94 Kč a příslušenství celkem ve výši 143. 576,- Kč). Dle § 35 odst. 1 písm. c) zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích lze jednostranně upustit od vymáhání pohledávky, jestliže je podle všech okolností případu zřejmé, že další vymáhání pohledávky by nebylo úspěšné. Rada muzea projednala 13.12.2024 a udělila předchozí souhlas k rozhodnutí o upuštění od vymáhání pohledávky ve výši 1.128.429,94 Kč
2) Pohledávka vůči Vladimíru Prokopovi
Vladimír Prokop (dále jen "povinný") byl dle rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 56T 11/2014 ze dne 26. 5. 2015 povinen zaplatit NZM, s. p. o. majetkovou škodu ve výši 1.485.552,92 Kč. Ke dni 31.12.2024 zbývá povinnému uhradit na dluh 1.343.744,92 Kč.
3) STAMONT - POZEMNÍ STAVITELSTVÍ, s.r.o., sjednána ve prospěch NZM záruka, a to se splatností do 13.3.2025. Zhotovitel nesplnil závazky (povinnosti) vyplývající ze Smlouvy uzavřené 27.8.2018 (smlouva o dílo pro veřejnou zakázku "Depozitární expozici objektu NZM v Ostravě - dodavatel stavebních prací"), týkající se odstranění vad Dila během záruční doby, NZM čerpalo rezervu ve výši 146 410,- Kč.
Ke dni 31.12.2024 eviduje organizace dlouhodobě přijaté zálohy na projekty NAKI.V roce 2023 se NZM stalo řešitelem čtyř vzkumných projektů v rámci programu NAKI III. financovaného Ministerstvem kultury. U všech projektů je nastavena doba řešení 2023-2027.
Institucionální výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací v roce 2024 byly poskytnuty ve výši 3 983 tis. Kč, z toho na platy a na ostatní platby za odvedenou práci ve výši 2 900 tis. Kč, výdaje byly v plné výši vyčerpany. Jde o řešení Dlouhodobé koncepce výzkumné organizace NZM 2023 - 2027, podrobné přehledy a finanční zprávy DKRVO za rok 2024, projednáno s Vědeckou radou NZM.



A.4. Informace podle § 7 odst. 5 zákona o stavu účtů v knize podrozvahových účtů

Číslo položky	Název položky	Podrozvahový účet	OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
A.4.P.I.	Majetek a závazky účetní jednotky		0,00	649 869,02
A.4.P.I.1.	Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	901	0,00	0,00
A.4.P.I.2.	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	902	0,00	0,00
A.4.P.I.3.	Vyřazené pohledávky	905	0,00	649 869,02
A.4.P.I.4.	Vyřazené závazky	906	0,00	0,00
A.4.P.I.5.	Ostatní majetek	909	0,00	0,00
A.4.P.II.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů a krátkodobé podmíněné závazky z transferů		0,00	0,00
A.4.P.II.1.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	911	0,00	0,00
A.4.P.II.2.	Krátkodobé podmíněné závazky z předfinancování transferů	912	0,00	0,00
A.4.P.II.3.	Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů	913	0,00	0,00
A.4.P.II.4.	Krátkodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů	914	0,00	0,00
A.4.P.II.5.	Ostatní krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů	915	0,00	0,00
A.4.P.II.6.	Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů	916	0,00	0,00
A.4.P.III.	Podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou		0,00	0,00
A.4.P.III.1.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z důvodu úplatného užívání majetku jinou osobou	921	0,00	0,00
A.4.P.III.2.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z důvodu úplatného užívání majetku jinou osobou	922	0,00	0,00
A.4.P.III.3.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou na základě smlouvy o výpůjčce	923	0,00	0,00
A.4.P.III.4.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou na základě smlouvy o výpůjčce	924	0,00	0,00
A.4.P.III.5.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou z jiných důvodů	925	0,00	0,00
A.4.P.III.6.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou z jiných důvodů	926	0,00	0,00
A.4.P.IV.	Další podmíněné pohledávky		6 018 374,00	13 297 748,60
A.4.P.IV.1.	Krátkodobé podmíněné pohledávky ze smluv o prodeji dlouhodobého majetku	931	0,00	0,00
A.4.P.IV.2.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze smluv o prodeji dlouhodobého majetku	932	0,00	0,00
A.4.P.IV.3.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv	933	0,00	0,00
A.4.P.IV.4.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv	934	0,00	0,00
A.4.P.IV.5.	Krátkodobé podmíněné pohledávky ze sdílených daní	939	0,00	0,00
A.4.P.IV.6.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze sdílených daní	941	0,00	0,00
A.4.P.IV.7.	Krátkodobé podmíněné pohledávky ze vztahu k jiným zdrojům	942	0,00	0,00
A.4.P.IV.8.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze vztahu k jiným zdrojům	943	0,00	0,00
A.4.P.IV.9.	Krátkodobé podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění	944	0,00	6 018 374,00
A.4.P.IV.10.	Dlouhodobé podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění	945	6 018 374,00	7 279 374,60
A.4.P.IV.11.	Krátkodobé podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	947	0,00	0,00
A.4.P.IV.12.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	948	0,00	0,00
A.4.P.V.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů a dlouhodobé podmíněné závazky z transferů		0,00	0,00



Číslo položky	Název položky	Podrozvahový účet	OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
A.4.P.V.1.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	951	0,00	0,00
A.4.P.V.2.	Dlouhodobé podmíněné závazky z předfinancování transferů	952	0,00	0,00
A.4.P.V.3.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů	953	0,00	0,00
A.4.P.V.4.	Dlouhodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů	954	0,00	0,00
A.4.P.V.5.	Ostatní dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů	955	0,00	0,00
A.4.P.V.6.	Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů	956	0,00	0,00
A.4.P.VI.	Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku		0,00	0,00
A.4.P.VI.1.	Krátkodobé podmíněné závazky z operativního leasingu	961	0,00	0,00
A.4.P.VI.2.	Dlouhodobé podmíněné závazky z operativního leasingu	962	0,00	0,00
A.4.P.VI.3.	Krátkodobé podmíněné závazky z finančního leasingu	963	0,00	0,00
A.4.P.VI.4.	Dlouhodobé podmíněné závazky z finančního leasingu	964	0,00	0,00
A.4.P.VI.5.	Krátkodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce	965	0,00	0,00
A.4.P.VI.6.	Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce	966	0,00	0,00
A.4.P.VI.7.	Krátkodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů	967	0,00	0,00
A.4.P.VI.8.	Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů	968	0,00	0,00
A.4.P.VII.	Další podmíněné závazky		0,00	0,00
A.4.P.VII.1.	Krátkodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku	971	0,00	0,00
A.4.P.VII.2.	Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku	972	0,00	0,00
A.4.P.VII.3.	Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv	973	0,00	0,00
A.4.P.VII.4.	Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv	974	0,00	0,00
A.4.P.VII.5.	Krátkodobé podmíněné závazky z přijatého kolaterálu	975	0,00	0,00
A.4.P.VII.6.	Dlouhodobé podmíněné závazky z přijatého kolaterálu	976	0,00	0,00
A.4.P.VII.7.	Krátkodobé podmíněné závazky vyplývající z právních předpisů a další činnosti moci zákonodárné, výkonné nebo soudní	978	0,00	0,00
A.4.P.VII.8.	Dlouhodobé podmíněné závazky vyplývající z právních předpisů a další činnosti moci zákonodárné, výkonné nebo soudní	979	0,00	0,00
A.4.P.VII.9.	Krátkodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí jednorázových	981	0,00	0,00
A.4.P.VII.10.	Dlouhodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí jednorázových	982	0,00	0,00
A.4.P.VII.11.	Krátkodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí ostatních	983	0,00	0,00
A.4.P.VII.12.	Dlouhodobé podmíněné závazky z poskytnutých garancí ostatních	984	0,00	0,00
A.4.P.VII.13.	Krátkodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	985	0,00	0,00
A.4.P.VII.14.	Dlouhodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	986	0,00	0,00
A.4.P.VIII.	Ostatní podmíněná aktiva a ostatní podmíněná pasiva a vyrovnávací účty		0,00	0,00
A.4.P.VIII.1.	Ostatní krátkodobá podmíněná aktiva	991	0,00	0,00
A.4.P.VIII.2.	Ostatní dlouhodobá podmíněná aktiva	992	0,00	0,00
A.4.P.VIII.3.	Ostatní krátkodobá podmíněná pasiva	993	0,00	0,00



Číslo položky	Název položky	Podrozvahový účet	OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
A.4.P.VIII.4.	Ostatní dlouhodobá podmíněná pasiva	994	0,00	0,00
A.4.P.VIII.5.	Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům	999	6 018 374,00	13 947 617,62

A.5. Informace podle § 18 odst. 3 písm. b) zákona

Národní zemědělské muzeum, s.p.o. Kostelní 1300/44 17000 Praha 7 IČ: 75075741 Komentář k příloze k účetní závěrce §18 odst. 3 písm. d) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Účel, ke kterému je státní příspěvková organizace zřízena: Státní příspěvková organizace NZM plní funkce muzea ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "Zákon o ochraně sbírek"). Zřizuje se za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy (dále jen "sbírky"), provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj týkající se sbírek a prostředků, z nějž jsou získávány sbírkové předměty a šifit výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky, publikování, muzejních výstav a muzejních programů, metodiky nebo převodu technologií. NZM je oprávněno v souladu s ustanovením §63 zák.č.218/2000 Sb.vykonávat jiné činnosti. Jiná činnost je specifikována ve zřizovací listině NZM.

A.6. Informace podle § 19 odst. 6 zákona

B.1. Informace podle § 66 odst. 6

B.2. Informace podle § 66 odst. 8

B.3. Informace podle § 68 odst. 3

		0,00
--	--	------

C. Doplnující informace k položkám rozvahy C.I.1 Jmění účetní jednotky a C.I.3 Transfery na pořízení dlouhodobého majetku

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ	
		BĚŽNÉ	MINULÉ
C.1.	Zvýšení stavu transferů na pořízení dlouhodobého majetku za běžné účetní období	0,00	0,00
C.2.	Snížení stavu transferů na pořízení dlouhodobého majetku ve věcné a časové souvislosti	4 128 456,00	0,00

D.1. Počet jednotlivých věcí a souborů majetku nebo seznam tohoto majetku

Účetní jednotka vlastní 1 sbírku pod evidenčním číslem v Centrální evidenci sbírek NZM/002-05-10/225002 s celkovým počtem položek 99457.	1,00
--	------

D.2. Celková výměra lesních pozemků s lesním porostem

	0,00
--	------

D.3. Výše ocenění celkové výměry lesních pozemků s lesním porostem ve výši 57 Kč/ m2

	0,00
--	------

D.4. Výměra lesních pozemků s lesním porostem oceněným jiným způsobem

	0,00
--	------



D.5. Výše ocenění lesních pozemků s lesním porostem oceněným jiným způsobem

	0,00
--	------

D.6. Průměrná výše ocenění výměry lesních pozemků s lesním porostem oceněných jiným způsobem

	0,00
--	------

D.7. Komentář k ocenění lesních pozemků jiným způsobem

	0,00
--	------

E.1. Doplňující informace k položkám rozvahy

K položce	Doplňující informace	Částka
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek je při pořízení účtován dle platných předpisů do nákladů, netto hodnota dlouhodobého nehmotného majetku je proto vykazována v nulové výši.	2 353 275,56
A.I.7.	Nedokončený film v odd. produkce	9 000,00
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek je při pořízení účtován dle platných předpisů do nákladů, netto hodnota drobného dlouhodobého hmotného majetku je proto vykazována v nulové výši.	35 423 214,95
D.I.1.	Čerpání z rezervy: STAMONT - POZEMNÍ STAVITELSTVÍ, sjednána ve prospěch NZM záruka, a to se splatností do 13.3.2025. Zhotovitel nesplnil závazky (povinnosti) vyplývající ze Smlouvy uzavřené 27.8.2018 (smlouva o dílo pro veřejnou zakázku "Depozitární expozici objekt NZM v Ostravě - dodavatel stavebních prací"), týkající se odstranění vad Díla během zhrátní doby, NZM čerpalo rezervu	146 410,00
D.III.7.	zálohy na služby, zejména záloha na služby Lesy ČR	589 263,98

E.2. Doplňující informace k položkám výkazu zisku a ztráty

K položce	Doplňující informace	Částka
A.I.27.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného majetku, přeceněného při prodeji reálnou hodnotou.	-178 985,00
A.I.34.	Upuštění od vymáhání pohledávky GUKON KONSTRUKCE s.r.o., v likvidaci, Rada muzea projednala 13.12.2024 a udělila předchozí souhlas k rozhodnutí o upuštění od vymáhání pohledávky. Dále odpis nedobytné pohledávky LGTG ve výši 62 184 Kč.	1 113 850,30
A.II.4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou u prodaného dlouhodobého hmotného majetku - oceňovací rozdíl při vyřazení.	155 476,00
B.I.2.	Podstatnou část tvoří výnosy ze vstupného, celková návštěvnost 421 256 osob.	17 401 016,00
B.IV.1.	Stav účtu 671 tvoří zejména provozní příspěvek zřizovatele 108 400 077 Kč, navýšen o 71 799,46 (vyrovnaní ztrát tržeb), navýšen o 2 783 907,50 (účelové na nákup výpočetní techniky), navýšení o 4 562 298 Kč (na provoz). Celkový provozní příspěvek od zřizovatele v uvedené výši.	115 818 081,96

E.3. Doplňující informace k položkám přehledu o peněžních tocích

K položce	Doplňující informace	Částka

E.4. Doplňující informace k položkám přehledu o změnách vlastního kapitálu

K položce	Doplňující informace	Částka



F.A. Fond kulturních a sociálních potřeb

Položka			BĚŽNÉ ÚČETNÍ OBDOBÍ
Číslo	Název		
F.A.I.	Počáteční stav fondu k 1.1.	778 344,04	
F.A.II.	Tvorba fondu	547 636,00	
F.A.II.1.	Základní příděl	534 772,00	
F.A.II.2.	Splátky půjček na bytové účely poskytnutých do konce roku 1992	0,00	
F.A.II.3.	Náhrady škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízenému z fondu	0,00	
F.A.II.4.	Peněžní a jiné dary určené do fondu	0,00	
F.A.II.5.	Ostatní tvorba fondu	12 864,00	
F.A.III.	Čerpání fondu	927 631,00	
F.A.III.1.	Půjčky na bytové účely	0,00	
F.A.III.2.	Stravování	402 840,00	
F.A.III.3.	Rekreace	0,00	
F.A.III.4.	Kultura, tělovýchova a sport	0,00	
F.A.III.5.	Sociální výpomoci a půjčky	0,00	
F.A.III.6.	Poskytnuté peněžní dary	0,00	
F.A.III.7.	Úhrada příspěvku na penzijní připojištění	0,00	
F.A.III.8.	Úhrada částí pojistného na soukromé životní pojištění	240 600,00	
F.A.III.9.	Ostatní užití fondu	0,00	
F.A.IV.	Konečný stav fondu	284 191,00	
		398 349,04	



F.C. Rezervní fond

Položka			BĚŽNÉ ÚČETNÍ OBDOBÍ
Číslo	Název		
F.C.I.	Počáteční stav fondu k 1.1.		3 353 959,06
F.C.II.	Tvorba fondu		2 757 282,15
F.C.II.1.	Zlepšený výsledek hospodaření		1 957 282,15
F.C.II.2.	Nespotřebované dotace z rozpočtu Evropské unie		0,00
F.C.II.3.	Nespotřebované dotace z mezinárodních smluv		0,00
F.C.II.4.	Peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí - účelové		0,00
F.C.II.5.	Peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí - neúčelové		0,00
F.C.II.6.	Peněžní dary - účelové		800 000,00
F.C.II.7.	Peněžní dary - neúčelové		0,00
F.C.II.8.	Ostatní tvorba		0,00
F.C.III.	Čerpání fondu		800 000,00
F.C.III.1.	Úhrada zhoršeného výsledku hospodaření		0,00
F.C.III.2.	Úhrada sankcí		0,00
F.C.III.3.	Doplnění fondu reprodukce majetku se souhlasem zřizovatele		0,00
F.C.III.4.	Překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady		0,00
F.C.III.5.	Peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí - účelové		0,00
F.C.III.6.	Peněžní dary - účelové		0,00
F.C.III.7.	Ostatní čerpání		800 000,00
F.C.IV.	Konečný stav fondu		5 311 241,21



F.E. Fond reprodukce majetku

Číslo	Položka		BĚŽNÉ ÚČETNÍ OBDOBÍ
	Název		
F.E.I.	Počáteční stav fondu k 1.1.		13 138 964,33
F.E.II.	Tvorba fondu		24 034 151,72
F.E.II.1.	Zlepšený hospodářský výsledek		0,00
F.E.II.2.	Ve výši odpisů dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku		24 513 918,22
F.E.II.3.	Ve výši výnosů z prodeje dlouhodobého movitého nehmotného a hmotného majetku		0,00
F.E.II.4.	Peněžní dary		0,00
F.E.II.5.	Ve výši výnosů povolených veřejných sbírek určených na pořízení a technické zhodnocení nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku		0,00
F.E.II.6.	Ve výši výnosů z prodeje nemovitého majetku, který příspěvková organizace nabyla ve prospěch státu darem nebo děděním		0,00
F.E.II.7.	Prostředky poskytnuté ze zahraničí určené účelově na pořízení a technické zhodnocení nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku		0,00
F.E.II.8.	Ostatní		-479 766,50
F.E.III.	Čerpání fondu		29 106 304,03
F.E.III.1.	Financování pořízení a technického zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku		16 125 814,23
F.E.III.2.	Financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku		12 980 489,80
F.E.III.3.	Pořízení hmotného a nehmotného krátkodobého majetku		0,00
F.E.III.4.	Úhrada přijatých úvěrů		0,00
F.E.IV.	Konečný stav fondu		8 066 812,02

G. Stavby

Číslo položky	Název položky	OBDOBÍ			
		BĚŽNÉ		MINULÉ	
		BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
G.	Stavby	848 800 612,24	126 704 447,81	722 096 164,43	695 352 908,60
G.1.	Bytové domy a bytové jednotky	0,00	0,00	0,00	0,00
G.2.	Budovy pro služby obyvateľstvu	0,00	0,00	0,00	0,00
G.3.	Jiné nebytové domy a nebytové jednotky	848 800 612,24	126 704 447,81	722 096 164,43	695 352 908,60
G.4.	Komunikace a veřejné osvětlení	0,00	0,00	0,00	0,00
G.5.	Jiné inženýrské sítě	0,00	0,00	0,00	0,00
G.6.	Ostatní stavby	0,00	0,00	0,00	0,00



H. Pozemky

Číslo položky	Název položky	OBDOBÍ			
		BĚŽNÉ			MINULÉ
		BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
H.	Pozemky	71 249 844,18	0,00	71 249 844,18	71 249 844,18
H.1.	Stavební pozemky	8 982 102,12	0,00	8 982 102,12	8 982 102,12
H.2.	Lesní pozemky	167 861,00	0,00	167 861,00	167 861,00
H.3.	Zahrady, pastviny, louky, rybníky	18 365 372,30	0,00	18 365 372,30	18 365 372,30
H.4.	Zastavěná plocha	7 749 244,35	0,00	7 749 244,35	7 749 244,35
H.5.	Ostatní pozemky	35 985 264,41	0,00	35 985 264,41	35 985 264,41

I. Doplňující informace k položce A.II.4. Náklady z přecenění reálnou hodnotou výkazu zisku a ztráty

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ	
		BĚŽNÉ	MINULÉ
I.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	155 476,00	299 780,50
I.1.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou majetku určeného k prodeji podle § 64	155 476,00	299 780,50
I.2.	Ostatní náklady z přecenění reálnou hodnotou	0,00	0,00

J. Doplňující informace k položce B.II.4. Výnosy z přecenění reálnou hodnotou výkazu zisku a ztráty

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ	
		BĚŽNÉ	MINULÉ
J.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	0,00	5 500,00
J.1.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou majetku určeného k prodeji podle § 64	0,00	5 500,00
J.2.	Ostatní výnosy z přecenění reálnou hodnotou	0,00	0,00

Údaje k poskytnutým garancím

Údaje k poskytnutým garancím jednorázovým

IČO účetní jednotky - věřitele	Název účetní jednotky - věřitele	IČO účetní jednotky - dlužníka	Název účetní jednotky - dlužníka	Datum poskytnutí garance	Hodnota zajištěné pohledávky			Datum plnění ručitelem v daném roce
					celkem (6a + 6b)	jistina	úrok	
1	2	3	4	5	6a	6b	7	



Výše plnění ručitelem v daném roce			Celková výše plnění ručitelem od poskytnutí garance	Druh dluhového nástroje	Předmět ručení
celkem (8a + 8b)	jistina	úrok			
8	8a	8b	9	10	11

Údaje k poskytnutým garancím ostatním

IČO účetní jednotky - věřitele	Název účetní jednotky - věřitele	IČO účetní jednotky - dlužníka	Název účetní jednotky - dlužníka	Datum poskytnutí garance	Hodnota zajištěné pohledávky		Datum plnění ručitelem v daném roce
					celkem (6a + 6b)	úrok	
1	2	3	4	5	6	6a	7
						6b	

Výše plnění ručitelem v daném roce			Celková výše plnění ručitelem od poskytnutí garance	Druh dluhového nástroje	Předmět ručení
celkem (8a + 8b)	jistina	úrok			
8	8a	8b	9	10	11

Údaje o projektech partnerství veřejného a soukromého sektoru

Základní údaje										Ocenění pořizovaného majetku dle smlouvy	Výdaje vynaložené na pořízení majetku				
Projekt	Druh projektu	Datum uzavření smlouvy	Dodavatel		Stavební fáze		Rok zahájení	Rok ukončení	t-4		t-3	t-2	t-1	Celkem	
			Obchodní firma, jméno nebo název	IČ											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			



Platby za dostupnost										Další platby a plnění zadavatele					
Počátek	Konec	t-4	v tom:	t-3	v tom:	t-2	v tom:	t-1	v tom:	Výdaje na pořízení majetku celkem	t-4	t-3	t-2	t-1	Celkem
			Výdaje na pořízení majetku		Výdaje na pořízení majetku		Výdaje na pořízení majetku		Výdaje na pořízení majetku						
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29

Sestavil:

DUBOVÁ Alena

Telefon:

776 438 874

Datum a podpis:

24.02.2025

Dubová

Razítko:

Kontroloval:

Ing. ŽIDOVSKÁ IVEA

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM, s. p. o.

Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7

IČ: 75075741, DIČ: CZ75075741

-2-

Schválil:

Ing. NOVÁK ZDENĚK

Telefon:

778 880 633

Datum a podpis:

24.02.2025

Novák



IČO: 75075741
Kapitola: 329
Právní forma: Příspěvková organizace
Okamžik sestavení: 24.02.2025 11:03:42
Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ
Přehled o peněžních tocích
ZÁKLADNÍ
Sestavený k 31.12.2024
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Kostelní 1300/44, 17000 Praha 7 - Holešovice
Dita Drozdová
dita.drozdova@nzm.cz
607093334

MÚZO Praha s.r.o.

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení:
E-mail osoby odpovědné za sestavení:
Telefon osoby odpovědné za sestavení:

Číslo položky	Název položky	Běžné účetní období
P.	Stav peněžních prostředků k 1. lednu	33 461 245,53
A.	Peněžní toky z provozní činnosti	28 359 230,09
Z.	Výsledek hospodaření před zdaněním	1 870 557,36
A.I.	Úpravy o nepeněžní operace (+ / -)	26 320 727,17
A.I.1.	Odpisy dlouhodobého majetku	28 418 078,22
A.I.2.	Změna stavu opravných položek	-963 757,75
A.I.3.	Změna stavu rezerv	-146 410,00
A.I.4.	Zisk (ztráta) z prodeje dlouhodobého majetku	-28 809,00
A.I.5.	Výnosy z podílů na zisku	0,00
A.I.6.	Ostatní úpravy o nepeněžní operace	-958 374,30
A.II.	Peněžní toky ze změny oběžných aktiv a krátkodobých závazků (+/-)	167 945,56
A.II.1.	Změna stavu krátkodobých pohledávek	-7 647 894,94
A.II.2.	Změna stavu krátkodobých závazků	7 981 861,46
A.II.3.	Změna stavu zásob	-166 020,96
A.II.4.	Změna stavu krátkodobého finančního majetku	0,00
A.III.	Zaplacená daň z příjmů včetně doměrků (-)	0,00
A.IV.	Přijaté podíly na zisku	0,00
B.	Peněžní toky z dlouhodobých aktiv	-31 513 909,59
B.I.	Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv	-31 553 920,59
B.II.	Příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv	40 011,00
B.II.1.	Příjmy z privatizace státního majetku	0,00
B.II.2.	Příjmy z prodeje majetku Státního pozemkového úřadu	0,00
B.II.3.	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku určeného k prodeji	40 011,00
B.II.4.	Ostatní příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv	0,00

24.02.2025 11:03:42



Číslo položky	Název položky	Běžné účetní období
B.III.	Ostatní peněžní toky z dlouhodobých aktiv (+ / -)	0,00
C.	Peněžní toky z vlastního kapitálu, dlouhodobých závazků a dlouhodobých pohledávek	-295 070,45
C.I.	Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu (+ / -)	-355 770,45
C.II.	Změna stavu dlouhodobých závazků (+ / -)	60 700,00
C.III.	Změna stavu dlouhodobých pohledávek (+ / -)	0,00
F.	Celková změna stavu peněžních prostředků	-3 449 749,95
H.	Příjmové a výdajové účty rozpočtového hospodaření (+ / -)	0,00
R.	Stav peněžních prostředků k rozvahovému dni	30 011 495,58

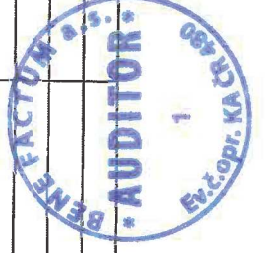


IČO: 75075741
Kapitola: 329
Právní forma: Příspěvková organizace
Okamžik sestavení: 24.02.2025 11:03:42
Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ
Přehled o změnách vlastního kapitálu
ZÁKLADNÍ
Sestavený k 31.12.2024
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Kostelní 1300/44, 17000 Praha 7 - Holešovice

MÚZO Praha s.r.o.

Číslo položky	Název položky	1 Minulé účetní období	2 Zvýšení stavu	3 Snížení stavu	4 Běžné účetní období
CELKEM	VLASTNÍ KAPITÁL CELKEM	944 347 239,70	241 984 470,52	240 382 853,82	945 948 856,40
A.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	923 714 994,88	37 251 633,37	32 068 426,72	928 898 201,53
A.I.	Jmění účetní jednotky	668 794 137,60	34 951 444,48	27 939 970,72	675 805 611,36
A.I.1.	Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.2.	Svěření majetku příspěvkové organizaci	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.3.	Bezüplatné převody	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Investiční transfery	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.5.	Dary	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.6.	Ostatní	0,00	34 951 444,48	27 939 970,72	0,00
A.II.	Fond privatizace	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	255 076 333,28	2 144 712,89	4 128 456,00	253 092 590,17
A.III.1.	Svěření majetku příspěvkové organizaci	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Bezüplatné převody	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.3.	Investiční transfery	0,00	2 144 712,89	4 128 456,00	0,00
A.III.4.	Dary	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.5.	Snížení investičních transferů ve věcné a časové souvislosti	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.6.	Ostatní	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.	Kurzové rozdíly	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.1.	Opravné položky k pohledávkám	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.2.	Odpisy	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.3.	Ostatní	0,00	0,00	0,00	0,00
A.VI.	Jiné oceňovací rozdíly	-155 476,00	155 476,00	0,00	0,00
A.VI.1.	Oceňovací rozdíly u cenných papírů a podílů	0,00	0,00	0,00	0,00
A.VI.2.	Oceňovací rozdíly u majetku určeného k prodeji	0,00	155 476,00	0,00	0,00
A.VI.3.	Ostatní	0,00	0,00	0,00	0,00



24.02.2025 11:03:42

Číslo položky	Název položky	1 Minulé účetní období	2 Zvýšení stavu	3 Snižování stavu	4 Běžné účetní období
A.VII.	Opravy předcházejících účetních období	0,00	0,00	0,00	0,00
A.VII.1.	Opravy minulého účetního období	0,00	0,00	0,00	0,00
A.VII.2.	Opravy předchozích účetních období	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Fondy účetní jednotky	18 674 962,67	27 518 054,87	31 012 920,03	15 180 097,51
C.	Výsledek hospodaření	1 957 282,15	177 214 782,28	177 301 507,07	1 870 557,36
D.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření	0,00	0,00	0,00	0,00

Sestavil: DUBOVÁ Alena	Razítko: Ing. ŽIDOVSKÁ I VETA	Schválil: Ing. NOVÁK ZDENĚK
Telefon: 776 438 874	Kontroloval: Ing. ŽIDOVSKÁ I VETA	Telefon: 778 880 633
Datum a podpis: 24-02-2025	NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM, s. p. a. Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7 IČ: 75075741, DIČ: CZ75075741 -2-	Datum a podpis: 24-02-2025



IČO: 75075741
Kapitola: 329
Právní forma: Příspěvková organizace
Okamžik sestavení: 24.02.2025 11:03:41
Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ
VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
Sestavený k 31.12.2024
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Kostelní 1300/44 , 17000 Praha 7 - Holešovice

MÚZO Praha s.r.o.

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Dita Drozdová
E-mail osoby odpovědné za sestavení: dita.drozdova@nzm.cz
Telefon osoby odpovědné za sestavení: 607093334

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		170 249 628,04	7 051 879,03	167 702 794,08	6 356 741,39
A.I.	Náklady z činnosti		170 003 613,84	7 051 879,03	167 301 048,28	6 356 741,39
A.I.1.	Spotřeba materiálu	501	5 508 796,00	112 489,98	4 461 157,34	88 688,24
A.I.2.	Spotřeba energie	502	9 644 000,83	940 358,22	11 825 093,52	744 929,58
A.I.3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Prodané zboží	504	0,00	614 857,99	390,56	712 245,91
A.I.5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	0,00	0,00	-849 000,46	0,00
A.I.6.	Aktivace oběžného majetku	507	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.8.	Opravy a udržování	511	12 928 069,79	566 501,17	12 876 400,33	129 396,90
A.I.9.	Cestovné	512	689 339,44	0,00	570 283,00	0,00
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	513	112 795,80	0,00	143 780,65	0,00
A.I.11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.12.	Ostatní služby	518	33 039 909,10	783 744,53	29 947 685,65	526 301,20
A.I.13.	Mzdové náklady	521	53 899 443,00	2 955 048,00	55 837 428,50	3 051 977,50
A.I.14.	Zákonné sociální pojištění	524	17 267 745,47	985 265,53	18 099 553,60	1 006 161,40
A.I.15.	Jiné sociální pojištění	525	151 016,00	703,00	157 068,27	1 762,73
A.I.16.	Zákonné sociální náklady	527	634 491,39	0,00	1 261 412,38	0,00
A.I.17.	Jiné sociální náklady	528	1 610 570,00	0,00	1 205 646,00	0,00
A.I.18.	Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.19.	Daň z nemovitostí	532	68 299,00	0,00	57 421,00	0,00
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	538	26 719,09	0,00	25 656,30	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.I.22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.23.	Jiné pokuty a penále	542	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.25.	Prodaný materiál	544	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.26.	Manka a škody	547	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.27.	Tvorba fondů	548	-178 985,00	0,00	-300 781,50	0,00
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	28 325 167,61	92 910,61	28 204 199,91	95 277,93
A.I.29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	68 820,00	0,00	6 501,00	0,00
A.I.31.	Prodané pozemky	554	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	-146 410,00	0,00	0,00	0,00
A.I.33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	-963 757,75	0,00	386 293,38	0,00
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557	1 113 850,30	0,00	0,00	0,00
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	5 481 698,44	0,00	2 743 098,34	0,00
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	549	722 035,33	0,00	641 760,51	0,00
A.II.	Finanční náklady		246 014,20	0,00	401 745,80	0,00
A.II.1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.2.	Úroky	562	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.3.	Kurzové ztráty	563	3 575,54	0,00	180,62	0,00
A.II.4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	155 476,00	0,00	299 780,50	0,00
A.II.5.	Ostatní finanční náklady	569	86 962,66	0,00	101 784,68	0,00
A.III.	Náklady na transfery		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	572	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.	Daň z příjmů		0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM		170 255 704,76	8 916 359,67	167 709 773,64	8 307 043,98
B.I.	Výnosy z činnosti		34 574 825,61	8 916 359,67	35 927 432,48	8 307 043,98
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	602	18 192 545,55	92 058,84	20 656 826,96	391 401,42
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	603	0,00	7 708 443,81	1 500,00	6 396 675,88
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	604	427 191,80	455 865,48	234 367,00	776 152,21
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	8 940,58	0,00	4 632,00	0,00
B.I.10.	Jiné pokuty a penále	642	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	214 494,90	0,00	439 118,78	0,00
B.I.13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	40 011,00	0,00	52 865,60	0,00
B.I.15.	Výnosy z prodeje pozemků	647	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.16.	Čerpání fondů	648	13 780 489,80	0,00	14 179 678,42	0,00
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	1 911 151,98	659 991,54	358 443,72	742 814,47
B.II.	Finanční výnosy		0,00	0,00	5 554,08	0,00
B.II.1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.2.	Úroky	662	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.3.	Kurzové zisky	663	0,00	0,00	54,08	0,00
B.II.4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0,00	0,00	5 500,00	0,00
B.II.6.	Ostatní finanční výnosy	669	0,00	0,00	0,00	0,00
B.IV.	Výnosy z transferů		135 680 879,15	0,00	131 776 787,08	0,00
B.IV.1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	135 680 879,15	0,00	131 776 787,08	0,00
B.IV.2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
C.1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-	6 076,72	1 864 480,64	6 979,56	1 950 302,59
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-	6 076,72	1 864 480,64	6 979,56	1 950 302,59

IČO: 75075741
Kapitola: 329
Právní forma: Příspěvková organizace
Okamžik sestavení: 24.02.2025 11:03:41
Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ
ROZVAHA
Sestavená k 31.12.2024
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
Národní zemědělské muzeum, s.p.o.
Kostelní 1300/44 , 17000 Praha 7 - Holešovice

MÚZO Praha s.r.o.

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Dita Drozdová
E-mail osoby odpovědné za sestavení: dita.drozdova@nzm.cz
Telefon osoby odpovědné za sestavení: 607093334

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA	AKTIVA CELKEM		1 402 848 792,17	307 022 611,03	1 095 826 181,14	1 085 615 832,29
A.	Stálá aktiva		1 233 533 797,64	305 677 866,11	927 855 931,53	922 973 506,38
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		15 562 183,65	12 068 418,47	3 493 765,18	4 002 429,62
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.2.	Software	013	9 793 697,49	7 497 173,91	2 296 523,58	2 020 934,82
A.I.3.	Ocenitelná práva	014	2 856 745,00	1 940 442,00	916 303,00	1 189 627,00
A.I.4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	2 353 275,56	2 353 275,56	0,00	0,00
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	549 465,60	277 527,00	271 938,60	276 236,60
A.I.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	9 000,00	0,00	9 000,00	515 631,20
A.I.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek		1 217 971 613,99	293 609 447,64	924 362 166,35	918 971 076,76
A.II.1.	Pozemky	031	71 249 844,18	0,00	71 249 844,18	71 249 844,18
A.II.2.	Kulturní předměty	032	10 818 258,24	0,00	10 818 258,24	10 447 751,24
A.II.3.	Stavby	021	848 800 612,24	126 704 447,81	722 096 164,43	695 352 908,60
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	239 467 601,35	131 427 933,88	108 039 667,47	104 686 850,00
A.II.5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	197 652,80	53 851,00	143 801,80	156 989,80
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	35 423 214,95	35 423 214,95	0,00	0,00
A.II.7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	12 014 430,23	0,00	12 014 430,23	37 007 912,94

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
A.II.9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	0,00	0,00	0,00	68 820,00
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.5.	Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky		0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva		169 314 994,53	1 344 744,92	167 970 249,61	162 642 325,91
B.I.	Zásoby		737 617,62	0,00	737 617,62	571 596,66
B.I.1.	Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Materiál na skladě	112	109 636,36	0,00	109 636,36	0,00
B.I.3.	Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.4.	Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.5.	Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.6.	Výrobky	123	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.7.	Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.8.	Zboží na skladě	132	617 981,26	0,00	617 981,26	561 596,66
B.I.9.	Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.10.	Ostatní zásoby	139	10 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00
B.II.	Krátkodobé pohledávky		138 565 881,33	1 344 744,92	137 221 136,41	128 609 483,72
B.II.1.	Odběratelé	311	366 549,97	1 000,00	365 549,97	404 522,02
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	2 182 869,68	0,00	2 182 869,68	2 388 638,77
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	0,00	0,00	0,00	209,58
B.II.6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	79 620,83	0,00	79 620,83	105 518,01
B.II.10.	Sociální zabezpečení	336	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.11.	Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.12.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.13.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.15.	Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.30.	Náklady příštích období	381	634 250,97	0,00	634 250,97	697 463,51
B.II.31.	Příjmy příštích období	385	46 544,50	0,00	46 544,50	48 600,00
B.II.32.	Dohadné účty aktivní	388	133 575 298,51	0,00	133 575 298,51	124 665 331,08
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	1 680 746,87	1 343 744,92	337 001,95	299 200,75
B.III.	Krátkodobý finanční majetek		30 011 495,58	0,00	30 011 495,58	33 461 245,53
B.III.1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.3.	Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.5.	Jiné běžné účty	245	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.9.	Běžný účet	241	28 298 085,54	0,00	28 298 085,54	32 042 854,49
B.III.10.	Běžný účet FKSP	243	1 352 896,04	0,00	1 352 896,04	1 133 750,04
B.III.15.	Ceniny	263	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.17.	Pokladna	261	360 514,00	0,00	360 514,00	284 641,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA	PASIVA CELKEM		1 095 826 181,14	1 085 615 832,29

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
C.	Vlastní kapitál		945 948 856,40	944 347 239,70
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		928 898 201,53	923 714 994,88
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	401	675 805 611,36	668 794 137,60
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	253 092 590,17	255 076 333,28
C.I.4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00
C.I.5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	0,00	0,00
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	0,00	-155 476,00
C.I.7.	Opravy předcházejících účetních období	408	0,00	0,00
C.II.	Fondy účetní jednotky		15 180 097,51	18 674 962,67
C.II.1.	Fond odměn	411	1 403 695,24	1 403 695,24
C.II.2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	398 349,04	778 344,04
C.II.3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	5 311 241,21	3 353 959,06
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	0,00	0,00
C.II.5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	8 066 812,02	13 138 964,33
C.III.	Výsledek hospodaření		1 870 557,36	1 957 282,15
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		1 870 557,36	1 957 282,15
C.III.2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00
C.III.3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	0,00	0,00
D.	Cizí zdroje		149 877 324,74	141 268 592,59
D.I.	Rezervy		2 499 422,00	2 645 832,00
D.I.1.	Rezervy	441	2 499 422,00	2 645 832,00
D.II.	Dlouhodobé závazky		160 700,00	100 000,00
D.II.1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00
D.II.2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00
D.II.4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	100 000,00	100 000,00
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	60 700,00	0,00
D.II.8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	0,00	0,00
D.III.	Krátkodobé závazky		147 217 202,74	138 522 760,59
D.III.1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00
D.III.4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00
D.III.5.	Dodavatelé	321	2 234 063,90	2 754 924,89
D.III.7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	644 099,26	689 093,79
D.III.9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
D.III.10.	Zaměstnanci	331	4 593 995,00	3 800 789,00
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	0,00	0,00
D.III.12.	Sociální zabezpečení	336	1 740 352,00	1 357 009,00
D.III.13.	Zdravotní pojištění	337	741 049,00	594 963,00
D.III.14.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00
D.III.15.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00
D.III.16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	529 596,00	361 096,00
D.III.17.	Daň z přidané hodnoty	343	155 506,00	173 172,00
D.III.18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0,00
D.III.19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	0,00	0,00
D.III.20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	0,00	0,00
D.III.32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	133 644 081,96	124 869 785,00
D.III.35.	Výdaje příštích období	383	1 892 438,98	2 662 511,41
D.III.36.	Výnosy příštích období	384	184 774,74	130 301,90
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	389	710 000,00	955 000,00
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	147 245,90	174 114,60

Možné použité zkratky

AIMA – Mezinárodní asociace zemědělských muzeí (International Association of Agricultural Museums)

AMG – Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s.

AV ČR – Akademie věd České republiky

BIM – informační model budovy

BOZP – Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

CES – Centrální evidence sbírek muzejní povahy

CMS – Systém správy sbírek (collection management system)

COVID-19 – koronavirové onemocnění 2019

ČAZV – Česká akademie zemědělských věd

ČOV – čistička odpadních vod

ČR – Česká republika

ČZU – Česká zemědělská univerzita

databáze BACH – on-line databáze podsbírek NZM

databáze EBSCO – zdroj vědeckých informací pro humanitní a společenské obory

DOV – Dolní oblast Vítkovice

DKRVO – Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace

EU – Evropská unie

FAO OSN – Organizace pro výživu a zemědělství Spojených národů

FSv ČVUT – Fakulta stavební Českého vysokého učení technického

GŘ – generální ředitel

EHMK – Evropské hlavní město kultury 2028

Erasmus + – program EU na podporu vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu v Evropě

EU – Evropská unie

EU Green deal – Zelená dohoda pro Evropu je balíček opatření Evropské komise který by měl občanům a společností v Evropské unii zajistit přechod na udržitelnější, ekologičtější hospodářství

EUR – euro – oficiální měna velké části evropských zemí

Horizon 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace EU

ICOM – Mezinárodní rada muzeí (International Council Of Museums)

IROP – Integrovaný regionální operační program – Ministerstvo pro místní rozvoj

ITI – integrované územní investice (Integrated Territorial Investments)

ICT – informační a komunikační technologie (Information and communication Technology)

IoT - Internet of things, internet věcí

Kč – koruna česká (měna)

MAS – Místní akční skupiny

Metodika17+ – Metodika hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací

MK – ministerstvo kultury

MMR – ministerstvo pro místní rozvoj

MOOD – marketingově-obchodní oddělení NZM

MZE – Ministerstvo zemědělství

NAKI – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity

NM – Národní muzeum

NMP – Národní muzeum v přírodě

NPÚ – Národní památkový ústav

NTM – Národní technické muzeum

NZM – Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

OP IROP II – operační program Integrovaný regionální operační program

OP TAK – operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

OPŽP – Operační program Životní prostředí

PD – projektová dokumentace

program TPCA – Grantový program s cílem přispívat k rozvoji kolínského regionu

program ZEMĚ – Program aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2017–2025

PR – Public relations, "vztahy s veřejností"

s. p. o. – státní příspěvková organizace

SARS-CoV-2 – RNA koronavirus, který způsobuje onemocnění COVID-19

Sb. – Sbírka zákonů

smart farming – chytré zemědělství

SZIF – Státní zemědělský a intervenční fond

Tab. – tabulka

UNESCO – organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

UK – Univerzita Karlova

VaV – výzkum a vývoj

VŠCHT – Vysoká škola chemicko-technologická

v. v. i. – veřejná výzkumná instituce

Zemědělství 4.0 – termín pro nové trendy zahrnující větší zájem o precizní zemědělství, internet věcí (IoT) a používání třídění velkých dat pro větší efektivnost výživy rostoucí populace a změny klimatu, aneb 4. zemědělská revoluce, "chytré zemědělství", digitalizace "tradičního" odvětví